

Bursa Barosu

DERGİSİ

Yıl: 44 Sayı: 107 - Mart 2019

ADALET NÖBETİ BURSA'DA TUTULDU!

OFİSGÜKCADIR

Akıllı bina otomasyonu

Toplantı salonları

24 saat güvenlik

Kartlı geçiş

Panik butonu

Servis asansörü

Elektronik çöp bacası

UPS

Jeneratör

Profesyonel yönetim

İşinize prestij katın

Kiralık ofislerde %12 iskonto

Avukatlara özel +%08 iskonto

Resepsiyon ile karşılama

Prestijli ortak alanlar

2 araçlık özel kapalı otopark
(ilave kiralanabilir)

23 Nisan Mah. Mithatpaşa Cad. No:22
Nilüfer/BURSA T:+90224 441 33 92 - +90541 441 33 92

 Gökcadır

BEYKAPI®

Açık Mutfak Temiz Mutfak KEBAP

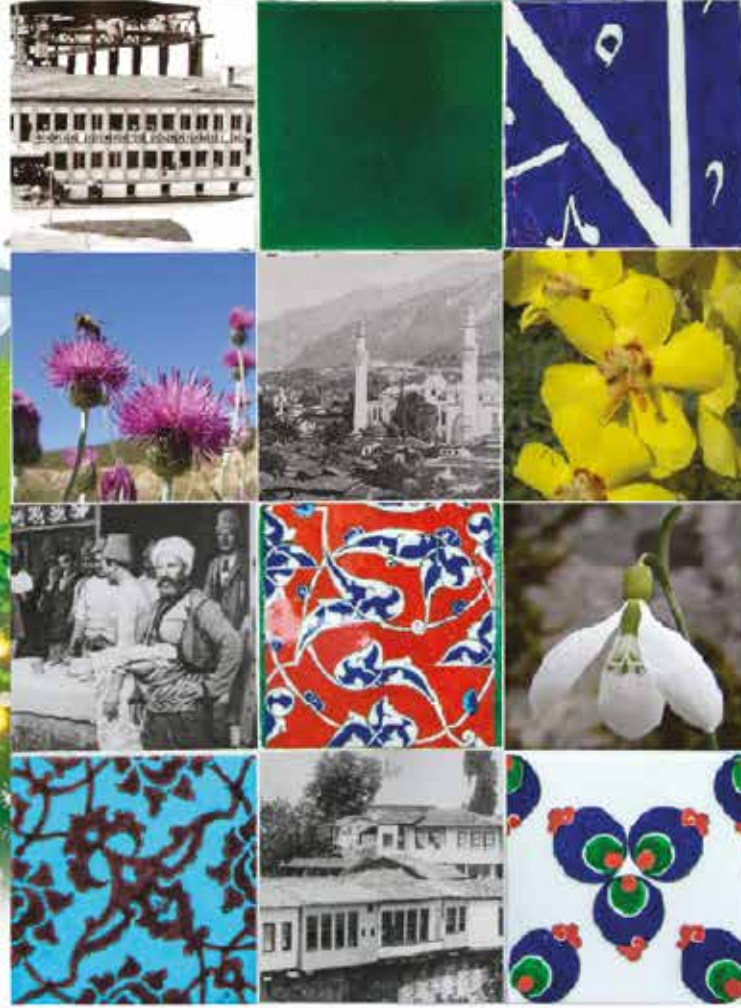

Lokum Beykapi Kebab'ta yenir

Dikkaldırım
238 00 00

Kükürtlü
236 00 00

Eker Meydan
528 00 00

*ikibin
on “doku” z*

DOKUMUZDA BURSA VAR

BURSA ÇİMENTO

Bursa Barosu avukatlarına Mesleki Sorumluluk Sigortası hediye!

Afili Bonus'u yeni alan avukatlara 1 yıl boyunca 100.000 TL teminatlı Mesleki Sorumluluk Sigortası hediye. Sigortanız bittiğinde ayda 1.000 TL harcama sözü vererek bu hediyeğimizden yararlanmaya devam edebilirsiniz.

Üstelik Afili Bonus ayrıcalıklarıyla:

- Türkiye'nin her yerinde pazar kahvaltılarında %30 bonus
- Türkiye'nin her yerinde hafta sonu tiyatro / sinema harcamalarında %30 bonus
- İstanbul, Ankara, İzmir ve Antalya havalimanlarında otopark ve vale hizmetlerinde %50 bonus
- İstanbul Atatürk ve Ankara Esenboğa Havalimanlarında dış hatlarda ücretsiz lounge ayrıcalığı
- Dry Center şubelerinde kuru temizleme hizmetinde %20 indirim

Afili Bankacılık size ve ailenize özel, çünkü hayat Deniz'de güzel.

AFILI YAZIN,
BOŞLUK BIRAKIN,
T.C. KİMLİK
NUMARANIZI
3280'E
GÖNDERİN.

MART 2019

bursabaorsu.org.tr

içindekiler

8

Başkan'dan...

14

Elektronik Tebligat
Konferansı'nda izdiham!

15

Murat Efe soruşturması
Bursa Barosu takibinde

16

Sevgi ifadesinde bile silah var:
"Şimdi ayağına sıktırma!"

18

Şeref Hoca'dan stajyer
avukatlara altın
değerinde nasihatler!

20

Av. Hakan Canduran,
stajyer avukatlara
kooperatifleşme önerdi!

22

Tehlikedeki Avukatlar Günü /
Altun: Son avukat cübbesini
çıkartana kadar mücadele
asla son bulmayacak!

26

Uğur Mumcu'yu katledilişinin
26. yıldönümünde andık

28

25 baronun çevre
komisyonları İzmir'de
kararlılık sergiledi

29

Bursa Barosu,
Dr. Bülent Şık'ın yanında

30

"Savaş bir halk sağlığı
sorunudur" diyen hekimlere
13 yıl hapis istendi

31

Avukatlar labut devirdi

32

20 barodan ortak çılgılık:
Çocuğu istismarcısıyla
evlendirmek modern kölelik!

34

Bursa Barosu İş Sosyal
Güvenlik Hukuku Komisyonu,
bir yılın değerlendirmesini
yaptı: "İş uyuşmazlıklarında
zorla güzellik olmuyor!"

36

Medeni Kanun'un kabulünün
93. yıldönümü Bursa Barosu:
"Bir toplum ancak kadınları
kadar özgürdür"

37

Anayasa Mahkemesi'ne
Bireysel Başvurunun
Desteklenmesi Eğitimi

38

Gezi: Av. Ömer Seyfettin
Kılıç'ın objektifinden İzlanda!

40

Gezi: İmroz Gökçeada
hakkında izlenimler

47

Şiir: Düşle
Bir Çocuğun Sessiz Çılgılığı
Mülk

48 6 Aralık 2018 tarihli Resmi Gazete'de
yayınlanan Elektronik Tebligat
Yönetmeliği'nin değerlendirilmesi ile
elektronik tebligatın kayıtlı elektronik
postadan farkı

Av. Dr. Ş. Cankat Taşkın

64 2019 yılına ait HMK limitleri

Av. Şerafettin Gökalep

67 Süreli ipotek

Av. Nezihe Sütçü

70 Vekalet ücretinden kaynaklanan
davalarda görevli mahkeme

Hakim Yasin Köse

72 Seçim sürecinde siyasetçilerin
ifade özgürlüğü ve dürüst seçim

Av. Erol Çiçek

76 Yasal süresi içinde istenen satış talebinin,
bu süre içinde geri alınması halinde, yeniden
satış isteyebilme süresinin geri alınan (Yeni
satışın düşürüldüğü) tarihten itibaren 6
ay/1yıl olduğu...

Av. Talih Uyar

79 Türkiye Futbol Federasyonu (TFF)'nin yeni
Uyuşmazlık Çözüm Kurulu (UÇK) talimatı
ve profesyonel futbolcu sözleşmelerinde
doğan uyuşmazlıklarda uygulanacak hukuk
meselesi

Av. Yakub Kızılkaya

84 Limited şirketlerde pay devri

Av. Neslihan Pelvan

88 Aya kim sahip? Uzayla ilgili yasalar var
mı? Dış uzayda mülkiyet edinilebilir mi?

Stj. Av. Ayşe Nom

91 Açık bononun ilk tedavüle çıktığı
anda Türk Ticaret Kanunu'nun 680.
maddesinde belirtilen zorunlu
unsurlar içerip içermediğinin tartışıldığı
12. HD'nin T 1.12.2016, E. 2016/5645, K.
2016/24721 sayılı karar incelemesi

Av. Kaan Mahmut Erdem

Av. Deniz Erdem

95 Bilişim sistemine girme suçu (TCK 243)

Stj. Av. Yunus Emre Aytemur

100 Kolektif hukuki dayanışma

Stj. Av. Mustafa Berkay Metin

102 Bitcoin ve kripto paraların hukuki
yönden değerlendirilmesi

Av. Hilal Karakaç Eker

112 Hukukumuzda yeni gündem:
Konkordato Kurumu

Av. Cuma Ali Yürekli

Bursa Barosu

Yıl: 43 Sayı: 107 - Mart 2019
Yerel Süreli Yayın (3 Aylık)

İmtiyaz Sahibi

Bursa Barosu adına
Av. Gürkan Altun

Sorumlu Yazışleri Müdürü

Av. Hulusi Tiğlioğlu

Dergi Komisyonu Başkanı

Av. Nisa Ören

Editör

İhsan Bölük

Sayfa Tasarımı

Mahir Bora Kayihan

Yapım

www.balabanproduksiyon.com

Baskı

Imak Ofset

www.imakofset.com.tr

Dağıtım

www.seckurye.com.tr

Yayıncı / Yönetim
Bursa Barosu Başkanlığı

Kıbrıs Şehitleri Cad.
Adalet Sarayı
G-Blok Kat:1
Osmangazi / BURSA

T: 444 50 99
0224 272 11 94
0224 251 66 06

F: 0224 251 62 49

basin@bursabarusu.org.tr

Bursa Barosu Dergisi, Bursa Barosu Başkanlığı tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Bursa Barosu Dergisi'nin isim ve yayın hakkı Bursa Barosu Başkanlığı'na aittir. Yayımlanan yazı, fotoğraf ve konuların her hakkı saklıdır ve tüm sorumluluğu eser sahiplerine aittir. İzin alınmadan alıntı yapılamaz. Reklamların sorumluluğu reklam verenlere aittir. Bursa Barosu Dergisi, Basın Meslek Elbeleri'ne uymaya söz vermiştir.

Başkan'dan...

Değerli Meslektaşlarım;

Bursa Barosu Dergisi'nin 107. sayısı ile karşınızdayız. Geride bıraktığımız 3 ay, yargının üç kurucu unsurundan biri ve savunma mesleğinin temsilcisi olan biz avukatlar için yine oldukça yoğun geçti. Yine adalet için, yine adil yargılanma hakkı için sesimizi duyurmaya çalıştık.

5 Nisan Avukatlar Günü yaklaşıyor. Sadece 5 Nisan günü değil, öncesinde ve sonrasında da haklı taleplerimizi, şikayetlerimizi dillendirmeye devam ettik, edeceğiz.

Hepimizin bildiği gibi avukatlık mesleği ve mensuplarına yönelik saldırılar tek cepheden gelmiyor. Bir tarafta avukatlık mesleğini itibarsızlaştırma girişimleriyle toplumda oluşturulmaya çalışılan algıyı yıkmaya çabalarken, bu girişimlerin doğurduğu, hakaret ve fiziksel saldırılara kayıtsız kalıp, saldırganları cezalandırmayan yargı anlayışıyla mücadele ediyoruz. Diğer tarafta, arabuluculuk ve uzlaştırmacılık gibi kavramlarla avukatlık mesleğini örseleyen yasal düzenlemelerin yarattığı sorunları aşmaya çalışıyoruz.

Bir devleti ve idarecilerini yücelten, dahası toplumda huzuru sağlayan adalettir. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün "Her halde dünyada bir hak vardır. Ve hak kuvvetin üstündedir" sözü öylesine söylenmiş bir söz değildir. Tutuklu meslektaşlarımız için başladığımız "Adalet Nöbeti", uzun tutukluluk süreleriyle adil yargılanma hakları ellerinden alınan meslektaşlarımız için değil, her vatandaşımız için tutulan bir nöbetir.

Bildiğiniz gibi, İstanbul Çağlayan Adliyesi'nde 85 hafta boyunca tutulan Adalet Nöbeti'nin meşalesini Anadolu baroları devraldı ve ilk nöbeti 15 Şubat tarihinde Bursa'da bizler tuttuk.

"Adaletsizlik, hukuksuzluk, haksız ve keyfi tutuklamalar devam ettiği sürece adalet arayışının da yakıcı bir toplumsal ihtiyaç ve talep olmaya devam ettiğini", Bursa Adalet Sarayı önünden tüm ülkeye haykırdık. Bursa'daki Adalet Nöbeti'ne Bursa ve diğer barolardan katılan meslektaşlarımız ve baro başkanlarımızı teşekkür ediyorum. İkincisini İzmir'de tuttuğumuz, üçüncüsünü Ankara'da tutacağımız bu nöbetler diğer illerde de devam edecek. Ta ki, haksız ve keyfi tutuklamaların ortadan kalktığı, her bireyin adil yargılanma hakkının korunduğuna dair işaretleri görünceye kadar...

Av. Gürkan Altun
Bursa Barosu Başkanı

Bursa Barosu olarak geçtiğimiz 3 ayda, pek çok etkinlik gerçekleştirdik. Bunların başında, "Meslekte İz Bırakanlar" sloganıyla başlattığımız toplantılar geliyor. 400'den fazla stajyere hizmet veren Bursa Barosu, yurt çapında tanınan avukatlık mesleğinin duayen isimleri Av. Şeref Kısacık, Av. Hakan Canduran, Av. Dr. Başar Yaltı'yı Bursa'ya davet ederek, stajyerlerimize bilgi ve tecrübeyi paylaşımında bulunmalarını sağladık.

Ocak ayındaki önemli etkinliklerimizden biri elektronik tebligatla ilgiliydi. Av. Dr. Ş.

Cankat Taşkın tarafından verilen konferans, yoğun ilgi nedeniyle salona sığmayan meslektaşlarımız için tekrarlandı.

Sadece bunlarla sınırlı kalmadık elbette... Uzmanlık gerektiren spesifik konularda, alanın uzmanı meslektaşlarımız tarafından eğitimlerimiz de aralıksız sürdü. Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru, cinsel suçlar, iltica ve göç hukuku, kadın ve adalet, vergi hukuku, ticari davalar gibi pek çok konuda eğitim, söyleşi gerçekleştirdik. Mart ayına Kadın Hakları Merkezi'mizce 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle

düzenlenen etkinliklerimiz damga vurdu. Önümüzdeki nisan ayı 5 Nisan Avukatlar Günü nedeniyle bir aya yaydığımız etkinlikler dizisiyle çok daha yoğun geçecek.

Her türlü eğitim ve sosyal etkinlikte, komisyon çalışmalarında yer alan meslektaşlarıma, stajyer avukatlara, Bursa Barosu Yönetim Kurulu adına teşekkürlerimizi sunuyor, Bursa Barosu'nu ve dolayısıyla avukatlık mesleğini daha güçlü kılmak adına tüm meslektaşlarımızı baro etkinliklerine katılmaya davet ediyorum.

Saygılarımla...

ADALET NÖBETİ BURSA'DA TUTULDU!

Yurt genelinden avukatların katılımıyla 85 hafta boyunca İstanbul Çağlayan Adliyesi önünde tutulan Adalet Nöbeti'ni Anadolu baroları devraldı. İlk nöbet Bursa Barosu ev sahipliğinde Bursa Adalet Sarayı önünde 15 Şubat 2019 tarihinde tutuldu.

Av. Gürkan Altun

Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun, "Biz avukatlar, yüzlerce yıllık tarihimize boyunca baskılara, keyfiliklere, hukuksuzluklara karşı direndik, direneceğiz; susmadık, susmayacağız. Ülkemizde gerçek bir adalet düzeni, gerçek bir hukuk devleti kuruluncaya kadar da mücadelemizi sürdüreceğiz" dedi.

ANADOLU'DAKİ İLK NÖBET

Ankara, Antalya, Aydın, İzmir, Kocaeli, Yalova baro başkanları, Mersin, Diyarbakır, Van barolarının başkan vekilleri ve İstanbul Barosu'ndan da 30 avukat Adalet Nöbeti için Bursa'ya geldi. Nöbete avukat milletvekilleri Nurhayat

Altaca Kayışoğlu ile Sezgin Tanrıkulu ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Üyesi Av. Asude Şenol da katıldı. Havanın soğuk olması nedeniyle Adalet Sarayı giriş holünde toplanan avukatlar, basın açıklaması için saat 12.30'da adliye merdivenlerine çıktı.

DEMOKRATİK LAİK YAPIDAN UZAKLAŞILIYOR

Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun, adalet nöbetinin gerekçesini ve şimdiye kadarki süreci özetledi. Altun "Maalesef ülkemiz gün geçtikçe, demokratik, laik, hukuk devleti yapısını yitirmektedir. Özellikle 15 Temmuz'daki darbe teşebbüsünün ardından, temel hak ve özgürlükler ile savunma

mesleğinin icrası kısıtlanmış, OHAL kalkmasına rağmen, fiili uygulama ve düzenlemelerle adeta olağanlaşmış, anayasa uygulanamaz ve meclis çalışamaz hale getirilmiştir" dedi. Altun özetle şunları söyledi:

HER MUHALİF SES SUSTURULUYOR

"Ceza Usul Hukuku'nun evrensel kuralları ihlal edilmiş, masumiyet karinesi, doğal yargıç ilkesi ve adil yargılanma hakkı yerle bir edilmiştir. Halbuki salt güvenlikçi politikalar ile hak ve özgürlüklerin temeli ortadan kaldırılamaz. Günümüzde ise yurttaşlarımız fikirlerini dile getiremez, paylaşamaz hale getirilmiş, her

Av. Bahar Gültekin Candemir

muhalif ses yargı yolu ile susturulmaya çalışılmış ve hukuk güvenliği zarar görmüştür." Örnek olarak da Tabipler Birliği, Havalimanı İşçileri, Dr. Bülent Şık davalarını gösteren Bursa Barosu Başkanı Altun, "Bağımsız ve tarafsız yargının, adil yargılanma ve savunma hakkının temsilcisi, demokratik hukuk devletin güvencesi avukatlara yönelik saldırılar, bizatihi halkın hak arama özgürlüğüne yapılmış saldırılardır. Avukatların saldırıya uğramasını olağan karşılayanlar, bir hak ihlali ile karşılaşırken de yine biz avukatlar aracılığı ile temsil edilmektedir" dedi. Altun şöyle konuştu:

AVUKATLAR YARGI MENSUBU SAYILMIYOR
"Gelineen noktada avukatlık mesleğine

yönelmiş sistematik bir saldırının vaki olduğunu görmemek mümkün değildir. Yargıtay Başkanlığı'nın "Yargıda Şeffaflığa İlişkin İstanbul Bildirgesi ve Taslak Uygulama Tedbirleri" başlığıyla yayımladığı metinde yargının kurucu unsuru olan ve bağımsız savunmayı temsil eden halkın hak arama özgürlüğünün güvencesi olan biz avukatlar; "Yargı mensubu olmayan kişiler" arasında sayılmıştır.

AVUKATSIZ ADALET OLMAZ

Özünde ihtiyarilik içeren arabuluculuğun iş davalarından sonra, ticari davalarda da zorunlu hale getirilmesi ve yine aile hukuku alanında da zorunlu kılınacağına dair söylentiler, noterlere devredilen yargısal işler, uzlaştırma gibi uygulamalar avukatlık

mesleğinin alanını sınırlandırmıştır. Bu haliyle yakın gelecekte 'avukatsız yargılamaya yapılması' sonucunu doğurabilecek hukuka aykırı yaklaşımlara ve uygulamalara karşı durma kararlılığımızı yineleyerek 'Avukatsız adalet olmaz' diyoruz."

Altun, konuşmasının ardından sırasıyla konuk baro başkanları ve başkan vekilleriyle, milletvekillerine de söz verdi.

MİKROFON KONUK BARO BAŞKANLARINDA

Ankara Barosu Başkanı Av. Erinç Sağkan, bu nöbetlerin avukat tutuklamaları üzerinden vatandaşın ses tellerinin kısılması anlamına geldiğini söyledi. Sağkan "Biz, vatandaşlar özgür bir coğrafyada yaşasınlar diye nöbetteyiz" dedi.

Antalya Barosu Başkanı Av. Polat

Av. Gökhan Bozkurt

Balkan, "Cumhuriyet tarihinin en ağır ve karanlık sürecinden geçiyoruz. Hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı, demokrasi, özgürlüklerde haritada yerlerini göstermekte zorlanacağımız bazı üçüncü dünya ülkelerinin gerisine düştük. Bugün yargıya duyulan güven tarihin en dip seviyesine düşmüştür. Bunun sorumlusu avukatlar değildir" dedi.

EFELENMENİN EN İYİSİNİ BİZ BİLİRİZ

Aydın Barosu Başkanı Av. Gökhan Bozkurt, "Yolda kar vardı. Karlı dağları aşarız ama kirli zihinleri aşmakta zorlanıyoruz. Ama onları da aşacağız. Avukatlar efendidirler,

hanımefendidirler. Ama hak arama noktasına geldiğinde cübbemizi giydiğimizde hepimiz efeyizdir. Efelenmenin en iyisini biz biliriz" diye konuştu.

İzmir Barosu Başkanı
Av. Özkan Yücel ise

"Bizden istedikleri susmamız, bat etmemiz, vazgeçmemiz. Ama yanılıyorlar. Susmayacağız, biat etmeyeceğiz. Vazgeçmeyeceğiz. Ülke demokrasi adına, insan hakları adına, hukuk devleti adına yaşanabilir bir ülke olana kadar, bütün yurttaşlarımız için hukuk güvenliği sağlanana kadar susmayı kabullenmeyi biat etmeyi reddediyoruz" dedi.

ADALET ENDEKSİNDE 113 ÜLKE ARASINDA 101'İNCİYİZ

Milletvekili Av. Sezgin Tanrıku da "Geçmişte yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı sorunu vardı.

Tartıştık. Ama şimdi Türkiye'de yargı yok. Yargının kendisi yok. Ha Karayolları Bölge Müdürlüğü ha adliyeler. Türkiye'nin 81 iline yayılmış adaletsiz ortam var" diye konuştu.

Milletvekili Av. Nurhayat Altaca Kayışoğlu ise şöyle konuştu: "Ülkemiz adalet endeksinde 2017 verilerine göre 113 ülke arasında 101. sıraya geriledi. Bizler bu ülkede adaleti tesis edemezsek tepemizde dönen bu helikopter, binlerce güvenlik aracıyla bu ülke yönetilmeye çalışılır. Maalesef bu ülkede her anlamda adaleti yitirmiş durumdayız."

Diğer konuşmalarda, cezaevinde tutuklu bulunan Selçuk Kozağaçlı'nın şahsında tüm avukatların bir an önce tahliye edilmeleri ve tutuklu avukatların da açlık grevine son vermeleri istendi. Açıklamanın sonunda Adalet Nöbeti'nin Ocak-Şubat aylarına ilişkin raporu da dağıtıldı.

Av. Özkan Yücel

Av. Erinc Sağan

Av. Polat Balkan

Av. Fedayi Doğruyol

ELEKTRONİK TEBLİGAT KONFERANSI'NDA İZDİHAM!

6 Aralık 2018 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan ve 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren Elektronik Tebligat Yönetmeliği, Bursa Barosu'nda düzenlenen konferansla avukatlara anlatıldı. Av. Dr. Ş. Cankat Taşkın tarafından ilki 4 Ocak'ta verilen konferans ilgi yoğunluğu nedeniyle avukatlar salona sığmayınca 14 Ocak tarihinde yineleni.

Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun, Av. Dr. Ş. Cankat Taşkın'a, iki kez gerçekleştirdiği konferans nedeniyle teşekkür plaketi verdi.

Av. Dr. Cankat Taşkın, 1 Ocak 2019 itibarıyla ETA (Elektronik Tebligat Adresi) kullanılacağını, KEP'in (Kayıtlı Elektronik Posta) ise karşılıklı yazışmalar için kullanılabileceğini söyledi. Taşkın'ın aktarımına göre elektronik tebligatın can alıcı maddesi, elektronik yolla tebligatın, muhatabın elektronik tebligat

adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılacak olması...

Av. Cankat Taşkın, elektronik tebligat adresinin tanımını yaparken "PTT tarafından, gerçek kişiler için kimlik bilgileri, tüzel kişiler için ise tabi oldukları sistem bilgileri esas alınmak suretiyle tek ve benzersiz şekilde oluşturulan

ve UETS'ye kaydedilen tebligat adresidir" dedi.

E-TABLİGAT KİMLERE ZORUNLU?

Elektronik yolla tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması hâlinde kanunda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılabileceğinin hükme bağlandığını, böylece eski yöntemin de korunmuş olduğunu

ifade eden Taşkın, e-tebligatın kimler açısından zorunlu olduğunu da sıraladı.

“Anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler; Kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar; Mahallî idareler; Özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları; Kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri; Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıklar; Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; Kanunla kurulanlar da dâhil olmak üzere tüm özel hukuk tüzel kişileri; Noterler; Baro levhasına yazılı avukatlar; Sicile kayıtlı arabulucular ve bilirkişiler.”

ŞİRKETLER, DERNEKLER KAPSAMDA

Taşkın, “Şu halde, şirketlerin, derneklerin, vakıfların e-tebligat adresi edinmesi zorunlu olduğu gibi, bunlara e- tebligat ile bildirimde bulunulması da zorunludur” diye konuştu.

Elektronik tebligat adresi alma zorunluluğuna tabi olanlar için başvuruların, zorunluluğun başladığı tarihten itibaren bir ay içinde ilgili kurum, kuruluş veya birlik tarafından PTT’ye yapılması gerektiğini altını çizen Taşkın, elektronik tebligat mesajının muhataba ulaşmadan delil kaydı üretilmeyeceğini ifade etti.

ETA’NIN FAYDALARI NELERDİR?

Elektronik tebligat adresinin faydalarını da sıralayan Av. Taşkın, “30 yıl süre ile bir ihtilaf durumunda ‘delil kayıtları’na ulaşmak mümkün olacak. Muhtara tebligat (zorunlu ETA uygulaması açısından) ortadan kalkacak. Şirketlerin de ETA edinme zarureti olduğu için ‘tebligat almayarak’ alacaklılarından kaçması yolu büyük oranda kapanacak” dedi.

MURAT EFE SORUŞTURMASI BURSA BAROSU TAKİBİNDE

Bursa Barosu, Mudanya Ömerbey Mahallesi’ndeki Hatice İsmail Hakkı Kayan Ortaokulu 5. sınıf öğrencisi Murat Efe Narin’in, okul bahçesinde başını direğe çarptıktan sonra ertesi sabah annesi Pervin Narin’in kolları ve kardeşi 3.5 yaşındaki Poyraz’ın gözü önünde ölmesi üzerine açılan soruşturmayı takibe aldı.

MUDANYA’DA yaşanan elim olaydan sonra, oğlunun ölümünde öğretmen ve okul yöneticilerinin ihmali olduğunu iddia eden acılı annenin yardım çağrısına kulak veren Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun, Bursa Barosu olarak hukuki destek vereceklerini açıklamıştı. Altun’un bu açıklamasından sonra Bursa Barosu Yönetim Kurulu Üyesi Av. Aygül Arda Güneş, Çocuk Hakları Merkezi Başkanı Av. Merve Kayrak ve Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Av. Kahraman Çağrı Dede, 10 yaşında hayatını kaybeden Murat Efe Narin’in annesi Pervin Narin’e taziye ziyaretinde bulundu ve yaşanan dramı acılı anneden dinleyip, Bursa Barosu Çocuk Hakları Merkezi olarak, varsa sorumlular ortaya çıkarılana kadar destek vereceklerini söylediler.

Çocuğunun ölümünde öğretmen

ve okul yöneticilerinin ihmali olduğunu iddia eden Pervin Narin “Çocuğum başını direğe çarptı ya da bir arkadaşıyla çarpıştı. Her ne olmuşsa, çocuğum eğer başım ağrıyorsa, çocuğum eğer başım ağrıyorsa, öğretmenin beni arayıp haber vermesi gerekirdi. Ama vermediler. Oğlum akşam okuldan geldiğinde herhangi bir sorunu yoktu. Ödevini yaptı, bilgisayarda oynadı. Sabah da kollarımda öldü” dedi.

Av. Aygül Arda Güneş, Av. Merve Kayrak ve Av. Kahraman Çağrı Dede, daha sonra Mudanya Adliyesi’ne giderek, soruşturmayı yürüten Cumhuriyet Savcısı ile görüşüp, soruşturma dosyası ile ilgili bilgi aldılar. Murat Efe’nin ölümüyle ilgili arkadaşları, öğretmenler ve okul yöneticilerinin ifadelerinin alındığı, Adli Tıp’tan otopsi raporunun beklendiği öğrenildi.

SEVGİ İFADESİNDE BİLE SİLAH VAR:

“ŞİMDİ AYAĞINA SIKTIRTMA!”

Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun, Hukuk Fakültesi asistanı Ceren Damar'ın öldürülmesi olayı üzerine RS FM'de Gazeteci Zafer Arapkirli'nin bireysel silahlanma konusundaki sorularını yanıtladı. 4 Ocak tarihindeki yayında Altun, av tüfeği adı altında silah edinmedeki kolaylıkların engellenmesini, silah sahibi olmanın zorlaştırılmasını istedi. Altun şunları söyledi:

■ Biz konuya kendi durduğumuz noktadan bakmaya alıştık. Üçüncü sayfa haberleri, kadın cinayetleri, onaylanmayan evliliklerde cinayet gibi, kötü geleneklerin yansması olan cinayetlere tanık oluyoruz. Kadın hakları komisyonları hep açıklama yapıyor, eylemler düzenleniyor. Biz hala sebebe inmiyoruz. Hala şiddet ve silahlanmadan nasıl uzaklaşacağımızı tartışmıyoruz. Dünkü cinayette de (Ceren Damar cinayeti) sebebe inmedik. Ceren asistan ama katilin ifadesine göre danışman hoca. Asistan yasal olarak danışman olamaz. Peynir ekmek gibi hukuk fakültesi açarsanız, vakıf üniversiteleri para kazansın diye fakülte açarsanız, asistanlara da böyle sınav yaptırırsınız, sınavda öğrenciye danışman olur, vahim olaylar meydana çıkar. O çocuk nasıl dördüncü sınıfa geldi? Nasıl katil oldu, bunları da tartışmak lazım.

Bahsi geçen 6136 sayılı kanuna göre kuyumcular, hakimler, avukatlar ve hatta aracılar silah alabiliyor. İllerde valiler eliyle verilen ruhsatlarla silahlanma yaşanıyor ve bu çok vahim bir durum. Biz ise sadece kolluk kuvvetleri ve güvenlikçiler silah taşıyın diyoruz. Babasının silahıyla babasını vuran 4 yaşındaki çocuk var bu ülkede. Dünkü cinayette de baba silahıyla biri öldürüldü.

18 YAŞINA GİREN HERKES POMPALI TÜFEK ALIYOR!

Gazetelerin iş ilan sayfalarına baktığınızda 'Emekli polisim, beylik silahımla iş arıyorum' diyenler var. 18 yaşına giren herkes pompalı tüfek ve otomatik silah alıyor. Orada bile düzenleme yapmıyoruz. Günümüzdeki pompalı silahlar seri atış yapıyor ve insanlar katlediliyor. İnternette veya herhangi bir yerden silah alabiliyorsunuz ve av tezkeresi veriliyor size. Ne bir av alanımız var ne de avcılık federasyonuna kayıtlı avcımız! Suç örgütlerinin

Ateşli ve kesici aletlerle işlenen cinayetler

silah edinmesi kolay, o başka. Polisimiz, kolluk güçlerimiz silah taşımalı. Ama günlük hayatta bizler ne kadar silah taşımamız gerektiğini tartışalım. Teknik olarak nasıl toplu taşıma araçlarına hız sınırı koyuyoruz, otomatik silahlara da böyle sınırlar getirebiliriz. Sigaraları özendirmenin önüne nasıl geçiyorsak, silahlarda da teknik düzenleme yapmalı, makineli tüfek gibi kullanılmasının önüne geçmeli, kişilere yaşama şansı vermeliyiz.

Ne failde, ne mağdurda meslek arıyoruz. Bir polis bir polisi veya savcıyı öldürebiliyor. Bir hukukçu adayı akademisyeni öldürebiliyor. Yüksek sesle konuştu diye kapıcıyı öldürüyor insanlar. Şiddet günlük hayatın parçası haline geldi. Dizilerin içindeki konular görseller ve sahneler bu algıyı zihninizde yaratıyor. Bu katliamları yapan bütün bu failerin eğitim almasına da gerek yok. Bir diziyi başından sonuna seyretseler, silah kullanmayı öğrenecekler.

Eğitim ve yasal düzenlemelerle bu algıyı ters yüz etmemiz lazım. İyi bir insan olmanın önemini anlatmamız lazım. Toplum neden bu noktaya geldi, bununla ilgili programlar yapılması lazım. Bu TV programlarına aynı sürede kamu spotları hazırlatmamız lazım. O diziler kadar, topluma doğru mesajlar veren programlar yaptırmamız lazım. 'Onu yaptınız, bunu da yapacaksınız' demeliyiz. Kamu spotları sigara ve içkiden ibaret olmamalı. Toplumda bu derece silah olmazsa kolluğun silahla müdahalesi de azalacak. Sivil insanlarda silahın azalması, kolluk gücünü de en aza indirir. 'Bu kazanılmış hak' veya 'Benim ruhsatım var' denmemeli. İstisnasız herkesten bu silahlar toplanmalı.

Biz artık sevgi sözcüklerini bile silahla anlatıyoruz ki 'Şimdi ayağına sıkırtma' deniyor. Günlük hayatın içinde çok fazla yer etti silah. Bir canı kurtarmak bile yüzde 100 başarılı olmak anlamına geliyor. Medyaya çok iş düşüyor. Bunun kötü reklamı yapılmalı. Bunun kontrolü anlamında yürütmeye, çerçevesini çizmek ve katı kurallara bağlamak anlamında da yasama organına iş düşüyor."

Av. Gürkan Altun, bireysel silahlı saldırıyı yorumladı

2018 SİLAHLI ŞİDDET HARİTASI

Türkiye'de şiddet olayları 4 yılda yüzde 69 arttı. 2018'de 2 bin 279 cinayet işlendi. Bireysel silahlı saldırıya karşı mücadele veren Umut Vakfı, Türkiye'nin silahlı şiddet haritası ve 2018 raporunu hazırladı. Basında yer alan haberlerden oluşturulan istatistiklere göre, 2018'de basına 3 bin 679 olay yansıdı. 2015'te bu rakam 2 bin 175'ti. Bu, yaralama ya da öldürmeye varan silahlı şiddette son 4 yılda yüzde 69 artış olduğu anlamına geliyor. Raporda, olaylarda hangi silahların kullanıldığı da belirtilirken, tüfek ediniminde geçen yıllara göre büyük artış yaşandığı vurgulandı.

2018'de en çok suçun işlendiği bölge Marmara Bölgesi olurken, İstanbul en çok olayın yaşandığı il. İkinci sıradaki Sakarya'da, bir önceki yıla oranla artış yüzde 42. Bireysel şiddet olaylarının en çok artış gösterdiği bölge ise Orta Anadolu. 2015'teki 215 olay, 2018'de 646'ya yükselmiş; artış yüzde 128...

ŞEREF HOCA'DAN STAJYER AVUKATLARA ALTIN DEĞERİNDE NASİHATLER!

Bursa Barosu Staj Okulu, yeni dönem eğitimleri kokteyl ve törenle başladı. Bursa Akademik Odalar Birliği Oditoryumu'nda gerçekleştirilen törenin açılış konuşmasını Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun yaptı, "Meslekte İz Bırakanlar" söyleşisi dizisinin ilkinde İstanbul Barosu Staj Eğitim Merkezi Yürütme Kurulu Başkanı Av. M. Şeref Kısacık stajyer avukatlara altın değerinde öğütler verdi.

İLK KEZ DANIŞMAN AVUKAT UYGULAMASI

Gürkan Altun, Staj Eğitim Merkezi'nde ağırlıklı olarak avukatlık hukuku ve meslek kurallarının işleneceğini, yeni gelişen spesifik alanlarda meslek duayenlerinin ders vereceğini bildirdi. Altun "Bu yıl ilk kez danışman avukatlık sistemine geçiyoruz. 20-24 stajyerimiz bir duayen meslektaşımıza bağlı olacak. Duayen meslektaşlarımız baro ile ilişkilerinizde bir sözcü, yine mesleğe geçişinizde bir mihmandar, farazi dava çalışmalarında da belki bir hukuk koçu şeklinde görev alacaklar" dedi.

İstanbul Barosu Staj Eğitim Merkezi Yürütme Kurulu Başkanı Av. M. Şeref Kısacık ise stajyerlere seslenirken, özgüveni yüksek, yeni alanlarda uzmanlaşırsa iş bulmak gibi bir sorunun asla olmayacağını bildirdi. Kısacık şöyle konuştu:

Bursa Barosu Başkanı Altun, 400'ü aşkın stajyer avukatın, 110 yıllık çınar olan Bursa Barosu'nun yeni dalları olduğunu söyledi. Altun,

"Bursa'yı ve halkını, hukuk ağıyla sarıp sarmalayacaksınız. Bizden sonra bayrağı sizler alacak, kentin ve kentlinin avukatı olacaksınız" dedi.

KAYGILARINIZI BİLİYOR VE ANLIYORUM!

“Avukatlık çözüm üretme sanatıdır. Çözüm üretebilmeniz için olaylara tepeden bakmanız lazım. Kimse alınmasın ama sade avukat sivrisineklerle uğraşır, hukukçu tepeden bakar ve bataklığı kurutur. İş bulurken de böyle. Sizin kaygılarınızı biliyor ve anlıyorum. Ne olacak şimdi? Bağlı mı çalışacağız, bağımsız mı çalışacağız? Bir kamu kurumuna mı gireceğiz? Noter mi olalım? Hakim savcılıkta şansımızı deneyelim mi? Kurumsal bir firmada mı çalışalım?”

OLAYIN BÜTÜNÜNÜ GÖRECEĞİNİZ BİR BÜRODA ÇALIŞIN!

Ne yazık ki çoğu arkadaş staj dönemini çok kötü değerlendiriyor. 100 lira fazla para veriliyor diye, evine yakın diye, hiçbir şey öğrenemeyeceği ofislerde çalışıyor. İstanbul’da örneğin uluslararası bir firmada 1.5 yıl gece saat 2’ye kadar sadece tercümanlık yapıyor. Hiçbir şey öğrenmiyor. Esenler’de, Nilüfer’de büro açtığı zaman da ona boşanma davası geliyor, icra geliyor, miras davası geliyor. Hiçbir şey bilmiyor. Sadece tahsilatçılık yapacağı bir büroda çalışıyor. Sadece adı var diye bir şirketin departmanında çalışıyor. Olmaz! Olayın bütününe görebileceğiniz

bir büroda çalışın.

ÖNEMLİ OLAN BUNLARI ÖĞRENMEK!

Müvekkil avukat iş görüşmesi nasıl yapılıyor? Avukat sizi çağırmalı mutlaka. Müvekkile neler soruyor? Hangi bilgi ve belgeleri istiyor? Görüşme tutanağını nasıl yapıyor? Dava dilekçesi nasıl yazılıyor? Avukat duruşmaya nasıl hazırlanıyor? Ara kararları nasıl yerine getiriyor? Dava bittikten sonra müvekkiliyle nasıl hesaplaşıyor? Ne gibi tutanaklar tutuyor? Daha sonra başı ağrımasın diye... Önemli olan bunları öğrenmek...

AVUKATLIĞI MUTLAKA BAĞIMSIZ YAPIN!

Avukatlığı mutlaka bağımsız yapacaksınız. Ama bir, ama iki yıl sonra... Hiç korkmayın bilginiz az diye... Yüzde 100 eşit koşullarda ortak olduğunuzda mutlaka sorun çıkıyor, ne kadar iyi arkadaşınız olursa olsun. Biri devlet memuru zihniyetinde, diğeri müvekkillere ayıp olmasın diye gece yarısına kadar çalışıyor. Birisi sosyal değil, öbürü şunun düğününe, baroda, sivil toplum örgütlerinde çalışıyor. Bütün çevre ondan geliyor, öbüründen hiçbir şey yok ve eşit şartlarda ortak! Yeni büro açacaklara bunu özellikle söylüyorum.

Öncelikle uzmanlaşacağız. Örneğin benim girdiğim kat mülkiyeti, kentsel dönüşüm ve imar barışı, Türkiye yerle bir olmadığı sürece sürekli ayakta kalacak bir alan. İşiniz insanla. Kendinize ‘iyi insan, iyi avukat’ dedirttiğinizde, ailesinin miras davasını da veriyor, şirketinin icra takiplerini de veriyor. Dolayısıyla sürekli işiniz insanla.

TOPLUMA OLAN BORCUNUZU ÖDEYİN!

Topluma olan borcunuzu ödemek için mutlaka ve mutlaka örgütlerde çalışın. Ben bunu bir arkadaşla söyledim. Okul aile birliği başkanı oldu. 3 ay geçti, ‘Ben bırakıyorum. Üç aydır hiç iş gelmedi bana’ dedi. İş gelsin diye girerseniz gelmez, topluma olan borcunuzu ödemek için gireceksiniz.

Mesleğimin 17. yılında tanıdıklar o kadar çoğaldı ki! Büromun her yerine bir yazı astım. ‘Tanıdıkların Dikkatine! Hukuk bürosu olarak sermayemiz bilgi, emek ve zamandır. Lütfen tanıdık olduğunuz için bu hizmetlerden ücretsiz yararlanmayı düşünmeyiniz. Hiç kimse alınmadı. Herkes o yazının başkaları için yazıldığını, kendisinin o kapsama girmediğini, hatta dava açış masrafını bile Şeref Hoca’nın yatırması gerektiğini düşündüler. Düşünmeye devam ediyorlar.”

AV. HAKAN CANDURAN, STAJYER AVUKATLARA KOOPERATİFLEŞME ÖNERDİ!

Bursa Barosu, stajyer avukatları “Meslekte İz Bırakanlar Buluşmaları” adı altında mesleğin duayeni olmuş, belli alanlarda uzmanlaşmış avukatlarla buluşturmaya devam ediyor. İkinci konuk Ankara Barosu geçen dönem başkanı Av. Hakan Canduran oldu.

Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun’un açılış konuşmasıyla başlayan programda Canduran, Bursa Barosu stajyerlerine mesleki tecrübelerini anlattı. Meslekte nasıl başarılı olabileceklerine ilişkin tavsiyelerde bulundu.

SAYILAR KAYGILANDIRIYOR

Hakan Canduran, avukat sayısının 125 binlere, öte yandan tam olarak kimsenin bilemediği hukuk fakültesi sayısını da, en son 84 olarak bildiğini söyledi. Açılmış fakat örgün eğitim vermeyen de 15 fakülte, hukuk alanında 367 profesör, bunların 150’sinin sadece

üç fakültede olduğunu hatırlattı. Canduran bu rakamları verdikten sonra "Bu bir trajedi" diyerek devam etti:

"Birçok arkadaşımız profesörlerin olmadığı hukuk fakültelerinden mezun ediliyorlar. Neticede bilgiye tama ulaşmadan kısa bir staj dönemi sonrasında avukat oluyorlar. Tabii ki hepiniz avukat olacaksınız. Eğer bir sınav ve değerlendirme yapılmazsa şöyle bir tehlikeyle karşı karşıyayız. Doğal eleminasyon... Bunun sonucunda bazı meslektaşlarımız çok kısa sürede mesleği bırakmak zorunda kalıyor. Bir kısmımız bu mesleği bırakırken müvekkillerine ve adalete zarar veriyor. Üzülerek söylüyorum. Doğal seleksiyon hukukun ve özellikle avukatların adlarının kötüye çıkmasına neden oluyor.

MESLEĞE GİRİŞTE İKİ AŞAMALI SINAV

Bunu önlemenin yolu iki aşamalı bir sınav. Tabii adalet bakanları 'biz sınav getiririz ama kazanılmış haklar ne olacak' diyorlar. Benim hukuk fakültesinde okumakla kazandığım hakkın anlatılan kazanılan hakla çok fazla bir ilgisi yok. Şunu söylüyorlar. Sınav yapılmasına ilişkin yasa çıktığında o anda fakülte öğrencisi olanlar bu sınavdan muaf tutulacak. Bu ne demektir? Şu anda 70 bin civarında hukuk fakültesi öğrencisi var. Avukat sayısının şu anki stajyerlerle birlikte 200 binin üzerine çıkması demektir. Ondan sonra sınav yaparsanız anlamı

kalmayacak ve sistem çökmüş olacaktır.

Üzülerek belirtiyorum. Zaten uzunca bir süredir ülkemizde hukuk ve adalete ilişkin sorunları hep birlikte yaşıyoruz. Bugün adliyelerdeki sorunlar ve avukatlara karşı üslupları yan yana koyduğunuzda Türkiye'de bir adalet sorunu var ve çözülmesi için de kimse çaba harcamıyor.

Bu durumda avukatlara daha çok yük binmesi gerekirken, avukatlık toplum nezdinde zayıflatılan bir meslek hakine getiriliyor.

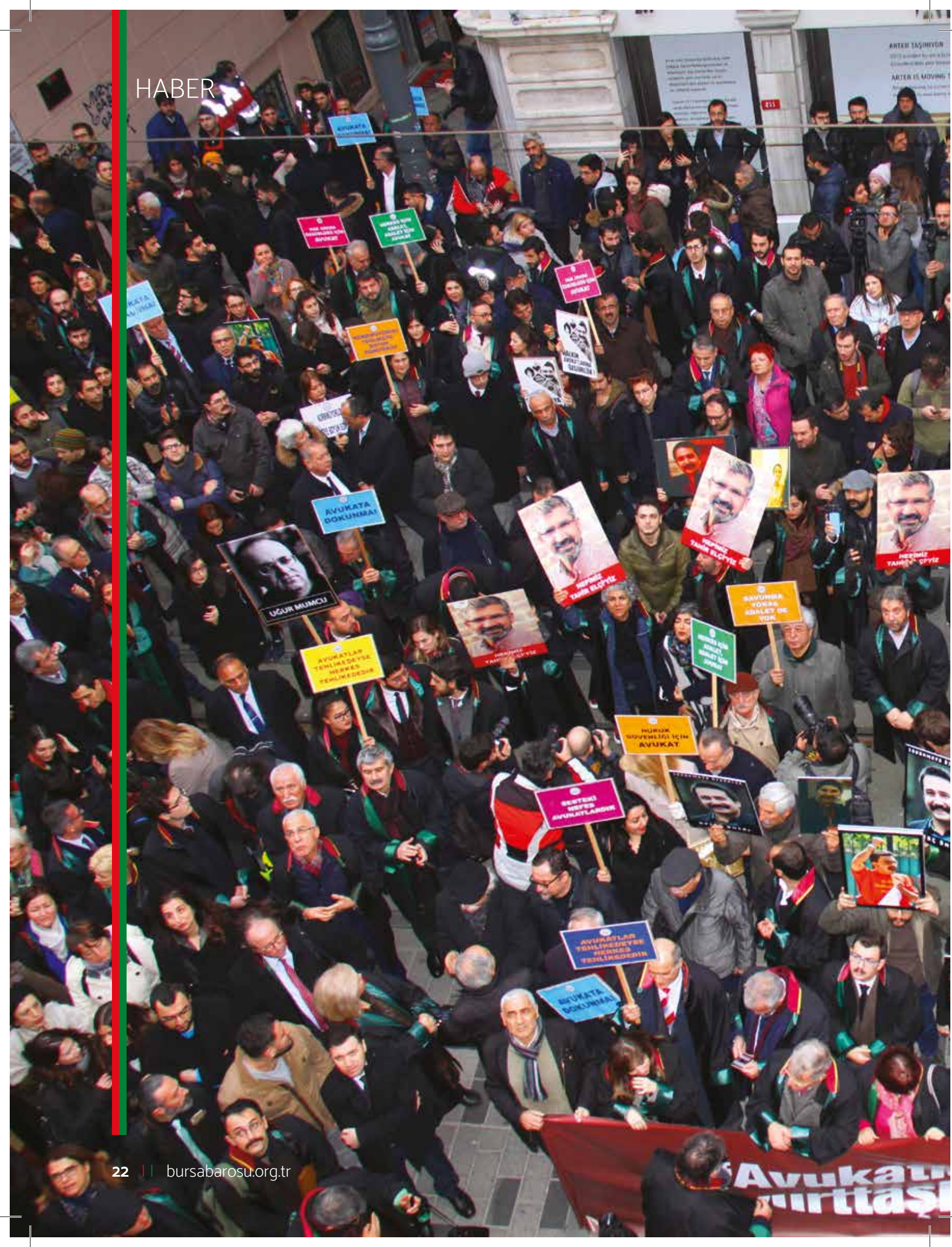
ÇOĞUN OLDUĞU YERDE ÜCRET DÜŞER!

İktisadın temel kuralı arz-talep dengesidir. Çoğun olduğu yerde ücret azalır. Çoğun olduğu yerde iş arayışı olur. Ama yukarıya çıkarsanız, kendinizi nitelikli hale getirirseniz, belli konuların uzmanı olursanız, aranan kişi olursunuz. O zaman olay tersine döner, talebi siz belirlersiniz. Ücreti siz belirlersiniz. Bu Türkiye'nin bir gerçeğidir. Bunun için sizlere önerim, mutlaka yabancı dil öğrenin. Türkiye

uluslararası entegrasyonda, yabancı ülkelerle ticaret ilişkileri olan bir ülke... Ticari ilişkinin olduğu bir yerde dava, icra takibi, danışmanlık çok özel ve önemli hale geliyor. Bu yönde kendinizi geliştirmeniz ne olur? İşte o zaman bir kısım arkadaşımız başka avukatların yanında çalışmaya başlar. Avukatlık Kanunu'na bakarsanız, bir avukatın yanında çalışmak istisnadır. Oysa avukat bağımsızdır. İsteddiği işi alır, istemediğini almaz. Bir avukatın yanında çalışırken bu hakkınız var mı? Mümkün değil... O zaman sizlere önerim, kooperatif tipi çalışmaktır. Yani ortaklık. Hangi alanlarda çalışacağınızı belirleyin lütfen. Bunu şimdi yapın."

DANIŞMAN AVUKATLAR GÖREVE

Canduran'ın konuşmasının ardından Bursa Barosu Başkan Yardımcısı Av. Metin Öztosun ve Bursa Barosu Staj Eğitim Merkezi Başkanı Av. Hakan Fırat Aladağ da ilk kez uygulanmaya başlayan danışman avukat uygulaması ve eğitim programına ilişkin ayrıntılı bilgilendirme yaptılar. Danışman avukatlar, Öztosun tarafından sahneye davet edilerek stajyerlere tanıtıldı. Bursa Barosu Başkanı Altun da, Canduran'a bilgi paylaşımı nedeniyle anı plaketi verdi. Av. Canduran ve beraberindeki meslektaşlarıyla Bursa Barosu Başkan ve yönetim kurulu üyeleri Bursa Barosu'nun staj eğitimlerinin nasıl geliştirilebileceğine ilişkin bir toplantı gerçekleştirdi.

TEHLİKEDEKİ AVUKATLAR GÜNÜ

ALTUN: SON AVUKAT CÜBBESİNİ ÇIKARTANA KADAR MÜCADELE ASLA SON BULMAYACAK!

“24 Ocak Tehlikedeki Avukatlar Günü”nde İstanbul Barosu öncülüğünde, avukatlara saldırıları protesto etmek ve dayanışmak amacıyla protesto eylemi düzenlendi. Cübbeleriyle yürüyen avukatlar, “Savunma susmayacak” dedi. Eylemde Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun da konuştu ve “Son avukat cübbesini çıkartana kadar bu mücadele asla son bulmayacak” dedi.

24 Ocak 1977’de Franco yanlılarının Madrid’de 5 avukatı öldürmelerinin ardından 24 Ocak, “Tehlikedeki Avukatlar Günü” olarak anılmaya başladı. Her yıl savunma mesleğinin riskte olduğu bir ülkeye ithaf edilen gün, bu yıl ikinci kez Türkiye’ye ithaf edildi. İstanbul Barosu’nun çağrısıyla Galatasaray Meydanı’nda bir araya gelen avukatlar, avukatlara saldırıları protesto etmek ve dayanışmak için protesto eylemi düzenledi. Bursa Barosu ile Adana, İzmir, Aydın, Mersin, Ankara, Hatay, Diyarbakır barolarının başkan ve temsilcilerinin katılımıyla gerçekleşen eylemde avukatlar Galatasaray Meydanı’ndan İstanbul Barosu’na yürüdü.

Yürüyüşe hukukçular ve gazetecilerin yanı sıra CHP Milletvekili Sezgin Tanrıkulu, CHP eski Milletvekili Barış Yarkadaş, HDP milletvekilleri Filiz Kerestecioğlu, Ahmet Şık ve Musa Piroğlu da katıldı. Yürüyüş sırasında ellerinde, öldürülen ve tutuklanan meslektaşlarının fotoğraflarını taşıyan avukatlar “Savunma susmadı susmayacak”, “Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz”, “Savunma susmadı, susmayacak”, “Devrimci avukatlar onurumuzdur”, “Tahir Elçi onurumuzdur” sloganları attı.

“TAHİR ELÇİ OLUP ÖLDÜRÜLDÜK”

Yürüyüşün ardından, “Avukatların sesi kesilirse, yurttaşların nefesi kesilir” yazılı pankartın asıldığı İstanbul Barosu önünde basın açıklaması yapıldı. Açıklamada ilk olarak İstanbul Barosu Başkanı Mehmet Durakoğlu konuştu. Türkiye’nin hukuk tarihi boyunca avukatların bu denli tehlikede olduğu bir zaman dilimi yaşanmadığına dikkat çeken Durakoğlu, “Yaşadığımız süreçler zaten çok sancılı bir seyir içindeyken üstüne gelen OHAL rejiminin ilk hedefi konumuna geldik. KHK’lerle sınırlandırılan savunma hakkının yok edilmesine direnirken, tehdit edildik, darp edildik, duruşmalardan atıldık, tutuklandık, dahası Tahir Elçi olup öldürüldük... Dört ayaklı minarenin altında, yargının üç ayağından birini kaybettik o gün” diye konuştu.

“AVUKATLARIN SESİ KESİLİRSE YURTTAŞLARIN DA NEFESİ KESİLİR”

Avukatların son birkaç yılda duruşma salonlarında ölüm tehdidi aldıklarını, çalışma alanları olan adliyelerden polis zoruyla çıkarıldıklarını anlatan Durakoğlu, “Biz teslim olursak, adaleti teslim ederiz. Buradan bütün dünyaya ilan ediyoruz ki, hiçbir

baskıya boyun eğmeyeceğiz. Tehditler bizi yıldıramayacak. Asla sinmeyeceğiz. Çünkü biliyoruz ki, evet sesteki nefes avukatlardır ama avukatların sesi kesilirse yurttaşların da nefesi kesilir. Kesmeyiz biz. Biz avukatız ve bir gün herkese lazım oluruz” dedi. Durakoğlu konuşmasını, 24 Ocak 1993’te öldürülen Gazeteci/Yazar ve Hukukçu Uğur Mumcu’yu anarak bitirdi.

Tutuklu ÇHD ve HHB üyesi avukatlar açlık grevine başladı Durakoğlu’nun ardından Türkiye’nin dört bir yanından gelen baro başkanları konuştu. Adana Baro Başkanı Veli Küçük, Silivri Cezaevi’nde tutuklu bulunan Halkın Hukuk Bürosu (HHB) ve Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) üyesi avukatların yaşadıkları haksızlıklara ve hukuksuzluklara karşı bugün itibarıyla açlık grevine başladıklarını söyledi. Küçük, “Bugün Mersin Barosu başkanımızla ziyaret ettiğimiz meslektaşımız Selçuk Kozağaçalı ve tutuklu diğer meslektaşımızın açlık grevine başladığını öğrendik. Vücut bütünlüklerini hiçe sayarak bugün ülkemizde yaşanan tek adam rejimini, polis devleti uygulamalarını protesto etme ve seslerini duyurma adına yaptıkları açlık grevini saygıyla karşılıyorum. Ben de bugüne

kadar iki dosyadan yargılanan ve beraat eden bir meslektaşınız olarak hukuksuzluklara karşı bir kez daha haykırıyorum. Savunma susmadı susmayacak” dedi.

“BUGÜNÜN TÜRKİYE’YE İTHAF EDİLMESİNE SEBEP OLANLARA YAZIKLAR OLSUN!”

Daha sonra söz alan Aydın Barosu Başkanı Gökhan Bozkurt şöyle konuştu: “Bugün barolarda Avukat Hakları Merkezi varsa bunların kurulmasına sebep olan bu sistemin hepsine yazıklar olsun. Bugün 24 Ocak 2019 tehlikedeki avukatlar gününün Türkiye’ye ithaf edilmesine sebep olan kim varsa yazıklar olsun. Avukat olarak kendi hakkımızı aramak için azıcık yürüdük diye önümüze çöp koyan kim varsa yazıklar olsun. Mahkeme koridorlarında kutsal savunma hakkı yerine gelsin diye adil yargılanma hakkı kullanılsın diye meslektaşlarıma sataşarak elleri kelepçeli olarak mahkemelere geldiklerini gördük. Eğer sizi rahatsız ettiyse verdiğimiz rahatsızlık insanların hak arama mücadelesidir. Bizim için onurdur.”

“MÜCADELE ASLA SON BULMAYACAK”

Avukatların tarih boyunca bedel ödediğini söyleyen Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, “Biz Bursa’da son 30 yılda polis işkencesinde, müvekkil fiilinde, yurttaşların karşısında avukatların darp edildiğini gördük. Biz, siyasi cinayete kurban giden Mehmet Cengiz Göral’ın fotoğrafını indir diyen 12 Eylül darbecilerine, benim gücüm yetmez sıkıysa gel sen indir diyen bir baroyuz. Son avukat cübbesini çıkartana kadar bu mücadele asla son bulmayacak” diye konuştu.

3 yılı aşkın süredir Tahir Elçi davasında bir ilerleme olmadığını söyleyen Diyarbakır Barosu Başkanı Cihan Aydın da, “Tüm barolara sesleniyoruz; sesinizi yanımızda daha güçlü duymak istiyoruz. Selçuk Kozağaçlı ve arkadaşlarının davası asıl konuşulması gereken meselelerden biri. Her gün tehlike altında olan sadece avukatlar değil, savaş bir halk sağlığı sorunudur diyen Türk Tabipleri Birliği, hak savunucuları tehlike altında” dedi.

“SES OLMAYA DEVAM EDECEĞİZ”

Hatay Barosu Başkanı Ekrem Dönmez de şu ifadeleri kullandı: “Bizler Türkiye’nin tarihi boyunca vardık bundan sonra da var olmaya devam edeceğiz. Burada, duruşma salonlarında, her yerde vatandaşlarımızın bize ihtiyaç duyduğu her yerde nefes oluyoruz. Bunun için ses olmaya devam edeceğiz.”

Hukuk devletine özlem duyduklarını ifade eden İzmir Barosu Başkanı Özkan Yücel şöyle konuştu: “İnsanlar düşündüklerini ifade ettikleri için hak aradıkları için sosyal medya paylaşımları için gözüaltına alınıyor, tutuklanıyor, sesleri kısıyor. İstiyorlar ki susalım, istiyorlar ki iyi çocuklar olalım. Öldürülsek de bitirilmemiz mümkün değil.”

Kaynak: GazetePatika

UĞUR MUMCU'YU KATLEDİLiŞİNİN 26. YILDÖNÜMÜNDE ANDIK

24 Ocak 1993 tarihinde bombalı saldırı sonucu katledilen Gazeteci-Yazar, Avukat Uğur Mumcu'yu, ölümünün 26. yıldönümünde Setbaşı Mahfel önünden Atatürk Anıtı'na kadar yapılan yürüyüş ve basın açıklaması ile andık.

Cağdaş Gazeteciler Derneği Bursa Şubesi'nin "Basın Şehitlerimizi Unutmadık" pankartı arkasında yapılan yürüyüşe Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun, yönetim kurulu üyeleri ile avukatlar, Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal, Nilüfer Belediye Başkanı Mustafa Bozbey, Mudanya Belediye Başkanı Hayri Türkyılmaz, sivil toplum örgütlerinin yönetici ve üyeleri katıldı. Yürüyüş Atatürk Anıtı önünde sona erdi. Burada Atatürk ve silah arkadaşları ile basın şehitleri için saygı

duruşunda bulunuldu, İstiklal Marşı okundu. Ardından ÇGD Bursa Şubesi'nin açıklama metnini dernek yönetim kurulu üyesi Fırat Yılmaz okudu. Uğur Mumcu ve basın şehitleri için 26 yıldır adalet beklentisinin sürdüğünü dile getiren Fırat Yılmaz, "Tüm isyanların birleşip doruk noktasına ulaştığı bir 24 Ocak'ta daha aydınlık yarınlara dair umudumuzu dimdik ayakta tutarak, onurumuzla gururumuzla coşkumuzla; hain ve karanlık odaklara büyüttüğümüz kinle bir kez daha toplandık...

Türkiye Cumhuriyeti'nin yetiştirdiği en donanımlı ve gerçek gazetecilerinden birini bombalayanlar bilmelidir ki; Mumcu'nun ardından kurulan Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı'ndan bugün yüzlerce Uğur Mumcu yetişmektedir. Mumcu'nun katili olan sistemin domino taşları ve uzantıları bilmelidir ki; onurlu, şahsiyetli, haysiyetli, önce bilgi ardından fikir sahibi her gazetecinin kalemi ayrı bir Uğur Mumcu olarak sonsuza dek var olacaktır" diye konuştu.

25 BARONUN ÇEVRE KOMİSYONLARI İZMİR'DE KARARLILIK SERGİLEDİ

Türkiye Baroları Çevre ve Kent Hukuku Komisyonları 12-13 Ocak tarihlerinde İzmir'de buluştu. İzmir Barosu'nun ev sahipliğinde Adana, Ankara, Artvin, Aydın, Antalya, Burdur, Bursa, Denizli, Düzce, Edirne, Hatay, İzmir, Kırklareli, Kocaeli, Konya, Kütahya, Manisa, Mersin, Muğla, Sakarya, Siirt, Tekirdağ, Trabzon, Yalova, Zonguldak barolarının çevre ve kent komisyonlarının başkan ve üyelerinin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda Bursa Barosu'nu Av. Ali Arabacı, Av. Eralp Atabek ve Av. Erol Çiçek temsil etti.

Toplantının sonuç bildirgesinde ise sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının korunmasına yönelik mücadelede kararlılık vurgusu yapıldı. Bildirge şöyle:

"ANAYASA VE SÖZLEŞMELER YOK SAYILIYOR"

"Küresel iklim değişikliğinin ve gıda krizinin, bütün dünyada yaşamı tehdit ettiği bir dönem yaşıyoruz. Su, hava, toprak ve tüm yaşam alanları kirletiliyor, kentler ve doğal alanlar ile kültürel varlıklar sermayenin kar hırsına kurban ediliyor. Diğer yandan Anayasa'nın 17. ve 56. maddeleri ile taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerdeki sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşam hakkının güvencelerini yok sayan uygulamalar yoğunlaşarak devam ediyor. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile 'hukukun üstünlüğü ve insan haklarını savunmak ve bu kavramlara işlerlik kazandırmak' yasal görevi yüklenen Baroların, yerleşik içtihatlarla kazandığı

kent ve çevre davalarındaki taraf ehliyeti dar yorumlarla ortadan kaldırılmaya çalışılıyor. Yurttaşların dava açma hakkını ikametgah ya da mülkiyet koşuluna bağlayan mahkeme kararları ve yüksek yargılama giderleri ile bu alandaki hak arama özgürlüğü fiilen ortadan kaldırılıyor.

BAROLAR ARASINDA DAYANIŞMA AĞI OLUŞTURULACAK

Bu olumsuz koşulları değerlendirmek ve sorunları aşmak için 25 barodan katılan kent ve çevre komisyonlarının iki günlük çalıştay sonunda; Türkiye Baroları Kent ve Çevre Hukuku Komisyonları ve bu alanda çalışan hukukçular arasında dayanışma esasına dayalı bir yardımlaşma ağı oluşturulması,

Türkiye Baroları Kent ve Çevre Hukuku Komisyonları ortak çalışmasıyla kent ve çevre hukuku alanında çalışacak hukukçuların staj ve meslek içi

eğitimlerinin sağlanmasına yönelik eğitim modülleri ve yayınların hazırlanarak eğitim çalışmalarına ağırlık verilmesi,

Kent ve çevre hukuku alanında bilimsel tartışmalara yön verecek çalışmaların hukuk alanında etkin olabilmesi adına yüzyüzelik esasına dayalı düzenli toplantıların ve çalıştayların düzenlenmesi, bir sonraki toplantının Nisan ayı içerisinde Antalya'da yapılması,

Kent ve çevre hukukçularının yararlanacağı bir veri tabanının oluşturulması,

Üniversiteleri harekete geçirme zamanı Mahkemeye erişim hakkını zorlaştıran ve hak arama hürriyetini ortadan kaldıran uygulamalara yönelik acil tedbirlerin alınması, harç ve yargılama giderleri yükünün azaltılmasına yönelik çözüm ve önerilerde bulunulması,

Mücadelenin öznesi olan kitle örgütleri ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliğinin arttırılmasına yönelik olanakların geliştirilmesi,

Sağlıklı yaşam hakkını tehdit eden etmenleri ortaya koyucu bilimsel çalışmaları yürütenlerin hedef haline getirilmesi karşısında dayanışmanın örülmesi,

Üniversitelerin ve ilgili kamu kurumlarının topluma riskler ve giderici önlemler konusunda bilgi verme sorumluluğunu yerine getirmelerini sağlayıcı çalışmalar yapılması acil ihtiyaçları belirmiştir.

Biz aşağıda imzası olan Baroların Kent ve Çevre Komisyonları ve temsilcileri, sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının korunmasını yaşamın savunulması olarak görüyoruz. Bunun için Türkiye'deki tüm Baroların ve bu alanda çalışan hukukçuların katılımını sağlayacak bir yapı çerçevesinde dayanışma içinde birlikte hareket etmekte kararlıyız."

BURSA BAROSU, DR. BÜLENT ŞIK'IN YANINDA

SAĞLIK Bakanlığı'nca yürütülen ve Türkiye'de kanser vakalarının sık görüldüğü bölgelerde bulunan kanser yapıcı kimyasalları tespit etmeyi amaçlayan projeye ilişkin bulguları kamuoyuyla paylaştığı gerekçesiyle hakkında dava açılan Dr. Bülent Şık'ın ilk duruşması 7 Şubat 2019 tarihinde yapıldı.

Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun, Başkan Yardımcısı Av. Metin Öztosun, Yönetim Kurulu Üyesi Av. Sefer Bülent Yaylalı ve Çevre Komisyonu Başkanı Av. Eralp Atabek, Dr. Bülent Şık'a destek vermek için İstanbul çağılayan Adliyesi'ndeydi. Duruşma öncesi yapılan basın açıklamasına, Ankara, Antalya, Kocaeli, Kırklareli, Tekirdağ barolarının başkan ve yardımcıları ile Bursa Doğader yöneticileri de katıldı.

14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde TCK'nun 258/1, 334/1, 336/1 maddeleri uyarınca, 'Açıklanması yasaklanan

gizli bilgileri açıklama, temin etme, göreve ilişkin sırrın açıklanması' suçlamasıyla hakim karşısına çıkmadan önce açıklamalarda bulunan Dr. Bülent Şık, "Demokratik bir ülkede yaşıyor olsaydık bu araştırma sonuçlarını ortaya koyduğumuzda, insan sağlığına zarar veren meseleyi nasıl çözeceğimizi düşünürdük" dedi. "Çocuklar Zehirlenmesin İnisiyatifi" tarafından düzenlenen basın açıklamasını Aslı Odman okudu. Odman, "Bugün burada Bülent Şık'ın davasını takip etmeye, bilgisini yaşam için, toplum ve ekosistem esenliği için kullandığından cezalandırılmaya çalışan bir bilim insanı ile, mühendis ile, halk sağlıkçısı ile dayanışmaya geldik" dedi.

Kanser raporunu açıkladığı için "Gizli bilgileri paylaşmak" suçlamasıyla karşı karşıya kalan Dr. Şık'ın 12 yıl hapsi isteniyor.

“SAVAŞ BİR HALK SAĞLIĞI SORUNUDUR” DİYEN HEKİMLERE 13 YIL HAPİS İSTENDİ

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi'ne, “Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur” açıklaması nedeniyle açılan dava 27 Aralık 2018 tarihinde Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Basın açıklaması üzerine TTB yöneticisi 11 hekimin, evleri ve meslek odaları basılarak gözaltına alınmasıyla başlayan süreçte Tabipler Birliği'ne yurt genelinde destek veren demokratik kitle örgütleri ve barolar arasında Bursa Barosu da bulunuyor.

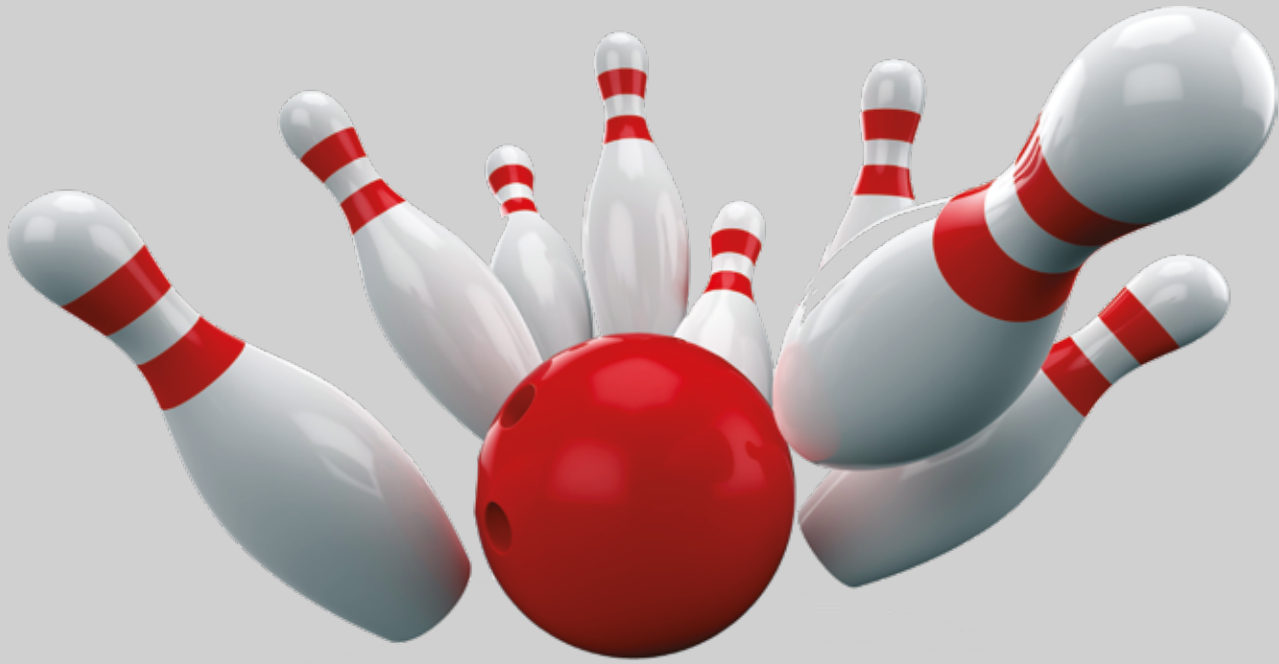

Bursa Barosu Başkan Yardımcısı Av. Metin Öztosun, Yönetim Kurulu Üyesi Av. Yıldırım Hacıoğlu ile Av. Nilgün Berk'in izlediği Ankara'daki duruşmada sanık ve avukatların savunmalarının ardından savcı, mütalaa verdi. Mütalaada, 1 Eylül 2016'daki ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) 'Zeytin Dalı Harekatı'na ilişkin 24 Ocak 2018'deki açıklamalarıyla 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik' suçunu 2 kez işledikleri, bu nedenle sanıkların, TCK'nın 216'ncı maddesi uyarınca 2'şer yıldan 6 yıla kadar

hapisle cezalandırılmaları talep edildi. Savcı ayrıca sanıklardan Hande Arpat'ın, sosyal medya paylaşımları nedeniyle yayın yoluyla zincirleme olarak 'silahlı terör örgütü propagandası' yaptığını, bu suçtan da 13 yıla kadar hapisle cezalandırılmasını istedi. Mahkeme heyeti, savcı görüşünün ardından sanık ve avukatlarına, mütalaaya karşı savunma yapmak için süre vererek, duruşmayı erteledi.

BARO'YA TEŞEKKÜR ZİYARETİ
Bursa Tabip Odası yöneticileri, Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi

üyelerinin yargılandığı davaya destek veren Bursa Barosu'na teşekkür ziyareti gerçekleştirdi. Bursa Tabip Odası Başkanı Dr. Güzide Elitez, Veznedar Dr. Halil Alper Akın, yönetim kurulu üyeleri Dr. Ercan Ertürk ve Dr. Ömer Levent Soydu, Onur Kurulu Üyesi Dr. Ertuğrul Aydın, büyük kongre delegeleri Dr. İsmail Çetin Tor, Prof. Dr. Kayıhan Pala ile Prof. Dr. Müfit Parlak'ın Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun'la görüşmesinde Başkan Yardımcısı Av. Metin Öztosun ile Yönetim Kurulu Üyesi Av. Yıldırım Hacıoğlu da yer aldı.

AVUKATLAR LABUT DEVİRDİ

BURSA Barosu Sosyal Etkinlikler Komisyonu tarafından düzenlenen ve Carrefour Magic World Cosmic Bowling Salonu'nda düzenlenen bowling turnuvasında heyecan doruk noktaya ulaştı.

Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun'un, adalet nöbeti için Bursa'da bulunan Antalya Barosu

Başkanı Av. Polat Balkan ile birlikte izlediği turnuvada birinciliği Mehmet Kaymaz, Muhammet Demir, Ethem Kutlu ve Neslihan Kutlu'dan oluşan takım kazandı. İkinci olan takım Şahin Demir, Kemal Yıldırım, Abdullah Gencal, Abdullah Pişkin'den kuruluydu. Üçüncülüğü ise Rıza Sarı, Sinan Tütüncü, Ozan Varol ve Mustafa

Altuğ'dan oluşan takım kazandı. Kadınlarda Işıl Kaya, erkeklerde Muhammet Demir en skorer oyuncu oldu. Dereceye giren takımlara Bursa Barosu Sosyal Etkinlikler Komisyonu Başkanı Av. Simge Demir, Antalya Barosu Başkanı Av. Polat Balkan ve Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun tarafından kupaları verildi.

20 BARODAN ORTAK ÇIĞLIK:

ÇOCUĞU İSTİSMARCISIYLA EVLENDİRMEK MODERN KÖLELİK!

Tepkiler nedeniyle daha önce geri çekilen ve kamuoyunda “evlilik affı” olarak bilinen “cinsel istismara uğrayan çocukların evlendirilmesi halinde istismar edene ceza verilmemesi” şeklindeki düzenlemenin yeniden gündeme gelmesi baroları harekete geçirdi.

Aralarında Bursa Barosu'nun da bulunduğu 20 baro eşzamanlı basın açıklamasıyla tepki gösterdi. Ortak açıklamada, "Çocuğun istismarını meşrulaştıran, teşvik eden, özendiren 'evlilik affı'na ilişkin düzenleme çağ dışıdır, hukuk dışıdır ve kabul edilemez" denildi.

EĞİTİMSİZLİK VE ŞİDDETLE ÖRÜLÜ DÖNGÜ

Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun, yönetim kurulu üyeleri, Çocuk Hakları Komisyonu üyesi avukatlar, İstanbul Barosu avukatlarından Kemal Aytaç, Sevin Şeker, Nevin Günay, Damla Yıldırım ve Didem Baydar Ünsal'ın da katıldığı toplantıda açıklamayı Bursa Barosu Çocuk Hakları Merkezi Başkanı Av. Merve Kayrak okudu. Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Batman, Burdur, Bursa, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Iğdır, İstanbul, İzmir, Kırklareli, Kocaeli, Mersin, Muğla, Muş, Şırnak ve Van barolarının ortak açıklaması özetle şöyle:

"Çocuklar söz konusu olduğunda devletlerin ödevi; çocuğu her tür suiistimale, ihmale, sömürüye, hak ihlaline karşı korumak ve attığı her adımda çocuğun üstün yararı ilkesini gözetmektir. Bu yolda temel rehber evrensel hukuk normları ve uluslararası sözleşmelerdir. Uluslararası anlaşmaları ve yasaları hiçe sayarak; çocuğun vücut bütünlüğüne, cinsel dokunulmazlığına, manevi gelişimine, geleceğine el uzatan, çocukların tüm hayatlarını onları istismar eden suçluların ipoteği altına alan düzenlemeler hiçbir gerekçeyle kabul edilemez. Bu tür düzenlemeler, bir yandan çocukların temel haklarını ihlal

ederken, diğer yandan da kadının statüsünü düşürmekte, kadınları eğitimsizlik, yoksulluk, bağımlılık ve şiddetle örülü bir döngüye hapsetmektedir.

AKRAN BİLE OLSA EVLİLİK DAYATILAMAZ

Kanunlarımıza göre hür iradesi olmadığı kabul edilen çocuk; velisi, vasisi ve hatta Millet Meclisi'nce evlilik gibi ağır sorumlulukları olan bir kuruma mecbur bırakılmakta ve bu durum modern anlamda köleliğin dayatılması anlamına gelmektedir. Bu nedenle, çocuğun istismarını meşrulaştıran, teşvik eden, özendiren 'evlilik affı'na ilişkin düzenleme çağ dışıdır, hukuk dışıdır ve kabul edilemez.

Çocukların çocukluklarını yaşayamadıkları, sağlıklı maddi ve manevi gelişimlerini gözetmeyen, eğitim hayatlarını ve geleceklerini koruyamayan hiçbir çözüm hukuki ve vicdani değildir. Bu hususta, çocukların üstün yararının gözetildiği, çocuklara ve ailelerine yönelik her tür rehberlik hizmetinin aktif hale getirildiği tedbirler, yasal düzenlemelerle hayata geçirilmelidir. Akran çocuklar arasında vuku bulmuş ilişkilerde bile olsa evlilik bir çözüm olarak dayatılamaz.

ÇOCUK İSTİSMARINI MEŞRU HALE GETİRİR

İstismarı bir kere affetmek; tekrarlarına sebep olacak, istisna

olduğu iddia edilen düzenleme asıl hale gelecek, henüz 12 yaşındaki oyun çağı çocuklarının kendi çocuklarına bakmak zorunda kalmalarına yol açacaktır.

Barolar olarak, çocuğa ve kadına yönelik şiddeti körükleyen, çocuk istismarı suçunu meşru hale getiren evlilik affı gibi hukuk dışı uygulamalara ilişkin söylemlerin ülke gündeminden derhal kaldırılması, bu hususta sorumlu bir hukuk politikası izlenmesi gerektiğini önemle vurguluyoruz. Bununla birlikte çocuk ve ülke yararına bir düzenleme yapabilmek üzere disiplinler arası bir tartışma ortamı sağlamak için gerekli organizasyona hazır olduğumuzun bilinmesini istiyoruz.

Bu hassasiyetimizi kamuoyuyla paylaşır, sesimize katılmalarını dileriz."

MURAT EFE'NİN AİLESİNİN YANINDAYIZ!

Açıklamanın ardından Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun, dün Mudanya'da bir annenin feryadının yankılandığını hatırlatarak, okul bahçesinde futbol oynarken

kafasını kale direğine çarpan ve sonrasındaki ihmâl nedeniyle hayatını kaybeden 10 yaşındaki Murat Efe'nin ailesinin hukuk mücadelesine destek olacaklarını söyledi.

Altun, "Acılı anne sorumluların bulunmasını ve oğlunun ölümünden sorumlu olanların cezasız kalmamasını ve Bursa Barosu'ndan avukat istemişti. Bursa Barosu Başkanı olarak ve Çocuk Hakları Merkezi ve ilgili komisyonlarımız adına da söz veriyorum annemiz yalnız kalmayacak. Çocuk Hakları Merkezimiz davayı doğrudan takip edecek. Annenin vekilliğini de Bursa Barosu avukatları gönüllü olarak üstleneceklerdir" dedi.

BURSA BAROSU İŞ VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU KOMİSYONU,
BİR YILIN DEĞERLENDİRMESİNİ YAPTI:

“İŞ UYUŞMAZLIKLARINDA ZORLA GÜZELLİK OLMUYOR!”

Bursa Barosu İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Komisyonu
Başkanı Av. İsmail İşel, 1 Ocak 2018 tarihinde yürürlüğe giren
işçilik alacakları ve işe iade konulu uyuşmazlıklarda zorunlu
arabuluculuk uygulamasının bir yılını değerlendirdi.

İşel, uygulamada anlaşma oranının Bursa'da yüzde 20'lerde kaldığını, açılan davaların da belli bir oranda azalmış olmasının olumlu düşünmeye yetmeyeceğini belirterek “Hak ve hürriyetlere sınırlama getirdiği Anayasa Mahkemesi tarafından da kabul edilmiş olan, taraflara, hazineye ve topluma ağır maddi külfetler yükleyen zorunlu arabuluculuk uygulamasından dönülerek, 7036 sayılı kanundan önce olduğu gibi arabuluculuk başvurusunun ihtiyari şekilde devam etmesi gerekmektedir” dedi.

TARTIŞILMAYA MUHTAÇ VERİLER!

Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun, yönetim kurulu üyeleri ile Bursa Barosu İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Komisyonu üyesi avukatların katıldığı basın toplantısında konuşan Av. İsmail İşel, resmi kaynaklara dayanan haberlere göre 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla bir yılda toplam 354 bin 333 arabuluculuk başvurusu yapıldığı, bunun 234 bin 327'sinin anlaşmayla sonuçlandığı, 104 bin 272'sinde ise anlaşma sağlanmadığı, 15

bin 734 başvurunun ise halen müzakere masasında olduğunun açıklandığını ifade etti. İşel, yine aynı haber içeriklerinde 2017 yılında iş mahkemelerinde 210 bin dava açılmasına karşın 2018 yılında açılan dava sayısının sadece 92 bin 482 olduğunun açıklandığını belirten İşel, “Bu verilere göre her 10 işçi-işveren uyuşmazlığından neredeyse 7'sinin anlaşmayla bitmiş olduğu anlamı çıkmaktadır ki, bu oran gerçekten de oldukça yüksek ve bizim için bir o kadar da şaşırtıcıdır. Yine açılan dava sayılarına ilişkin haberdeki

veriler de oldukça iddialı olup, tartışılmaya da muhtaçtır” diye konuştu.

ANLAŞMA ORANI %20'LERDE

İşel Bursa'ya ilişkin veriler hakkında da şunları söyledi: “Bursa iş mahkemelerine açılmış dava sayısı 2016 yılında 7 bin 669, 2017 yılında ise 7 bin 723 iken, 2018 yılında bu sayı 6 bin 152 olmuştur. Ancak 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren arabuluculuk müzakereleri nedeniyle davaların bir ay kadar geç açılabilirdiği dikkate alındığında 2018 yılına dair uyuşmazlıkların yüzde 10'luk kısmının Ocak/2019 ayında davaya dönüşeceği malumdur. Bu durum dikkate alındığında Bursa'da 2018 yılında açılan iş davaları sayısında önceki yıllara göre sadece yüzde 13 civarında düşüş olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Daha geçen ay iş yoğunluğundan dolayı 3 ayrı iş hakiminin Bursa'da görev yapmaya başlamış olması da iş yoğunluğunun geçmiş yıllara göre azalmadığının, aksine arttığının önemli göstergelerinden

biridir. 2018 yılı içinde Bursa Arabuluculuk Bürosu'na yapılan başvuru sayısı 12 bin civarında olmuş ve bunlardan sadece 2 bin 800'ü anlaşma ile sonuçlanmıştır. Buna göre Bursa'daki arabuluculuk görüşmelerinde anlaşma oranı yüzde 20'lerde kalmıştır.

Bursa'ya ilişkin somut verilerden anlaşıldığı üzere, zorunlu arabuluculuk kapsamındaki anlaşma oranı yüzde 20'ler seviyesinde kalmış, açılan dava sayıları açısından ise sadece yüzde 13 civarında bir düşüş ortaya çıkmıştır.”

HAK VE ÖZGÜRLÜKLERE SINIRLAMA

Av. İsmail İşel, açıklamayı şu sözlerle tamamladı:

“7036 sayılı kanunun temel amacı, iş mahkemelerinde açılan dava sayısını azaltmaktır. Bu yönde amaç/hedef gütmenin elbette anlaşılabilir bir yanı vardır. Fakat açılan dava sayılarını azaltmak için belirlenmiş yöntemlerin adaleti zedeleyici, hakka ulaşmayı

zorlaştırıcı olmaması elzemdir. Hukukçular olarak bizlerin talep ve beklentisi; açılan dava sayılarını azaltmak için dava açma koşullarını zorlaştırıcı kanuni düzenlemeler yerine, mağdur tarafın dava açma gereği duymadan da hakkını almasını sağlayıcı/kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılması yönündedir.

Taraflara hak kayıpları yaşatmadan ve adalete erişimi de zorlaştırmadan dava sayılarını azaltacak birçok başka çözüm yolları vardır! Ancak bu tür çözüm yolları benimsenmesi yerine 7036 sayılı kanunla alternatif çözüm yolu denilerek zorunlu arabuluculuk yöntemi benimsenmiştir.

Hak ve hürriyetlere sınırlama getirdiği yüksek mahkeme tarafından da kabul edilmiş olan ve taraflara, hazineye ve topluma ağır maddi külfetler yükleyen zorunlu arabuluculuk uygulamasından dönülerek, kanundan önce olduğu gibi arabuluculuk başvurusunun ihtiyari şekilde devam etmesini istiyoruz.”

BURSA BAROSU: “BİR TOPLUM ANCAK KADINLARI KADAR ÖZGÜRDÜR”

Bursa Barosu Kadın Hakları Merkezi Başkanı Av. Nazlı Ceren Şendoğan, Medeni Kanun'un kabulünden bugüne kadar elde edilen kadın hakları kazanımlarını geriye götürecek değişiklikler yapılmasını ve Türkiye'nin tarafı olduğu uluslararası sözleşmelerin göz ardı edilme çabalarını kabul etmediklerini söyledi.

Medeni Kanun'un kabulünün 93. yıldönümü nedeniyle Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu (TÜBAKKOM) tarafından hazırlanan açıklaması Bursa Barosu Başkanlığı'nda düzenlenen basın toplantısında kamuoyuna duyuruldu. Bursa Barosu Başkanı Av. Gürkan Altun, yönetim kurulu üyeleri ve Kadın Hakları Merkezi üyesi avukatların katıldığı toplantıda açıklamayı Kadın Hakları Merkezi Başkanı Av. Nazlı Ceren Şendoğan okudu. Şendoğan, Medeni Kanun'un kabulünün 93. yılında, laik hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti için, yurttaşlar ve özellikle kadınlar için önemine ve değerine bir kez daha dikkat çekmek ve son dönemlerde yaşanan sorunları kamuoyuyla paylaşmak zorunluluğu doğduğunu ifade etti. Medeni Kanun'un kişiler hukuku, aile hukuku, miras hukuku ve eşya

hukuku bölümlerinde yer alan kurallarla, yurttaşların doğumundan başlayarak ölümünden sonrasına kadar özel yaşam ilişkilerini düzenleyen temel kanun olduğunu hatırlatan Av. Nazlı Ceren Şendoğan, “Ne yazık ki günümüzde kadın erkek eşitliğine inanmayan, kadın bedeni ve yaşamı üzerinde tahakküm kuran, kadınları toplumsal hayattan uzaklaştıran çağdışı ve kötü niyetli bir ideolojik saldırı altında Medeni Kanun'un göz ardı edilmesine, yasalarda yapılmak istenen ve yapılan değişikliklere tanık oluyoruz” dedi.

Şendoğan bu değişiklikleri şöyle sıraladı:

“Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda 17 Ekim 2017 tarihinde yapılan değişiklikle müftülere resmi nikâh yetkisi verilmesi Medeni Kanun'un ve laik hukuk kurallarının göz ardı edilmesine yol açmıştır. Medeni Kanun ile gerçekleşen

kazanımların kaybının kadın ve çocuklara yönelik şiddeti taciz ve istismarları artıracığı, kadının ekonomik güvencelerini yitirmesine neden olacağı, sonuç olarak da toplumsal yapının bozulmasıyla ülkemize büyük zararlar vereceği öngörülebilir ve fakat engellenebilir bir durumdur.

Son dönemde Medeni Kanun'un 175 ve 176. maddelerinde düzenlenen yoksulluk nafakası hükmünün ‘Erkeğin hayatının ipotek altına almaktan kurtarılması’ gerekçesiyle kaldırılması gündeme taşınmıştır. Uygulamada genellikle nafaka alan tarafın kadın olmasının nedeni, ülkemizde kadının eğitim durumu, ekonomik durumu ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği gibi sorunlardan kaynaklanmaktadır. Oysa yasaya göre erkek eşlerin nafaka alması önünde bir engel yoktur, her iki eş de nafaka talep edebilir. Arabuluculuk

Kanunu'nda arabuluculuğun 'ihtiyari' olduğu belirtilmesine rağmen, Adalet Bakanlığı'nca gündeme getirilen 'Aile Hukukunda Zorunlu Arabuluculuk' düzenlemesi "Kadına yönelik şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi" (İstanbul Sözleşmesi) hükümlerine aykırıdır. Bunun kadınlar açısından yol açacağı sakıncalara ve mağduriyete dikkat çekmek isteriz.

Türkiye'nin üyesi olduğu Siyasi İslam Konferansı Örgütü'nün Kadının İlerlemesi Teşkilatı Tüzüğü'nde yer alan 'Kadınların erkeklerin saygı duyulan eşleri olarak yetiştirilmesi' gerektiği ifadelerinin yer alması kadın erkek eşitliğine aykırıdır. Bu örgüt ve tüzüğe dair her türlü anlaşma kadın haklarının yok sayılmasıdır. Bilinçli bir şekilde üretilerek yayılan yanlış bilgilerle kadınların hak arama mücadelesine ket vurulmak istenmektedir. Kadınlar toplumsal cinsiyet eşitsizliği sebebiyle hayatlarının her alanında mevcut haklarını kullanmakta dahi zorlanırken, neredeyse her gün bir kadının yaşama hakkı ellerinden alınırken, basın yayın yoluyla nasıl yaşamaları konusunda kadınlara baskı kurulurken; hatta öldürüldüklerinde dahi 'doğru' bir şekilde ölüp ölmedikleri, o sırada üzerlerindeki kıyafetten, yanlarında bulunan insanlara, saatin kaç olduğundan nereden gelip nereye gittiklerine kadar eleştirilirken tüm bu sorunları görmezden gelerek bu sorunlara çözüm ve kalıcı politikalar üreten bir devlet organı yoktur. Kadın Bakanlığı'nın ivedilikle kurulması gerekmektedir. Unutmamak gerekir ki bir toplum ancak kadınları kadar aydın ve kadınları kadar özgürdür. Kadınlar için atılan her adım toplum refahı için atılan bir adımdır. Medeni Kanun'un kabulünden bugüne kadar elde ettiğimiz kadın hakları kazanımlarını geriye götürecek değişiklikler yapılmasını ve tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmelerin göz ardı edilme çabasını kabul etmiyoruz. Tüm kadınları ve laik Cumhuriyetimizi savunan herkesi kadın erkek eşitliğini bir demokrasi meselesi olarak dikkate almaya, kadını birey olarak gören düşüncenin yerleştirilmesine destek olmaya ve Medeni Kanunumuza sahip çıkmaya çağırıyoruz."

ANAYASA MAHKEMESİ'NE BİREYSEL BAŞVURUNUN DESTEKLENMESİ EĞİTİMİ

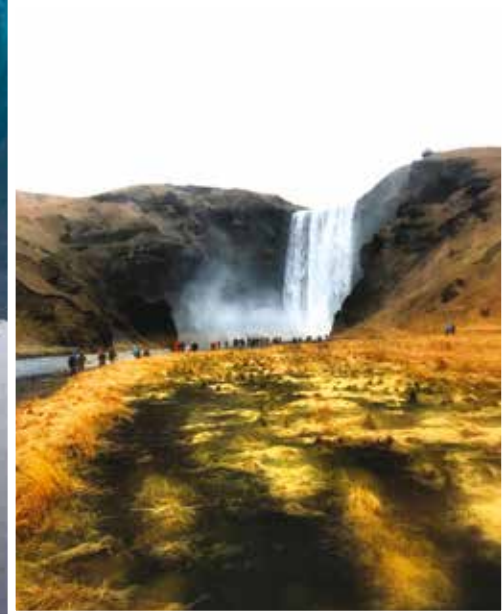
AVRUPA Konseyi, Türkiye Barolar Birliği ve Bursa Barosu işbirliğiyle düzenlenen "Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru Sisteminin Desteklenmesi Ortak Projesi" kapsamındaki eğitim Almira Otel'de gerçekleştirildi. İki gün süren eğitim, Av. Ezgi Özkan ve Av. Mustafa Murat Bilgin tarafından verildi. Bursa Barosu'na kayıtlı 53 avukatın katıldığı, Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru ve proje hakkında genel bilgilendirmeye başlayan eğitimin konu başlıkları şöyleydi: Anayasa Mahkemesi'nin kişi yönünden yetkisi: "Mağdur Statüsü"; Ortak Koruma Alanı: AİHS ve Anayasada yer alan haklardan bireysel başvuruya konu edilebilenler; Bireysel başvuruya konu edilemeyen alanlar; Olağan-olağanüstü hukuk yolları; İstinaf-Temyiz-Karar Düzeltme; Başvuru süresi; Mazeret hukuku; Kanun yolu şikayeti; Açık veya görünür bir ihlalin bulunmaması; Temellendirilmemiş şikayetler; Başvuru formuna ve eklerine ilişkin usul kuralları; Başvuru yapılma usulü; Eksikliklerin giderilmesi usulü; İdari ret sistemi; Esasa ilişkin nitelikli dilekçe yazımı. Eğitim sonunda Bursa Barosu Başkan Yardımcısı Av. Metin Öztosun, eğitimci meslektaşları Özkan ve Bilgin'e plaket verdi.

AV. ÖMER SEYFETTİN KILIÇ'IN OBJEKTİFİNDEN İZLANDA!

BURSA Barosu avukatlarından Av. Ömer Seyfettin Kılıç ve Burak Özmen, ocak ayında tüm olumsuz hava koşullarına rağmen yaklaşık 2.000 km araç kullanarak İzlanda seyahati gerçekleştirdi. Ömer Seyfettin Kılıç, İzlanda'da çektiği fotoğrafların bazılarını Bursa Barosu Dergisi aracılığıyla meslektaşlarıyla paylaştı. Kılıç, özellikle Jökulsarlon buzullarını görüp, fokların doğal ortamındaki yaşamlarına şahit olmalarının kendileri için olağanüstü bir deneyim olduğunu belirtti. Kılıç, dünyayı gezmek isteyenleri cesaretlendirmek için seyahatlerinde çektiği fotoğrafları 'omersey' isimli instagram hesabında paylaşmaya devam ediyor.

İMROZ GÖKÇEADA HAKKINDA İZLENİMLER

Yıllardır pek
çok yere gidip,
Gökçeada'yı es
geçmemizin
sebebi, ada
hakkında olumsuz
duyumlar
almamız
yüzündendi.
'Adada hiçbir şey
yok, çok sıkıcı'
gibi yorumlar
gezimizi erteledi,
ta ki 2017 - 19
mayıs tatiline
dek...

FOTOĞRAFLAR VE YAZI: AV. AHU ALGIN

Havanın serin gitmesi ve seyahate son dakikada karar verip yer bulamamız gibi faktörler bizi Gökçeada'ya yönlendirdi. Nasıl olsa iki gün, biraz kafa dinleriz diyerek beklentisiz bir şekilde yola koyulduk. Bursa'dan yola koyulup, Bandırma, Biga, Lapseki yolundan üç saat içinde Çanakkale'ye vardık. İki saat kadar Çanakkale'de oyalandık, çarşıyı gezdik, közde kahve içtik, derken Çanakkale limandan her 15 dakikada bir kalkan feribota binerek Gelibolu yarımadasına geçtik. Gelibolu yarımadasında iki ayrı noktaya sefer var. Kilitbahir ve Eceabat. Gökçeada'ya geçiş için Eceabat'a gitmek daha mantıklı. Çünkü Gökçeada seferlerinin yapıldığı

Kabatepe limanı Eceabat'ın hemen arka yakasında. Yaklaşık 9 km. uzaklıkta. Yönlendirici tabelalar mevcut. Çanakkale'deki limandan bilet alırken, Gökçeada'ya gideceğinizi belirtirseniz, Gelibolu'ya geçiş için ayrıca bilet ücreti ödemiyorsunuz. Bilet, araçla veya yaya geçiş anında alınabiliyor. Önceden bilet satışı yok.

Kabatepe'ye vardığımızda kötü bir sürprizle karşılaştık. Uçsuz bucaksız bir araç kuyruğu. Neyse ki araçlar orman yolunda sıraya girmişti ve biz terlemeden, çok da sıkılmadan, çam kokusunu içimize çeke çeke yarım saat kadar bekledik. Derken limandaki feribot araç olarak hareket etti ve böylece sıra limanın içine doğru ilerledi. Aracımızı bir sonraki feribot gelene dek bekleyeceğimiz limanda görevlilerin yönlendirdiği sıraya

koyarak park ettik ve oturacak bir yer arayışına girdik. Gökçeada müdavimleri, bu bekleyişin çok olağan olduğunu ve yazın bu bekleyişlerin çok daha uzun sürebildiğini söylediler. Zira adaya sefer yapan bir büyük, bir küçük iki arabalı feribot var. Büyük olan feribot 112 araç alabiliyormuş. Haliyle bayram, seyran, yazın hafta sonları liman ana baba günü oluyormuş. Baştan Gestaş'a az sefer ve az feribot için kızdım ise de sonradan biraz da hak verdim. Zira feribot tek yönlü olarak doluyor. Örneğin 19 Mayıs günü Ada yönüne aşırı yoğunluk var iken, tatil dönüşü Kabatepe yönüne yoğunluk vardı. Koca feribot gidiş veya dönüşün birinde neredeyse bomboş oluyor. Yine de bayramda iki feribot ek sefer yaparak sürekli yolcu ve araç taşıdı. Bizim limandaki bekleyişimiz yaklaşık 2.5

saat sürdü. Bu bekleyiş esnasında (tabii araç feribot sırasına girdi ise) limana yakın mesafede bulunan Kabatepe Müzesi gezilebilir, eğer yaz ise limanın hemen yanı başında bulunan Kabatepe Milli Parkta piknik yapılabilir hatta denize girilebilir. Fıstık çamlarının gölgesinde, incecik kum plajda tertemiz denize girmek doğru bir seçim olabilir. Yok o telaşeye giremem dersiniz Kabatepe limanda vakit geçirmek için iki mekan var. Biri biz de dahil herkesin üşüştüğü kafe. Diğeri de sadece bilenlerin gittiği limanın en sonundaki salaş balıkçı. Biz bir saati aşkın süre kafede oturduktan sonra, sıkılıp yürüyüşe çıktık. Balıkçıyı görünce de vaha bulmuş gibi sevindik. Denizin hemen kıyısında, çardakların altındaki, tahta sandalyeli bu salaş balıkçıya bayıldık. Çok çeşit yok belki ama kalamar, karides, birkaç çeşit meze, patates, bir-iki çeşitte balık var. Alkol servisi de var. Keyifle vakit geçirilecek bir yer. Adaya geçiş 1 saat 15 dakika sürüyor. Büyük gemide araç içinde kalmak pek mümkün değil.

Güverteye çıkıp etrafı seyrettik. Feribot, Gelibolu yarımadasına yani doğuya bakan Kuzulimanı'na yanaşiyor. Limanın cazip görünen bir yanı yok. Kayalık ve makilik bir coğrafya, etrafta tek tük evler dışında hiçbir şey yok. Yani Bozcaada limanı gibi bir görüntü beklerseniz, dakika bir hayal kırıklığına uğrarsınız. Gökçeada merkez sahilden uzak, içeride. Kuzulimanı'ndan Gökçeada merkez yaklaşık 7 km. Merkeze varınca hayal kırıklığı iki ediyor. Betonarme çok katlı binalardan oluşan, çarpık, plansız gelişmiş bir yerleşim yeri Gökçeada merkez. Gökçeada merkez, bana Türkiye'nin her yerinden gelen insanların yerleştiği İstanbul'un kaotik durumunu anımsattı. Zira Gökçeada merkezin (ve aslında adanın tamamının) nüfusu da tam bir mozaik. Türkiye'nin her yöresinden insan yerleş(tiril)miş buraya. Gökçeada'yı anlayabilmek için kısaca yakın tarihe göz atmak gerekiyor.

1970 yılına kadar adı İmroz olan ada, binlerce yıldır farklı

medeniyetlere ev sahipliği yapmış. Adaya ilk yerleşenler Pelasglar olmuş, Perslerin kısa süren egemenliğinden sonra MÖ 500'lerde Atina Şehir Devleti'ne bağlanmıştır. İmroz Roma, Latin, Venedik ve Cenevizlilerden sonra Osmanlı hakimiyetine girmiştir. 1912 yılında Yunanistan, 1915 yılında İngilizler tarafından işgal edilen ada, 1923 yılında Bozcaada ile birlikte Türkiye Cumhuriyeti hükûmetine iade edilmiştir.

İmroz 20.yüzyıla kadar Rumların büyük çoğunlukta olduğu bir adaydı. 1930'lu yıllardan önce adada diplomat ve memurların oluşturduğu pek az sayıda Türk bulunmaktaydı. 1947 yılında Türkiye Hükûmeti adada Türk nüfus oluşturma uygulaması kapsamında ilk olarak 15 hane Sürmeneli'yi adaya yerleştirmiştir. 1960 yılında Kıbrıs'ta çıkan Türk-Rum çatışmaları, akabinde 1974 Kıbrıs çıkartması ve son olarak Yunanistan'ın 1981'te AB'ye tam üyeliği adanın Rum nüfusunu çok büyük ölçüde azaltmıştır. Öyle ki 1970 yılında %40'lara gerileyen

Rum nüfusu, bugün adanın sadece % 2.9'unu oluşturmaktadır. 1960 yılında Kıbrıs olayları ile gerilen Türkiye-Yunanistan ilişkileri, pek çok Rum'un adayı terk etmesine sebep olmuştur. 1965 yılında adada kurulan ve 1991 yılına kadar faaliyet gösteren yarı-açık cezaevi de bölge halkının huzursuzluğa sürükleyen ve göçü arttıran bir diğer sebeptir. 1966'da açılan TİGEM, devlet eliyle üretim yapmak amacıyla pek çok tarımsal alanı kamulaştırmıştır. Ekonomik açıdan gerileyen Rumların bir kısmı bu sebeple de adayı terk etmiştir. Yunanistan'ın AB'ye girmesi ile Rumların Avrupa'ya geçişleri kolaylaşmış, pek çok Rum vatandaşı, eğitim, çocuklarını evlendirme ve daha iyi bir hayat gayesiyle adayı terk etmiştir.

1970'de adı Gökçeada olarak değiştirilen adanın halkı da hızla değişmiştir. Çeşitli sebeplerle toprakları yaşamaya elverişsiz hale gelmiş veya arazileri istilak edilmiş kırsal kesimden vatandaşlar, sistemli olarak Gökçeada'ya yerleştirilmiştir.

Örneğin Trabzon Çaykara Şahinkaya köyünden 61 hane, köylerindeki sel ve heyelan felaketi sebebiyle bizzat devlet eliyle Dereköy'e yerleştirilmiştir. Burada Şahinkaya ismiyle bir mahalle kurulmuştur. 1973 yılında adaya yerleştirilen Çaykaralı bir aileyle uzun bir sohbet yapma imkanımız oldu. Adaya tutunabilmek için ne kadar mücadele ettiklerini, Kıbrıs Çıkartması sonrası her gün işgale uğrama korkusuyla güne başladıklarını anlattı. Yazları lokanta işleten aile, kışın turistin gelmediği zamanda hayvancılık, arıcılık ve Rum vatandaşların zeytinliklerini işleyerek geçimlerini sağladıklarını söylediler.

Ada da az sayıda Rum'un yanı sıra Muğla, Burdur, Samsun, Siirt, Van, Iğdır, Çankırı, Diyarbakır, Trabzon, Ünye, Bingöl, İstanbul, Isparta, Çanakkale, Artvin, Bingöl, Erzurum'dan yerleştirilen vatandaşlar yaşamakta. Bugün Gökçeada'da 6 adet Rum köyünün – Kaleköy (Kastro), Zeytinliköy (Aya Theodori), Tepeköy (Agridia), Dereköy

(Shinudi), Bademli (Gliki) ve Merkezin (Panayia) yanı sıra devlet eliyle kurulmuş 5 adet Türk köyü Eşelek, Uğurlu, Şahinkaya, Yenibademli ve Şirinköy bulunuyor.

Asla Rum köylerinin cazibesine sahip olmamakla birlikte, planlı göç ürünü olduğu için Türk iskan köyleri en çok iki kat imarlı ve düzenli. Lakin yapılar betonarme olarak yapıldığı için adanın gerçek mimarisine uymuyor. Merkez için durum daha da vahim. Bir zamanların şirin bir Rum köyü(Panayia) olan merkez, şimdilerde çirkin bir beton yığını. Adada alay bulunduğu için, merkezde asker ailelerinin ve memurların da oluşturduğu bir nüfus ve meslek yüksek okuluna bağlı bir üniversiteli nüfusu da mevcut. Merkez de hastane, adliye, Gökçeada Lisesi, Meslek Lisesi ve 18 Mart Üniversitesi'ne bağlı Meslek Yüksek Okulunun yanı sıra adanın tek benzinliği olan Petrol Ofisi de bulunmakta.

Biz merkez de hiç oyalanmadan otelimizin bulunduğu Aydıncık

mevkiine doğru hareket ettik. Merkezden Eşelek köyüne giden bölge, meşeliklerden oluşan son derece yeşil bir bölge. Yol üzerinde yemyeşil bir doğa ile çevrili ilk göleti gördük. (Sonraki zamanda adanın içinde beş gölet bulunduğunu ve adanın kendi suyunu kendisinin karşıladığını anladık.) Yol kenarlarındaki ve hatta bazen yolun ortasındaki keçi ve koyunlara şaşırı şaşırı Tuz gölüne vardık. Tuz gölü siğ bir su. Yaz aylarında iyice çekilen suyun ardından çıkan çamurun eklem ağrılarına ve cilt sorunlarına iyi geldiği, yapılan analizler sonucu anlaşılmış. Askeri tatbikat yapıldığı için gölün etrafında kamp yapılmasına izin verilmiyor. Bir sabah gün doğumunda giderek gölü uzun uzun fotoğrafladık.

Tuz gölünün arkasında kiteboard ve rüzgar sörfü için ideal bir bölge olan Kefaloz (Aydıncık) Koyu var. Özellikle Bulgar plakalı pek çok aracın, sörf yapmak amacıyla bu bölgeye geldiğini ve bungalov ya da karavanlarda konakladıklarını gördüm.

Konakladığımız Çınarlıkasrı Otel, Kokina plajının hemen arkasında yoz bitki örtüsüne sahip bir bölge

olan Aydıncık'ta. Bu bölge adanın güney tarafında kalıyor. Denize bu kadar yakın olması büyük avantaj zira adada az sayıda plaja yakın otel var. Bayram sebebiyle otelimiz tamamen doluydu. Avlulu bir mimariye sahip otelin dış cephesi doğal taş ile kaplandığı için estetik bir görüntüye sahip. Odalar büyük ve hepsi deniz manzaralı. Güzel bir yüzme havuzu ve bebek havuzu var. Sabah kahvaltısı havuz kenarında, deniz manzarası eşliğinde yapılıyor. Plajda otelin şezlong ve şemsiyelerinden yararlanma imkanı var. Plaj incecik bir kum, deniz tertemiz. İki kilometreyi bulan uzunluğu ile yazları en revaçta bulunan plaj. Yeniden gitmek nasip olursa, bilhassa çocuklar içinde ideal bir otel olduğu için kalmayı düşünürüm. Bahçenin her yerine Çınar fidanları dikmişler. Fidanlar büyüdüğünde otelin çorak görüntüsünün yerini gölgeliklerle dolu yemyeşil bir otel alacağı kesin. Adanın tarihi bölgelerinin hepsinde karşımıza çıkan bu ulu ağaç, adanın sulak ve bereketli olduğunun kanıtı.

Haziran 2018 tarihinde adaya gittiğimizde de bir başka otelde konakladık. Gökçeada Sörf Eğitim

Merkezi. Bu tesis hem otel hem de adından da anlaşılacağı üzere sörf eğitim merkezi. Mavi bayraklı Kokina plajında denize sıfır nadir tesislerden biri olma özelliği taşıyor. Oda ve plaj arasındaki mesafenin 100 metre olması da bir başka avantaj. Kendine özgü doğal bir peyzajı, hoş bir sörf kafesi ve çocuk parkı bulunan bu tesisi ben çok sevdim. Bir dahaki sefere sörf dersi aldirmek üzere çocuklarımla birlikte gitmeyi planlıyorum.

Yol manzaraları ve akabinde karşıma çıkan Kefaloz sahili kalbimi adaya ısındırmaya başladı. Otele yerleştikten sonra gittiğimiz Bademli Köyü ise ilk görüşte aşk oldu.

Adanın en büyük kültürel değeri tabii ki Rumların (pek de istemeyerek) bize miras bıraktığı Rum köyleri. Sadece bu köyleri gezmek için bile adaya gidilir. Köyler zamanında saldırılardan korunmak, temiz havasından faydalanmak ve verimli ovayı tarım arazisi olarak değerlendirmek amacıyla yüksek yerlere kurulmuş. Köy evleri, adanın doğal taşı ile yığma tekniğiyle inşa edilmiş. Her köyün arnavut kaldırımları, çamaşırhanesi, kiliseleri, kahvehaneyi de barındıran

bir meydanı ve tarihi bir çınarı bulunmakta.

Rum köyleri büyük ölçüde terk edildiği için, taş evlerin çoğu bakımsız kalmış, hatta yıkılmış. Bazıları gelir seviyesi yüksek Türkler tarafından restore edilmiş ve yazlık olarak kullanılıyor, bazıları devlet eliyle adaya yerleştirilen genelde Anadolu kırsalından gelme vatandaş tarafından kullanılıyor, birkaçında da genelde 60 yaş üzeri, toprağından vazgeçemeyen Rumlar oturuyor. Anadolu kırsalından gelenler, kendi kültürlerini devam ettirmek amacıyla eski Rum evlerine eklentiler yapmış, evlerin bazı yerlerini sıvamış ve yapıların mimari özelliklerini bozmuş ne yazık ki! Devraldığımız kültürel mirası bir adım ileriye götürmek yerine, bozup tüketmek karakterimiz haline gelmiş. Köylerdeki kiliselerin cemaati kalmamış olmasına rağmen, kiliseler son derece bakımlı. Zira Rumlar her yıl 15-16 Ağustos tarihleri arasında köylerine dönüp, dini bayramlarını kutlayarak ritüellerini yerine getiriyor.

Bademliköy (Gliki): Adanın kuzey yamacına bakan Kaleköy'ün hemen arkasındaki, muhteşem manzaralı Rum köyü. Tüm Rum köylerinden bahsedeceğim ancak birinde yaşayacaksın, seç deseler bu köyü seçerdim. Diğer tüm Rum köyleri gibi yüksekte, dik bir yokuştan çıkılıyor köye. Etrafta nefis taş evler, ayağınızın altında yemyeşil ova, etrafta sarp tepeler, karşıda Kaleköy, denizde muhteşem bir dekor gibi görünen heybetli Semadirek adası ve insanı sarhoş eden bir gün batımı. Kelimeler kifayetsiz, gidip görmek gerek. Çok da hüzünlü bir köy Bademli. Sürekli yaşayan nüfusu sadece beş hane. Dördü Rum, biri Türk. Yazın birkaç hane de İstanbullu ekleniyor nüfusa. 2000 yılı sayımında nüfusu 28 kişi olarak kaydedilmiş. Köy içinde biri manzaralı, ikisi köy içinde üç cafe var. Manzaraya bakan güzel bir otel var köyde, İmbros Organik

Otel. Otele ait Gliki-Günbatımı Restaurant'ta yemek yedik ve çok memnun kaldık.

Köy meydanında asırlık tarihi bir çınar var, hemen yanı başında da köyün çamaşırhanesi. Büyük kilise de bu meydanda.

Dereköy (Shinudi): Dere yatağına yakın olduğu için bu ismi almış. Köye yedi kilometre uzaklıkta derenin kaynağı olan bir şelale var. Yolun bir kısmı araçla, bir kısmı yürüyerek gidiliyor. En hüzünlü köy burası. Zira bir zamanlar Türkiye'nin en büyük köyü olan bu köy, şimdilerde terk edilmiş. 2000 yılı itibarıyla nüfusu 110 kişi. Taş evlerin çoğu kırık dökük. Nüfusun büyük çoğunluğunu Güneydoğu kırsalından gelen vatandaşlar oluşturmakta. Adanın en muazzam çamaşırhanesi bu köyde bulunmakta. Çamaşırhanenin büyüklüğü, adanın görkemli mazisi hakkında fikir veriyor.

Tepeköy (Agridia): Adanın en yüksek tepelerinden birine kurulmuş köyün, Çınaraltı olarak adlandırılan bir mesire bölgesi var. Pınar çıkan bu bölgede Rumlar tarafından yapılmış bir çeşme bulunuyor. Suyu nefis, manzara güzel.

Köy biraz aşağıda. Meydan da soluklanmak için bir kafe, köyün girişinde de Barba Yorgo Tavernası var. 2000 yılı itibarıyla 44 kişi yaşıyor. Orta yaş Rumlar, Boşnaklar, Doğu Anadolu ve Karadeniz Bölgesinden gelenler yaşıyor. Beni en çok şaşırtan köyün girişinde bulunan Rum Ortaokulu ve Rum Lisesi oldu. Rum nüfusu olmayan adanın öğrencisi mi var ki deyip araştırdım. Bu okullar 1954 yılında Rum ilkokulu olarak yapılmış. 1964 yılında muhtemelen Kıbrıs olayları ve Batı Trakya Türklerinin durumu sebebiyle Türk Hükümeti tarafından kapatılmış. 2014 yılında aynı bina ortaokul ve lise olarak açılmış. Toplam öğrenci sayısı sadece 11, okula gelen branş öğretmeni sayısı ise 7. Bu durum açıkça

göstermekte ki, Rumlar adada eriyen nüfuslarını yeniden arttırmak için seferberliğe girişmişler. Keza Türkiye'nin Kopenhag Kriterleri gereği AB'ye uyum yasaları kapsamında çıkardığı 'Yabancılar Mülk Edinme Kanunu'na dayanarak, Rumlar 700 dönüm toprak satın almışlar. Bazı Rumlar da kamulaştırılan topraklarının iadesi için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne dava açmışlar. Dikkat çekici olan, topraklarının parasını değil, bizzat topraklarını geri istemeleri.

Zeytinliköy (Aya Thedori): Köyün ovasındaki zeytinlikler, adanın neden bu ismi aldığını açıklıyor. Toplam nüfusu 88. Rumların en fazla bulunduğu köy burası. Aynı zamanda en turistik köy. Bizzat Rumların işlettiği kafe ve muhallebiciler var. Bunların başlıcaları Madam'ın dibek kahvesi (madam vefat ettiği için kahvehaneyi yazları oğlu Kosta işletiyor), Hristo Muhallebicisi, Panayot Ustanın Yeri, Nesos Cafe. Turistler burada dibek kahvesi içmeden ve muhallebi yemeden dönmüyor.

Köyde 2013 yılında yeniden hizmete açılan Rum İlkokulu var. Sadece 3 öğrenci ile hizmet veriyor. Bu köy, Fener Rum Patriği Bartholemeos'un doğduğu köy olup, patrik senede iki üç kez köyü ziyaret etmekte ve göç eden Rumların tekrar adaya dönmelerini teşvik edici önlem alınması gerektiğini savunmakta. Kaleköy (Kastro): Denize en yakın noktada bulunan köy. İsmi tepedeki kaleden (doğrusu geriye kalan kalıntılardan) alıyor. Nüfusu 88 olan köyün, Rum nüfusu bulunmamakta. Yeni nüfusunun çoğunluğunu İğdırlılar oluşturmakta olup, bu durum muhtar seçimlerinde etkili olmuş, İğdırlı muhtar seçilmiş. Köy Doğu Anadolu'nun diğer illerinden de göç almış olup, 10 hane de İstanbullu bulunmakta. İstanbullular Rum evlerini dinlenme amacıyla alıp restore eden, yüksek yaşam standardına sahip yazlıkçılar.

Kaleköy denize çok yakın olmasına ve bir de limana sahip olmasına karşın, sonradan adalı olan halk, adaya ve denize pek de entegre olamamış ki balıkçılıkla ilgilenen köy sakini son derece az. Yazın adanın en hareketli noktası Kaleköy sahil. Sıra sıra restoran ve barlar tıklım tıklım dolu oluyor. Ayrıca köyün en tepe noktasındaki iki balık restoranı da adanın popüler yerlerinden.

Kaleköy'ün üst kısmı yani asıl köy merkezinde dev çınarın gölgesinde 'Mustafa'nın Kayfesi' diye bir mekan var. Keyifli bir yer. 100 metre ilerisinde el yapımı sabun ve kolonya imalatı yapılan özel bir atölye bulunmakta. Biz lavanta ve limon kolonyalarından aldık.

Gökçeada'nın tek değeri mimari yapısı değil elbette. Muhteşem el değmemiş bir doğası, cam gibi berrak ve temiz bir denizi, besinini kirlletmeyen organik tarımı, doğada özgürce gezen ve doğal beslenen hayvanları var. Bunda 1960 yılından itibaren adada başlayan askeri hareketlenme, adanın 1991 yılına dek açık cezaevi barındırması, adada sezonun kısa olması ve ulaşım zorlukları gibi sebepler etken olmuş. Tüm coğrafyamızın turizm adı altında kirlletildiği, yerel değerlerin yok edildiği, doğanın acımasızca

katledildiği Ülkemizde, İmroz'un şu ya da bu sebeple bakir kalması -en azından şimdilik- son derece sevindirici.

Gökçeada'da pek çok bakir ve temiz koy bulunmakla birlikte, adanın güneye bakan kısmında yer alan Lazkoyu'nu tek geçiyorum. Böylesi turkuaz rengi ve berrak denizi ben pek az yerde gördüm. Güney kıyısında bulunması rüzgar açısından da avantajlı. Plajda özel bir tesis de bulunuyor.

Adanın kuzeye bakan tarafında bulunan Yıldızkoy ise Gökçeada Sualtı Milli Parkı'nın sınırlarında bulunuyor. Deniz florası ve faunası koruma altında olan koy, kuzey kıyılarından denize girilebilecek tek koy. Konum itibarı ile genelde rüzgarlı oluyor. Sahilde hizmet veren kamping, kafe hizmeti de veriyor. Koy, Kaleköy'den yürüme mesafesinde.

Adanın güneye bakan tarafı oldukça ilginç bir doğaya ev sahipliği yapıyor. Yer yer yoz, kayalık ve sarp olan doğa bir anda değişiyor, yerini gelincik tarlalarına, meşe ağaçlarına bırakıyor. Bu nedenle adayı bir araçla karış karış dolaşmazsanız bir şey anlamış olmazsınız.

Beni çok şaşırtan karşımıza bir

anda dikiliveren dev zeytin ağaçları oldu. Yüzlerce yıllık heybetli zeytin ağaçlarının arasından bakan meraklı koyun ve keçi sürüleri ve kekik kokuları arasında kendimi bir film setinde zannettim.

Ada da ilgi çekici bir konu da her adım başı görülebilen koyun ve keçi sürüleri. Bu sürüler her ne kadar başıboş gibi görünse de hepsi sahipli. Yılda bir kez sürü sahipleri mıntikasını bildiği sürülerini komşuları yardımıyla topluyor, yünlerini kırıyor, etlik olanları ayırıyor ve yine doğaya salıyor. Sürüler doğada özgürce gezip otlandığı için etleri hem doğal hem de lezzetli. Etler doğal ve taze olunca yediklerimiz de birbirinden lezzetli oldu.

Özetle, Gökçeada yakın bir gelecekte -şükür ki- Alaçatı olamayacağı benziyor. Bu nedenle İmroz'u tavsiye eder misin diyenlere şunu söyleyeyim; Tek tip beş yıldızlı oteller, şık butikler, hareketli gece hayatı, janjanlı restoranlar arayanlar bu ada da fena halde bunalır. Sükunet, el değmemiş bir doğa, talan edilmemiş kıyılara özlem duyup, biraz iptidai koşullarda tatil yapmayı dert etmeyecek gezginler, gidin, henüz tüketilip bitirilmemişken yaşayın bu adayı...
Kaynak: ahununnottlari.wordpress.com

Düşle

Eski şehrin yıkık dökük hüznü müdür
 seni gün ortası düşlerden alıkoyan
 Saçlarına sinmiş yağmur kokusu mu yoksa
 Kapat şimdi gözlerini usulca sadece düşle
 Düşle ve dokun mavideki beyaz kum tanelerine
 Bak çengisiz Akdeniz'de şarkı söylüyor meltem
 Uzaklardan gelen imbat tanımadığı yüzleri öpüyor
 Denizde akşam batığı güneş kızıl çalıyor kendine
 Japon denizinde siyah beyaz korkak isdiridye
 Sedef kakıyor asma kilimli beyaz inciye
 Alçalmış ay şefkatle okşuyor dalgalarda turkuazı
 Dene bir daha dene bırakma sakın düşlemeyi
 Bilirim asırlık acılısın terk edilmiş gecelerde
 Bilirim atılmışsın oynaş gölgelerin bakımsız çöplüğüne
 Sen yine de düşleyebildiğinçe düşle
 Kapat gözlerini yeniden düşle ve gülümse
 Yazlık sinemada nasırlı eski tahta sandalye
 Bak siyah beyaz filme sızıyor havai uçuk pembe
 Beyaz duvardan öpücük yolluyor sana Fosforlu Cevriye
 Kıkırdıyor hemen yanı başında açık saçık tombul teyze
 Bakımsız ayak tırnaklarında sırtıyor davetkar pastel oje
 Bilirim kırgınsın geceden güne
 Bilirim yalnızsın başaksız gavur sürgünlerde
 Ama sen yine de düşle yine de gülümse
 Bak çocuklar topaç çeviriyor okul önünde
 Yeşil mavi bilyeler dizili toprakla bir çizgide
 Taçlanmış her bir uçurtma süzülüyor benekli toz
 mavide
 Süt kaymak dondurma eriyor küçük çocuğun dilinde
 Karton kasalı kamyonlar yamuk tel tekerler üzerinde
 Hadi düşle hadi gülümse sakın yorgunum deme
 Düşle hadi, gülümse...

Av. Temindar Hasanhanoglu

Bir çocuğun sessiz çılgılığı

Bir çocuğun sessiz çılgılığı
 Duruyor öylece
 Toz bulutlarının içinde;
 Tam ortasında, harabede.

Sadece gözünde acının çaresizliği
 Hançer gibi saplanıyor
 Kaosun tam ortasında;
 Onun, feryat eden sessizliği.

Göz yaşı değil akan çocuktan
 Masumiyetten oluk oluk akıyor kan
 Doymuyor bu nankör vicdan!
 Hadi, kendine gel be insan!

Daha kaç çocuk ölmeli
 Patlayan bombaların ateşinde
 Daha kaç, kaç gelecek sönmeli
 Uyan ey insan! Artık herkes kendine
 gelmeli!

Stj. Av. Hüseyin Koçak

Mülk

Mülk ediniyordu
 tüm vakitlerimizi
 bizden habersiz
 camdan adamlar
 ve
 işgal altındaki
 gözyaşlarımızla
 yontuyorlardı
 urlardan bozma
 mabetlerini
 ve
 denizlerden uzakta
 çeliklerin suyunu
 vererek yüreğimizle
 yeniden
 ateşlere atıyorlardı
 İbrahim'i

Ah ! bilmezler
 Balık olmak için
 büyür ağaçlar

Av. Metin Öztosun

MAKALE

6 ARALIK 2018 TARİHLİ RESMİ GAZETE'DE YAYINLANAN ELEKTRONİK TEBLİGAT YÖNETMELİĞİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ İLE ELEKTRONİK TEBLİGATIN KAYITLI ELEKTRONİK POSTADAN FARKI**

Dr. Ş. Cankat TAŞKIN*

GİRİŞ

28.02.2018 tarihli 7101 Sayılı "İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" un 48'inci maddesi 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun 7/a maddesinde değişikliğe gidilmiş ve elektronik tebligat zorunluluğunun kapsamı genişletilerek, PTT'ye bu konudaki altyapıyı hazırlaması ve işletmesi için yetki verilmiştir. Adı geçen kanun 15.03.2018 tarihinde 30361 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Ardından bu kanunun uygulanmasını ve diğer esaslarını göstermek amacıyla, Tebligat Kanunu'nun 7/a maddesine dayanılarak 06/12/2018 tarih ve 30617 sayılı Resmi Gazete'de Elektronik Tebligat Yönetmeliği (ETY) yayınlanmıştır.

Elektronik Tebligat Yönetmeliği (ETY) kapsamında 01/01/2019 tarihinden itibaren elektronik yolla yapılan tebligat hizmeti, PTT'nin kurup işlettiği Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS) üzerinden yapılmaktadır. ETY ile 19/1/2013 tarihli ve 28533 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektronik Tebligat Yönetmeliği (Mülga ETY) de yürürlükten kaldırılmıştır.

Mülga ETY ile Tebligat Kanunu'nun 7/a maddesinde 7101 Sayılı Kanun'un 48'inci maddesi ile yapılan değişiklikten önceki şekilde de sistemimizde

kullanım alanı sınırlı da olsa elektronik tebligat uygulaması vardı. Ancak, uygulama kayıtlı elektronik posta (KEP) üzerinden gerçekleştirilmekte idi. Artık, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren KEP uygulaması oldukça sınırlandırılmış ve bunun yerini KEP'ten birçok yönüyle farklı olan elektronik tebligat adresi (ETA) almıştır.

Bu çalışmada, 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun 7/a maddesinde 7101 Sayılı Kanun'un 48'inci maddesi ile yapılan değişiklik ve ETY ile getirilen düzenlemeler incelenmiş; ETA ile KEP sisteminin farklarına değinilerek, konu hakkındaki görüş ve önerilerimiz sunulmuştur.

1-) Hukuk Sistemimizde

Elektronik Tebligat

Uygulamasının Tarihçesi

Hukukumuzda elektronik tebligat uygulaması 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun 7/a maddesi ile ilk kez 11.1.2011 günü girmiştir. 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun 7/a maddesi Kanun'a 11/1/2011 gün ve 6099 Sayılı Kanun'un 2. maddesi ile eklenmiş olup düzenleme şöyledir:

"Elektronik tebligat:

Madde 7/a - (Ek : 11/1/2011-6099/2 md.)

Tebligata elverişli bir elektronik adres vererek bu adrese tebligat yapılmasını isteyen kişiye, elektronik yolla tebligat yapılabilir. Anonim, limited ve sermayesi

***Bu makale, ilk kez 19.02.2019 günü www.academia.edu adlı online sitede yayınlanmış olup halen online ortamda erişime açıktır. Bilimsel atıfların Bursa Barosu Dergisi'ne değil, aşağıdaki URL adresine yapılması*

gerekmektedir: https://www.academia.edu/38386395/ELEKTRON%C4%B0K_TEBL%C4%B0GAT_MAKALE.pdf

**Avukat, Bursa Barosu üyesi*

paylara bölünmüş komandit şirketlere elektronik yolla tebligat yapılması zorunludur. (1) Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre elektronik yolla tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması hâlinde bu kanunda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılır. Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.”

6099 Sayılı Kanun’un ekindeki listeye göre 7/a maddesinin ikinci fıkrası yayımı tarihinden iki yıl sonra diğer fıkralar ve 1 inci madde 19/1/2012 tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu durumda anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere elektronik yolla tebligat yapılması 19.1.2013’ten beri zorunlu tutulmuştur.

7201 Sayılı Kanun madde 7-a’da yapılan değişikliğe dayanılarak 19 Ocak 2013 T 28533 sayılı Resmi Gazete’de “Elektronik Tebligat Yönetmeliği” (Mülga ETY) yayınlanmış ve adı geçen Yönetmeliğin 7’nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi, ikinci ve üçüncü fıkrası ile 13 üncü maddesinin yedinci fıkrası ve 14 üncü maddesinin onuncu fıkrası 19/1/2013 tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. (Mülga ETY, md 17)

Ne var ki bu zorunluluk bugüne dek biraz aşağıda detaylıca izah edilen KEP üzerinden gerçekleştirilmiştir. (Mülga ETY md 3/1-h, md 14/1). Artık, 1.1.2019 tarihinden itibaren

anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere elektronik yolla tebligat yapılması yine zorunlu ise de bu KEP ile değil, elektronik tebligat adresi (ETA) ile yapılacaktır. KEP ise tamamen işlevini yitirmiş değildir. Biraz aşağıda inceleneceği üzere, belli durumlarda KEP üzerinden de yazışmalar yapılabilir. Ancak KEP’in zorunlu kılındığı durumlar oldukça daraltılmıştır.

2-) 1 Ocak 2019

Sonrasındaki Durum

Daha önce de ifade edildiği gibi, 28.02.2018 tarihli 7101 Sayılı “İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” un 48’inci maddesi 7201 Sayılı Tebligat Kanunu’nun 7/a maddesinde değişikliğe gidilmiş, adı geçen kanun 15.03.2018 tarihinde 30361 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Ardından bu kanunun uygulanmasını ve diğer esaslarını göstermek amacıyla, Tebligat Kanunu’nun 7/a maddesine dayanılarak 06/12/2018 tarih ve 30617 sayılı Resmi Gazete’de Elektronik Tebligat Yönetmeliği (ETY) yayınlanmıştır.

Değişiklik sonrasında 7/a maddesi şu şekli almıştır: “Elektronik tebligat: Madde 7/a - (Ek : 11/1/2011-6099/2 md.) (Değişik:28/2/2018-7101/48 md.)

Aşağıda belirtilen gerçek ve tüzel kişilere tebligatın elektronik yolla yapılması zorunludur.

1. 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar.

2. 5018 sayılı Kanunda tanımlanan mahallî idareler.

3. Özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları.

4. Kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri.

5. Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıklar.

6. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları.

7. Kanunla kurulanlar da dahil olmak üzere tüm özel hukuk tüzel kişileri.

8. Noterler.

9. Baro levhasına yazılı avukatlar.

10. Sicile kayıtlı arabulucular ve bilirkişiler.

11. İdareleri, kamu iktisadi teşebbüslerini veya sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıkları; adli ve idari yargı mercileri, icra müdürlükleri veya hakemler nezdinde vekil sıfatıyla temsile yetkili olan kişilerin bağlı bulunduğu birim.

Birinci fıkra kapsamı dışında kalan gerçek ve tüzel kişilere, talepleri hâlinde elektronik tebligat adresi verilir. Bu durumda bu kişilere tebligatın elektronik yolla yapılması zorunludur.

Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre elektronik yolla tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması hâlinde bu Kanunda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılır.

Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır.

Bu Kanun uyarınca yapılan elektronik tebligat işlemleri, Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi tarafından kurulan ve işletilen Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi

DİPNOT

1 Elektronik Tebligat
7201 SK md 7/a-1:

1. 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar.

2. 5018 sayılı Kanunda tanımlanan mahallî idareler.

3. Özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum ve

kuruluşları ile kanunla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları.

4. Kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri.

5. Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıklar.

6. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları.

7. Kanunla kurulanlar da dahil olmak üzere tüm

özel hukuk tüzel kişileri.

8. Noterler.

9. Baro levhasına yazılı avukatlar.

10. Sicile kayıtlı arabulucular ve bilirkişiler.

11. İdareleri, kamu iktisadi teşebbüslerini veya sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıkları; adli ve idari yargı mercileri, icra müdürlükleri veya hakemler nezdinde vekil sıfatıyla temsile yetkili olan kişilerin bağlı

MAKALE

üzerinden yürütülür. Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi, sistemin güvenliğini ve bu sistemde kayıtlı verilerin muhafazasını sağlayacak her türlü tedbiri alır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.”

2.1.) E-Tebliğat Kimlere Zorunludur?

7201 Sayılı Tebligat Kanunu’nun 7/a maddesinin yeni şekli ile(1) ETY’nin 5’inci maddesine göre(2) , aşağıdaki kişi, kuruluş yahut meslek gruplarına ETA üzerinden tebligat yapılması zorunlu hale

getirilmiştir.

Kanun ve yönetmelik hükümlerinde bu nitelikteki kişi, kuruluş yahut meslek grupları on bir ayrı başlık halinde belirtilmiştir. Buna göre aşağıdaki kişi, kurum ya da kuruluşlara ETA ile tebligat yapılması zorunludur:

1-) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar

Bu kapsamda, I sayılı cetvel altında sayılan(3) genel bütçe

DİPNOT

bulunduğu birim.”

2 ETY MADDE 5 –“ Tebligatın elektronik yolla yapılması zorunlu olanlar

(1) Aşağıda belirtilen gerçek ve tüzel kişilere tebligatın elektronik yolla yapılması zorunludur:

a) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar.

b) 5018 sayılı Kanunda tanımlanan mahallî idareler.

c) Özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları.

ç) Kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri.

d) Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıklar.

e) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları.

f) Kanunla kurulanlar da dâhil olmak üzere tüm özel hukuk tüzel kişileri.

g) Noterler.

ğ) Baro levhasına yazılı avukatlar.

h) Sicile kayıtlı arabulucular ve bilirkişiler.

ı) İdareleri, kamu iktisadi teşebbüslerini veya sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıkları; adli ve idari yargı mercileri, icra müdürlükleri veya hakemler nezdinde vekil sıfatıyla temsile yetkili olan kişilerin bağlı bulunduğu birim.”

3 I sayılı cetvel altında genel bütçe kapsamındaki şu idareler bulunmaktadır:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

2) Cumhurbaşkanlığı

3) (...) (10)

4) Anayasa Mahkemesi

5) Yargıtay

6) Danıştay

7) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu(4)

8) Sayıştay

9) Adalet Bakanlığı

10) Millî Savunma Bakanlığı

11) İçişleri Bakanlığı

12) Dışişleri Bakanlığı

13) Hazine ve Maliye Bakanlığı(9)(12)

14) Millî Eğitim Bakanlığı

15) (...) (8)

16) Sağlık Bakanlığı

17) (Değişik: 26/9/2011-KHK-655/44 md.)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı(9)(13)

18) (...) (8)

19) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler

Bakanlığı(9)(14)(22)

20) (...) (8)

21) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

22) Kültür ve Turizm Bakanlığı

23) (...) (8)

24) (...) (8) (9)(14)

25) (...) (8)(9)(15)

26) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı(8)(9)(16)

27) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı(8)

28) Ticaret Bakanlığı(8)(18)

29) Gençlik ve Spor Bakanlığı(8)

30) Tarım ve Orman Bakanlığı(8)(9)(17)

31) (...) (8)(9)(18)

32) (...) (8)(9)(15)

33) (...) (8)(9)(17)

34) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği

35) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı(11)

36) Jandarma Genel Komutanlığı

37) Sahil Güvenlik Komutanlığı

38) Emniyet Genel Müdürlüğü

39) Diyanet İşleri Başkanlığı

40) (...) (12)

41) (Mülga: 26/9/2011-KHK-655/44 md.)

42) (...) (5)(19)

43) (...) (20)

44) Devlet Personel Başkanlığı

45) Türkiye İstatistik Kurumu(6)

46) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı(6)

47) Gelir İdaresi Başkanlığı

kapsamındaki kamu idarelerinin ve bunlara bağlı döner sermaye işletmelerinin ETA edinmeleri ve bu kapsamdaki idarelere ETA yolu ile tebligat yapılması 1.1.2019 itibarıyla zorunlu hale gelmiştir. İfade edilmelidir ki bu

cetvelde sayılan genel bütçeli kamu kurum veya kuruluşlarının ya da bunlara bağlı döner sermaye işletmelerinin ayrıca KEP adresi edinmelerinde ve gerek birbirleri ile gerekse diğer kurum ya da kuruluşlar yahut bireyler ile KEP

üzerinden yazışmalarına engel bir durum yoktur. Sadece, 1.1.2019 sonrasında tebligatlar KEP ile değil, ETA ile yapılacaktır. İl sayılı cetvelin A ve B başlıkları altında sayılan özel bütçeli idareler(4) açısından da aynı

DİPNOT

48) (Mülga: 11/10/2011-KHK-662/58 md.)
 49) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
 50) Meteoroloji Genel Müdürlüğü(7)
 51) (Mülga: 11/10/2011-KHK-662/58 md.)
 52) (...)(21)
 53) (Ek: 11/10/2011-KHK-663/58 md.; Mülga: 15/8/2017-KHK-694/203 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/189 md.)
 54) (Ek: 11/10/2011-KHK-663/58 md.; Mülga: 15/8/2017-KHK-694/203 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/189 md.)
 55) (Ek:4/4/2013-6458/123) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
 56) (Ek: 15/7/2018-C.K-4/65 md.) Avrupa Birliği Başkanlığı
 57) (Ek:RG-11/10/2018-30562-C.K.-19/1 md.) Devlet Arşivleri Başkanlığı
 58) (Ek:RG-11/10/2018-30562-C.K.-19/1 md.) İletişim Başkanlığı
 59) (Ek:RG-11/10/2018-30562-C.K.-19/1 md.) Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı
 60) (Ek:RG-11/10/2018-30562-C.K.-19/1 md.) Strateji ve Bütçe Başkanlığı
 4 A) YÜKSEKÖĞRETİM KURULU, ÜNİVERSİTELER VE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜLERİ
 1) Yükseköğretim Kurulu
 2) (Değişik: 17/2/2011-6114/11 md.) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı
 3) İstanbul Teknik Üniversitesi
 4) İstanbul Teknik Üniversitesi
 5) Ankara Üniversitesi
 6) Karadeniz Teknik Üniversitesi
 7) Ege Üniversitesi
 8) Atatürk Üniversitesi
 9) Orta Doğu Teknik Üniversitesi
 10) Hacettepe Üniversitesi
 11) Boğaziçi Üniversitesi
 12) Dicle Üniversitesi
 13) Çukurova Üniversitesi
 14) Anadolu Üniversitesi
 15) (Değişik: 9/5/2018-7141/10 md.) Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
 16) İnönü Üniversitesi
 17) Fırat Üniversitesi
 18) Ondokuz Mayıs Üniversitesi
 19) Selçuk Üniversitesi
 20) (Değişik: 9/5/2018-7141/10 md.) Bursa Uludağ Üniversitesi
 21) Erciyes Üniversitesi
 22) Akdeniz Üniversitesi
 23) Dokuz Eylül Üniversitesi
 24) Gazi Üniversitesi
 25) Marmara Üniversitesi
 26) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
 27) Trakya Üniversitesi

28) Yıldız Teknik Üniversitesi
 29) (Değişik: 18/6/2017-7033/81 md.) Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
 30) Gaziantep Üniversitesi
 31) (Değişik: 9/5/2018-7141/10 md.) Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
 32) (Değişik: 9/5/2018-7141/10 md.) Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
 33) Afyon Kocatepe Üniversitesi
 34) Balıkesir Üniversitesi
 35) (Değişik: 20/8/2016-6745/22 md.) Manisa Celal Bayar Üniversitesi
 36) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
 37) (Değişik: 9/5/2018-7141/10 md.) Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
 38) (Değişik: 9/5/2018-7141/10 md.) Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
 39) (Değişik: 21/10/2014-6562/4 md.) Gebze Teknik Üniversitesi
 40) Harran Üniversitesi
 41) İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
 42) Kafkas Üniversitesi
 43) Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
 44) Kırıkkale Üniversitesi
 45) Kocaeli Üniversitesi
 46) Mersin Üniversitesi
 47) (Ek: 16/5/2012-6307/4 md.) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
 48) (Değişik: 9/5/2018-7141/10 md.) Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
 49) (Değişik: 18/6/2017-7033/81 md.) Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
 50) Pamukkale Üniversitesi
 51) Sakarya Üniversitesi
 52) Süleyman Demirel Üniversitesi
 53) (Değişik: 9/5/2018-7141/10 md.) Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
 54) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
 55) Galatasaray Üniversitesi
 56) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.; Değişik: 9/5/2018-7141/10 md.) Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
 57) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.) Kastamonu Üniversitesi
 58) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.) Düzce Üniversitesi
 59) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.; Değişik: 9/5/2018-7141/10 md.) Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
 60) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.) Uşak Üniversitesi
 61) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.; Değişik: 30/3/2012-6287/22 md.) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
 62) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.; Değişik: 9/5/2018-7141/10 md.) Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi

63) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.; Değişik: 9/5/2018-7141/10 md.) Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
 64) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.) Aksaray Üniversitesi
 65) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.) Giresun Üniversitesi
 66) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.) Hitit Üniversitesi
 67) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.; Değişik: 9/5/2018-7141/10 md.) Yozgat Bozok Üniversitesi
 68) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.) Adıyaman Üniversitesi
 69) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.) Ordu Üniversitesi
 70) (Ek: 1/3/2006-5467/5 md.) Amasya Üniversitesi
 71) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
 72) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Ağrı Dağı Üniversitesi(1)
 73) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Sinop Üniversitesi
 74) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Siirt Üniversitesi
 75) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.; Değişik: 30/10/2013-6501/3 md.) Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
 76) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Karabük Üniversitesi
 77) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Kilis 7 Aralık Üniversitesi
 78) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Çankırı Karatekin Üniversitesi
 79) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Artvin Çoruh Üniversitesi
 80) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.; Değişik: 19/4/2012-6296/4 md.) Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
 81) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Bitlis Eren Üniversitesi
 82) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Kırklareli Üniversitesi
 83) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
 84) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Bingöl Üniversitesi
 85) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Muş Alparslan Üniversitesi
 86) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Mardin Artuklu Üniversitesi
 87) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Batman Üniversitesi
 88) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Ardahan Üniversitesi
 89) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Bartın Üniversitesi
 90) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Bayburt

MAKALE

- 91) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Gümüşhane Üniversitesi
92) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Hakkari Üniversitesi
93) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Iğdır Üniversitesi
94) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Şırnak Üniversitesi
95) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.; Değişik: 20/8/2016-6745/22 md.) Munzur Üniversitesi
96) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Yalova Üniversitesi
97) (Ek: 1/4/2010-5979/4 md.) Türk-Alman Üniversitesi
98) (Ek: 14/7/2010-6005/2 md.; Değişik: 20/8/2016-6745/22 md.) Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
99) (Ek: 14/7/2010-6005/2 md.) Bursa Teknik Üniversitesi
100) (Ek: 14/7/2010-6005/2 md.) İstanbul Medeniyet Üniversitesi
101) (Ek: 14/7/2010-6005/2 md.) İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
102) (Ek: 14/7/2010-6005/2 md.; Değişik: 30/3/2012-6287/22 md.) Necmettin Erbakan Üniversitesi
103) (Ek: 14/7/2010-6005/2 md.; Değişik: 30/3/2012-6287/22 md.) Abdullah Gül Üniversitesi
104) (Ek: 14/7/2010-6005/2 md.) Erzurum Teknik Üniversitesi
105) (Ek: 31/3/2011-6218/2 md.) Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
106) (Ek: 22/1/2013-6410/5 md.) Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
107) (Ek: 27/3/2015-6639/6 md.) Sağlık Bilimleri Üniversitesi
108) (Ek: 31/3/2015-6640/7 md.) Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi
109) (Ek: 31/3/2015-6640/7 md.) İskenderun Teknik Üniversitesi
110) (Ek: 31/3/2015-6640/7 md.) Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
111) (Ek: 1/4/2015-6641/6 md.) Türkiye Uluslararası İslam, Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
112) (Ek: 20/8/2016-6745/22 md.) İzmir Bakırçay Üniversitesi
113) (Ek: 20/8/2016-6745/22 md.) İzmir Demokrasi Üniversitesi
114) (Ek: 18/6/2017-7033/81 md.) Yükseköğretim Kalite Kurulu
115) (Ek: 18/6/2017-7033/81 md.; Değişik: 6/12/2017-7063/6 md.) Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi
116) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Gaziantep Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
117) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Konya Teknik Üniversitesi
118) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi
119) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Malatya Turgut Özal Üniversitesi
120) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
121) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
122) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
123) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Samsun Üniversitesi
124) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
125) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Tarsus Üniversitesi
126) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Trabzon Üniversitesi
127) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Kayseri Üniversitesi
128) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi
129) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Eskişehir Teknik Üniversitesi
130) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
131) (Ek: 9/5/2018-7141/10 md.) Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi
- B) ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER
1) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/215 md.) Savunma Sanayi Başkanlığı
2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
3) (Ek: 25/6/2009-5917/47 md.) Atatürk Araştırma Merkezi(1)
4) (Ek: 25/6/2009-5917/47 md.) Atatürk Kültür Merkezi(1)
5) (Ek: 25/6/2009-5917/47 md.) Türk Dil Kurumu(1)
6) (Ek: 25/6/2009-5917/47 md.) Türk Tarih Kurumu(1)
7) Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
8) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
9) Türkiye Bilimler Akademisi
10) (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/ md.)
11) Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu
12) (Ek: 25/6/2010-6001/43 md.) Karayolları Genel Müdürlüğü(2)
13) (Değişik: 6/3/2011-KHK-643/13 md.) Spor Genel Müdürlüğü
14) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
15) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü
16) (Ek: 1/7/2006-5538/19 md.) Orman Genel Müdürlüğü(3)
17) Vakıflar Genel Müdürlüğü
18) (Değişik: 11/10/2011-KHK-663/58 md.) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü
19) (Mülga: 11/10/2011-KHK-662/58 md.)
20) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
21) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
22) Türk Akreditasyon Kurumu
23) Türk Standartları Enstitüsü
24) (Mülga: 8/8/2011-KHK-649/60 md.)
25) (Değişik: 22/12/2016-6769/188 md.) Türk Patent ve Marka Kurumu
26) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü
27) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
28) Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme

kurallar geçerlidir.

Keza III(5) ve IV sayılı cetvelde(6) belirtilen düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile sosyal güvenlik kurumlarının da ETA edinmesi zorunludur.

2-) 5018 sayılı Kanunda tanımlanan mahallî idareler

5018 Sayılı Kanun'un 3-e maddesinde mahallî idare: "Yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareleri ifade eder", şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanıma göre tüm il, ilçe, büyükşehir belediyelerinin ve ayrıca bu belediyelerin bağlı/ üyesi oldukları oldukları "belediyeler birliği" gibi birliklerin, il özel idarelerinin ETA edinmesi ve bu nitelikteki kurum ya da kuruluşlara ETA üzerinden tebligat yapılması 1 Ocak 2019 itibarıyla zorunludur.

3.) Özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları

Özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları açısından da ETA edinilmesi ve 1.1.2019 itibarıyla bu nitelikteki kurum ve kuruluşlara ETA üzerinden tebligat gönderilmesi yasal zorunluluktur.

4.) Kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri

Kamu iktisadi teşebbüsleri(7) ile bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri açısından da ETA edinilmesi ve 1.1.2019 itibarıyla bu nitelikteki kurum ve kuruluşlara ETA üzerinden tebligat gönderilmesi yasal zorunluluktur.

5.) Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıklar

Bu düzenleme gereğince, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'a tabi olup, kamu iktisadi teşebbüsleri statüsü dışında kalmakla beraber sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası devlete ve/veya diğer kamu tüzelkişilerine ait olan ticari amaçlı kuruluşların ETA

edinmesi ve 1.1.2019 itibarıyla bu nitelikteki kurum ve kuruluşlara ETA üzerinden tebligat gönderilmesi yasal zorunluluktur.

6.) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları

Anayasal kurumlar olan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile üst kuruluşlarının tanımı Anayasa'nın 135'inci maddesinin ilk fıkrasında "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir." şeklinde yapılmıştır. Buna göre Barolar, Türkiye Barolar

DİPNOT

ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
29) (Mülga: 6/3/2011-KHK-13 md.)
30) (Ek: 24/10/2011-KHK-656/20 md.) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
31) (Mülga: 8/8/2011-KHK-19 md.)
32) GAP Bölge Kalkınma İdaresi
33) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
34) (Ek: 28/9/2006-5548/36 md.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 25/12/2008 tarihli ve E.: 2006/140, K.: 2008/185 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 14/6/2012-6328/35 md.)(1)
Kamu Denetçiliği Kurumu
35) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu(1)
36) (Ek: 21/9/2006-5544/31 md.) Meslekî Yeterlilik Kurumu(1)
37) (Ek: 24/3/2010-5978/30 md.) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
38) (Ek: 28/12/2010-6093/14 md.) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı
39) (Ek: 6/3/2011-KHK-643/13 md.) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
40) (Ek: 6/3/2011-KHK-643/13 md.) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
41) (Ek: 8/8/2011-KHK-649/60 md.)Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi

Başkanlığı
42) (Ek: 11/10/2011-KHK-662/58 md.) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
43) (Ek: 10/10/2011-KHK-658/12 md.)Türkiye Su Enstitüsü
44) (Ek: 11/10/2011-KHK-663/58 md.) Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu
45) (Ek: 21/6/2012-6332/22 md.; Değişik: 6/4/2016-6701/28 md.) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
46) (Ek: 19/11/2014-6569/40 md.) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı
47) (Ek: 1/11/2017-7060/13 md.) Helal Akreditasyon Kurumu
48) (Ek: 15/7/2018-C.K-4/761 md.) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü
49) (Ek: 15/7/2018-C.K-4/783 md.) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
50) (Ek:RG-13/12/2018-30624-C.K.-23/11 md.) Türkiye Uzay Ajansı
5 (III) SAYILI CETVEL
(Değişik: 22/12/2005-5436/12 md.)
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR
1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
2) (Değişik: 25/6/2009-5917/47 md.) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
3) Sermaye Piyasası Kurulu
4) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

5) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
6) Kamu İhale Kurumu
7) Rekabet Kurumu
8) (Mülga: 20/11/2017-KHK-696/135 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7079/123 md.)
9) (Ek: 26/9/2011-KHK-660/32 md.) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
10) (Ek: 24/3/2016-6698/30 md.) Kişisel Verileri Koruma Kurumu
11) (Ek: 2/7/2018-KHK-702/11 md.) Nükleer Düzenleme Kurumu
6 (IV) SAYILI CETVEL
(Değişik: 16/5/2006-5502/42 md.)
SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI
1- Sosyal Güvenlik Kurumu
2- Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü
7 "Kamu İktisadi Teşebbüsü (KİT)" kavramı ülkeden ülkeye değişmekle birlikte, genel olarak kamu kaynaklarını kullanmak suretiyle ekonomik alanda faaliyet gösteren "Devlet Kuruluşlarını ifade etmektedir. Bu kavram tarihi süreç içinde önemli değişiklik ve çeşitlilik göstermiştir." Geniş bilgi ve açıklama için bkz https://ekodialog.com/kamu_maliyesi/kamu_iktisadi_kuruluslari.html (Erişim Tarihi: 18.01.2019)

MAKALE

Birliği, Türkiye Noterler Birliği, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ile bu birliğe bağlı mühendis ve mimar odalarının ETA edinmesi ve 1.1.2019 itibarıyla bu nitelikteki kurum ve kuruluşlara ETA üzerinden tebligat gönderilmesi yasal zorunluluktur.

7.) Kanunla kurulanlar da dahil olmak üzere tüm özel hukuk tüzel kişileri

Yeni düzenleme ile, Kanun'un 7/a maddesinin eski şeklindeki "Anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere elektronik yolla tebligat yapılması zorunludur" ifadesi kaldırılmış ancak bunun yerine yedinci fıkraya "Kanunla kurulanlar da dahil olmak üzere tüm özel hukuk tüzel kişileri" ifadesi eklenerek, eski düzenlemede belirtilen şirketler de dahil olmak üzere, derneklere, vakıflara ve hatta 5651 Sayılı Kanun md 6/A gereği kurulan, özel hukuk tüzel kişiliğini haiz olan(8) Erişim Sağlayıcıları Birliği'ne de ETA yolu ile tebligat yapılması zorunlu hale getirilmiştir.

Böylece, tüm özel hukuk tüzel kişilerinin ETA edinmesi ve 1.1.2019 itibarıyla bu nitelikteki kurum ve kuruluşlara ETA üzerinden tebligat gönderilmesi yasal zorunluluk haline getirilmiştir.

Elektronik tebligat sistemi ilk yürürlüğe girdiğinde 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun 7/a maddesinin ikinci fıkrasında "Anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere elektronik yolla tebligat yapılması zorunludur." denerek, adı geçen nitelikteki şirketlere elektronik yolla tebligat yapılması zorunlu kılınmıştı. Bu nedenle, 19.1.2013'ten beri TTK'da sayılan bu şirketlere yapılan tebligatlar elektronik tebligat ile yapılmaktaydı. Ancak

burada kullanılan sistem ETA değil, kayıtlı elektronik posta (KEP) denen sistemdi. Oysa, yönetmelik 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe girdiği için artık bu nitelikteki (veya aşığıdaki maddelerde belirtilen nitelikteki) kişi, kurum ya da kuruluşlara, bu kişi, kurum yahut kuruluşların ellerinde bulunsa dahi KEP yolu ile tebligat yapılmayacak, ETA yolu ile tebligat yapılacaktır. Bu anlamda, KEP kullanımı zorunlu olmaktan çıkarılmış, "tercihli" hale getirilmiştir.

8. Noterler

Yeni düzenleme ile, tüm noterlerin ve Türkiye Noterler Birliği'nin de ETA edinmesi; ayrıca 1.1.2019 itibarıyla tüm noterlere ve Türkiye Noterler Birliği'nde de ETA üzerinden tebligat gönderilmesi yasal zorunluluk haline getirilmiştir.

9. Baro levhasına yazılı avukatlar

Yeni düzenleme ile, baro levhasına kayıtlı olan tüm avukatların ve Türkiye Barolar Birliği'nin de ETA edinmesi; ayrıca 1.1.2019 itibarıyla tüm avukatlara ve Türkiye Barolar Birliği'nde de ETA üzerinden tebligat gönderilmesi yasal zorunluluk haline getirilmiştir.

Belirtilmelidir ki baro levhasına kayıtlı olmayan yahut levhadan kaydını sildiren avukatların ETA edinmesi veya bu nitelikteki avukatlara elektronik yolla tebligat çıkarılması ise yasal bir zorunluluk değildir.

Avukatların birçoğuna ETA adresleri tahsis edilmiş ve elektronik yolla tebligat çıkarılmaya başlanılmıştır(9) .

10. Sicile kayıtlı arabulucular ve bilirkişiler

Arabuluculuk sicilinde kayıtlı olan arabulucular ile yine 6754 Sayılı Bilirkişilik Kanunu gereğince bölge

DİPNOT

8 ESB'nin yapılması hakkında geniş bilgi için bkz Taşkın, Ş.Cankat, (2016), İnternete Erişim Yasakları, , Ankara: 2016, Seçkin Yay.,

s. 155-157

9 24.01.2019 tarihi itibarıyla şahsıma 4 adet elektronik tebligat tebliğ edilmiştir.

kurullarının listelerinde kayıtlı olan bilirkişilere ETA tahsis edilmesi ve bu nitelikleri taşıyan arabulucular ile bilirkişilere de 1.1.2019 tarihinden itibaren elektronik yolla tebligat yapılması bir zorunluluktur. Nitekim, PTT'nin elektronik tebligat arayüzünde, meslek/uğraş grubu olarak bilirkişiler ve arabulucuların seçilmesi de mümkündür. Arayüz ayarları yapılırken bu meslek grubu seçilip sistem aktivasyonu yapıldığında elektronik tebligatın ulaşması da mümkün olabilecektir. Özellikle bilirkişilere dosya görevlendirmelerine, süre ihtarlarına ilişkin tebligatların hızlı ve doğru bir şekilde yapılması mümkün olacağı için, uygulamanın bilirkişilerden kaynaklanan gecikmeleri de büyük oranda ortadan kaldıracığını söylemek mümkündür. Uzlaştırmacılar açısından ise ETA edinme ve uzlaştırmacılara Eta ile tebligat yapılma zorunluluğu da bulunmamaktadır.

11. İdareleri, kamu iktisadi teşebbüslerini veya sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıkları; adli ve idari yargı mercileri, icra müdürlükleri veya hakemler nezdinde vekil sıfatıyla temsile yetkili olan kişilerin bağlı bulunduğu birim

Son olarak 1.1.2019 tarihinden itibaren aşağıdaki birimlerin de ETA edinmesi yasal zorunluluk olarak belirlenmiştir. Buna göre:

- a.) İdareleri, kamu iktisadi teşebbüslerini veya sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıkları;
- b.) Adli ve idari yargı mercileri; Tüm adli ve idari yargı mercileri, savcılıklar ve mahkemelerin ETA edinmeleri ve bu birimlere ETA ile tebligat yapılması 1.1.2019'dan sonra yasal bir zorunluluktur.
- c.) İcra müdürlükleri veya hakemler nezdinde vekil sıfatıyla temsile yetkili olan kişilerin bağlı bulunduğu birim;
- İcra Müdürlükleri veya hakemler nezdinde vekil sıfatıyla temsile yetkili olan kişilerin bağlı bulunduğu birime tebligat yapılması esastır.

Bu nedenle, eğer vekilin yahut yazı işleri müdürünün ya da icra müdürünün şahsi ETA olsa dahi, tebligat "bağlı bulunulan birime" yapılmalıdır. Nitekim ETY madde 9/5 hükmünde bu durum "(5) Elektronik yolla tebligat, idareleri, kamu iktisadi teşebbüslerini veya sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıkları; adli ve idari yargı mercileri, icra müdürlükleri veya hakemler nezdinde vekil sıfatıyla temsile yetkili olan kişilerin bağlı bulunduğu birime yapılır. Temsile yetkili olan kişilerin ayrı bir elektronik tebligat adresinin bulunması bu kuralın uygulanmasına engel olmaz." denerek açıkça belirtilmiştir. Böyle bir durumda, temsilcinin ETA'sı varsa dahi tebligat şirkete/ ilgili birime yapılır, temsilci sıfatı ile şirkete/birime yapılırsa o elektronik tebligat usulsüz olur. Olası karmaşaların önlenmesi adına çözüm yolu ETY madde 13/ (1)'de "5 inci madde kapsamında kalan tüzel kişiler, elektronik tebligat adresiyle ilgili işlemleri yapmak üzere en az bir, en fazla on ana işlem yetkilisi belirleyerek PTT'ye bildirir." denerek ifade edilmiştir. Buna göre, asıl işlem yetkilisi (Örneğin bir kamu kurum veya kuruluşundaki hukuk servisi veya gelen evrak birimi, UETS ara yüzünden on kişiye kadar alt işlem yetkilisi tanımlayarak bu kişileri PTT'ye bildirecektir. Ancak yine ETY mad 13/3'te de açıkça ifade edildiği üzere, "(3) Alt işlem yetkilisi, ana işlem yetkilisince kendisine verilen yetki kapsamında verilere ulaşabilir." Şu halde alt işlem yetkilisinin yetkisi ancak kendisine tanınan yetkiyle sınırlıdır. Yönetmelik md 13/1 ve 13/3 hükümlerinin Tebligat Kanunu'nun 11/1 maddesine aykırı olup olmadığının tartışılması gerekir. Zira, bahsi geçen yasal düzenlemeye göre "Vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde tebligat vekile yapılır. Vekil birden çok ise bunlardan birine tebligat yapılması yeterlidir. Eğer tebligat birden fazla vekile yapılmış ise, bunlardan ilkinin yapıldığı

tarihi asıl tebliğ tarihi sayılır. Ancak, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun, kararların sanıklara tebliğ edilmelerine ilişkin hükümleri saklıdır."

Şu halde, vekil olsa dahi asile tebligat yapılması hukuka uygun olacak mıdır? Teknik olarak, bir kamu kurumunda görev yapan avukatların hangisinin dosyayı yürüttüğü sistemsel anlamda bilinmeyebilir. Ya da mahkemenin UYAP kaydında o dosya birden çok avukata açık görünüyorsa olabilir ancak dosyayı kurumun iç işleyişi gereği tek bir avukat yürütüyor olabilir. Böyle bir durumda, mahkeme hangi avukatın hangi dosyayı yürüttüğünü bilemeyeceği için tebligatın kuruma (asile) yapılması, kurumun da alt işlem yetkilisi atayarak, ilgili dosyayı yürüten avukata ulaştırması esası getirilmiştir. Aksi halde, kurum iç işleyişinden haberdar olamayacak olan adli merciler, elektronik tebligatı, dosyayı yürütmeyen avukata yaparlarsa hem hak kayıpları ortaya çıkabilecek hem de bu durumda, dosyayı yürütmeyen avukat "nasıl olsa dosya benim sorumluluğumda değil, istinaf/temyiz başvurusunda bulunmayayım" rahatlığı ile davranabileceği için konuyu dosyayı yürüten avukata intikal ettirmeyebilecek, bu nedenle de hem bu şekilde davranan avukat hem de dosyayı yürütmekle asıl sorumluluğu bulunan avukat disiplin veya ceza hukuku anlamında sorumlu tutulabilecektir. Bu nedenle, ETY madde 13/1-3 hükümlerinin Tebligat Kanunu md 11/1 hükmüne aykırılık taşımadığı düşüncesindeyim. Belirtmek gerekir ki yukarıda on bir başlık halinde sayılan kişi, kurum veya kuruluşlara e-tebligat adresleri "ücretsiz" olarak tahsis edilir. Ancak buna karşın, maddede sayılan nitelikleri taşımayan kişi, kurum ya da kuruluşlar açısından ise ETA edinmek "tercihe bağlı" olup "ücretlidir." (ETY md 6/3, md 7/1). Ücret tarifi PTT'nin internet sitesinde yayınlanır. (ETY md 29) Ancak, 28.01.2019 tarihi itibarıyla PTT'nin durusuna göre zorunlu/

MAKALE

tercihli olsun tüm UETS adresleri “ücretsiz” olarak tahsis edilmektedir(10) .

2.2.) E-Tebliğat ne zaman yapılmalıdır?

Tebliğat Kanunu 11/2’de avukat bürolarına yapılacak tebliğatın ne zaman yapılması gerektiği “Avukat tarafından takip edilen işlerde, avukatın bürosunda yapılacak tebliğatlar, resmî çalışma gün ve saatleri içinde yapılır.” denerek ifade edilmiştir. Şu halde, adli merciler tarafından gönderilecek olan e-tebliğatın da resmi çalışma gün ve saatleri içerisinde yapılması gerekecektir. Zira ETY madde 30’da “Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde niteliğine uygun düştüğü ölçüde 25/1/2012 tarihli ve 28184 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tebliğat Kanunu’nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.” denerek de ETY’nde bir düzenleme bulunmaması durumunda Tebliğat Yönetmeliği (ve dolayısıyla Tebliğat Kanunu) hükümlerinin uygulanması gerektiği de açıkça ifade edildiği için, e-tebliğatın da avukatlara mesai saatleri içerisinde yapılması gerekir. Ancak uygulamada, hafta içi mesai saati sonrasında e-tebliğat gönderildiği görülmektedir. Bahsi geçen bu düzenlemelere göre, eğer, e-tebliğat hafta sonu veya mesai saati dışında gönderilmişse, avukat tarafından hafta içinde okunsa dahi kanaatimce bu tebliğat usulsüz olacaktır.

DİPNOT

10 <http://www.etebliğat.gov.tr/ucretler/> (Erişim Tarihi: 28.01.2019)

11 Muhatabın UETS sistemine giriş kayıtları PTT tarafından 10 yıl süre ile muhafaza edilir: “ETY md 15/1- c) Muhatabın UETS’ye erişim kayıtları on yıl.”

12 ETY md 3/1- “b) Delil kaydı: Tebliğatın; tebliğat çıkarmaya yetkili makam ve merciden Ulusal Elektronik Tebliğat Sistemi (UETS) tarafından teslim alındığına, muhatabın elektronik tebliğat adresine ulaştığına, okunduğuna ve usulen tebliğ edilmiş sayıldığına dair üretilen ve elektronik sertifika ile imzalanmış kayıtları,”

2.3) E-Tebliğat ne zaman yapılmış sayılır?

7201 Sayılı Tebliğat Kanunu’nun 7/a maddesinin 3; ETY’nin 9/6’ncı maddesinde e-tebliğatın ne zaman yapılmış sayılacağı benzeri şekilde şöyle ifade edilmiştir: “Elektronik yolla tebliğat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır.”

Şu halde, bahsi geçen düzenlemelere göre e-tebliğat, muhatabın UETS sistemine “ulaştığı” tarihte hemen tebliğ edilmiş sayılmaz. Eğer muhatap sisteme girip bakmışsa(11) baktığı tarihte gönderi muhataba tebliğ edilmiş demektir. Zira, delil kaydı(12) denilen ve klasik anlamdaki “tebliğat dönüş parçası” olarak da tanımlanabilecek olan kayıtlar, tebliğatın merci tarafından PTT’ye (UETS sistemine) ne zaman gönderildiğini, PTT’nin tebliğatı muhatabın UETS sistemine ne zaman ilettiği, muhatabın da sisteme ne zaman girerek tebliğatı okuduğu “delil kayıtları” ile muhafaza edilmekte ve bu kayıtları PTT 30 yıl saklamakla yükümlü tutulmaktadır(13) . Ayrıca, bu kayıtlar, aksi teknik olarak ispatlanmadıkça da “kesin delil” vasfındadır(14) . Belirtelim ki PTT’nin ETY md 20/1-ç gereğince delil kayıtlarını oluşturup, bu kayıtları en geç yirmi dört saat içerisinde ilgili mercie ulaştırma görevi de vardır(15) . Eğer UETS sistemine muhatap

13 ETY md 15/1 “ç) Delil kayıtları otuz yıl.”

14 ETY md 14 “İspat gücü: (1) Delil kayıtları, aksi ispat edilmedikçe kesin delil sayılır.”

15 ETY md 20/1- “ç) Elektronik tebliğatın, tebliğat çıkarmaya yetkili makam ve merciden UETS tarafından teslim alındığına, muhatabın elektronik tebliğat adresine ulaştığına, okunduğuna ve usulen tebliğ edilmiş sayıldığına dair delil kayıtlarını ayrı ayrı oluşturup her bir kaydı oluşturulduğu andan itibaren derhâl ve en geç yirmi dört saat içinde, tebliğat çıkarmaya yetkili makam ve mercie iletmek.”

hiç girmemiş ve tebligatı okumamışsa, yasa koyucu en geç, tebligatın ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda tebligatı okumuş sayar. Buradaki gün iş günü değildir; şu halde, tebligat beşinci günün sonunda saat yirmi dört itibarıyla, ancak muhatap tebligatı hiç okumamışsa, okunmuş sayılmalıdır. Aksi bir yoruma gidilmesi, yasada sayılan sürelerin uzatılması gibi bir haksız sonucu ortaya çıkarabileceği gibi, gerek yasadaki gerekse yönetmelikteki “ulaştığı tarihten” ifadesi ve “yapılmış sayılır” ifadesi karşısında hukuk tekniği açısından da mümkün görünmemektedir. Ne var ki Yargıtay 10. Hukuk Dairesi 25.09.2018 T., 2018/4120 E., 2018/6993 K. sayılı kararında kanaatimce “hatalı olarak” ve “yasa ve yönetmelikle amaçlanan aksine” belirtilen beş günlük sürenin tebligata hiç bakılmamış olması şartı ile geçerli olduğu koşulunu yok sayarak, her durumda temyiz/ istinaf süresinin beşinci günün sonunda başladığı anlamına gelebilecek ve uygulamada çok ciddi sorunlara yol açabilecek bir karar vermiştir(16) . Karara konu edilen olayda, kurum vekili olan bir avukat, 13.04.2018 tarihinde e-tebligat üzerinden aldığı gerekçeli kararı, 30.04.2018 tarihinde (17 gün sonra) istinafa göndermiş; istinaf mahkemesi de istinaf talebinin süresinden sonra yapıldığı gerekçesi ile istinaf başvurusunun esaslan reddine karar vermiştir. İstinaf mahkemesinin kararının, kurum vekilince temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 10. HD, yukarıda künyesi verilen kararında çok tartışmalı bir gerekçe ile, tebligatın her durumda beş günlük sürenin sonunda yapılmış sayılması gerektiğini belirterek, istinaf mahkemesinin kararını bozmuştur. Karar, özetle şöyledir: “Rücu tazminat davasının yapılan yargılaması sonunda; ilk derece mahkemesince ilamda yazılı nedenlerle davanın kabulüne dair

verilen karara karşı davacı Kurum ve davalı şirkete vekilleri tarafından istinaf yoluna başvurulması üzerine ... Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesince esaslan reddine karar verilmiştir. 1-... Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesince istinaf başvurusunun esaslan reddine dair 21.03.2018 tarihli kararın, davacı kurum vekiline elektronik tebligat yolu ile 13.04.2018 tarihinde tebliğ edildiği, davacı vekilinin 30.04.2018 tarihli temyiz isteminin, iki haftalık yasal sürenin geçtiğinden bahisle reddine dair karar verildiği anlaşılmaktadır. 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanunun 3. maddesi ile değişik 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 7/a maddesinde; Tebligata elverişli bir elektronik adres vererek bu adrese tebligat yapılmasını isteyen kişiye, elektronik yolla tebligat yapılabilir. Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.” Hükümleri dikkate alındığında, elektronik yolla davacı vekiline 13.04.2018 tarihinde yapılan tebliğden 5 gün sonra tebliğ yapılmış sayılması gerektiğinden, 30.04.2018 tarihli temyiz isteminin yasal iki haftalık süresi içinde yapıldığı anlaşılmaktadır. Açıklanan nedenlerle, ... Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesince verilen 06.06.2018 tarihli ek kararın BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA.” Karar, birkaç yönden ciddi hatalar içermektedir:

1-) Kararda, (mülga) yasa ve yönetmelik maddesindeki (yürürlükteki ile aynı olan) 7/a maddesi ile 9/6'ncı maddesindeki “ulaştığı tarihi” ifadesi ile “yapılmış sayılır” ifadeleri, sanki tebligat bu beş günlük süre içerisinde (diyelim ki posta kutusuna ulaştığı günün ertesi günü) okunmuşsa dahi süre her durumda beşinci

günün sonunda başlar şeklinde yorumlanmıştır. Oysa, biraz yukarıda da ifade edildiği üzere, bu düzenlemelerle kast edilen muhataplara her durumda beş günlük ek süre vermek değil, beş günlük süre içerisinde tebligatın okunmaması durumunda, muhatabın tebligatı hiç okumaması/ okumak istememesi riskine karşı her durumda tebligatın beşinci günün sonunda yapılmış sayılmasıdır.

Aksi yorum, delil kayıtlarının oluşturulmasını ve saklanmasını anlamsız kılacağı gibi, klasik tebligatta Tebligat Kanunu md 20/1.c.son'daki “Bu maddeye göre yapılacak tebligatlarda tebliğ, tebliğ evrakının 13, 14, 16, 17 ve 18 inci maddelerde yazılı kişilere verildiği tarihte veya ihbarname kapiya yapıştırılmışsa bu tarihten itibaren onbeş gün sonra yapılmış sayılır.” İfadesi ile md 21/1.c.2'deki ve 21/2.c.2'deki “İhbarnamenin kapiya yapıştırıldığı tarih, tebliğ tarihi sayılır.” İfadelerinin de E-Tebligatın teknik bir sebeple yapılamaması durumunda klasik yolla yapılması durumunda notun kapiya bırakıldığı tarihin değil, muhatapça tebligatın muhtardan alındığı tarihte yapılmış olması yorumuna yol açabilir ki uygulamada bu yorum ya tebligatların hiç yapılmamasını, ya da geç yapılması sonucunu doğurabilir. Oysa, klasik tebligatta süreler evrakın muhatabın kapısına yapıştırıldığı tarihten başlar. E-tebligatta da aynı şekilde düşünmek ve muhatapça okunduğu anda tebligatın beş günlük sürenin dolması beklenmeden yapıldığını kabul etmek gerekir.

2-) Kararın bu şekildeki yorumu neticesinde özellikle işe iade davalarındaki 1 aylık sürenin de beşinci günün sonundan hesaplanması gündeme gelmektedir ki bu durum kesinleşme süreci uzatmaktadır.

3-) E-tebligatın amaçlarından biri

DİPNOT

16 <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm> (30.01.2019)

MAKALE

de usulsüz tebligatın engellenmesi ve yargılamanın postadaki süre kayıplarını gidererek hızlanmasına katkı sağlamaktadır. Oysa, Yargıtay'ın bu yorumu yargıdaki hızı da azaltacak bir yorum olup e-tebligatın amacı ile bağdaşmamaktadır.

4-) Eğer tebligat klasik yolla yapılmışsa, HMK'daki ve CMK'daki süreler genellikle tebligatın yapıldığı gün veya izleyen günden hesaplanarak başlatılır. E-tebligat için de aynısı geçerlidir. Okunduğu anda delil kaydı oluşturulduğundan, süre okunduğu andan başlar. ETY md 9 "(4) Gerek UETS içi ve gerekse sistemler arası entegrasyon yoluyla yapılan tebligata ait delil kayıtları, elektronik tebligat mesajının tamamının ulaştığı anda üretilir." Şu halde, muhatap tarafından okunmadan veya beş günlük süre sonunda okunmuş sayılmadan delil kaydının oluşturulmaması gerekir. Tebligat Kanunu'nun 7/a maddesinin üçüncü fıkrası ile; ETY'nin 9/6'ncı maddesini bu hükümle birlikte yorumladığımızda ortaya böyle bir sonuç çıktığını düşünüyorum. Bundan ötürü, Yargıtay'ın içtihadının zaman içerisinde değişebileceği de düşünülerek, olası hak yitimlerinin ve mesleki sorumlulukların doğmaması adına tebligatın okunduğu anda yapıldığı kabul edilmelidir. Eğer muhatap beşinci günün sonuna kadar e-tebligatı hiç okumamışsa ve beşinci gün de resmi tatile denk gelen bir günse durum ne olacaktır? Bu durumda tebligat ne zaman yapılmış sayılacaktır? Böyle bir durumda tebligatın ertesi ilk iş gününün sonunda yapılmış

olduğunu kabul etmek ve yasal süreleri (istinaf, temyiz, itiraz) de ona göre başlatmak gerekecektir.

2.4.) Klasik yolla tebligat varlığını korumakta mıdır?

ETA ile tebligat zorunluluğuna rağmen, her türlü olasılığa ve teknik aksaklığa veya merkezi siber saldırılara karşılık klasik tebligat da varlığını korumaktadır. (7201 SK md 7-a/3(17) ; ETY md 16(18)).

UETS veya UYAP avukat portal üzerinden ETA aktivasyonu yapılmamış olsa dahi, tebligatlar yapılmadan süre başlamayacağı için bir hak yitimi söz konusu olmayacaktır. UETS adresi aktive edilmese dahi mahkemelerin klasik yolla tebligat yapması bir zorunluluktur. Kaldı ki tebligatı doğru ve sağlıklı şekilde ulaştırmak(19) önce PTT'nin ardından mahkemelerin görevidir. Bu nedenle, bazı mahkeme kalemlerinin avukatları arayarak veya avukatlara SMS atarak UETS sistemi çalışmadığından tebligatların elden alınması gerektiği yönündeki bildirimler hukuken geçerli olmayıp, tebligatın avukata ulaşmaması yasal süreyi başlatmaz ki Yargıtay 10'uncu Hukuk Dairesi 24.5.2018 T., 2018/453 E., 2018/5108 K. sayılı kararında(20) da bu durumu "Yapı Market İnşaat Turizm Özel Eğitim Gıda San. ve Tic.Ltd. Şti.'nin kayıtlı adresine usulüne uygun bir şekilde gıyabi hükmün tebliği sağlanmalı, bunun mümkün olmaması halinde davalı şirkete açıklandığı gibi Tebligat Kanunu uyarınca ve yöntemince gerekçeli karar tebliğ edilerek, temyiz süresi geçtikten sonra, gerekirse 6100 Sayılı HMK'nın

DİPNOT

17Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre elektronik yolla tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması hâlinde bu Kanunda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılır.

18"(1) Elektronik yolla tebligatın, zorunlu bir sebeple yapılamaması hâlinde Tebligat Kanunu'nda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılır."

19ETY md 20 1-b) "Elektronik tebligata ilişkin Tebligat Kanunu hükümlerine ve bu Yönetmeliğe uygun olarak tebligat çıkarmaya yetkili makam ve merci tarafından iletilen elektronik tebligatı, UETS vasıtasıyla muhataba ulaştırmak."

20 <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm> (12.02.2019)

366 ve 346. maddelerindeki prosedür işlemdikten sonra gönderilmek üzere dosyanın mahalline GERİ ÇEVİRİLMESİNE,” diyerek ifade etmiştir.

2.5) E-Tebliğatın Oluşturulması, Güvenliği ve İletilmesi

ETY madde 20/1-a gereğince E-tebliğatın oluşturulması, sistemin kurulması ve sistemdeki verilerin korunmasını sağlayacak tedbirlerin alınması PTT'nin temel görevidir. Keza yine ETY, madde 20/1-b ile elektronik tebliğatın muhataba zamanında ve doğru şekilde ulaştırılması da PTT'nin görevleri arasında zikredilmiştir.

Keza, “tebliğat parçası” olarak da tanımlayabileceğimiz “delil kayıtları” için de PTT'ye “ayrı ayrı oluşturup her bir kaydı oluşturulduğu andan itibaren derhâl ve en geç yirmi dört saat içinde, tebliğat çıkarmaya yetkili makam ve merciye iletmek” de ETY md 20/1-ç bendi gereği PTT'ye ait bir görev olup, PTT bu delil kayıtlarını en geç 24 saat içerisinde merciye iletmek zorundadır. Yine ETY md 20/1-f gereğince “Elektronik tebliğata ilişkin ana ve yedek sistemleri, Türkiye Cumhuriyeti mülki sınırları içerisinde bulundurmak.” da PTT'nin temel görevleri arasında sayılmaktadır.

Aynı yönetmeliğin üçüncü fıkrasında “PTT, elektronik tebliğata ilişkin verilerin güvenli bir şekilde muhafazasından münhasıran sorumlu olup, mevzuat gereğince muhafazasına ihtiyaç kalmayan verileri imha eder.” denerek PTT'nin elektronik tebliğatı güvenli şekilde koruma yükümlüğünden de bahsedilmiştir.

Bu yükümlülüklerini yerine getirirken PTT'nin ETY madde 4'teki ilkeleri de gözetmesi gerekeceği kuşkuyla uzaktır(21) . Bu yükümlülüğünde PTT'nin özellikle bilgi güvenliğinin, şifrelerin ve kişisel verilerin korunması adına “blozincir” teknolojisinden yararlanmasında yarar vardır. Blozincir saklanmak istenen verilerin «bloklar» halinde mühürlenerek bu bloklardan bir zincir oluşturulması mantığına dayanır(22) . Sistem, verilerin daha önceden belirlenmiş büyüklükte olan bloklara yazılması, daha sonra dolan bu blokların kapatılarak bir önceki blokun önüne zincirlenerek bağlanması esasına dayanır(23) . Veri bu şekilde hem kronolojik olarak korunur hem de geçmişe doğru gidilerek verinin değiştirilmesi önlenir(24) . Ayrıca sistem «dağıtık yapı» esasına göre çalışır. Yani, sisteme eklenen veriler tek/birkaç ana merkezde değil, sistemdeki tüm bilgisayarlarda aynı anda tutulur ve değişiklik durumunda sistemdeki tüm bilgisayarların «onayı» aranır. Biri dahi onaylamazsa sistem çalışmaz ve veri değiştirilemez/ sisteme veri eklenemez(25) . Dolayısıyla, sistemi hacklemek isteyen bir korsanın bir/birkaç ana merkezi (bulut depolama alanı) hacklemesi yetmez, sistemdeki tüm bilgisayarları aynı anda hacklemesi gerekir ki kuramsal olarak bu çok zordur. Zira, böyle bir tehlikeyi sezen sistemdeki diğer aktörler (bilgisayarlar), hacklenen bilgisayarı «sistem dışında iter» ancak veriler kendilerinde de bulunduğu için, veriler hacklenmemiş olur.

Bu çalışma esası, sistemi son

derece güvenilir kıldığı gibi, veriler bir/birkaç ana merkezde tutulmayıp «dağıtık» olarak tüm sistem üyesi bilgisayarlarda muhafaza edildiği için, verilere ulaşmak (verileri geri getirmek/iletmek) de mevcut sisteme göre oldukça hızlı ve «az maliyetli»dir.

Bu nedenle, blozincir teknolojisi artık bazı bankalar tarafından bankacılık işlemlerinde, üniversiteler, seçim güvenliğinde, diploma işlemlerinde, e-devlet sistemi gibi «güvenlik ve gizlilik gerektiren» işlemlerde kullanılmaya başlanmıştır.

Hatta, blozincir temelli çalışan web tarayıcısı (blockstack) geliştirilmiş, ilk blozincir güvenlik sistemi ile çalışan akıllı telefon üretilmiş, Türkiye'de bir üniversitede «blozincir merkezi» kurulmuştur(26) .

Bir atım ötesinde, DUBAİ'de blozincir hakkındaki uyuşmazlıkları çözmek için yine bu temelle çalışan «blozincir ihtisas mahkemesi» dahi kurulmaya çalışılmaktadır(27) . Yaygınlığı ve kullanımı da gittikçe artmaktadır. Örneğin blozincir üzerinden evlilik akdi gerçekleştiren dahi vardır(28) . Türkiye'de de blozincir teknolojisinin pek çok alanda kullanılması konuşulmaya başlanmıştır. Şu halde, PTT'nin de bu yeni teknolojik yapı ile sistemin güvenliğini sağlaması fevkalade önemlidir.

2.6.) ETA'nın kapatılması ve delil kayıtlarının imhası, ETY'nin 17 ila 19'uncu maddeleri arasında, ETA kapatılması düzenlenmiştir. ETY madde

DİPNOT

21 MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında aşağıdaki ilkeler göz önüne alınır:

- Teslim, bilgilendirme ve belgelendirmenin sağlanması.
- Bilgi güvenliğinin sağlanması.
- Kişisel verilerin korunması.
- Entegrasyon ve işbirliğinin sağlanması.
- Hizmet kalitesinin sağlanması.
- Ulusal ve uluslararası standartların

sağlanması.

22 Aksoy, E.Emre; (2018), *Bitcoin, Paradan Sonraki En Büyük İcat*, 1. Baskı, Mart 2018, Abaküs Yay., s. 27
23 Aksoy, 2018, 28
24 Dülger, Murat Volkan; (2019), “Blockchain ve Hukusal Kullanım Alanları”; *Makale (Hukuk ve Daha Fazlası)*, s. 42,43 https://www.academia.edu/38379576/Blockchain_ve_Hukusal_Kullan%C4%B1m_Alanlar%C4%B1 (Erişim

Tarihi: 19.02.2019)

25 Aksoy, 2018, 28,29,30

26 <https://www.blockchainist.center/> (Erişim Tarihi: 19.02.2019)

27 <https://www.digitalbursa.com/dubaide-blockchain-mahkemesi-kuruluyor> (Erişim Tarihi: 19.02.2019)

28 Dülger, 2019, 44

MAKALE

17 gereğince 5'inci maddenin birinci fıkrası kapsamındakiler (ETA edinmesi zorunlu olanlar) için tebligatın elektronik yolla yapılması zorunluluğu ortadan kalktığı takdirde, ilgili kurum, kuruluş veya birlik tarafından bir ay içinde PTT'ye gerekli bildirim yapılacak ve elektronik tebligat adresi, bildirim tarihinden itibaren bir ay içinde PTT tarafından kullanıma kapatılacaktır.

5'inci maddenin ikinci fıkrası kapsamındakiler (ETA edinmesi isteğe bağlı olanlar) için oluşturulan elektronik tebligat adresi, ilgilinin talebi üzerine talep tarihinden itibaren bir ay içinde PTT tarafından kullanıma kapatılacaktır. Kısıtlılık, ceza infaz kurumuna girme veya askerlik hizmeti gibi hukuki ve fiili sebeplerle elektronik tebligat hizmetinden yararlanma imkânı ortadan kalkmış muhatabın elektronik tebligat adresi, ilgisinin bildirimi üzerine PTT tarafından bildirim tarihinden itibaren bir ay içinde kullanıma kapatılacaktır. Kapatma işleminin kurumlar arasında eşgüdüm suretiyle de gerçekleştirilmesi mümkün olmalıdır. ETY madde 18'e göre, kapatma işlemlerinde sonradan sorun çıkmaması ve sürecin sıhhati açısından elektronik tebligat adresinin kullanıma kapatıldığı an zaman damgasıyla kayıt altına alınması esası getirilmiştir. Zaman damgası, ETY mad 3/1-j'de "j) Zaman damgası: 5070 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde tanımlanan zaman damgasını" ifade eder şeklinde tanımlanmış olup, 5070 Sayılı Elektronik İmza Kanunu'nun 3-h maddesinde "Zaman damgası: Bir elektronik verinin, üretildiği, değiştirildiği, gönderildiği, alındığı ve / veya kaydedildiği zamanın tespit edilmesi amacıyla, elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından elektronik

imzayla doğrulanan kaydı" ifade eder şeklinde tanımlanmıştır. Bu durumda, zaman damgasını bir verinin hukuken ve teknik anlamdaki SIHHATİNİ ortaya koyan teknik "iz" olarak tanımlamak mümkündür. O halde, kapatma işlemlerinin de doğru şekilde zaman damgası ile kaydedilmesi gerekmektedir. Blokzincir teknolojisinden yararlanılması bu yönüyle de önemlidir.

ETY md 18/1'de "Kullanıma kapatılan elektronik tebligat adresine tebligat yapılamaz. Ancak bu adres altı ay süreyle adres sahibinin erişimine açık tutulur. Kapatma işlemi ve elektronik tebligat adresinin altı ay süreyle erişimine açık tutulacağı hususunda, varsa adres sahibinin elektronik posta adresi veya telefon numarasına bilgilendirme mesajı iletilir." denerek, kapatılan ETA'ya tebligat yapılmaması ve sahibinin altı ay süreyle hesaba erişim sağlayabilmesi suretiyle hak yitimlerinin önlenmesi amaçlanmıştır. ETY md 18/2 gereğince PTT'nin kapatma hizmetini kesintisiz olarak yirmi dört saat esasına göre sunması gerekmektedir.

Keza, ETY madde 19/1 gereğince, ETA'nın geçmişe etkili olacak şekilde kapatılması mümkün değildir. Kapatma talebi, ancak kapatma tarihinden ileri etkili olacak şekilde hüküm doğurabilir. Yine güvenliğin ve gizliliğin sağlanması açısından kapatılan ETA adresinin başka bir kullanıcıya tahsis edilemeyeceği de ETY md 19/3'te açıkça ifade edilmiştir.

2.7) Olası Teknik Sorunlar Hakkında Değerlendirmemiz

Sistem, 100 MB ücretsiz kapasite (saklama alanı) 50 MB ise gönderi alanı sunmaktadır(29) . 100 MB üzeri saklama alanı "ücret

DİPNOT

29 <http://www.etebilat.gov.tr/ucretler/> (Erişim Tarihi: 28.01.2019)

karşılığı” PTT’den temin edilebilir. Kabaca bir hesaplama, 1 kilobayt (KB), 1024 megabayt (MB) eşit, kapasite de 100 MB olduğuna göre, sistemde 102.400 KB kapasite olduğu; bu çıkarımdan da hareketle 100 MB’lık bir kapasite olduğuna göre 1024 adet tebligat, UETS arayüzüne sığacağı ifade edilebilir.

Bana gelen ilk UETS evrakı dilekçesi pdf olarak taranmış şekli ile 11 sayfadır ve 1,79 MB (1.881.342 bytes) kapasitesindedir. (Ekleri yoktur). Kapasite, evrakın yanında yazar. Buna göre, bu büyüklükte yaklaşık 572 adet tebligat alabilirim. (Büyüklüğe göre kapasite değişir).

Ancak, yine de tebligat aldıkça, kapasitenin sınırlı olması da gözetilerek, “tebligatların merciye dönmesinin engellenmesi adına” çıktı alıp, delil kayıtlarını da çıktının ekine ekledikten sonra, evrakın arayüzden tamamen silinmesinde yarar olduğunu düşünüyorum. İkinci bir sorun olarak, internetin kesilmesinde ne olacaktır? Büyük çaplı ulusal ve günlerce sürebilecek internet kesintisi durumunda herhangi biri mağduriyete yol açılmaması adına ETY md 16’daki koşulların oluştuğu düşünülmeli ve “Elektronik yolla tebligatın, zorunlu bir sebeple yapılamaması hâlinde Tebligat Kanunu’nda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılır.” Hükümü gereği, klasik yolla tebligat yapılması gerekir.

Peki bu durumda tebligatlar hangi adrese yapılacaktır? UETS sisteminin arayüzünde kullanıcıların MERNİS adresleri görünmektedir. Klasik yolla yapılan tebligatların da bu durumda MERNİS adreslerine yapılması gerekecektir.

3.) Sistemin aktivasyonu

3.1.) Aktivasyon işlemi nasıl yapılır?

DİPNOT

30 Geniş bilgi ve görseller için bkz <http://cankattaskin.av.tr/wp-content/uploads/2019/01/sunum-14.01.2019.pdf> (Erişim Tarihi:

Sistemin aktivasyonu için iki yöntem vardır. Bu yöntemlerden ilki <https://portal.etebligat.gov.tr/> login adresinden açılan arayüzde “E-imza” seçeneğini seçerek ekrandaki yönlendirmelerin takip edilmesi ve bahsi geçen uygulamanın yüklenmesinin ardından e-imza ile aktivasyonun yapılmasıdır(30).

İkinci yöntem ise, yetkilendirilmiş PTT Müdürlüklerinden aktivasyon işleminin yapılmasıdır.

3.2.) Sistemi aktive etmemenin yaptırımını var mıdır veya yaptırılmazsa hak yitimi olur mu?

Yukarıda 2.4 başlığında da detaylıca izah edildiği üzere, UETS veya UYAP avukat portal üzerinden ETA aktivasyonu yapılmamış olsa dahi, tebligatlar yapılmadan süre başlamayacağı için bir hak yitimi söz konusu olmayacaktır. UETS adresi aktive edilmese dahi mahkemelerin klasik yolla tebligat yapması bir zorunluluktur. Ayrıca, sistemin aktivasyonun yapılmamasının idari para cezası gerektiren bir yaptırımını da yoktur ancak bir süre sonra, kanaatim odur ki, yasada ve yönetmelikte ETA edinmesi zorunlu olanlar için aktivasyon işlemi PTT/ ilgili kurum yahut kuruluş tarafından kendiliğinden (resen) yapılacaktır.

4.) Kayıtlı Elektronik Posta (Kep)

4.1.) KEP nedir ve nasıl kullanılır?

Geleneksel E-postadan daha güvenli olan, zaman damgası ile damgalanan, özel KEP hizmet sağlayıcılarından ücreti karşılığında temin edilen, güvenli elektronik imza ile imzalanarak gönderilen e-posta türüdür.

Standart e-posta sisteminde bazı açık noktalar vardır; yasal açıdan gönderinin ispatı zor olduğu gibi, güvenlik açıkları nedeniyle sistemin hacklenmesi de nispeten

kolaydır. Geleneksel e-postada, gönderinin ispatı göndericiye aittir ve gönderinin sahte şekilde oluşturulması da mümkündür. Geleneksel e-postada zaman bilgisi gönderi yapılan bilgisayarın zaman ayarlarına bağlıdır ki bu durum ihtilaflı durumlarda zaman için delil değerini düşürür. KEP ise, bu tür sorunları ortadan kaldırmaktadır.

Kayıtlı Elektronik Posta Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik (Resmi Gazete Tarihi: 25.08.2011 Resmi Gazete Sayısı: 28036), konu hakkındaki - temel düzenlemedir. Yönetmelik 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 1525’inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır. Bunun yanı sıra, Kayıtlı Elektronik Posta Sistemi ile İlgili Süreçlere ve Teknik Kriterlere İlişkin Tebliğ; Kayıtlı Elektronik Posta Rehberi ve Kayıtlı Elektronik Posta Hesabı Adreslerine İlişkin Tebliğ; Kayıtlı Elektronik Posta Rehberi ve Kayıtlı Elektronik Posta Hesabı Adreslerine İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ de temel düzenlemelerdir.

4.2.) KEP zorunlu mudur?

KEP edinmek isteğe bağlıdır. ETA yürürlüğe girdikten sonra zorunluluk ortadan kalkmıştır. Kayıtlı elektronik posta sisteminin ilişkin düzenlemelerde kullanıma ilişkin herhangi bir zorunluluk bulunmamaktadır. TTK md 1525/1 hükmü(31) gereğince her iki taraf da açıkça anlaşmışlarsa, 18’inci maddenin üçüncü fıkrasındaki hal saklı kalmak kaydıyla, birbirlerine gönderdikleri ihbarlar, ihtarlar, itirazlar ve benzeri beyanlar; fatura, teyit mektubu, iştirak taahhütnamesi, toplantı çağrıları ve TTK 1525/1 hükmü uyarınca yapılan elektronik gönderme ve elektronik saklama sözleşmesi, elektronik ortamda düzenlenebilir, yollanabilir, itiraza uğrayabilir ve kabul edilmişse hüküm ifade eder.

19.02.2019)

31 Tarafların açıkça anlaşmaları ve 18 inci maddenin üçüncü fıkrası saklı kalmak şartıyla,

ihbarlar, ihtarlar, itirazlar ve benzeri beyanlar; fatura, teyit mektubu, iştirak taahhütnamesi, toplantı çağrıları ve bu hüküm uyarınca yapılan

MAKALE

Bunun dışında, KEP kullanımı zorunlu değildir.

4.3.) KEP ETA farkları nelerdir?

Kayıtlı Elektronik Posta hesabı almak için başvurulması gereken Kayıtlı Elektronik Posta Hizmet Sağlayıcıları Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun internet sayfasında yayımlanmaktadır(32). KEP edinmek isteyen, bu hizmet sağlayıcıların internet sayfalarından gerekli bilgileri ve ücret koşullarını öğrenip kendisine Kep temin edebilir. Belirtmeliyiz ki ETA uygulamasına geçildikten sonra PTT tarafından KEP hizmeti 1.1.2019 tarihinden itibaren verilmeyecektir. 01.01.2019 tarihinden sonra diğer KEPHS'dan hizmet almak ise mümkündür. Bir kişiye veya kuruma birden fazla KEP adresi verilmesi mümkündür ancak bir kişi veya kuruma ancak bir adet ETA tahsis edilir. ETA adresi, PTT tarafından, gerçek kişiler için kimlik bilgileri, tüzel kişiler için ise tabi oldukları sistem bilgileri esas alınmak suretiyle tek ve benzersiz şekilde (ve şahsa özel) oluşturulur (ETY, md 3/1-d).

ETA, 15 haneli bir rakamdır ve beşerli üç ayrı gruptan oluşur. Bu adresin değiştirilmesi, bir başkasına devri veya tahsisi mümkün değildir. Bu adres, adres rehberi üzerinden ancak tebligat göndermeye yetkili merciler tarafından sorgulanabilir. (ETY md 24/1) Ancak her kullanıcı, kendi UETS arayüzüne girip, aktivasyon sonrası kendi ETA'sını görebilir(33). Oysa, KEP ile hem e-posta gönderilebilir hem de alınabilir. KEP sisteminden yararlanabilmek için KEPHS'lerin herhangi birinden bir KEP hesabı alınması gerekmektedir. KEP sistemi kendi içerisinde kapalı bir sistemdir. Sadece

KEP hesap kullanıcılarına ileti gönderebilirsiniz ya da bu kullanıcılardan ileti alabilirsiniz. KEP sisteminden diğer standart elektronik posta sistemlerine ileti gönderimi söz konusu olmadığı gibi diğer sistemlerden KEP sistemine de ileti gönderimi mümkün değildir.

E-tebligat sistemi «bildirim için» SMS/ mail kullanır; oysa KEP'te bildirim zorunluluğu yoktur. (E-tebligatın bildirimi KEP mailine/ sıradan maile yapılabilir). Bu nedenle, KEP adresinin düzenli olarak takip edilmesi, hak yitimlerinin önlenmesi adına çok önemlidir.

KEP, esasen TTK madde 1525 hükmü esas alınarak ve asıl olarak şirketler için düzenlenmiştir. (KEP Yön md 3). E-Tebligat ise Tebligat Kanunu md 7/a hükmüne dayanır. Sadece şirketler için değil, kamu ve/veya özel hukuk tüzel kişileri, belli meslek mensubu olan (noter, avukat) gerçek kişiler, bilirkişiler, arabulucular ve adliye birimleri için zorunludur.

Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır. 7201 SK md 7/a; (ETA Yön md 9/6). Oysa, mücbir sebep hâlleri dışında KEP hesabına erişilmemesi durumunda o işgünü içinde gelen iletinin ertesi işgünü hesap sahibine ulaştığı ve okunduğu kabul edilir. (KEP Yön md 12)

SONUÇ

1 Ocak 2019'dan itibaren ETA uygulamasına pek çok sektör yönünden zorunlu olarak geçildi. Sistem, bünyesinde birtakım kolaylıklar getirdiği gibi, önlem

DİPNOT

elektronik gönderme ve elektronik saklama sözleşmesi, elektronik ortamda düzenlenebilir, yollanabilir, itiraza uğrayabilir ve kabul edilmişse hüküm ifade eder
32 <https://www.btk.gov.tr/kayitli-elektronik->

posta-hizmet-saglayicilar (Erişim Tarihi: 19.02.2019)
33 Misalen şahsıma ait ETA numarası 16457-54880-94258 şeklindedir.

alınmadığı takdirde ciddi sıkıntılara da yol açabilecektir.

Sistemin yürürlüğe girmesiyle birlikte kayıtlı elektronik posta adresleri işlevsiz kalmış değildir. İşlevleri "sınırlandırılmış" tır. KEP üzerinden yine ihtarnameler veya yazışmalar yapılabilir fakat ETA'nın yürürlüğe girmesi ile tebligatların bu sistem üzerinden yapılması zaruri hale gelmiştir.

Hukukun, çağın gerekliliklerine göre yorumlanması ve hukukçuların çağın gerekliliklerini yakalaması gerekir. Bu nedenle, ilk 1.5 aylık süreçte, şahsi gözlemlerime göre, ETA uygulamasının başarılı olduğunu söyleyebiliyorum. Ancak, süreçte bazı soru veya sorunların ortaya çıkması da kaçınılmaz görünüyor.

KAYNAKÇA

BASILI ESERLER

- Aksoy, E.Emre; (2018), *Bitcoin, Paradan Sonraki En Büyük İcat*, 1. Baskı, Mart 2018, Abaküs Yay
- Dülger, Murat Volkan; (2019), "Blockchain ve Hukuksal Kullanım Alanları", *Makale (Hukuk ve Daha Fazlası)*, s. 42,43 https://www.academia.edu/38379576/Blockchain_ve_Hukuksal_Kullan%C4%B1m_Alanlar%C4%B1 (Erişim Tarihi: 19.02.2019)
- Taşkın, Ş.Cankat, (2016), *İnternete Erişim Yasakları*, , Ankara: 2016, Seçkin Yay.

WEB SİTELERİ

- <https://www.btk.gov.tr/kayitli-elektronik-posta-hizmet-saglayicilar> (Erişim Tarihi: 19.02.2019)
- <http://cankattaskin.av.tr/wp-content/uploads/2019/01/sunum-14.01.2019.pdf> (Erişim Tarihi: 19.02.2019)
- https://ekodialog.com/kamu_maliyesi/kamu_iktisadi_kuruluslari.html (Erişim Tarihi: 18.01.2019)
- <http://www.etebliğat.gov.tr/ucretler/> (Erişim Tarihi: 28.01.2019)
- <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm> (30.01.2019)

MAKALE

2019 YILINA AİT HMK LİMİTLERİ

Av. Şerafettin GÖKALP

Asliye Hukuk / Sulh Hukuk / İş Mahkemesi / Ticaret mahkemelerinde

Parasal sınırlar/Miktarı
Senetle ispat zorunluğu sınırı (HMK.Md.200) / 3.660,- TL
İstinafa başvuru (kesinlik) (HMK. md.341) / 4.400,- TL
Temyiz sınırı (HMK.m.362) / 58.800,- TL (BAM kararlarına karşı)
Temyizde duruşma sınırı (HMK. Md.369) / 88.210,- TL

İcra hukuk mahkemesinde kesinlik sınırı:

İstinaf sınırı / 10.280,- TL
Temyiz sınırı (İİK.md.363) / 7.490,- TL
Temyiz sınırı (İİK.md.364) / 40.000,- TL ve üzeri

- Manevi tazminat davalarında verilen kararlara karşı miktar ve değere bakılmaksızın istinaf yoluna başvurulabilir.
- Miktar ve değeri istinaf sınırının altında kalan kararlar kesindir.
- Bölge Adliye ve Bölge İdare mahkemelerinin göreve başlaması (20.7.2016) ile karar düzeltme yolu kaldırılmıştır.

İdari Yargılama Usulü Kanunu:

- a) Kesinlik/istinaf sınırı / 6.000,- TL (İYUK.md.45/1)
- b) Temyiz sınırı / 144.000,- TL (md.46/1-b)
- c) Duruşma isteme sınırı / 44.000,- TL aşan (Md.17)
- d) Tek hakimle görülecek davalar / 44.000,- TL aşmayan
- e) Kurul halinde / 44.000,- TL ve üzeri

İSTİNAF SÜRELERİ

Asliye / Sulh H. / Ticaret / Aile / Tüketici mahk.: İki hafta
İş mahkemeleri: İki hafta (Tebliğden)
İcra hukuk mahk.: 10 gün (Tebliğ veya tebliğden) İİK.md.164

Sulh C. Asliye C. Ağır Ceza mahk.: 7 gün (Tefhim veya tebliğden)

İstinafa cevap süreleri:

Asliye H.-Sulh H. - İş mahk. – İcra H.: 2 hafta
İcra ceza: 7 gün
İdari yargı: 30 gün

TEMYİZ SÜRELERİ:

Asliye Hukuk - Sulh Hukuk: 2 hafta (Tebliğden)
İcra hukuk mahkemeleri: İki hafta (Tebliğden)
İcra ceza mahkemeleri: 7 gün (Tebliğ veya tefhimden)
İş mahkemeleri: İki hafta (Tebliğden)
İdari yargı (İYUK 209): 30 gün (Tebliğden)
Ceza mahkemeleri (CMK.291): 15 gün (tefhim veya tebliğden)

TEMYİZDE CEVAP SÜRELERİ:

Asliye hukuk mahkemeleri (HMK. md.433/2): 2 hafta
Ceza mahkemelerinde (5271/297): 15 gün
İdare, Vergi, Danıştay (2577/46): 30 gün

NOT: Temyiz süresi hakim tarafından değiştirilemez. Yerel mahkeme kararında sürenin 2 hafta gösterilmesi 8 günlük süreyi uzatmaz. Böyle bir durum (kanun yollarına ilişkin sürenin yanlış gösterilmesi hali) lehine olan tarafa usuli bir hak kazandırmaz. (Yargıtay HGK. nun 13.3.2013 ta. E.2012/19/19-779 K:2013/355)

2019 yılı işçi asgari ücret miktarı (RG:27.12.2018):
Aylık net: 2.020,90.- TL
Aylık brüt: 2.558,40.- TL
Günlük brüt: 85,28.- TL

2018 yılı yeniden değerlendirme oranı: % 23,73'dir.
(RG:30.11.2018) (2019 yılı vergi, harç ve cezalara bu oran uygulanır)

2019 yılı memur maaş katsayısı:
0,130597

**MESLEĞİMİZİ İLGİLENDİREN
TARİFELER/TEBLİĞLER:**
2019 AVUKATLIK ASGARİ ÜCRET
TARİFESİ (Bakınız: 02.01.2019
tarihli Resmi Gazete)

RESMİ GAZETE (31.12.2018):

- CMK GEREĞİNCE
GÖREVLENDİREN
AVUKATLARA YAPILACAK
ÖDEMELERE İLİŞKİN 2019
TARİFESİ
- 2019 yılı ARABULUCULUK
ASGARİ ÜCRET TARİFESİ
- 2019 yılı UZLAŞTIRMA
ASGARİ ÜCRET TARİFESİ

RESMİ GAZETE (29.09.2018):

- HMK Gider Avansı Tarifesi
- HMK Tanıklık Ücret Tarifesi
- HMK Hakem Ücret Tarifesi

MİLLETLERARASI TAHKİM
ÜCRET TARİFESİ HK. TEBLİĞ:
(Resmi Gazete: 14.03.2018)
2019 YILI TANIKLIK ÜCRET
TARİFESİ (CMK.md.61): RG:
27.12.2018)
YURT DIŞI TEBLİGAT VE
İSTİNABE TALEPLERİNDE
UYULMASI GEREKEN USUL VE
ESASLARA DAİR TEBLİĞ (RG:
27.12.2018) (01.01.2019 den
itibaren uygulanacaktır)

LİSANSLI YEDİEMİN DEPOLARI
YÖNETMELİĞİ (RG:23.08.2016)
Değişiklik: 22.02.2018
LİSANSLI YEDİEMİN DEPOLARI
YÖNETMELİĞİ ÜCRET TARİFESİ
(Bakınız RG:31.12.2018)
01.01.2019 tarihinde yürürlüğe
girmiştir.

YARGITAY DAİRELERİNDE 2019
YILI İŞ BÖLÜMÜ KARARI:
Yargıtay Büyük Genel Kurulu'nun
30.01.2019 tarihli görev bölümüne
dair kararı, 31.01.2019 tarihli
Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

YARGI HARÇLARI 2019

(2019 yılına ait yargı harçlarının
yeniden belirlenen miktarlarının
tamamı, 31.12.2018 tarihli Resmi
Gazete'de yayınlanmıştır) - (Gn.

Tebliğ Seri no:82)

Yargı harçları (Başlıcaları)

a) Dava başvuru harcı:

- Sulh hukuk mah. ve icra mah.de:
20.40,- TL
- Asliye hukuk ve idare mah.de:
44.40,- TL
- BAM, BİM, Yargıtay, Danıştay:
68,20,- TL
- Anayasa mahkemesi (Bireysel
başvuru) H.: 364,60,- TL

b) Karar ve ilam harcı:

Nisbi harç:

- Konusu belli para olan davalarda:
Binde 68,31'dir.
(Dava açılırken ¼'ü peşin alınır.)
(Nisbi harçlar 44.40,- TL'dan aşağı
olamaz)
- Ortaklığın giderilmesi davalarında:
Binde 11,38
- Nafaka davalarında harç (yıllık
nafaka bedeli üzerinden):
Binde 11,38

Maktu harç:

- Konusu para olmayan davalarda
44.40,- TL
- İht haciz, iht. tedbir, delil tespitinde
73.10,- TL
- BAM BİM davalarında 73,10,- TL
- İstinaf başvurularında (BAM ve
BİM) 121,30,- TL
- Yargıtay hukuk dairelerine
yapılacak temyiz başvurularında:
218,50,- TL
- Danıştay'a yapılacak temyiz
başvurularında: 218,50,- TL
- Temyiz karar harcı (maktu):
44.40,- TL
- Keşif harcı: 314,00,- TL
- Suret harcı: 2.00,- TL
- Vekâletname Harcı: 6.40,- TL
- TBB Pulu: 10.10,- TL

İDARİ YARGI:

- Başvurma harcı: 44.40,- TL
- Karar harcı: 44.40,- TL
- Yürütme D. harcı: 73.10,- TL
- Keşif harcı: 314,00,- TL
- Temyize başvuru harcı (Dn):
218,50,- TL
- Temyiz karar harcı (Dn.):
92,50,- TL
- BİM'e başvuru harcı: 121,30,- TL
- Tam yargı ve vergi davalarında
"duruşmalı" isteme için 36.000,- TL
üzere olmalıdır.

DAMGA VERGİSİ:

Sözleşmeler, taahhütnameler,
kefalet: Binde 9,48
Kira sözleşmelerinde: Binde 1,89
(Sözleşme süresine göre, yıllık kira
tutarı üzerinden)
Kefilin birden çok olmasının önemi
yoktur.
(Konut kiralarda Damga Vergisi
aranmaz)

İCRA HARÇLARI:

Başvuru harcı: 44,40,- TL
İcra infaz harcı (değeri belli
olmayanlar): 44,40,- TL
Taşınmaz tahliyelerinde tahliye
harcı:
İcra emrinin tebliği üzerine tahliye:
% 2,27
İcra marifetiyle tahliyede: % 4,55
Değeri belli takiplerde tahsil harcı:
Hacizden önce: % 4,55 TL
Hacizden sonra, satıştan önce: %
9,10 TL
Satılarak paraya çev. sonra: %
11,38 TL

TAPU HARCİ:

Taşınmazların ivaz karşılığında
veya ölünceye kadar bakma
akdine dayanarak ya da trampa
hükümlerine göre devir ve
iktisabında, taşınmazın beyan
edilen bedelinden az olmamak
üzere emlak vergisi değeri
üzerinden devreden (satıcı) ve
devralan (alıcı) için ayrı ayrı Binde
20.

KARŞILIKSIZ ÇEK:

12.01.2019 tarihli Resmi
Gazete'de yayınlanan tebliğe göre,
süresinde ibraz edilen ve karşılığı
bulunmayan her çek yaprağı için
bankaların sorumlu olduğu azami
tutar 2030,- TL'dir.

**TÜKETİCİ HAKEM HEYETİ
(6502 s. Kanun)**

Tüketici olarak haklarımızı aramak
istediğimizde, mahkemeden
önce başvuracağımız merci
"Tüketici Hakem Heyeti"dir.
Başkanlığını, illerde il ticaret
müdüğü, ilçelerde ise kaymakam
veya görevlendireceği bir memur
tarafından yürütülen hakem heyeti,
başkan dahil 5 üyeden oluşur.

MAKALE

2019 yılı için görevle ilgili parasal sınırlar: (RG:26.12.2018)

Tüketici hakem heyetlerinin 2019 yılı içinde, uyuşmazlıklara bakmakla görevli olmalarına ilişkin parasal sınırlar şöyledir:

- 1) Büyükşehir statüsündeki illerdeki 5.650,- TL ile 8.480,- TL arası uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyetlerine başvurulmalıdır.
- 2)Büyükşehir statüsünde olmayan illerin merkezlerinde 8.480,- TL altında bulunan uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyeti görevlidir.
- 3)Büyükşehir statüsünde olmayan illere bağlı ilçelerde 5.650,- TL ile 8.480,- TL arasındaki uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyeti görevlidir.
- 4) 5.650,- TL'nin altında olan uyuşmazlıklarda ilçe tüketici hakem heyeti görevlidir.
- 5) 8.480,- TL üzerindeki uyuşmazlıklarda ise tüketici mahkemesine başvurulacaktır.

DİPNOT

1) THH kararlarına karşı, tarafların, tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde tüketici mahkemesine itiraz hakları vardır.

(Tüketiciyi Koruma Kanunu md. 70)

2) Parasal sınırlara uyulmadan doğrudan tüketici mahkemesinde dava açılması halinde, dava reddedilmektedir.

3) Tüketici Kanunu Md. 77'de öngörülen idari para cezaları 26.12.2018 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

MAKALE

SÜRELİ İPOTEK

Av. Nezih SÜTÇÜ

İpotek, bir alacaklının herhangi bir kişisel talebini, borçlunun kişisel sorumluluğuna bir etkide bulunmadan, bir taşınmazın değeri veya değer parçası ile teminat altına alan sınırlı ayni haktır.(1)

Halen mevcut olan veya henüz doğmamış olmakla beraber doğması kesin veya olası bulunan herhangi bir alacak, ipotekle güvence altına alınabilir. İpoteğe konu olacak taşınmazın, borçlunun mülkiyetinde bulunması gerekmez. (TMK m 881)

Uygulamada, ipotek akit tablosunda ve ipotek belgesinde ipoteğin bir süre (örneğin 1 yıl) ile sınırlı olarak tesis edildiği görülmektedir.

Bu hususta,

- 1)Sürelî ipotek sözleşmesi akdedilmesi ve sürelî ipoteğin tapu siciline tescilinin mümkün olduğu;
- 2)İpotek süresinin sona ermesinin, ipoteği kendiliğinden ve terkine gerek olmaksızın sona erdiren nedenlerden ise de maddi hukuk açısından sona eren ipoteğin şeklen de sona ermesi için ipoteğin sicilden terkin edilmesi gerektiği(2);
- 3)İpoteğin terkin edilmesinin ise hem ipotek süresinin sona ermiş olmasına hem de bu süre içinde geçerli bir alacağın doğmamış olmasına veya doğmuş alacağın sona ermiş olması koşuluna bağlı olduğu;
- 4)İpoteğin sicilden terkininin, tapu

sicilinin düzeltilmesi anlamına geldiğinden, açıklayıcı nitelikte bir işlem olduğu; sürelî ipotekte, borçlu veya ipotekli taşınmaz malikine karşı, ancak ipotek sözleşmesinde belirlenen ve ipoteğin kurulmasından önce veya belirlenen ipotek süresi içinde doğmuş ve doğacak alacaklar için ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılabileceği;

5)Süre sona erdikten sonra doğan alacakların ise ipotek güvencesinden yararlanamayacağı;

6)Sürelî ipotekte, geçerli bir alacağının bulunması ve muaccel hale gelmesi koşuluyla, ipotek süresi dolmadan önce veya ipotek süresi sona erdikten sonra ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılabileceği;

7)İpotekli alacağın zamanaşımına uğramaması kuralından, ancak ipotek sözleşmesiyle belirlenen ve ipotek kurulmadan önce veya ipotek süresi içinde doğmuş alacakların yararlanabileceği; süre sona erdikten sonra doğan alacağın ise zaten ipotek kapsamında olmadığından zamanaşımına tabi olacağı belirtilmektedir.(3)

Bu hususta Yargıtay kararlarında ve doktrin görüşlerinde bir birlik ve istikrar olmadığı görülmektedir. Y. 19. Hukuk Dairesi de yukarıdaki görüştedir. Buna göre sürelî ipotekte, sadece ipotek süresi içindeki borçlardan sorumlu olunması gerektiği kabul

DİPNOT

1 OĞUZMAN M. Kemal / SELİÇİ Özer / OKTAY-ÖZDEMİR Saibe, *Eşya Hukuku*, İstanbul, 2009, s. 765-766.

2 İpoteğin sicilden terkin için belirlenen süre içinde ipotek alacaklısının alacak hakkının doğmamış olması veya alacağın sona ermesi gerekmektedir, süre sonunda ipoteğin resen terkin söz konusu değildir, Y. 12. HD.

21.4.2005, 4803/8569; Y. 1. HD. 21.10.2003, 9012/11096.

3 AKKAYA Tolga, *İcra Hukuku Bağlamında Sürelî İpotek*, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl:4, Sayı: 12 (Ocak 2013) https://docplayer.biz.tr/29415272-İcra-hukuku-baglaminda-sureli-ipotek-yrd-doc-dr-tolga-akkaya.html#show_full_text

MAKALE

edilmektedir.

“...Dava konusu ipotek, altı ay süreli olarak verilmişse de ipoteğin fekki için bu sürede davacı şirketin borcunun olmaması gerekir. Bu nedenle mahkemece davacı şirketin davalıya ipotek süresi içinde borcu bulunup bulunmadığının tespiti yönünden uzman bilirkişi aracılığı ile inceleme yaptırılıp alınacak rapor doğrultusunda bir karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm kurulması isabetsizdir...”(4)

Yeni tarihli başka bir daire kararında, ipoteğin terkin sebebi ne olursa olsun yasalarda ipoteğin on yıllık hak düşürücü süre geçtikten sonra veya ipotek süresinin bitmiş olması sebebiyle kaldırılacağına dair özel bir hüküm olmadığı, borcun ödendiği ispat edilemezse ipotek bedeli depo ettirilerek sonucuna göre çekişmenin esası hakkında bir hüküm kurulması gerekirken, ipotek resmi senedinde belirtilen 3 yıllık ipotek süresinin dolduğu, şeklen süre bitim sebebiyle ipoteğin yolsuz hale geldiği nedenleriyle ipoteğin kaldırılamayacağına hükmedilmiştir. (5)

Başka bir görüş ise, süreli ipoteğin, sürenin sona ermesi ile teminat fonksiyonunu yitireceği ve tapudan terkin edilmemesi nedeniyle görünümde mevcut olsa bile, kendisine hukuken bir değer

verilmeyeceği yönündedir.(6)

“...Taraflar arasında düzenlenen 05.12.2005 tarihli arsa payı karşılığı düzenlenen inşaat sözleşmesine göre yüklenici taahhüt ettiği inşaatı sözleşmeye ve imar mevzuatına uygun olarak tamamlayıp teslim etmek zorundadır. Nitekim, anılan sözleşmede bu hususlar ifade edildikten başka, yüklenicinin yapı kullanma izin belgesini almayı ve kat mülkiyetini tesis etmeyi de yüklediği görülmektedir. Mevcut davadaki davacılar ise yükleniciden, bağımsız bölüm satın alan ve bu suretle yüklenicinin sözleşmeden doğan haklarına halef olan kişilerdir. Davacılar kendi bağımsız bölümleri üzerindeki davalılar lehine tesis edilen ipoteklerin kaldırılmasını istemiş olduklarından, yüklenicinin halefi olmaları sıfatıyla, yukarıda izah edilen hususları da yerine getirmek zorundadırlar. Oysa dosya kapsamından henüz yapı kullanma izin belgesinin alınmadığı, kat mülkiyetinin kurulmadığı ve binalarda birçok eksik ve kusurlu işlerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu duruma göre, esasen davanın reddi gerekmektedir. Ne var ki; davalılar lehine kurulan ipotek akit tablosu incelendiğinde, ipoteğin 30 ay müddetle kurulduğu ve dava tarihine kadar anılan sürenin sona ererek, ipoteğin teminat vasfının sona erdiği görülmüştür. Belirtilen bu gerekçeyle

DİPNOT

4 Y. 19. HD. 24.11.2000, 5576/8067; Y. 19. HD. 25.1.2010, 2009/3260, 514.
5 Y. 14. HD. 8.5.2018, 2015/14103, 3557; Aynı yönde, Y. 14. HD. 19.12.2014, 8660/14587; Taksid bağlanmış alacağın ipotek süresinden sonra muaccel olması halinde de ipotek kapsamında kalacağına dair, Y. 14. HD. 17.3.1992, 9389/3386.
6 Y. 23. HD. 4.7.2013, 3451/4657. Aynı Daire başka bir kararında ise, “...ipotek akit tablosunda, ipoteğin “faizsiz ve 1 yıl süre ile “tesis edildiği yazılı bulunmaktadır. Bu durumda mahkemece bu ibarenin ipoteğin süreli olduğu anlamına gelip gelmediği, bu anlama geldiğinin kabulü halinde süre sona

ermiş ise, sürenin sona ermesinin intifa hakkı ile ilgili TMK’nın 796/2. maddesine kıyasen TMK’nın 858. ve 1026. maddeleri uyarınca taşınmaz malikine ipoteğin terkinini isteme yetkisi verip vermediği, diğer anlatımla terkin istemediği sürece ipoteğin geçerliliğini devam ettirdiğinin kabulü gerekli gerekmediği, ipoteğin sona ermesi nedenleri ile ilgili anılan 858. maddesinin sürenin dolması nedenini kapsayıp kapsamadığı, bu konuda bir istem olmasa dahi sürenin sona ermesinin ipoteği kendiliğinden geçersiz hale getirip getirmediği”nin tartışılarak sonucuna göre karar verilmesi gerektiğine hükmetmiştir, Y. 23. HD. 25.1.2013, 2012/6035, 461.

ipoteğin kaldırılması gerekirken, mahkemece sadece eksik ve kusurlu işler bedelinin davacı yana depo ettirilerek, bu suretle ipoteğin kaldırılmasına karar verilmesi doğru olmamıştır...”(7)

Görüldüğü gibi, 14. Hukuk Dairesi genelinde ipotekte öngörülen sürenin bir anlam ifade etmediğini kabul ederken, Y. 19. HD süreden sonra gerçekleşen alacağı ipotek kapsamı dışında bırakmakta, Y. 23. HD ise süresi dolan ipoteğin terkinin gerektiğini kabul etmektedir.

GÖRÜŞLERİN

DEĞERLENDİRİLMESİ: İpoteğin süreye bağlanması ile ilgili olarak TMK m 850 ve devamındaki hükümlerde bir açıklama bulunmamaktadır. (8)

Taşınmaz rehni, tescilin terkinin veya taşınmazın tamamen yok olmasıyla sona erer (TMK m 858). Alacak sona erince ipotekli taşınmazın maliki, alacaklıdan ipoteği terkin ettirmesini isteyebilir (TMK m 883). Buradaki temel sorun, ipotek süresinin hükümleri ve sürenin dolmasının tescilin terkinine neden olup olmayacağıdır.

Bir hakkın içeriği, tescilin sınırları içinde, dayandığı belgelere göre veya diğer herhangi bir yolla belirlenir (TMK m 1022/2). Tapu Sicili Tüzüğü m 31/ç uyarınca, rehin miktarı, varsa faiz oranı, rehin derecesi, rehin süresi ile tescil tarihi ve yevmiye numarası kütük sayfasına tescil edilir. (9) Tapu işlemlerinde kullanılacak belgelerin şekilleri, Genel Müdürlük tarafından belirlenir (Tüzük m 86).

İpotek süresinin hukuki sonuç ve etkilerinin sözleşmede açıkça belirtilmesi durumunda, bu

hususlara göre değerlendirme yapılması gerekir.

Örneğin ipotek sözleşmesinde, kat karşılığı yapılacak inşaatın süresi ve bu süre veya bu süreden sonra işleyecek belli bir süre ile sınırlı olmak üzere sözleşmeden doğan ve muaccel hale gelen alacakların teminat altına alındığı açıkça kararlaştırılmış olabilir. Bu durumda, yüklenici sadece ipotek süresi sonuna kadar muaccel hale gelen alacaklardan sorumlu olup, ipoteğin sona ereceği tarihten sonra muaccel olan alacaklar bakımından sorumlu değildir. Daha da somutlaştırsak, yüklenici, arsa sahibine, kat karşılığı inşaat sözleşmesi gereği teslimin gerçekleşeceği 31.12.2019 tarihinden sonraki 1 yıl boyunca (31.12.2010 tarihine kadar ki) gecikmeden doğacak zararları karşılamak üzere taşınmazını ipotek etmiş, ancak teslim 30.6.2021’de gerçekleşmiş ise, 1.1.2021-30.6.2021 arasındaki 6 aylık gecikme tazminatı ipotek kapsamı dışında kalacaktır. Ancak ipotek sözleşmesinde sadece kat karşılığı inşaat sözleşmesinden doğan borçların teminatını teşkil etmek üzere ipoteğin tesis edildiği ve süresinin de 1 yıl olduğu belirtilseydi; ipotek tesisinden önce doğan borçların teminat kapsamına girip girmediği; süre içinde muaccel hale gelen borçların faiz ve ferilerinin durumu; özellikle faizin işlemeye devam edip etmeyeceği; süre içinde gerçekleşen borca aykırılığın sonuçlarının (zararın) süre dışında doğması halinde (örneğin yüklenicinin süre içindeki ayıplı tesisatı nedeniyle süre dışında oluşan yangından doğan zararın) ipotek kapsamında kalıp kalmadığı; süreden sonra, süre içinde

muaccel olan alacak bakımından zamanaşımının durumu; süreden önceki veya süre içindeki alacağın muaccel kısmının süre içinde istenip istenemeyeceği; ipoteğin süre sonunda taşınmaz malikince terkinin talep edilip edilmeyeceği vs. bakımından bir çok belirsizlik oluşacaktır.

Kanımca rehin sözleşmesinde SADECE SÜRENİN YER ALMASI hiçbir hukuki sonuç doğurmaz. Çünkü;

1) İpoteğin süreli olarak tesis edilebileceğine dair yasal bir düzenleme olmadığı gibi, sadece sürenin belirtilmesi halinde bunun hukuki sonuçlarının ne olacağına dair de bir hüküm yoktur.

2) Sürenin hukuki sonuçlarının bir takım yorum ve kıyaslamalarla belirlenmesi mümkün değildir.

3) Rehin hukukundaki “belirlilik ilkesi” (10) rehin konusu mal yanında alacağın kapsamının da belirli olmasını gerektirir.

4) İpotek bir sınırlı aynı hak olup, sınırlı sayı ilkesine tabidir. Mülkiyet hakkı ancak kanunla sınırlanabilir (AY m 35) Bunun sonucu olarak, Kanunla belirlenmeyen bir aynı hak yaratılamayacağı gibi, aynı hakkın kurulması, devri vs. kanunla düzenlenir. Bu ikincisine “tipe bağlılık ilkesi” de denilmektedir.(11) O nedenle, ipotek sözleşmesindeki sürenin Yargıtay 14. Hukuk Dairesi Kararlarına uygun olarak hüküm ve sonuç doğurmayacağı kanaatindeyim. Ancak, rehin sözleşmesinde bir süre ve bu sürenin doğurduğu hukuki sonuçlar açıkça belirtilmişse, sözleşmeye uygun değerlendirme yapılması gerekir.(12)

DİPNOT

7 Y. 23. HD. 18.1.2013, 2012/3936, 197.

8 ŞENER Yavuz Selim, *Türk Hukukunda İpotek ve Uygulaması*, İstanbul, 2005, s. 113; ÇETİNER Bilgehan, *Taşınmaz Teminatı*, İstanbul, 2015, s. 264.

9 Aynı hüküm yürürlükten kaldırılan Tüzüğün 31/d maddesinde de vardı.

10 ACAR Faruk, *Rehin Hukuku Dersleri*,

İstanbul 2015, s. 42.

11 ACAR, s. 12 vd.

12 Rehin sözleşmesi aşamasında sınırlı sayı ve buna bağlı olarak tipe bağlılık ilkesi doğrudan uygulanmaz, ACAR, s. 21.

MAKALE

VEKALET ÜCRETİNDEN KAYNAKLANAN DAVALARDA GÖREVLİ MAHKEME

Yasin KÖSE

Bursa 7. Asliye Hukuk Mahkemesi Hakimi

GİRİŞ

Avukat ile müvekkil arasında vekalet ilişkisinden kaynaklanan davalarda görevli mahkeme hususu tartışmalı bir konu olup, uygulamada görevsiz mahkemede dava açma sayısının oldukça fazla olduğu göz önüne alınarak bu çalışma ile görevli mahkemelerin tespiti içtihatlar doğrultusunda incelenmiştir.

GÖREVLİ MAHKEMELER

Avukatlık Kanunu'nun 1. maddesi mesleği "kamu hizmeti ve serbest bir meslek" olarak nitelemiş, 11. maddesi ise tacirlik ve esnaflığın avukatlıkla bağdaşmayan işlerden olduğu düzenlenmiştir. Bu durumda avukatlık mesleğinin ticari bir yönü bulunmadığından asliye ticaret mahkemelerinin görevli olduğu düşünülemez. Avukatlık ve vekalet ilişkisinin aile hukuku ile bağlantısı da bulunmadığından aile mahkemelerinin görevli olması da mümkün değildir. Bu tespitler karşısında avukat müvekkil ilişkilerinde tüketici mahkemeleri, iş mahkemeleri ve asliye hukuk mahkemelerinin görevli mahkemeler olduğu anlaşılmaktadır.

TÜKETİCİ MAHKEMELERİNİN GÖREVLİ OLDUĞU DURUMLAR

Tüketici mahkemelerinin görevi 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 73/1. maddesi ile düzenlenmiştir. Buna göre tüketici işlemleri ile tüketiciye yönelik uygulamalardan doğabilecek uyuşmazlıklara ilişkin davalarda tüketici mahkemeleri görevlidir. Tüketici işlemi kanunun 3/1-I bendinde "Mal veya hizmet piyasalarında kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla hareket eden veya onun adına ya da

hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiler ile tüketiciler arasında kurulan, eser, taşıma, simsarlık, sigorta, vekâlet, bankacılık ve benzeri sözleşmeler de dâhil olmak üzere her türlü sözleşme ve hukuki işlem" olarak tanımlanmıştır. Bu durumda ticari veya mesleki amaçlarla hareket eden kişiler ile tüketiciler arasındaki her türlü sözleşme ve hukuki işlem tüketici işlemi kapsamına girmektedir.

Avukatın mesleki amaçla hareket ettiği şüphesizdir. Bu durumda müvekkil (davalı) tüketici olarak değerlendirildiği takdirde davanın tüketici mahkemelerinde görülmesi gerekecektir. Diğer bir deyişle müvekkil ticari veya mesleki olmayan bir amaçla hareket etmiş ise aralarındaki vekalet sözleşmesi tüketici işlemi olup doğacak uyuşmazlıklarda görevli mahkeme tüketici mahkemeleridir. Yargıtay uygulamasına göre avukatın baktığı ilk davanın (veya işin) tapu iptal ve tescil(1) , ortaklığın giderilmesi(2) , boşanma(3) , maddi ve manevi tazminat(4) ve ceza davası(5) vb olması halinde bu davalarda müvekkil ticari veya mesleki amaçla hareket etmediğinden, avukat ile müvekkil arasındaki uyuşmazlıklarda tüketici mahkemeleri görevlidir.

Bu konuda çokça tereddüt yaşanması üzerine Yargıtay 13. Hukuk Dairesi 2018/3545 Esas 2018/7887 Karar sayılı 12/07/2018 tarihli kararı ile "Vekil-Müvekkil arasında vekaletle dayalı sözleşmesel bir ilişki kurulduğu gözetilerek, sözleşmesel ilişkinin temelindeki işlemin, tüketici işlemi olup olmadığının açıklığa kavuşturulması ve sonucuna göre mahkemelerin görevli olup olmadıklarının belirlenmesi gerekeceği tartışmasıdır." tespiti ile avukat ile müvekkil arasındaki temel ilişkinin tüketici ilişkisi olması halinde davanın tüketici mahkemelerinde

DİPNOT

1 Yargıtay 20.HD 2017/8454 E, 2017/7844 K

2 Yargıtay 13.HD 2018/1352 E, 2018/5808 K

3 Yargıtay 20.HD 2016/11300 E, 2016/10682K

4 Yargıtay 13.HD 2016/9439 E, 2016/20193 K

5 Yargıtay 20.HD 2018/5062 E, 2018/6659 K

görülmeye gerektiğini karara bağlamıştır. (6)

İŞ MAHKEMELERİNİN GÖREVLİ OLDUĞU DURUMLAR

7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 5/1-a maddesine göre "5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'na veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısımının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına" iş mahkemesi bakar. Avukatlık Kanunu'nun 12/1-c hükmüne göre avukat özel hukuk tüzel kişilerinin hukuk müşavirliğini veya sürekli avukatlığını yapabilir. Avukatın böyle bir durumda çalışması halinde müvekkil ile arasındaki sözleşmenin iş akdi olduğu, avukatın ise işçi olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda avukat müvekkil arasındaki uyuşmazlıklarda iş mahkemeleri görevlidir.

Yargıtay 13. Hukuk Dairesi 2015/39343 Esas, 2017/3481 Karar sayılı 22/03/2017 tarihli ilamı ile "Davacı, davalı ile imzaladığı sözleşme kapsamında ödenmeyen vekalet ücretinin tahsili istemiyle eldeki davayı açmıştır. Mahkemece, taraflar arasındaki ilişkinin hizmet ilişkisi olduğu, sözleşmenin hem hizmet hem de vekalet ilişkisi olarak değerlendirilmesinin yerinde olamayacağı gerekçe gösterilerek davanın reddine karar verilmiştir. Dosyanın incelenmesinden, davacının İ. İş Mahkemesi'nin ... sayılı dosyası ile 17.03.2008 tarihli sözleşme kapsamında ücret, kıdem tazminatı ve fazla mesai alacağı istemiyle açtığı davada taraflar arasındaki ilişkinin hizmet ilişkisi olduğu benimsenmek suretiyle

DİPNOT

6 Bu bağlamda temel ilişki kıymetli evraktan kaynaklansa dahi müvekkilin tüketici olup olmadığı araştırılacaktır. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 13. Hukuk Dairesi 2018/1865

davanın kısmen kabulüne ilişkin verilen kararın Yargıtay 22. Hukuk Dairesi'nin 31.03.2015 tarihli kararı ile onanarak kesinleştiği anlaşılmaktadır. Bu durumda taraflar arasındaki ilişki, hizmet ilişkisi olarak kabul edildiğine göre davaya bakmaya İş Mahkemesi görevlidir. İş akdinden doğan davaların İş Mahkemelerinde görülmesi 4857 ve 5521 sayılı kanunların 1. maddesi hükümleri gereğidir. Görev kamu düzenine ilişkin olup yargılamanın her aşamasında resen gözönüne alınır. Mahkemece iş mahkemesi görevli olduğundan bahisle görevsizlik kararı verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirir." bu hususa değinmiştir.

ASLİYE HUKUK MAHKEMELERİNİN GÖREVLİ OLDUĞU DURUMLAR

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 2. maddesine göre asliye hukuk mahkemeleri aksine bir düzenleme olmadıkça malvarlığına ve şahıs varlığına ilişkin davalarla diğer mahkemelerin görev alanına girmeyen davalara bakmakla görevlidir. Avukat müvekkil ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıkların tüketici mahkemeleri ve iş mahkemeleri dışındaki özel mahkemelerin görev alanına girmediğini açıklamıştık. Bu durumda tüketici mahkemeleri ile iş mahkemelerinin görev alanı dışında kalan tüm uyuşmazlıklarda asliye hukuk mahkemeleri görevlidir. Yargıtay uygulamasına göre müvekkilin ticari faaliyet(7) , mesleki veya ticari amaçlı kıymetli evrak takibi(8) ve mesleki amaçla hareket ettiği işler(9) ile ilgili avukata vekalet vermesi halinde aralarındaki uyuşmazlıklara bakma görevi asliye hukuk mahkemelerindedir.

SONUÇ: Görev hususu kamu

düzeninden olup taraflarca her zaman ileri sürülebileceği gibi mahkeme tarafından da resen dikkate alınmalıdır. Uygulamada yargılamaların uzun sürmesi, görevsizlik halinde bu sürenin daha da uzaması, bu durumun adil yargılanma hakkının unsurlarından olan makul sürede yargılanma ilkesinin ihlaline yol açması göz önüne alındığında davanın hemen başında veya mümkün olan en kısa sürede görev hususunun çözülmesi önem arz etmektedir.

Avukat ile müvekkil arasındaki davalar uygulamada görev tartışmasının en yoğun yaşandığı dava türlerinden biridir. Yaptığımız değerlendirmede bugüne kadar yerleşen içtihatlar doğrultusunda görevli mahkemeler ve hangi durumlarda görevli oldukları tespit edilmeye çalışıldı. Çalışmamızda ulaştığımız sonuçları maddeleri halinde özetleyecek olursak:

- 1.Ticaret mahkemeleri ile aile mahkemelerinin görevli olma ihtimali yoktur.
- 2.Görevli mahkemeler tüketici, iş ve asliye hukuk mahkemeleridir.
- 3.Avukat ile müvekkil arasında iş akdi varsa iş mahkemeleri görevlidir.
- 4.Müvekkil (ilk davada) ticari veya mesleki amaçla hareket etmişse tüketici mahkemeleri görevlidir.
- 5.Bunların dışındaki tüm uyuşmazlıklarda asliye hukuk mahkemeleri görevlidir.
- 6.Müvekkil tacir ise asliye hukuk mahkemeleri görevlidir.
- 7.İlk dava (veya iş) çek, bono veya poliçeden kaynaklanıyorsa, müvekkilin sıfatına bakılmaksızın asliye hukuk mahkemesi görevlidir. Görev hususunun yargılamanın başında çözülmüş olması, adil yargılanma ilkesinin bir unsuru olan makul sürede yargılanma ilkesi ve usul ekonomisi ilkesinin etkin bir şekilde kullanımı açısından oldukça önemlidir. Bu bağlamda görevli mahkemede dava açan avukatın misyonu tartışmasıdır.

Esas 2018/1503 Karar sayılı ve 2018/627 Esas 2018/677 Karar sayılı ilamlarında temel ilişkinin kaynağı kıymetli evrak olduğu halde tüketici mahkemelerinin görevli olduğuna karar

vermiştir.
7 Yargıtay 13.HD 2016/24314 E, 2018/5643 K
8 Yargıtay 20.HD 2016/12681 E, 2016/11934 K
9 Yargıtay 20.HD 2018/3970 E, 2018/5477 K

MAKALE

SEÇİM SÜRECİNDE SİYASETÇİLERİN İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ VE DÜRÜST SEÇİM

Av. Erol ÇİÇEK

Anayasamız, demokrasinin gerekli fakat yeter şartı olmayan seçimlerin dürüstlük ve düzen içinde yapılması için bazı hükümler getirmiştir. Anayasanın 67. maddesinde; Vatandaşların, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkına sahip olduğu; ikinci fıkrada ise, Seçimler ve halkoylamalarının serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılacağı; üçüncü fıkrada ise, 18 yaşını dolduran her Türk vatandaşının seçme ve halkoylamasına katılma haklarına sahip olduğu hüküm altına alınmıştır.

Böylece; Anayasanın seçimlerin genel yönetim ve denetimi, başlıklı aşağıdaki 79. maddesi ile YSK'ya verilen "Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma," görevinin içeriği açıklanmış olmaktadır. Seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğünün sağlanabilmesi için öncelikle, serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılması gerekmektedir.

Anayasa referandumu ve son seçimlerde, Anayasanın öngördüğü gibi, serbestlik ilkesi başta Cumhurbaşkanı olmak üzere, oradan başlayıp; Bakanlar ve Bakanlıkların taşra teşkilatları, il, ilçe, yöneticileri ve muhtarlarca açıkça ihlal edilmiştir.

Serbest oy ilkesi, seçmenlerin oylarını maddi ve manevi bir baskıya uğramadan kullanabilmesidir.

Aslında, seçimlerin serbest olması adilliğiyle de bağlantılıdır. Seçmen iradesinin, demokratik, özgür bir ortamda, yine anayasal güvencedeki ve demokrasinin vazgeçilmez unsuru olan siyasi partilerin eşit olarak katıldığı ve seçmen iradesinin hiçbir baskı altında olmadan özgürce olduğu bir ortamda yapılması demektir. Serbestlikten kastımız o seçim atmosferinde bir baskının, müdahalenin, herhangi bir şekilde yönlendirmenin olmamasıdır. Seçmen iradesinin, serbest bir şekilde oluşması, baskı ve yönlendirmeden uzak olması gerekir.

Adil ve serbest seçimlerin sadece oy kullanma anına ilişkin bir mesele olmayıp, seçmen iradesinin serbest ve özgür bir ortamda oluşabilmesi için propaganda aşamasının da serbest olması gerekir. Başta siyasi partiler olmak üzere, herkesin fikirlerini, görüşlerini özgürce ve eşit bir ortamda anlatabilmesi gerekir.

Propaganda sürecinde, basın ve ifade özgürlüğü çok önemlidir. Özetle, seçmen sandık başına gittiğinde serbest ve eşit bir biçimde yarışan adaylar arasından serbest bir biçimde iradelerini oluşturarak tercih yapabilmeli. Aksi takdirde ne fırsat eşitliğinden ne de serbest seçimden söz etmek mümkün olmaz.

Bu konunun önemini iki Alman Anayasa Mahkemesi kararıyla

açıklamak isterim. Bunlardan biri Federal Cumhurbaşkanının sözleriyle ilgili olup; diğeri bir bakanın bakanlık internet sitesindeki yayınıyla ilgilidir. Almanya Federal Cumhurbaşkanı 2013 Ağustos'unda gençlere (18-25) yaptığı bir konuşmada: "Sokaklara çıkan ve kaçıklara, delilere (nutcases) sınırlarını gösteren vatandaşlara ihtiyacımız var. Hepinizi bunu yapmaya çağırıyor" ve "Vatandaşların demokrasilerini savundukları bir ülkenin başkanı olmaktan gurur duyuyorum" dediği basında yer aldı.

NPD, (Ulusal Demokratik Parti) Anayasa Mahkemesi'ne Organstreit(1) şikayetinde bulunarak bu açıklamanın Anayasa'nın 21 (1), 23, ve 38 (1) maddelerinde belirtilen eşit katılım haklarını ihlal ettiğini ileri sürdü. Federal Cumhurbaşkanı'nın eylemlerinin Anayasa ve yasalarla sınırlandırıldığını kabul eden Federal Anayasa Mahkemesi, (Bundesverfassungsgericht) bunu göz önünde bulundurarak, bir siyasi partinin amaç ve faaliyetleriyle ilgili olumsuz ifadeler içeren Cumhurbaşkanı'nın beyanlarının partinin siyasi rekabetteki fırsat eşitliği üzerinde olumsuz bir etkisi olabileceğini kabul etti.

Buna göre, fiili bir söylemin oluşmasına katkıda bulunmayan, ancak dışlayıcı bir etkisi olan ifadeler, hakaret içeren ifadeler söz konusu olduğunda ya da özellikle başka bağlamlarda "küfürle eleştiri" (Schmähkritik), Federal Cumhurbaşkanı'nın makamının temsili ve birleştirici işleviyle uyumlu değildir.(2) (bkz. BVerfGE 93, 266 <294> ve diğer referanslar) Alman Anayasası'na göre de; Federal Cumhurbaşkanı Alman Devletinin ve halkının birliğini temsil eder, tarafsızdır

ve makamının birleştirici görevi vardır. Bizim Anayasamızda ise; Cumhurbaşkanın tarafsızlığı, Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türk Milletinin birliğini temsil ettiği; çok açık olarak ifade edilmiştir. Alman anayasasındaki hükümler bu kadar açık olmamasına rağmen; Federal Cumhurbaşkanı'nın Alman devletini ve halkını içte ve dışta temsil ettiği; tarafsız olduğu ve devletin başı olması sıfatıyla birleştiricilik görevi olduğu kabul edilmiştir.

TC Anayasası'nda da benzer ifadeler daha kapsamlı ve açık olarak yer almaktadır. Anayasa'nın Cumhurbaşkanı'nın and içmesini düzenleyen 103. madde de görevi tarafsızlıkla yerine getirmek çok açık olarak düzenlenmiştir. Görev ve yetkileri başlıklı 104. maddede Cumhurbaşkanı devletin başı olduğu, bu sıfatla Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türk milletinin birliğini temsil ettiği; (...) hükmü yer almaktadır. Madde metninde açıklanan görev ve yetkiler arasında; Anayasa değişikliklerinin halk oyuyla sunulmasında, Cumhurbaşkanı'na verilmiş bir yetki ve görev bulunmamaktadır. Cumhurbaşkanı ve bakanların referandum ve seçim sürecinde, kendileri dışındakilere teröristliğe, vatan hainliğine varan dışlayıcı, ötekileştirici, aşağılayıcı ve hakarete varan ifadeler kullandıkları kamuoyu tarafından yakından bilinen hususlardır. Cumhurbaşkanı dışında; başbakan, bakanlar, bakanlıkların merkez ve taşra teşkilatları, valiler, kaymakamlar, belediye başkanları, hatta muhtarlar bile Anayasa ve yasalara aykırı olarak; tarafsız davranmadıkları gibi makamlarının olanaklarına halk oylaması sürecinde kullanarak suç işlemişlerdir. Aşağıda, Alman Anayasa Mahkemesi'nin (Bakan Vanka'nın İfadeleri, 2 BvQ 39/15)

kararında, bizden çok daha hafif bir olay için verdiği kararı özetledim. Sağcı siyasi parti (Almanya için alternatif - AFD) Berlin'de 7 Kasım 2015 tarihinde bir toplantı düzenledi. Olayın sloganı "Merkel için kırmızı kart. - İlticanın sınırları vardır" idi. Toplantıdan önceki 4 Kasım 2015 günü Federal Eğitim ve Araştırma Bakanı Johanna Wanka, bakanlığın resmi internet sayfasında bir basın bildirisi yayınladı. Bildiri şöyleydi: "AFD için kırmızı kart" "Kırmızı kart Şansölye değil, AFD'ye gösterilmelidir. Björn Hocke ve partinin diğer sözcüleri toplumdaki radikalizme yardım ve yataklık etmektedirler. Bu eylemler açıkça ırkçı nefret duygularını kışkırtan aşırı sağcılara kabul edilemez destek vermektedir."(3) AFD, Anayasa Mahkemesi'ne geçici önlemler için yaptığı başvuruda bu ifadenin Anayasa m.21(1) eşit katılım ve m.8 toplantı özgürlüğü garantilerini ihlal ettiğini savundu.

Mahkeme, Bakan Wanka tarafından Bakanlık web sayfasında yayınlanan basın açıklamasının Bakanlığa verilen görevlerle herhangi bir bağlantısı olmadığına karar verdi. Basın açıklamasının, bakanlık makamıyla ilgili olmaması gerçeği, başvurudaki anayasal problemlerden anayasal sorunları önlemek için yeterli değildi. Mahkeme, Bakanın, bakanlık sayfasında bu ifadeleri yayarak resmi kaynakları kullandığı olgusuyla ilgiliydi. Tabii ki, bu kaynaklar Bakana sadece Bakanlık görevi için verilmişti ve siyasi rakiplerinin böyle bir olanağı yoktu. Mahkeme, bu nedenlere, siyasi rekabette eşit katılım hakkının ihlal edilmesi olasılığını dışlayamazdı. Mahkeme, basın açıklamasının bu nedenle resmi bir boykot talebi olarak anlaşılabilirliği sonucuna ve geçici tedbirlere hükmetmişti.(4) Anayasa referandumu ve seçim

DİPNOT

1 Yüksek federal organlar veya bu organlara eşdeğer aktörler Anayasaya göre kendi hak ve yükümlülüklerine konusunda görüş ayrılığı içindeyseler Federal Anayasa Mahkemesi'ne başvuru, yapılabilir. Organların birbirlerine karşı

hiçbir yetkileri olmadığı için bu tür bir işlem gereklidir. Organstreit işlemleri, anayasal organların birbirlerinin eylemlerinin iyice incelemesini mümkün kılar; böylece, Organstreit işlemleri, kuvvetler ayrılığını zorunlu kılarak

siyasi karar alma sürecini korur. Bkz. Belirtilen makale 6 numaralı dip not
2 2 BvE 4/13, parag.29
3 A.g.e., s.196
4 A.g.e., s.203, 204

MAKALE

süreçlerinde Cumhurbaşkanı, Başbakan ve bakanların hukuka aykırı ve olumsuz söylemleri yerini bulmuş ve vatandaşlar, hayırcılar ve evetçiler olarak bölünmüştür. Evetçiler, hayırcılara “terörist” muamelesi yapmışlardır. Bunlar münferit olaylar olmayıp; hukuka aykırı davranan siyasetçilerin Anayasa ve yasa dışı halk oylaması faaliyetlerinin sonuçlarıdır. Resmi makamların dışında da ‘Hayır’cılara baskı yaşandı. Birçok yerde fiili saldırı olurken, özel işletmeler de kapılarını muhalif isimlere kapattı. İşte o engellemeler:

Yukarıda anlatılan, hayırcılara yönelik baskı ve şiddet olayları, Devlet yöneticilerinin, yukarıda aktardığım çeşitli basın organlarına yansıyan; dışlayıcı, aşağılayıcı, ötekileştiren, suçlayıcı, nefret içeren, ifadelerinden cesaret bulmuşlardır. Bunların içinde suça konu olan eylemler de olmasına rağmen; Cumhuriyet savcıları olan biten karşısında, hareketsiz kalmışla; bu durum, halk nezdinde hukuk düzeninin bağımsızlığı ve tarafsızlığına olan inancın iyiden iyiye yok olmasına neden olmuştur.

Alman Anayasa Mahkemesi’nin de kararlarına yansıdığı gibi; Cumhurbaşkanı, makamının birleştiricilik görevini keyfi bir şekilde ihlal ederse, yasal sınırlarını ancak o halde ihlal etmiş olur.

Cumhurbaşkanının yukarıda açıklanan ifadeleri - özellikle seçim süreci sırasında yapırlarsa - kamuoyunun özgür ve açık süreçte oluşturulmasının vazgeçilmez bir unsuru olan siyasi partilerin fırsat eşitliği hakkının ihlal edilmesi anlamına gelmektedir.

Fiilen oy kullanılması aşamasının baskıdan uzak olması yeterli

olmayıp; seçmenlerin görüşlerini özgürce ve açık bir şekilde oluşturup ifade edebilmeleri gerekir. Alman Anayasa Mahkemesi, oy rekabetinde eşit fırsat garantisinin, halkın görüşünü oluşturan serbest ve açık sürecin vazgeçilmez bir unsuru olduğu sonucuna varmıştır.(5)

Mahkeme ayrıca, oy rekabetinde fırsat eşitliğinin, halkın görüşlerinin özgür ve açık bir süreçte oluşmasının teminatı ve vazgeçilmez bir unsuru olduğuna karar vermiştir. Devlet kurumları ya da organları seçim kampanyasında bir siyasi partinin lehine veya aleyhine müdahale ettiğinde, siyasi partilerin halkın görüşünün oluşumuna katılma hakkı ihlal edilmiş olur. Bu tür bir müdahale, devletin tarafsızlığı ilkesini ve seçim ve diğer oylar vasıtasıyla halkın iradesini oluşturulmasını da ihlal eder.

Federal Cumhurbaşkanının eylemlerinin Anayasa ve yasalarla sınırlandırıldığını kabul eden Federal Anayasa mahkemesi, (Bundesverfassungsgericht) bunu göz önünde bulundurarak, bir siyasi partinin amaç ve faaliyetleriyle ilgili olumsuz ifadeler içeren Cumhurbaşkanının beyanlarının partinin siyasi rekabetteki fırsat eşitliği üzerinde olumsuz bir etkisi olabileceğini kabul etti.

Mahkeme, Cumhurbaşkanının makamının birleştirici işlevine açıkça ihmal eden ve gelişigüzel taraf tutan eylemler yapmadıkça; Anayasanın kendisine verdiği sınırlar içinde kalmış olacağına ve bu nedenlerle, Cumhurbaşkanı’nın siyasi partiler hakkındaki olumsuz sözlerinin Anayasa ile belirlenen sınırları aşmadığına karar vermiştir. Karşılaştırmalı olarak açıklamaya çalıştığım halk oylaması sürecinde ve onu takip eden

DİPNOT

5 A.g.e. s.192

seçim sürecinde serbest ve eşit seçim ilkeleri çok ağır bir şekilde ihlal edilmiş ve bu ihlallerin yerel seçim sürecinde de sürmesi olasıdır.

En hafif tabiriyle çok üzücüdür ki, muhalefet partileri; YSK, il ve ilçe seçim kurullarına bunlarla ilgili yapacakları hukuksal başvuruların seçmen nezdinde ters tepeceği düşüncesiyle olsa gerek bundan kaçınmaktadırlar. Bu bile, bağlı bağına seçim süreçlerindeki baskı ve şiddetin ne ağamada olduğunu göstermeye yeterlidir.

Referandum ve seçim süreçlerinin dürüst, adil, serbest ve eşit olarak yürütülmesinin önündeki engelleri kaldırmak ve gerekli tedbirleri alma görevi Anayasa tarafından YSK'ya verilmiştir. YSK, bu görevini referandum ve onu takip eden seçim sürecinde yerine getirmemiş; bu durum halkın seçimlerin dürüstlüğüne ilişkin kukularını had safhaya çıkarmıştır. YSK, Anayasa ve kanunlarla belirlenmiş görevlerini layıkıyla yapmamaya devam ettiği taktirde hem tarih önünde hem de yasalar önünde sorumlu olacaktır.

Sonuç olarak, yukarıda açıklanan nedenlerle; YSK'nun seçim süreçlerinde, kendisine Anayasa tarafından verilen görevleri tereddütsüz yerine getirerek; Cumhurbaşkanının, Hkmetin ve diğer devlet kurumlarının devlet olanaklarını kullanarak ve Anayasal güvenceye kavuturulmu seçimlerin serbest ve eşit bir ortamda yapılması ilkelerini ihlal ederek yürüttüğü ve bundan sonra yürütebileceği kampanyalar müdahale edip; gerekli tedbirleri alması bir Anayasal görev olduğu kadar demokrasinin ve hukuk devletinin de gereğidir.

Seçimlere katılan tüm muhalefet partilerinin üzerlerindeki utangaçlığı atıp; vatandaşların iradelerinin serbestçe oluşmasına ve bu iradenin sandığa güvenli olarak yansımaya ve çıkmasına çalışması gerekmektedir.

Aksi taktirde vatandaşların demokrasinin önemli unsurlarından dürüst seçimlere güvensizliği sürer veya artarsa bunun sonuçları kağıt üstünde kalan demokrasimiz için bile çok vahim olur.

MAKALE

YASAL SÜRESİ İÇİNDE İSTENEN SATIŞ TALEBİNİN, BU SÜRE İÇİNDE GERİ ALINMASI HALİNDE, YENİDEN SATIŞ İSTEYEBİLME SÜRESİNİN GERİ ALINAN (YANI SATIŞIN DÜŞÜRÜLDÜĞÜ) TARİHTEN İTİBAREN 6 AY/1 YIL OLDUĞU...

Av. Talih UYAR

Yukarıda tarih ve numarası yazılı mahkeme kararının müddeti içinde temyizden tetkiki alacaklı tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya mahallinden daireye gönderilmiş olup, dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve dosya içerisindeki tüm belgeler okunup incelendikten sonra işin gereği görüşülüp düşünüldü: Borçlu icra mahkemesine yaptığı başvuruda; 15/09/2015 tarihli satış isteminin yasal iki yıllık süreden sonra olduğunu, bu durumda düşen hacze dayalı olarak yapılan ihalenin usulsüzlüğü nedeniyle feshi gerektiğini bildirmiş, mahkemece, şikayetin reddine yönelik karar borçlunun temyizi üzerine, Dairemizin 2015/9567 E. - 2015/14519 K. sayılı ilamı ile "İİK'nun 106. ve 110. maddeleri kapsamında inceleme ve değerlendirme yapılmak suretiyle oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi" gerektiğinden bahisle bozulmuş, bozmaya uyan mahkemece, satış isteme süresinin dolduğu, bu nedenle haczin kalktığı gerekçesiyle ihalenin feshine istemin kabulüne karar verildiği anlaşılmıştır.

Somut olayın incelenmesinde; ihaleye konu taşınmaz üzerine, 25.04.2012 günü konulan hacizden itibaren yasal 2 yıllık süre içerisinde 21.04.2014 günü

satış talebinde bulunulduğu, bu satış isteminin 12.09.2014 tarihinde geri alınması üzerine satışın düşürüldüğü, bu tarihten itibaren yeniden işlemeye başlayan 2 yıllık satış isteme süresi içerisinde 15.09.2014 tarihinde yeniden satış talebinde bulunulduğu görülmekle süresinde satış istenildiği ve haczin kalkmadığı anlaşılmaktadır.

Başka bir fesih sebebi de bulunmadığına göre mahkemece ihalenin feshi isteminin reddine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile kabulü yönünde hüküm tesisi isabetsizdir.

SONUÇ: Alacaklının temyiz itirazlarının kabulü ile mahkeme kararının yukarıda yazılı nedenlerle İİK'nun 366. ve HUMK'nun 428. maddeleri uyarınca (BOZULMASINA), peşin alınan harcın istek halinde iadesine, ilamın tebliğinden itibaren 10 gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 24/03/2016 gününde oybirliğiyle karar verildi.

12. HD. 24.03.2016 T. E: 3382, K: 8833 (www.e-uyar.com)

Not: Yüksek mahkeme, yukarıdaki kararında "... alacaklının süresi içinde satış talebinde bulunduktan sonra bu talebini geri alması (yani satış durdurması) halinde, satışın düşürüldüğü (durdurulduğu) tarihten itibaren

yeniden taşınırlarda; altı ay, taşınmazlarda ise bir yıl içinde satış isteyebileceğini” belirtmiştir. Halbuki, daha önce yüksek mahkeme kimi kararlarında bu durumda “alacaklının -altı aylık ve bir yıllık satış isteme süresinin yeniden işlemeye başlayacağını, haciz tarihinden itibaren işlemeye başlamış ve satış talebi ile kesilmiş olan satış isteme süresinin, satış talebinin daha sonra geri alınması halinde, alacaklının altı aylık ya da bir yıllık satış isteme süresinin kalan süresi içinde satış isteyebileceğini” –doktrine(1) de uygun biçimde- aşağıdaki şekilde belirtmişti:

I- Haciz tarihinden itibaren 1 ve 2 yıllık (şimdi, 6 ay ve 1 yıllık) süre içinde satış istemiş olan alacaklının, daha sonra satış talebini geri alması (satışı durdurması) halinde, haciz tarihinden itibaren 1 ve 2 yıllık (şimdi, 6 ay ve 1 yıllık) süre dolmadan (yani kalan süre içinde) yeniden satış istememesi halinde, haczin düşeceği-

“... Şikayet eden tarafından satışa konu gayrimenkul 09.11.2004 tarihinde haczedilmiş, şikayet edenin satış talebi 17.07.2006 tarihinde alıcı çıkmaması nedeniyle düşmüş, 02/02/2007 tarihinde ise gayrimenkul başka bir dosyadan satılmıştır. İcra ve İflas Kanunu’nun 110. maddesine göre bir malın satılması kanuni süre içerisinde istenmez veya talep geri alınıp da bu müddet içinde yenilenmezse o mal üzerindeki haciz kalkar. Dolayısıyla satış talep edildiğinde İİK’nın 106. maddesindeki sürenin durduğunun kabulü gerekir. Bu nedenle haciz tarihinden itibaren 2 yıl içerisinde gayrimenkulün satılması gerektiği şeklindeki mahkemenin gerekçesi kanuna uygun değildir. Somut olayda, şikayet edenin haciz tarihinden, usulüne uygun satış talep ettiği

tarihe kadar geçen süre ile satışın düştüğü tarihten gayrimenkulün başka bir dosyadan satışına kadar geçen sürenin toplamının 2 yılı geçmesi halinde haczin düştüğünün kabulü gerekir. Mahkemece yukarıda açıklanan hukuki esaslar çerçevesinde gerekli incelemelerin yapılarak varılacak uygun sonuç çerçevesinde bir karar verilmesi gerekirken, kanuna uygun olmayan gerekçe ile şikayetin reddine karar verilmesi usul ve yasaya aylandır.

19. HD. 13.11.2008 T. E:2008/7413, K:2008/10955 (www.e-uyar.com)

II- Borçlunun taşınmazı üzerine haciz koydurmuş olan alacaklının -satış talep edip, bu talebini daha sonra geri almış olsa dahi- iki yıldan kalan süre içinde satış istememesi halinde, haczin düşeceği ve bu alacaklının sıra cetvelinde yer alamayacağı- Davacı vekili, borçluya ait taşınmazın satışından sonra düzenlenen sıra cetvelinde davalıya pay ayrıldığını, haczi düşmüş olan davalıya pay ayrılmasının hatalı olduğunu ileri sürerek sıra cetvelinin iptaline karar verilmesini talep ve dava etmiştir. Davalı vekili, müvekkilinin alacaklı olduğu takip dosyasından 12.2.2001 tarihinde satış istendiğini, alıcı çıkmaması nedeniyle 27.4.2001 tarihinde satışın düştüğünü, 30.1.2003 tarihinde tekrar satış istendiğini, satış talebinin icra müdürlüğünce kabul edilmediğini, satış tarihinde de haczin geçerliliğini koruduğunu belirterek şikayetin reddini istemiştir.

Davalı banka satışa konu taşınmaza 14.12.1999 tarihide kesin haciz uygulamıştır. 1.2.2001 tarihinde satış talebinde bulunmuş, ancak bu talep 27.4.2001 tarihinde düşmüştür. Davalı banka

30.1.2003 tarihinde tekrar satış talebinde bulunmuşsa da, satış masrafı vermemiştir. İİK’nun 110. maddesine göre bir malın satılması kanuni süre içinde istenmez veya talep geri alınıp da bu müddet içinde yenilenmezse o mal üzerindeki haciz kalkar. Davalı bankanın satış talebinde bulunduğu tarihe kadar geçen süre ile satışın düştüğü tarihten usulüne uygun satış talep edildiği tarihe kadar geçen toplam süre iki yılı geçtiğinden haczi düşmüştür. Merci Hakimliğince bu yön gözetilerek şikayetin kabulü gerekirken, yazılı gerekçeyle reddinde isabet görülmemiştir.

19. HD. 16.9.2004 T. E: 2003/11832, K: 8799 (www.e-uyar.com)

III- Haciz tarihinden itibaren 1 ve 2 yıllık (şimdi, 6 ay ve 1 yıllık) süre içinde satış istemiş olan alacaklının, daha sonra satış talebini geri alması (satışı durdurması) halinde, haciz tarihinden itibaren 1 ve 2 yıllık (şimdi, 6 ay ve 1 yıllık) süre dolmadan (yani kalan süre içinde) yeniden satış istememesi halinde, haczin düşeceği-

Davacı vekili, «borçluya ait taşınmazın satışından sonra düzenlenen sıra cetvelinde müvekkiline pay ayrılmadığını, bu işlemin hatalı olduğunu» ileri sürerek «sıra cetvelinin iptaline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı Erhan Bingöl vekili, «süresinde satış istemeyerek haczi düşen davacıya pay ayrılmamasında bir usulsüzlük bulunmadığını» belirterek «şikayetin reddini» istemiştir. Merci Hakimliğince «iddia, savunma ve toplanan delillere göre davacının süresinde satış istediği, haczi düşmeyen davacıya öncelikle

DİPNOT

1 KURU, B. İcra ve İflas Hukuku, C:2, 1990, s: 1184 - KURU, B. İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2013, s: 608 - UYAR, T. /UYAR, C./UYAR, C. İcra ve İflas Kanunu Şerhi, C:2, 2014, s:

2115 - ASLAN, E. K. İcra ve İflas Hukukunda Taşınmaz Malların Açık Artırma Yolu İle Paraya Çevrilmesi, 2004, s: 54 - DEYNEKLİ, A. /KISA, S. Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli, 2005, s:141

- ERTURGUT, M. İcra ve İflas Hukukunda Menkullerin Paraya Çevrilmesi, 2000, s: 76

MAKALE

pay ayrılacağı» gerekçesiyle «şikayetin kabulüne» karar verilmiş, karar davalı Erhan Bingöl vekilince temyiz edilmiştir. Bedeli paylaşma konu taşınmaza davacı tarafından 16.3.1998 tarihinde haciz uygulanmıştır. Davacı alacaklı 13.3.2000 tarihinde süresinde satış talebinde bulunduğundan sonra borçlunun 31.5.2000 tarihli 31.7.2000 de ödeme yapacağına ilişkin ödeme taahhüdünü alacaklının kabul etmesiyle satış isteme süresi kesilmiştir. 31.7.2000 tarihinde ödeme yapılmamış ve 20.1.2001 tarihli ödeme taahhüdünde bulunulmuştur. Davacı alacaklının 31.7.2000 tarihli taahhüdü ihalelerin sonra ilk satış isterken kalan süre içinde satış talebinde bulunması gerekirdi. Oysa davacı alacaklı tarafından İİK'nun 106 ve 110. maddelerde taşınmazlar için öngörülen iki yıllık satış isteme süresi dolduğundan davacının haczi düşmüştür. Merci Hakimliğince bu yönler gözetilerek «şikayetin reddi» gerekirken, yazılı gerekçeyle kabulünde isabet görülmemiştir.

19. HD. 17.4.2003 T. E: 671, K: 4070 (www.e-uyar.com)

IV- Haciz tarihinden itibaren 1 ve 2 yıllık (şimdi, 6 ay ve 1 yıllık) süre içinde satış istemiş olan alacaklının, daha sonra satış talebini geri alması (satışı durdurması) halinde, haciz tarihinden itibaren 1 ve 2 yıllık (şimdi, 6 ay ve 1 yıllık) süre dolmadan (yani kalan süre içinde) yeniden satış istememesi halinde, haczin düşeceği-

İİK'nun 106. maddesi hükmüne göre, alacaklı haczolunan mal menkul ise, hacizden nihayet bir sene içinde, gayrimenkul ise hacizden nihayet iki sene içinde, gayrimenkul ise hacizden nihayet iki sene içinde satılmasını isteyebilir. İİK'nun 110. maddesi de «bir malın satılması yasal süre içinde istenmez veya talep geri alınıp da bu müddet

içinde yenilenmez ise o mal üzerindeki haciz kalkar» hükmünü içermektedir. 110. maddede ifade edilen «müddet» tabiri, satış talebinin hacizle başlayan menkul veya gayrimenkul mallar için bir ve iki yıllık süre içerisinde yapılması gerektiği anlamındadır. Yoksa, talebin geri alınıp sonradan yenilenmesi halinde ikinci bir tam süre başlamaz. Somut olayda haciz 10.3.1999 tarihinde yapılmış, satış 15.2.2000 tarihinde istenip, 20.3.2000 tarihinde satış talebi geri alınmıştır. Ardından 19.4.2001 tarihinde yeniden taşınmazın satışı istenmiştir. Diğer bir ifade ile ilk satış talebinden vazgeçilmesi nedeniyle en geç ikinci yılın bitim tarihi olan 10.3.2001 tarihine kadar talep yenilenmemiş olup iki yıldan sonraki bir tarihte satış talebi taşınmaz üzerindeki haciz düştükten sonradır. Bu hususlar gözetilmeden şikayetin reddine karar verilmesi isabetli değildir.

19. HD. 30.4.2002 T. E: 2001/1601, K: 3254 (www.e-uyar.com)

MAKALE

TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU (TFF)'NİN YENİ UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM KURULU (UÇK) TALİMATI VE PROFESYONEL FUTBOLCU SÖZLEŞMELERİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARDA UYGULANACAK HUKUK MESELESİ

Av. Yakub KIZILKAYA

Profesyonel futbolcu sözleşmelerine uygulanacak hukuk sözleşmenin ulusal-uluslararası niteliğine göre değişkenlik gösterebilmektedir. Profesyonel futbolcu sözleşmesinin uluslararası niteliğe haiz olması için bir kulüp ile o kulübün tescilli olduğu ulusal futbol federasyonunun mukim olduğu ülkede “yabancı” konumunda bulunan bir futbolcu arasında akdedilmiş olması gerekir(1) . Buna karşılık; kulübün tescilli olduğu federasyonun mukim olduğu devletin vatandaşı bir futbolcu ile söz konusu kulüp arasında akdedilen sözleşme ise ulusal nitelikte kabul edilmektedir. (2) Sözleşmenin ulusal niteliğe mi uluslararası niteliğe mi haiz olduğunun tespitinin yanında söz konusu sözleşmeye ilişkin yargılamanın hangi merci tarafından yapılacağının tespiti de uygulanacak hukukun belirlenmesi bakımından önemlidir. Bu nedenle uygulanacak hukuk bahsine geçmeden evvel ulusal ve uluslararası nitelikli sözleşmelerin hangi yargı mercilerine tabi olacağının ayrı ayrı tespiti yapılması gerektiği kanaatindeyiz. Uluslararası nitelikli uyuşmazlıklar bakımından

FIFA organlarının yargı yetkisi, FIFA Futbolcuların Statüsü ve Transferi Talimatı (FSTT)'nin Yetki, (Jurisdiction) başlıklı bölümünde düzenlenmiştir. İlgili bölümde yer alan 22, 23 ve 24. maddeler gereğince profesyonel futbolcu sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar için herhangi bir oyuncu veya kulübün istihdamla bağlantılı uyuşmazlıklar bakımından bir hukuk mahkemesi huzurunda tazminat talep etme hakkı saklı tutulmak kaydıyla FIFA'nın ilgili kurulları(3) yetkili kılınmıştır. Bu noktada önemle belirtilmelidir ki; FIFA FSTT hükümleri ve FIFA FSTT Şerhi (Commentary on the Regulation for the Status and Transfer of Players) kapsamında FIFA'nın ilgili kurullarının yargı yetkisinin doğumu için bu yetkinin ulusal federasyonların iç düzenlemelerinde tanınmış olmasına gerek yoktur. Bu bağlamda ifade etmek gerekir ki; FIFA'nın ilgili kurulları ulusal federasyonların iç düzenlemelerinde beyan edilmemiş veya taraflarca profesyonel futbolcu sözleşmesinde ya da ayrı bir sözleşmede yetkili kılınmamış olsa dahi FIFA FSTT'de belirtilen uyuşmazlıklar bakımından yargı yetkisine sahiptir(4) . Uluslararası

DİPNOT

1 FIFA FSTT Şerhi Madde 22(4)(b)

2 Alper Çağrı Yılmaz FIFA ve CAS Kuralları Çerçevesinde Uluslararası Nitelikli Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Feshi,

İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2017, s. 233.

3 DRC (Dispute Resolution Chamber) ve PSC (Player's Status Committee)

4 Yılmaz, a.g.e., s.225.

MAKALE

nitelikli profesyonel futbolcu sözleşmesi bakımından kural olarak FIFA kurulları yargılama yetkisine sahip olmakla birlikte FIFA FSTT'nin 22/b maddesi gereği taraflar istihdamla bağlantılı olan uyuşmazlıkların ulusal düzeyde oluşturulan bağımsız bir tahkim kurulunca karara bağlanmasını tercih edebilirler. FIFA FSTT 22/b gereği; böylesi bir tahkim şartına ya doğrudan sözleşmede ya da taraflar hakkında uygulanabilir toplu iş sözleşmesinde yer verilmelidir. O halde; uluslararası nitelikli sözleşmeler bakımından FIFA'nın yargılamaya yetkili olduğu, TFF UÇK'nın ise ihtiyari hakem kurulu niteliği taşıdığını söylemek mümkündür(5-6).

Ulusal nitelikli uyuşmazlıklar bakımından ise yetkili yargı merciinin ayrıca tespit edilmesi gerekir. Bu noktada değinilmesi gereken önemli bir husus Anayasa Mahkemesinin 18.01.2018 tarihli ve 2017/136 E., 2018/7 K. numaralı kararıdır.

DİPNOT

5 Bu noktada UÇK'nın, FIFA FSTT'de yer alan ulusal tahkim kurulunun varlığı için öngörülen şartları sağlayıp sağlamadığı tartışmaya açılabilir.

UÇK'nın uluslararası nitelikli uyuşmazlıklar bakımından yetkili sayılabilmesi için FIFA FSTT'de (m.22/1) öngörülen ilk şart ilgili ülkenin milletlerarası özel hukuku bakımından genel mahkemelerin münhasır yetkili kılınmamış olmasıdır. UÇK bakımından inceleme yapıldığında incelenmesi gereken kanun MÖHUK olacaktır. MÖHUK'ta profesyonel futbolcu sözleşmeleri bakımından herhangi bir münhasır yetki şartının öngörülmediği söylenebilir.

UÇK'nın ihtiyari hakem heyeti olarak varlığının kabulü bakımından incelenmesi gereken diğer şartlara FIFA FSTT 22/b maddesinde yer verilmiştir. Bu şartlar; tarafların eşit temsili ve adil yargılamadır. Söz konusu şartlar FIFA FSTT'de son derece yüzeysel olarak ifade edilmiş olmakla birlikte; bu şartlara National Dispute Resolution Chamber (NDRC) talimatında ve FIFA'nın 1010 sayılı genelgesi kapsamında da ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Söz konusu şartların UÇK tarafından sağlandığını söylemek mümkündür. (Ayrıntılı bilgi için bkz. Yılmaz, a.g.e., ss. 366-370.)

6 UÇK'nın FIFA tarafından ihtiyari hakem

Söz konusu dosyada İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesi tarafından 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un beşinci maddesinin ikinci fıkrasının Anayasaya aykırılığı gerekçesi ile iptali istenmiştir. İlgili madde aşağıda verilmiştir.

MADDE 5 – (1) TFF'nin ilk derece hukuk kurulları özellikle aşağıdaki kurullardan oluşur:

- a) Uyuşmazlık Çözüm Kurulu.
- b) Disiplin kurulları.
- c) Kulüp Lisans Kurulu.
- ç) Etik Kurulu.

(2) İlk derece hukuk kurulları kulüp lisansı ile ilgili kararlar almaya veya bu Kanun, TFF Statüsü, TFF'nin diğer talimat ve düzenlemeleri ile diğer yetkili TFF kurul ve organları tarafından alınacak kararlara ilişkin olarak çıkacak ihtilaflarda karar vermeye münhasıran yetkilidir.

Anayasa Mahkemesi söz konusu maddenin Anayasaya aykırılığını tartışmış ve neticede ilgili maddenin, Anayasanın

heyeti olarak varlığının kabulü üstteki dipnotta açıklanmıştır. Bununla birlikte, UÇK'nın ulusal hukuk düzeni bakımından da uluslararası nitelikli uyuşmazlıklar bakımından yetkili yargılama kurulu olarak tanınması gerekir. 5894 sayılı Kanun ve UÇK Talimatında, UÇK'nın yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklar bakımından yargı yetkisine sahip olup olmadığı konusunda herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Buna karşılık, TFF Statüsünün "Hukuk Kurullarının Yetki Alanı" başlıklı 63/3 maddesinde ise ulusal ihtilaflarda TFF'nin, uluslararası ihtilaflarda ise FIFA'nın yetkili olduğu ifade edilmiştir. Söz konusu ifadede UÇK'nın uluslararası nitelikli ihtilaflar bakımından yetkili olmayacağı sonucu çıkarılabilecektir. Nitekim Yılmaz, TFF Statüsünün değiştirilmesi sureti ile UÇK'nın yabancılık unsuru içeren uyuşmazlıklar bakımından yargı yetkisiyle teçhiz edilmesinin mümkün olabileceğini belirtmiştir. (Yılmaz, a.g.e., s.371). Kanaatimizce ise TFF Statüsünde yer verilen hüküm UÇK'nın uluslararası nitelikli uyuşmazlıklar bakımından yetkili kılınmasına engel değildir. Öyle ki; 5894 sayılı Kanunun 3/1-c maddesinde Türkiye Futbol Federasyonu'nun görevlerine ilişkin olarak "FIFA ve UEFA'nın yetkili organları tarafından konulan kuralların gereği

2., 13., 36., ve 59. Maddelerine aykırı olduğu kanaatine oyçokluğu ile ulaşmıştır. Verilen kararda iptal hükmünün, kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından 1 yıl sonra yürürlüğe girmesi kamu yararı nedeniyle uygun görülmüştür. Söz konusu karar 02.03.2018 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bahse konu Anayasa Mahkemesi Kararından evvel, Anayasa mahkemesi kararına konu edilmiş 5894 sayılı kanunun beşinci maddesinin ikinci fıkrası ve söz konusu kanun maddesi ile bağlantı içerisinde olan 01.08.2015 tarihinde yürürlüğe girmiş eski UÇK Talimatı'nın 2. Maddesi gereği profesyonel futbolcu sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar bakımından münhasıran yetkili yargılama merci UÇK idi. Nitekim 01.08.2015 tarihinde yürürlüğe girmiş Eski UÇK Talimatı'nın ikinci maddesi aşağıdaki şekildeydi;

KURULUN YARGI YETKİSİ:

Madde 2- Uyuşmazlık Çözüm Kurulu,
a) Kulüpler,
b) Kulüpler ile futbolcular, profesyonel teknik adamlar, antrenörler, futbol menajerleri,
c) Futbol menajerleri ile futbolcular, profesyonel teknik adamlar, arasında sözleşmeden doğan futbolla ilgili tüm uyuşmazlıkları, taraflarının başvurusu üzerine münhasıran görevli ve yetkili olarak inceler ve karara bağlar. Görüldüğü üzere profesyonel futbolcu sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar bakımından UÇK münhasıran görevli ve yetkili olarak karar yetkisine sahipti. Ancak Anayasa mahkemesinin iptal kararının ardından TFF 18.02.2019

tarihinde web sitesinde yayınladığı haber ile 02.03.2019 tarihinde yürürlüğe girecek yeni UÇK Talimatını ilan etmiştir. Yeni UÇK Talimatı'nın yargı yetkisine ilişkin maddesi ise aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir;

KURULUN YARGI YETKİSİ:

Madde 2- Kulüpler, futbolcular, teknik adamlar ve futbol menajerleri; aralarındaki futbolla ilgili her türlü sözleşmeden doğan ihtilafların çözümünü için Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun yetkisini kabul edip etmemekte serbesttirler. Bununla birlikte sportif cezalarla, yetiştirme tazminatına ilişkin ihtilaflar münhasıran Uyuşmazlık Çözüm Kurulu önünde çözülür. Buna göre 02.03.2019 tarihinden önce UÇK zorunlu bir yargı merci iken, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ve 02.03.2019 tarihinde yürürlüğe giren yeni UÇK Talimatı ile artık ihtiyari bir hakem heyeti halini almıştır demek mümkündür. O halde ulusal nitelikteki uyuşmazlıklar bakımından yetkili yargılama merci genel mahkemeler olarak tespit edilecek, UÇK ise tarafların ortak iradesi ile başvurulabilecek ihtiyari bir hakem heyeti olarak değerlendirilecektir. Ancak önemle belirtilmelidir ki; UÇK sportif cezalar ve yetiştirme tazminatına ilişkin ihtilaflar bakımından münhasıran görevli ve yetkili olmaya devam edecektir. Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında bir Türk kulübü ile yabancı futbolcu arasında imzalanmış profesyonel futbolcu sözleşmesinden doğan bir uyuşmazlık halinde uygulanacak hukukun tespit edilmesi bakımından dört farklı ihtimalin

söz konusu olduğunu söylemek mümkündür. Bunlardan ilki ulusal nitelikli uyuşmazlıkların UÇK veya genel mahkemelerce incelenmesi, ikincisi uluslararası nitelikli uyuşmazlıkların UÇK merciinde incelenmesi üçüncüsü uluslararası nitelikli uyuşmazlıkların genel mahkemelerde incelenmesi ve dördüncüsü ise uluslararası nitelikli uyuşmazlıkların FIFA merciinde incelenmesidir. Aşağıda bu ihtimaller gözetilerek uygulanacak hukukun tespiti yapılacaktır. Ulusal nitelikli uyuşmazlıklar bakımından uygulanacak hukukun tespit edilirken uyuşmazlığın çözümü ile ilgili hükümlerin yani uygulanacak hukukun belirli bir sıraya göre tespit edilmesi gerekir. Bu sıralamada ön sıradaki bir düzenlemede uygulanabilecek bir hüküm yoksa sonraki sırada gelen düzenleme hükümlerinin uygulanması söz konusu olur. Buna göre; öncelikle uygulanması gereken sözleşme serbestisi kapsamında tarafların sözleşmede kararlaştırdıkları ve emredici kanun hükümlerine aykırı olmayan sözleşme hükümleridir. Burada düzenleme bulunmayan hallerde ise, sırası ile PFSTT, futbolla ilgili diğer kanunlar, talimatlar ve yönergeler, hizmet sözleşmesi hükümleri başta olmak üzere Türk Borçlar Kanunu ve ilgili diğer kanuni düzenlemeler uygulanır(7) . Ayrıca bu noktada iş hukukunun genel ilkelerinden biri olan işçi yararına yorum ilkesinin uygulanacağını da belirtmek gerekir(8) . Yargılama merciinin UÇK veya genel mahkemeler olması ulusal nitelikli uyuşmazlıklara uygulanacak hukuk bakımından herhangi bir farklılık arz etmeyecektir.

DİPNOT

gibi uygulanmasını sağlamak, ulusal talimatlar hazırlamak ve Türkiye'yi futbol ile ilgili konularda yurt dışında temsil etmek." ifadesine yer verilmiştir. Dolayısı ile söz konusu kanun kapsamında FIFA FSTT'nin 22/b maddesinin uygulanması da TFF'nin görevleri arasında sayılabilecektir. Bu kapsamda her ne kadar TFF Statüsünde uluslararası uyuşmazlıklar bakımından FIFA'nın yetkili olduğu ifade edilmiş

olsa da söz konusu hükmü kesin yetki kuralı olarak değil, FIFA FSTT m.22/b kapsamında taraflarca aksi kararlaştırılabilir bir yetki kuralı olarak tanımlamak isabetli olacaktır. Nitekim uygulamada TFF Statüsü'nün ilgili maddesine rağmen uluslararası nitelikli ihtilaflar UÇK tarafından yetkili yargı merci olarak incelenip karara bağlanmaktadır.

7 Onur Aksoy, Profesyonel Futbolcunun İş

Sözleşmesi, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010, s.29; Ferhat Çelebi, Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015, s.46; Hasan Petek, Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, Ankara: Yetkin Yayınları, 2002, s.142. 8 Faruk Baştürk, İş Hukukunda Profesyonel

MAKALE

İkinci ihtimal uluslararası nitelikli uyuşmazlıkların UÇK merciinde incelenmesidir. Söz konusu bu ihtimal FIFA FSTT m.22/b'den kaynaklanmaktadır. Maddeye göre; "Bir kulüp ve bir oyuncu arasındaki istihdamla bağlantılı uluslararası boyutu bulunan uyuşmazlıklar ancak belirtilen taraflar açıkça ve yazılı olarak, bu türden uyuşmazlıkların federasyon içinde ve/veya toplu iş sözleşmesi kapsamında ulusal düzeyde oluşturulan bağımsız bir tahkim kurulunca karara bağlanmasını tercih edebilirler. Böylesi bir tahkim şartına ya doğrudan sözleşmede ya da taraflar hakkında uygulanabilir toplu iş sözleşmesinde yer verilmelidir. Bağımsız ulusal tahkim heyeti adil yargılama yapmayı garanti etmeli ve oyuncuların ve kulüplerin eşit temsili prensibine saygı duymalıdır." (9) Evvelce bahsettiğimiz üzere böyle bir durumda UÇK'nın ihtiyari bir tahkim kurulu olduğunu söylemek mümkündür. UÇK'nın ihtiyari tahkim niteliği göz önünde bulundurulduğunda uygulanacak hukukun tespiti için incelenmesi gereken kanun 4686 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanunu (MTK)'dır. Bu kanunun birinci maddesine göre; bu kanun, yabancılık unsuru taşıyan ve tahkim yerinin Türkiye olarak belirlendiği uyuşmazlıklarda uygulanacaktır. Söz konusu madde göz önünde bulundurulduğunda TFF nezdinde çözümlenecek uluslararası niteliğe haiz olan uyuşmazlıklar bakımından bu kanunun uygulama alanı bulacağını söylemek mümkündür. O halde uygulanacak maddi hukukun tespiti için de bu kanunun ilgili maddeleri göz önünde bulundurulmalıdır. Bu kanunun 12. Maddesinin c bendi uyarınca şayet taraflar sözleşmeye uygulanacak hukuku seçtilerse

hakem veya hakem heyeti seçilen hukuka göre karar vermelidir. Tarafların uyuşmazlığın esasına uygulanacak hukuk kurallarını kararlaştırmamış olmaları halinde ise, hakem veya hakem kurulu, uyuşmazlık ile en yakın bağlantı içinde olduğu sonucuna vardığı devletin maddi hukuk kurallarına göre karar verecektir. Bahse konu kanun hükümleri göz önünde bulundurulduğunda; TFF UÇK'nın uluslararası niteliğe haiz uyuşmazlıklar bakımından uygulayacağı hukuk tarafların seçtiği bir hukuk olup olmamasına göre belirlenecektir. Şayet taraflar; bir diğer ifadeyle kulüp ve futbolcu sözleşmeden doğan uyuşmazlığa uygulanacak hukuku belirlediyse; bu durumda TFF UÇK bu hukuku uygulamakla yükümlü tutulmalıdır. Ancak taraflar sözleşmeye uygulanacak hukuku seçmemişlerse bu halde uygulanacak hukukun TFF UÇK tarafından tespiti gerekmektedir. Bu noktada TFF UÇK'nın yapacağı tespitin Türk Hukuku olması gerekmektedir. Öyle ki; MÖHUK'un 24. Maddesine göre; meslekî faaliyetler gereği kurulan sözleşmelerde karakteristik edim borçlusunun işyeri hukuku sözleşme ile en sıkı ilişkili hukuk olarak belirtilmiştir. Profesyonel futbolcunun mesleki faaliyet yürüttüğü daha önce yaptığımız açıklamalar kapsamında tartışmasıdır. Öyleyse sözleşmeye uygulanacak hukukun tespiti için profesyonel futbolcunun işyerinin tespiti gerekir. Profesyonel futbolcu bakımından işyeri, futbol faaliyetinin icra edilmesi için futbolcuya her türlü teknik altyapının sağlandığı kulüp veya şirketin merkezidir(10) . Kanaatimizce bu durumda uluslararası niteliğe haiz olup TFF UÇK tarafından çözümlenecek uyuşmazlıklara uygulanacak hukuk kulüp merkezinin olduğu yer hukuku ve dolayısıyla Türk Hukuku olarak tespit edilmelidir.

DIPNOT

*Futbolcu, İstanbul: Beta Yayınevi, 2007, s.29.
9 İlgili maddenin çevirisi Yılmaz a.g.e.,*

*s.428'den alıntılanmıştır.
10 Çelebi, a.g.t., s.45.*

Uluslararası niteliğe haiz uyuşmazlıkların TFF UÇK merciinde çözümü esnasında uygulanacak hukuk bakımından tartışmaya açılması gereken noktalardan biri de UÇK Talimatının “Uygulanacak Maddi Hukuk” başlıklı 17. Maddesidir. Buna göre; Uyuşmazlık Çözüm Kurulu, 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kurulu ve Görevleri Hakkında Kanun, TFF Statüsü, TFF Talimat ve Düzenlemeleri ile FIFA ve UEFA kurallarını esas alarak Türk maddi hukukuna göre karar verecektir. Söz konusu hüküm yukarıda bahsettiğimiz MTK hükmü ile çelişmektedir. Öyle ki; MTK hükmüne göre taraflarca seçilen hukukun uyuşmazlığa tatbik edilmesi gerekirken UÇK Talimatında farklı bir hükme yer verilmiştir. Bu noktada MTK’nın kanun hükmü UÇK Talimatının ise TFF tarafından düzenlenmiş bir talimat olduğundan bahisle, normlar hiyerarşisine göre kanun hükmüne öncelik tanınması gerektiğini söylemekle yetineceğiz. Uygulamada pek rastlanmamakla birlikte üçüncü ihtimal uluslararası nitelikli uyuşmazlıkların genel mahkemelerde incelenmesidir(11) .

Uluslararası nitelikli uyuşmazlıkların genel mahkemelerde incelenmesi halinde uygulanacak hukuk elbette ki MÖHUK’a göre tespit edilecektir. Evvelce bahsettiğimiz üzere profesyonel futbolcular işçi sıfatını haiz olduğundan uygulanacak hukuk MÖHUK m.24’e göre belirlenecektir. Buna göre; meslekî faaliyetler gereği kurulan sözleşmelerde

karakteristik edim borçlusunun işyeri hukuku sözleşme ile en sıkı ilişkili hukuk olarak belirtilmiştir. Yukarıda da bahsettiğimiz üzere futbolcunun işyeri Türkiye olarak tespit edileceğinden uygulanacak hukuk da Türk Hukuku olarak tespit edilecektir. Uygulamada bu ihtimale nadiren rastlanmasının sebebi olarak genel mahkemelerde davaların çok uzun sürüyor olması ve genel mahkemelerin spor hukukunun uzmanlık gerektiren dinamiklerine uzak olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Uygulanacak hukukun tespiti bakımından dördüncü ihtimal ise uluslararası niteliğe haiz uyuşmazlıkların FIFA nezdinde incelenmesi ihtimalidir. Bu ihtimalde uygulanacak hukuk ise FIFA Statüsü ve talimatlarında belirlenen kurallardır(12) . Nitekim bu husus FIFA FSTT’nin 25. Maddesinin 6. fıkrasında şu şekilde ifade edilmiştir; Dispute Resolution Chamber “DRC(13) kararlarını yerel düzeydeki ilgili bütün düzenlemeleri, yasaları ve/veya toplu sözleşmeleri ve ayrıca sporun özelliklerini dikkate alarak FIFA Statü ve diğer talimatlarına uygun olarak verir.” Görüldüğü üzere; söz konusu maddelerde, DRC yargılamasında uygulanacak hukuk konusundaki temel hukuki kaynaklar olarak FIFA Statüsü, FSTT ve diğer FIFA düzenlemeleri kabul edilmiş, ulusal düzenlemelerin ise söz konusu kaynaklara ek olarak dikkate alınacağı vurgulanmıştır(14) . DRC kararlarında da FIFA düzenlemelerinin taraflarca seçilen ulusal hukuk kaidelerine üstün

olduğu fikri yerleşik bir içtihat olarak benimsenmiştir(15) . Özetlemek gerekirse; profesyonel futbolcu sözleşmelerinden doğan ihtilaflarda uygulanacak hukukun tespiti dört farklı ihtimale göre yapılmaktadır. Bunlardan ilki ulusal nitelikli ihtilafların UÇK veya genel mahkemeler tarafından incelenmesi, ikincisi uluslararası nitelikli ihtilafların UÇK tarafından incelenmesi, üçüncüsü uluslararası nitelikli ihtilafların genel mahkemelerce incelenmesi, dördüncüsü ise uluslararası nitelikli ihtilafların FIFA tarafından incelenmesidir. Ulusal nitelikli uyuşmazlıklar bakımından uygulanacak hukuk Türk Hukuku’dur. Uluslararası nitelikli uyuşmazlıkların UÇK tarafından incelenmesi durumunda ise uygulanacak hukuk, tarafların seçtiği ülke hukuku, şayet böyle bir seçim yok ise yine Türk Hukuku olarak tespit edilecektir. Üçüncü ihtimal olan uluslararası nitelikli uyuşmazlıkların genel mahkemelerde incelenmesi halinde ise MÖHUK m.24 kapsamında uygulanacak hukuk yine Türk Hukuku olarak tespit edilecektir. Dördüncü ve son ihtimal ise uluslararası nitelikli ihtilafların FIFA nezdinde incelenmesidir. Bu ihtimalde ise uygulanacak hukuk FIFA FSTT’nin yukarıda bahsedilen 25/6 maddesine göre tespit edilecektir. Bu madde ise; uygulanacak hukuk bakımından FIFA Statüsü ve Talimatlarına öncelik tanımakta, ulusal düzenlemelerin ise söz konusu kaynaklara ek olarak dikkate alınacağını vurgulamaktadır.

DİPNOT

11 Uluslararası nitelikli uyuşmazlıklar bakımından FIFA kurulları yetkili kılınırken FIFA FSTT m.22’de genel mahkemelere başvurma hakkı saklı tutulmuştur.

12 Faruk Baştürk, *Uluslararası Spor Federasyonlarında İş Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlıkların Çözümü*, FIFA ve FIBA Örneği, Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları, 2017, s. 51
13 FIFA Statüsünde DRC’nin görev alanı açıkça zikredilmemiş olmakla birlikte, Statünün 46. Maddesinde bir diğer kurul olan PSC’ye ilişkin açıklamalara yer verilirken DRC’den de bahsedilmiştir. DRC’nin görev alanına

ilişkin hükümlere ise FIFA FSTT m.24’de yer verilmiştir. Buna göre; DRC’nin, uluslararası transfer sertifikasına (ITC) ilişkin talepler dışında FSTT m.22/a, 22/b, 22/d, 22/e’de öngörülen uyuşmazlıklarda görevli olduğu düzenlenmiştir. Buna göre DRC, futbolcu ile kulüp arasındaki hizmet sözleşmesi, yetiştirme tazminatı ve dayanışma katkı payından doğan uyuşmazlıklarda görevli olan bir FIFA kuruluudur tanımını yapmak isabetli olacaktır. (Baştürk, *Uluslararası Spor Federasyonlarında İş Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlıkların Çözümü*: FIFA ve FIBA Örneği, s.41).

14 Yılmaz, a.g.e., s.253.

15 a.g.e., s.255.

MAKALE

LİMİTED ŞİRKETLERDE PAY DEVRİ

Av. Neslihan PELVAN

Çalışmamızda TTK m. 595'te(1) düzenlenen pay devrine ilişkin olarak mevzuattaki düzenlemeler, teorik genel bilgiler, doktrindeki tartışma ve görüşler, konu hakkında güncel Yargıtay kararları ana hatlarıyla ele alınacaktır. Tescil işlemiyle ilgili olarak da yasal düzenlemelere, TTK m. 598 ile doktrindeki tartışma ve görüşlere kısaca değinilecektir. Limited ortaklık payı kanuni düzenlemelerdeki esaslara uyularak devredilebilir. Limited şirket düzenlemesinde aksine bir hüküm yoksa limited şirket payı ortaklardan birisine veya üçüncü bir kişiye kısmen veya tamamen devredilebilir. Payın

devrinde tasarruf aşaması, payın devri sözleşmesi ve ortaklık onayı olmak üzere iki aşamalıdır(2). Şirket sözleşmesi ile devir tamamen yasaklanabilir veya daha ağır şartlara bağlanabilir. Şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemişse, esas sermaye payının devri için, genel kurul onayı şarttır. Devir bu onayla geçerli olur. TTK m. 595/3'e göre, ortaklar genel kuruluna sebep göstermeksizin onayı reddetme imkanı tanınmıştır. Böylelikle genel kurula geniş taktir yetkisi verilmiştir(3). Payın devrine ilişkin koşullar TTK m. 595'te(4) düzenlenmiştir. TTK m. 595'in gerekçesi(5) ve diğer ilgili maddeler incelendiğinde,

DİPNOT

1 14.02.2011 tarih ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu.

2 Şener, Oruç Hami: Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, Ankara 2015, s. 691.

3 Bahtiyar, Mehmet: Ortaklıklar Hukuku, İstanbul 2017, s. 448.

4 Devir MADDE 595- (1) Esas sermaye payının devri ve devir borcunu doğuran işlemler yazılı şekilde yapılır ve tarafların imzaları noterce onanır. Ayrıca devir sözleşmesinde, ek ödeme ve yan edim yükümlülükleri; rekabet yasağı ağırlaştırılmış veya tüm ortakları kapsayacak biçimde genişletilmiş ise, bu husus, önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım hakları ile sözleşme cezasına ilişkin koşullara da belirtilir. (2) Şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemişse, esas sermaye payının devri için, ortaklar genel kurulunun onayı şarttır. Devir bu onayla geçerli olur. (3) Şirket sözleşmesinde başka türlü düzenlenmemişse, ortaklar genel kurulu sebep göstermeksizin onayı reddedebilir. (4) Şirket sözleşmesiyle sermaye payının devri yasaklanabilir. (5) Şirket sözleşmesi devri yasaklamış veya genel kurul onay vermeyi reddetmişse, ortağın haklı sebeple şirketten çıkma hakkı saklı kalır. (6) Şirket sözleşmesinde ek ödeme veya yan edim yükümlülükleri öngörüldüğü takdirde, devralanın ödeme gücü şüpheli görüldüğü için ondan istenen teminat verilmemişse, genel kurul şirket sözleşmesinde hüküm bulunmasa bile, onayı reddedebilir. (7) Başvurudan itibaren üç ay içinde genel kurul reddetmediği takdirde onayı vermiş sayılır.

5 Madde 595 Gerekçesi- Birinci fıkra:

Birinci fıkra devir sözleşmesi yazılı şekle bağlanmış ve 6762 sayılı Kanunda olduğu gibi imzaların noterce onayı da aranmıştır. İsviçre Tasarısında bulunmayan bu şartın korunmasında yarar görülmüştür. Çünkü, yazılı şekil, imza onanması hem ispat yönünden gereklidir hem güvenliği sağlamaktadır hem de tarafları, devir, özellikle ek ödeme ve yan edim yükümlülükleri ve diğer sözleşmesel borçlar bakımından düşünmeye yöneltmek için uygun bir araç niteliğine sahip bulunmaktadır. Birinci fıkra, "hem esas sermaye payının devri hem de devir borcunu doğuran işlemler"i yazılı şekle bağlandığı belirtilerek, "devir vaadi", "ön sözleşme", "borçlanma işlemi" gibi terimler söz konusu edilerek açılan tartışmalara son verilerek istenmiştir. Devir borcunu doğuran işlem bir sözleşme veya tek taraflı bir işlem, meselâ taahhütname olabilir; bu taahhütname de aynı şekle tabidir. Bu sebeple şekil hükmünü koyan birinci cümlede geniş kapsamlı "işlem" terimi kullanılmıştır. Buna karşılık devir, sözleşme şeklinde yapılmalıdır. Aksi sözleşmede öngörülmemişse geçiş ortaklar genel kurulunun onayı ile gerçekleşir. Onaya kadar sözleşme askıdadır. Tasarıda sınırlı sayıda (numerus clausus olarak) öngörülmesi bulunan ve yükümlülük getirdiği için önemli gördüğü hususların devir sözleşmesinde açıkça öngörülmesini emretmiştir. Bunlar ek ödeme yükümlülüğü, yan edim yükümlülüğü, rekabet yasağının ağırlaştırılması veya tüm ortakları kapsayacak şekilde genişletilmesi, önerilme, önalım ve alım hakları ile cezaya ilişkin şartlardır. Bu sözleşmeye açıkça

limited şirket sermaye şirketlerine yaklaştırılmakta, payın devrinin kolaylaştırılmasına yönelik düzenlemeler yer almaktadır(7) . TTK m. 595/1 incelendiğinde, esas sermaye payının devri ve devir borcunu doğuran işlemler yazılı şekilde yapılır ve tarafların imzaları noterce onanır. Bu şekil geçerlilik şartıdır(7) . Yasada öngörülen şekilde yapılmayan devir sözleşmesi, genel kurulun onayıyla da geçerlilik kazanamaz(8) . Kanun tarafından öngörülen şekle uyulmadan akdedilen sözleşmeden doğan borçlar ifa edildikten sonra geçersizliğinin ileri sürülmesi veya devreden tarafın şekle uyulmamasını sağladıktan sonra geçersizliği ileri sürmesi hakkın kötüye kullanılmasıdır. Bu nedenle ana sözleşme ile genel kurul onayının kaldırıldığı hallerde sadece yazılı devir sözleşmesi ile nama yazılı sermaye payını devreden ortak sonradan şekle aykırılık sebebiyle devir sözleşmesinin geçersizliğini ileri sürememesi gerektiği savunulmaktadır(9) . Kanun koyucu payın devrinde sadece taahhüt işlemini değil, aynı zamanda tasarruf işlemini de şekle bağlamıştır(10) . Bir ihtilaf durumunda söz konusu şekil şartlarına uyulup uyulmadığı mahkemece resen dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir(11) .

DİPNOT

yazma zorunluluğunun sebebi, devralanın yükümlülüklerinin tam bilincinde olması ve bu hususta onun bilgilendirilmesi yükümünü de satıcıya yüklemektir. Ancak, bu kayıtların devir sözleşmesinde bulunmaması, sözleşmeyi geçersiz kılmaz, fakat devreden bazı hallerde sorumluluğuna sebep olur. "Bazı haller" ile alıcının söz konusu yükleri ve hakları bilmesi, payı bunları bilerek almasıdır. İkinci fıkra: Devir için, genel kurulun (kural olarak) onayı şarttır. Ancak onaya ilişkin ikinci fıkra emredici değildir. Şirket sözleşmesinde, onayın aranmayacağı devrin kurulmasıyla gerçekleşeceği öngörülebilir. Üçüncü fıkra: Genel kurulunun onay vermeyi reddetmesi için sebep göstermesi gerekmez. Şirket sözleşmesi hangi hallerde izin verilmeyeceğini öngörebilir. Dördüncü ve beşinci fıkra: Devir yasaklanabilir. Yasağa rağmen ortak haklı sebeplerin varlığında şirketten çıkabilir. Haklı sebeplerin nitelik ve özellikleri ile ilgili bir sınırlama yoktur. Altıncı fıkra: Şirket sözleşmesinde ek ödeme

TTK m. 595/1'de belirtilen kayıtların devir sözleşmesinde yer almamasının yaptırımını hükümde açıkça düzenlenmemişse de madde gerekçesinde bu kayıtların bulunmamasının sözleşmeyi geçersiz kılmayacağı belirtilmiştir. Öğretide bir kısım görüşler bu kayıtların kısmen veya tamamen yer almamasının geçersizliğe yol açacağını(12) ; bir başka görüş ise burada en azından irade bozukluğuna ilişkin hükümler kapsamında, özellikle yanlışla (hata) gerekçesine dayalı olarak sözleşmenin geçersizliğinin ileri sürülmesinin mümkün olduğunu savunmaktadırlar(13) . Öte yandan aksi kanaattaki diğer bir görüşe göre, hükmün lafzı ve gerekçedeki açıklamalardan hükmün emredici olmadığı ve devir sözleşmesi TTK m. 595'te yer alan bilgileri içermese dahi geçerli olduğunu ancak devreden devralanı esas sözleşmede yer alan yükümlülükler hakkında gereği gibi bilgilendirmediği hallerde, devralan zarara uğraması halinde devreden sorumluluğuna gidilebileceğini belirtmektedir(14) . Devir sözleşmesi, devredenle devralan arasında gerçekleştirilir ve tasarruf işleminin unsurlarından biri olarak nitelendirilir. Devir sözleşmesinin şarta bağlanması da mümkündür. Bu ihtimalde taraflarca kararlaştırılan şart

ve ortaklık onayı işlemlerinin her ikisi de gerçekleşmeden, ortak sıfatının geçtiğinden söz edilemeyecektir(15) . TTK ilgili düzenlemeye göre, devrin şirkete karşı geçerlilik kazanabilmesi için kural olarak genel kurulun onayı aranmaktadır. Genel kurulun onayına ilişkin bu düzenleme emredici değildir. Şöyle ki TTK m. 595/2'ye göre, şirket sözleşmesine konacak bir hükümle, limited şirket esas sermaye payının devrinde ortaklar genel kurul onayı kaldırılabilir. TTK m. 616/1-g'ye göre, limited şirkette esas sermaye paylarının devirlerinin onaylanması genel kurulun devredilemez yetkileri arasında sayılmıştır. Şirket sözleşmesinde onay koşulunun kaldırılması halinde genel kurulun bu yetkisinden vazgeçmiş olduğunu kabul eden görüş vardır(16) . Ayrıca TTK m. 595/3 anlam bakımından tereddüt doğuracak bir şekilde kaleme alınması nedeniyle eleştirilmektedir(17) . Fıkranın başında şirket sözleşmesinde başka türlü düzenlenmemişse denilmiştir. Bu ifadeden, bu konuda şirket sözleşmesinde herhangi bir hüküm bulunup bulunmayacağının anlaşılmadığı; örneğin, sözleşmede böyle bir açık hüküm bulunmadığı ve şirket sözleşmesinin de başka türlü düzenlenmediği durumlarda, genel kurulun pay devrini sebepsiz olarak reddedebilecek midir?

ve yan edim yükümü bulunduğu takdirde, şirketi korumak amacıyla devir alanın ödeme gücünün şüpheli olduğu hallerde genel kurulun onayını güvence verilmesine bağlamasına olanak sağlamıştır. Güvence verilmezse ortaklar kurulu onayı reddedebilir. Bu halde genel kurul, sözleşmede hüküm bulunmasa bile onayı reddedebilir. Yedinci fıkra: Bu hüküm ile onayın sessiz kalınarak sürüncemede bırakılması engellenmiştir. 6 Doğrusöz Koşut, Hanife: " Limited Şirkette Nama Yazılı Senede Bağlanmış Esas Sermaye Payının Devri Şartları", MÜHF- HAD, C. 22, S.1, s. 366. 7 Şener, s. 686. 8 Bahtiyar, s. 446. 9 Koşut, s. 383-384. 10 Şener, s. 686. 11 Y. 11 HD., 25.02.1986, E. 85/ 7401 K. 86/948. (Bu karar için bkz. Başbuğoglu, Tarık: Uygulamalı Türk Ticaret Kanunu, Açıklamalar-İçtihatlar, C. I, Ticari İşletme, Ticaret Şirketleri,

Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 1988. 12 Yıldız, Şükrü: Limited Şirketler Hukuku, İstanbul 2007, s. 139; Ayrıca bkz. Yıldız, Şükrü: "Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Limited Şirkete İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi", Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2005, C.II, S. 1, s. 449-468.; Tekinalp, Ünal: Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul 2013, N 21-18. 13 Kendigelen, Abuzer: Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, İstanbul 2012, s. 502 vd. 14 Koşut, s. 373. 15 Demirkapı, Ertan: " Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Hükümlerine Göre Limited Ortaklıkta Payın Devri", İzmir 2008, s. 506, 509. 16 Can, Mustafa Erdem: Şirketler Hukuku Dersleri, Ankara 2017, s. 267. 17 Altaş, Soner: Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Şirketler, Ankara 2017, s. 275.

MAKALE

Sorusuna ilişkin açıklığın yargı kararları ve öğretideki görüşler doğrultusunda şekillenmesi gerektiği ifade edilmektedir. TTK m. 595'te esas sermaye payının devrini onaylayan genel kurulda hangi yeter sayılarla karar alınacağı düzenlenmemiştir. TTK m. 621'de düzenlenen önemli kararlar arasında da yer almamaktadır. Bu durumda, devrin onaylanması için gerekli olan nisap TTK m. 620'de düzenlenen olağan karar nisabıdır(18) . İnceleme konusu yaptığımız kararda olduğu gibi limited şirketin iki ortağının bulunması halinde onama kararının hangi nisapla alınması gerektiği tartışmalı olup üzerinde ayrıca durulması gerekmektedir. Limited şirketin iki ortağının bulunması halinde onama kararının oybirliği ile alınması gerektiği belirtilmektedir(19) . İki ortaklı ve esas sermayenin yarı yarıya paylaşıldığı bir limited şirkette, ortaklardan birinin sermayesinin tamamını devretmek istemesi halinde, devreden kural olarak devrin onaylandığı genel kurul toplantısına kadar ortaklık sıfatını koruyacağından, devreden ortağında genel kurul kararına katılması mümkündür(20) . Ancak sermayenin yarısını temsil eden devreden ortağın genel kurul toplantısına katılamaması halinde, sermayenin diğer yarısını temsil eden ortağın bulunduğu genel kurul toplantısında devre onay vermesi halinde devrin gerçekleştiği kabul edilmektedir(21) . Türk Ticaret Kanunun getirdiği

önemli yeniliklerden birisi şirketin devrin bildirilmesinden itibaren üç ay içinde ret kararı vermediği sürece, devrin onaylanmış sayılacağı kabul edilmektedir. (Zimmi kabul karinesi)(22) . Devrin ortaklığa bildirilmesi zorunluluğuna ilişkin olarak eski Ticaret Kanunda hüküm bulunmasına rağmen TTK m. 595'te bildirimle ilişkin açık bir düzenleme söz konusu değildir. Payın iradi devrinde kanun maddesinde açıkça belirtilmemiş olsa da esas sermaye payının devri için genel kurulun onayının aranması nedeniyle payın devrinin şirkete bildirilmesinin zorunlu olduğunun kabul edilmesi gerektiğini savunan görüşler bulunmaktadır(23) . Kanunda bildirim kimin tarafından yapılacağı da açıkça düzenlenmemiştir. Devreden, devralan ya da her ikisi birlikte de bildirimde bulunabileceklerdir(24) . Ortaklık sıfatının şirkete karşı ileri sürülmesi için eski Türk Ticaret Kanunu'ndan farklı olarak devrin pay defterine kaydı zorunlu olmamakla birlikte, limited şirket genel kurulunun onayı üzerine şirket müdürü, devir işlemini pay defterine kaydeder. Eğer şirket sözleşmesinde genel kurul onayı zorunluluğu kaldırılmışsa, müdür/ müdürlerin devri kendilerine durumun bildirilmesi üzerine pay defterine kayıt yapmaları gerekmektedir(25) . TTK m. 598'de(26) tescil düzenlenmiştir. Ortaklık müdürü tescil için Ticaret Sicil Yönetmeliği(27) madde 103'te(28) sayılan belgelerle

DİPNOT

18 Bahtiyar, s. 449; Şener, s. 688; Yıldız, s. 165.

19 Yıldız, s. 165.

20 Doğanay, İsmail: "Limited Şirkette Ortaklık Payının Bir Başkasına Devredilmesinin Koşulları Nedir?", *Batıder*, Aralık 1975, C. VIII, S. 2, s. 92.

21 Koşut, s. 379.

22 Koşut, s. 380.

23 Bahtiyar, s. 449.; Koşut, s. 381.

24 Bahtiyar, s. 449.

25 Can, s. 266.

26 Tescil MADDE 598- (1) Esas sermaye

paylarının geçişlerinin tescil edilmesi için, şirket müdürleri tarafından ticaret siciline başvurulur. (2) Başvurunun otuz gün içinde yapılmaması hâlinde, ayrılan ortak, adının bu paylarla ilgili olarak silinmesi için ticaret siciline başvurabilir. Bunun üzerine sicil müdürü, şirkete, iktisap edenin adının bildirilmesi için süre verir. (3) Sicil kaydına güvenen iyiniyetli kişinin güveni korunur.

27 Yayımlandığı Resmi Gazetenin Tarihi : 27/1/2013 No : 28541.

28 Esas Sermaye Paylarının Geçiş Başvuru ve tescil MADDE 103- (1) Esas

tescil için Ticaret Siciline başvurur. Limited şirket müdürlerinin devredilemez yetkileri arasında, payın devri halinde Ticaret Siciline başvuruları sayılmamıştır. Bu nedenle şirket tescil başvurusunu yapmak için müdürler dışında bir başkasını da yetkilendirebilir(29) . Ticaret Sicil müdürü, devir şartlarının gerçekleşip gerçekleşmediğini resen araştırmalıdır(30) . Ticaret siciline yapılacak olan tescil kurucu nitelikte olmayıp açıklayıcı niteliktedir(31) . Devreden ortağa tescil için doğrudan Ticaret Siciline başvurma hakkının tanındığı, bu hakkın hükmen tescil davasını gereksiz hale getirdiği ifade edilmektedir(32) . Ticaret Siciline başvuru hakkı sadece devredene ait olup devralana bu konuda talepte bulunma hakkı tanınmamıştır. Başvuruda devralan ortağın en az devreden ortak kadar

menfaatinin bulunması sebebiyle devralan ortağa başvuru hakkı tanınmaması önemli bir eksiklik olarak görülmektedir(33) . Yine hükmün kurucu nitelikte olmayıp açıklayıcı nitelikte olan tescile, iyi niyetin korunması bakımından bir fonksiyon yüklenmesi eleştirilmektedir(34) . Konuya ilişkin Yargıtay kararları incelendiğinde(35) Yargıtay ilgili kararında(36) karşı oyda, devrin pay defterine kaydı, hisse devrinin mutlaka geçerlilik şartı olmayıp, pay defterine tescilin etkisi izhari nitelikte olduğunu (Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 03.05.2001 gün, E. 2011/1607 K. 2001/3872, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 16.12.2004 gün ve E. 2004/3023, K. 2004/12406 sayı); ortak sıfatının geçişinin tamamlanmasının, ortaklığın onayı ile gerçekleştiğini (Baştuğ - Temel İlkeler. Sh.199, Poroy - Tekinalp - Çamoğlu -ortaklıklar

ve Kooperatifler s. 889, Tekinalp-Tescil Davası s. 5, Hirsch - Tekinalp s. 267, Pulaşlı - Şirketler s. 1024); pay defterine kaydı, hukuki bir sonuç doğurmadığı gibi aksine yeni ortağın ve her şeyden önce ortaklığın hukuki durumunu belirlemeye yaradığını; devralanın, kayıttan önce ortak sıfatını kazanacağını ve ortaklıkta devralana ortak olarak davranma hakkına sahip olduğunu belirtmiştir. Yargıtay bir başka kararında(37) , TTK'nın 595. maddesindeki şartlara uygun düzenlenmeyen hisse devir sözleşmesinin geçersiz olduğu ve buna bağlı olarak da sözleşmede kararlaştırılan cezai şartın da geçersiz olduğu gözetilerek davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçelerle davanın kabulüne karar verilmiş olmasının doğru olmadığına oybirliğiyle karar vermiştir.

DİPNOT

sermaye paylarının geçişlerinin tescili için aşağıda sayılan belgelerle otuz gün içinde ilgili müdürlüğe başvurulur: a) Şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemişse esas sermaye payının devrine onay veren genel kurul kararının noter onaylı örneği. b) Esas sermaye payının devrine ilişkin tarafların imzaları noter onaylı devir sözleşmesi; payın, miras, eşler arasındaki mal rejimi veya icra yoluyla geçmesi halinde buna ilişkin belge. c) Pay geçişinin işlendiği pay defterinin ilgili sayfasının örneği. (2) Esas sermaye paylarının geçişinin tescili için şirket müdürlerinin, süresi içinde ilgili müdürlüğe başvuruda bulunmaması halinde ayrılan ortak, esas sermaye payının devrine ilişkin noter onaylı devir sözleşmesini ibraz etmek kaydıyla, bu paylarla ilgili olarak adının sicilden silinmesini isteyebilir. Başvuru üzerine müdürlük, esas sermaye paylarını iktisap edenin adını bildirmesi için şirkete süre verir. İktisap edenin adının bu süre içinde bildirilmemesi halinde 36 ncı madde hükmü uygulanır.

29 Demirkapı, s. 404.

30 Tekinalp, Ünal: Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul 2013, s. 483.

31 Şener, s. 689; Tekinalp, N 21-21; Kendigelen, s. 507; Koşut, s. 383.

32 Tekinalp, N 21-21.

33 Koşut, s. 384.

34 Yıldız, s. 463; Demirkapı, s. 408; Koşut, s. 385.

35 Limited Şirketlere ilişkin Yargıtay Kararları için ayrıca bkz. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanuna İlişkin

2015- 2016 Kararları, İstanbul 2018, s. 406 vd.; Altaş, s. 282 vd. Ayrıca konu hakkındaki ayrıntılar için bkz. Pulaşlı, Hasan: Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt III, Ankara 2018. 36 Y. 11. HD., 22.05.2018, E. 2016/ 10442 K. 2018/ 3805, Lexpera İçtihat Bilgi Bankası. 37 Y. 11. HD., 14.11.2016, E. 2016/ 12116 K. 2016/ 8775, Lexpera İçtihat Bilgi Bankası.

KAYNAKÇA

- Altaş, Soner: Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Şirketler, Ankara 2017.
- Bahtiyar, Mehmet : Ortaklıklar Hukuku, İstanbul 2017.
- Başbuğoğlu, Tanık: Uygulamalı Türk Ticaret Kanunu, Açıklamalar- İçtihatlar, C. I, Ticari İşletme, Ticaret Şirketleri, Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 1988.
- Can, Mustafa Erdem: Şirketler Hukuku Dersleri, Ankara 2017.
- Demirkapı, Ertan: " Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Hükümlerine Göre Limited Ortaklıkta Payın Devri", İzmir 2008.
- Doğanay, İsmail: "Limited Şirkette Ortaklık Payının Bir Başkasına Devredilmesinin Koşulları Nedir?", Batıder, Aralık 1975, C. VIII, S. 2.
- Doğrusöz Koşut, Hanife: " Limited Şirkette Nama Yazılı Senede Bağlanmış Esas Sermaye Payının Devri Şartları", MÜHF-HAD, C. 22, S.1.
- Kendigelen, Abuzer: Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, İstanbul 2012.
- İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Ticaret Hukuku Anabilim Dalı, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanuna İlişkin 2015- 2016 Kararları, İstanbul 2018.

- Pulaşlı, Hasan: Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt III, Ankara 2018.
- Şener, Oruç Hami: Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, Ankara 2015.
- Tekinalp, Ünal: Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul 2013.
- Yıldız, Şükrü: Limited Şirketler Hukuku, İstanbul 2007.
- Yıldız, Şükrü: "Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Limited Şirkete İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi", Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2005, C.II, S. 1.

MAKALE

AYA KİM SAHİP? UZAYLA İLGİLİ YASALAR VAR MI? DIŞ UZAYDA MÜLKİYET EDİNİLEBİLİR Mİ?

Stj. Av. Ayşe NOM

Uzay hukuku, uluslararası hukukun yeni gelişmekte olan alt dallarından biri olmanın yanında en hızlı gelişen hukuk disiplinlerinden biridir. Uzay hukuku en genel şekliyle uzayla ilgili faaliyetleri düzenleyen bir hukuk dalıdır. Uzay hukuku, çeşitli uluslararası anlaşmalar ve Birleşmiş Milletler Genel Kurul kararlarının yanı sıra uluslararası kuruluş ve ülkelerin kural ve düzenlemelerini içerir. Bu hukukun kaynakları hem milli hem uluslararası hukukta bulunabilir.

Uzay hukuku, uzayın ve dünya ortamının korunması, uzay nesnelerinin neden olduğu zararların sorumluluğu, uzayın silahtan arındırılması, uzayın sınırları sorunu, uzayın kullanım hakları, ülkelerin hak ve sorumlulukları, anlaşmazlıkların çözümü, astronotların korunması ve kurtarılması, potansiyel tehlikelerle ilgili bilgilerin paylaşılması gibi çeşitli konuları ele almaktadır.

Tüm insanlık tarafından ayrımcılığa uğramadan dış uzayın keşfedilmesi ve kullanılması serbestisi ve dış uzayın tahsis edilememesi prensibi dahil bir dizi temel prensip, uzay faaliyetlerinin yürütülmesine rehberlik etmektedir.

Uzay hukukunun gelişiminde şüphesiz en büyük etken SSCB tarafından 4 Ekim 1957'de dünyanın ilk yapay uydusu Sputnik 1'in başarılı bir şekilde uzaydaki yörüngesine fırlatılmasıdır. Soğuk savaş döneminde yaşanan bu önemli gelişme, iki süper güç ABD ve SSCB'nin uzayda aktif rol alma yarışını başlatmıştır. Dünyanın ilk

yapay uydusu Sputnik 1'in uzaya fırlatılması, ABD kongresinde uzay yasalarının düzenlenerek NASA'nın kurulmasını büyük ölçüde etkilemiştir.

Uzay araştırmaları, ulusötesi sınırların geçilmesini gerektirdiğinden artık uzay hukukunun geleneksel havacılık hukukundan bağımsız bir alan olduğu kabul görmeye başlanmış ve 1958'de ABD ile SSCB arasındaki ikili yarışlar, sorunların BM düzeyinde tartışmaya sunulmasıyla sonuçlanmıştır. 1959'da BM'de COPUOS (Dış Uzayın Barışçıl Kullanımı Komitesi) kurularak uzay yarışı hız kazanmaya başlamıştır.

19 Aralık 1966'da Ay ve Diğer Gök Cisimleri Dahil Olmak Üzere Uzayın Keşfi ve Kullanılmasında Devletlerin Faaliyetlerini Düzenleyen İlkeler Üzerinde Bir Antlaşma (Dış Uzay Antlaşması), Uzayın Barışçıl Amaçlarla Kullanımı Komitesi tarafından 27 Ocak 1967'de imzaya açılmıştır.

Dış uzayın kullanımıyla ilgili genel disiplinleri düzenleyen ve uluslararası hukukun Magna Carta'sı denebilecek Dış Uzay Antlaşması ile uzaydan yararlanma hakkının tüm insanlığın yararına olduğu kabul edilmiş ve uzayın herhangi bir noktasına silah yerleştirilmesini yasaklamıştır. Bu adımla ilk defa Dünya dışı faaliyetlerin barışçıl temeller üzerine kurulması kararlaştırılmıştır.

Birleşmiş Milletler Dış Uzay İşleri Ofisi, Genel Kurul kararıyla 13 Aralık 1958'de kurulmuştur. Ofis talep üzerine, Birleşmiş Milletler nezaretinde

imzalanan uluslararası uzay hukuku sözleşmelerinin anlaşılmasını, kabul edilmesini ve uygulanmasını teşvik etmek amacıyla hükümetlere, sivil toplum kuruluşlarına ve genel olarak kamuya hukuka ilişkin bilgi ve tavsiyeler sunmaktadır.

Tüm bunların yanında COPUOS'ta beş uluslararası anlaşma görüşülmüş ve hazırlanmıştır;

1967 Ay ve Diğer Göksel Bedenler ("Outer Space Antlaşması") da dahil olmak üzere, Dış Mekanın Keşfi ve Kullanımında Devletlerin Faaliyetlerini Yöneten İlkeler Antlaşması .

1968 Astronotların Kurtarılması, Astronotların İadesi ve Dış Uzaya Fırlatılan Nesnelerin Dönüşü-Geri Verilmesi Anlaşması ("Kurtarma Anlaşması").

1972 Uzay Nesnelerinin Neden Olduğu Uluslararası Zarar Sorumluluğu Sözleşmesi ("Sorumluluk Sözleşmesi").

1975 Dış Uzayda Nesnelerin Tescili Sözleşmesi ("Tescil Sözleşmesi").

Devletlerin Aydaki Faaliyetlerini ve Diğer Göksel Organları Yöneten 1979 Anlaşması ("Ay Antlaşması").

Bu antlaşmaların genel içeriği uluslararası hukuk ilkeleri, uzayın herhangi bir devlete tahsis edilmemesi, silahların kontrolü, keşif özgürlüğü, uzay cisimlerinden sebep olunan zararlardan sorumluluk gibi yazımda daha önce bahsettiğim prensiplere ek olarak uzay faaliyetlerin bildirimi ve tescili, uzay faaliyetlerine ve çevreye zararlı müdahalenin önlenmesi, uzay faaliyetlerinin bildirimi ve tescili, uzaydaki doğal kaynakların bilimsel araştırılması ve kullanılması ve uyuşmazlıkların çözümüdür.

Bu prensiplerin en dikkat çekici yönü ise uzay faaliyetlerinin tüm insanlığın yararı adına milletlerarası bir işbirliği içinde

geliştirilmesi müşterek fikridir.

Tüm bunların yanında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, uluslararası yasaların yanı sıra ülkeler arasındaki iletişimi teşvik eden beş bildiri ve ilkeleyi kabul etti;

Dış Mekanın Keşfi ve Kullanımında Devletlerin Faaliyetlerini Yöneten Yasal Prensipler Deklarasyonu (1963)

Tüm uzay araştırmaları iyi niyetlerle yapılacak ve uluslararası hukuka uygun olarak tüm devletlere eşit derecede açık olacaktır. Hiçbir ülke dış uzayın veya herhangi bir gök cisiminin mülkiyetini talep edemez. Uzayda yürütülen faaliyetler uluslararası hukuka uymalı ve söz konusu faaliyetleri yürüten uluslar, dahil olan hükümet ya da sivil toplum kuruluşunun sorumluluğunu üstlenmelidir.

Uzaya fırlatılan nesneler, insanlar da dahil olmak üzere ait oldukları ulusa tabidir. Bir ulusun yetki alanı dışında keşfedilen nesneler, parçalar ve bileşenler tanımlandığında iade edilecektir. Eğer bir ulus uzaya bir nesne fırlatırsa, uluslararası olarak meydana gelebilecek zararlardan sorumludurlar.

Devletlerin Aydaki ve Diğer Göksel cisimlerdeki Faaliyetlerini Yöneten Anlaşma (1979)

Anlaşma, dış mekanın keşfedilmesini teşvik etmek, ayın ve diğer göksel cisimlerin, insanlığın ortak mirası için bozulmamış koşullarda muhafazasını sağlama gibi maddeler içeriyor. Hiçbir milletin uzayın hiçbir yerinde egemenlik talep edemeyeceği de anlaşmada yer alan maddeler arasında. Antlaşmaya göre bütün ülkeler, ay veya diğer gök cisimleri hakkında araştırma yapmak için eşit haklara sahip olacaktır.

Nükleer ve askeri amaçlar için inşa edilmiş üsler de dahil olmak üzere her türlü kitle imha silahları

antlaşma ile özellikle yasaklandı. Birleşmiş Milletler kararı, ayrıca bir tarafın neden olduğu diğer ulusların ekipmanlarına veya tesislerine verilen zararların karşılığının tam olarak geri ödenmesini de içeriyor. Radyoaktif alan gibi bir tehlikenin keşfedilmesi, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ve uluslararası bilim camiasına derhal bildirilmelidir.

Yine antlaşmaya göre 60 günden daha uzun süren uzaydaki tüm görevler, her 30 günde bir BM Genel Sekreteri'ne ve bilimsel camiaya bildirilmelidir. Uzaydan toplanan örnekler, bilimsel camiaya en yakın zamanda haber verilmelidir. Ancak anlaşma, doğal yollarla dünyaya düşen nesneleri içermiyor. Şu anda anlaşmayı onaylamış uzay çalışmalarında ileri düzeyde olan bir ülke bulunmamaktadır.

Bunun sebebi çok uluslu projelerde gözetilen 'ortak çıkar' ilkesinin Ay'da zengin bir doğal kaynak bulunması durumunda göz ardı edilmeyeceğini gösteren müşterek bir belge bulunmamaktadır.

Yapay Uyduların Devlet Tarafından Uluslararası Televizyon Yayıncılığında Kullanımına Yönelik Esaslar (1982)

Bu nitelikteki faaliyetler, devletlerin egemen haklarına uygun olarak gerçekleştirilmelidir. Söz konusu faaliyetler "kültürel ve bilimsel alanlarda ücretsiz bilgi paylaşımını ve karşılıklı bilgi alışverişini teşvik etmeli, özellikle gelişmekte olan ülkelerde eğitimsel, sosyal ve ekonomik kalkınmaya yardım etmeli, tüm insanların yaşam kalitelerini arttırmalı ve bu bağlamda rekreasyon sağlamalıdır."

Bütün devletler bu faaliyetleri yürütmek için eşit haklara sahiptir ve yetki sınırları dahilinde yürütülen her şeyin sorumluluğunu üstlenmelidir. Devletler, planlama ve yürütülen faaliyetlerinin detaylarını Birleşmiş Milletler Genel

MAKALE

Sekreterine iletmelidir.

Dünyanın Dış Uzaydan
Algılanmasına İlişkin İlkeler (1986)

Dış Uzayda Nükleer Güç
Kaynaklarının Kullanımıyla İlgili
İlkeler (1992)

Gemide nükleer enerji
kaynaklarına sahip uzay nesneleri
fırlatan devletler, bireyleri,
popülasyonları ve biyosferi
radyolojik tehlikelere karşı
korumaya çalışacaktır.

Gemideki nükleer enerji
kaynaklarına sahip uzay
nesnelerinin tasarlanması
ve kullanılması, öngörülen
operasyonel veya kazayla ortaya
çıkan durumlarda, kabul edilebilir
seviyelerin altında tutulur...”

Özellikle Gelişmekte Olan
Ülkelerin İhtiyaçlarına Özel Fayda
Sağlamak ve Tüm Devletlerin
Çıkarına Yönelik Dış Uzayın Keşfi
ve Kullanılmasında Uluslararası
İşbirliği Beyanı (1996)

SONUÇ

Uzaya dair antlaşmalar, hükümet-
dışı kuruluşların yarı-bağımlı
statüsünün ilk kez tanındığı
uluslararası hukuk belgeleridir.
Hukukun bu alanı henüz
başlangıç aşamasında iken, hızlı
bir değişim ve gelişim çağındadır.

Hala yörüngede bulunan
Uluslararası Uzay İstasyonu
16 ülkenin katılımıyla
gerçekleştirilmiş dev bir
laboratuvardır.

Sayırsız bilimsel çalışmanın
gerçekleştirildiği bu laboratuvarın
kurulma ve gelişme dönemlerinin
hiçbirinde maalesef ülkemiz yer
almamıştır.

Bununla birlikte ülkemizi de
bağlayan “Uzay Varlıklarına
Özel Meselelere Dair Cape
Town Protokolü” hakkında
ülke olarak tepkisiz kalınmaya
devam edilmekte, hızlanan uzay

yarışında geride kalmak bir yana
yarışa dahi girilmemektedir.

Geleceği düşünerek uzaydaki
uluslararası haklarımızın
korunması için bu yarışa derhal
dahil olunmalı, gerek bilimsel
gerekse ticari haklarımızın
kazanımı ve korunması adına
gerekli tedbirlerin alınması
gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- <http://www.unoosa.org/oosa/SpaceLaw/index.html>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Space_law
- <https://legalcareerpath.com/space-law/>
- https://www.academia.edu/12003937/Hava_ve_Uzay_Hukuku-Uzay_Faaliyetlerinin_D%C3%BCzenlenmesi

MAKALE

AÇIK BONONUN İLK TEDAVÜLE ÇIKTIĞI ANDA TÜRK TİCARET KANUNU'NUN 680. MADDESİNDE BELİRLenen ZORUNLU UNSURLAR İÇERİP İÇERMEDİĞİNİN TARTIŞILDIĞI 12. HD'NİN T. 1.12.2016, E. 2016/5645, K. 2016/24721 SAYILI KARAR İNCELEMESİ

Av. Kaan Mahmut ERDEM(1) / Av. Deniz ERDEM(2)

A. Olay

Somut uyuşmazlığımızda açık bononun ilk tedavüle çıktığı anda Türk Ticaret Kanunu'nun 680. maddesinde belirlenen zorunlu unsurlar içerip içermediği tartışılmaktadır.

B. İddia

Alacaklı tarafından başlatılan bonoya dayalı kambiyo senetlerine mahsuz haciz yolu ile takipte örnek 10 nolu ödeme emri tebliğinin üzerine borçlunun yasal süresinde icra mahkemesine başvurarak; takip konusu senedin 1994 yılında C.Savcılığında şikayet konusu yapılarak tedavüle girdiğini, C.Savcılığında senedin onaylı suretinin alındığını, senedin ilk tedavüle çıktığında tanzim ve vade tarihinin boş olduğunu, senedin sonradan doldurulduğunu, senedin kambiyo vasfında bulunmadığını ileri sürerek takibin iptalini talep etmektedir.

C. Savunma

Borçlunun senedin iptalini açık bononun tedavüle çıkmadan evvel doldurulmadığı iddiası ile talep etmektedir. Buna karşın alacaklılar tarafından açık bononun sadece imza ile tedavüle çıkabileceğini ve bononun geçerlilik arz ettiğini belirtmişlerdir.

D. Yerel Mahkemenin Kararı

Yargıtay'ın karar metninden

DİPNOT

anlaşılacağı üzere Yerel mahkeme açık bononun tedavüle ilk çıktığında zorunlu unsurlarının bulunmasının şart olmadığı ve bononun geçerlilik arz ettiği sonucuna ulaşmıştır.

E. Yargıtay'ın Kararı

TTK uyarınca açık bono düzenlenmesi mümkündür. Tamamen doldurulmamış bononun ilk tedavüle çıktığı anda zorunlu unsurları taşıması gerekir. Senedin C. Savcılığına ibrazı tedavüle çıkmış olduğu anlamına gelir. Borçlunun şikayet dilekçesine eklediği senet fotokopisinin arkasında "İşbu fotokopi aslının aynıdır. C.Başsavcılığı'nca tasdik olunur" kaşesi bulunduğu ve imzalandığı görülmektedir. C.Başsavcılığı'nın dosyası incelenerek oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekir.

Borçlunun temyiz itirazlarının kabulü ile mahkeme kararının yukarıda yazılı nedenlerle İİK'nun 366 ve HUMK'nun 428. maddeleri uyarınca (Bozulmasına), bozma nedenine göre sair temyiz itirazlarının bu aşamada incelenmesine yer olmadığını, peşin alınan harcın istek halinde iadesine, ilamın tebliğinden itibaren 10 gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 01.12.2016 gününde oybirliğiyle karar verildi.

1 İzmir Barosu Avukatlarından.

2 İzmir Barosu Avukatlarından.

MAKALE

II. Değerlendirme

A. Bono Kavramı

Bono, hukuki açıdan soyut borç ikrar niteliğindedir (m. 776/1,b). Ekonomik işlevi açısından bono, daha çok bir kredi aracı olarak kullanılmaktadır.(3) Fakat bazen kısa vadeli yatırım aracı (özellikle senedi iskonto veya koruma denilen yol ile devralan bankalar açısından) veya teminat ya da ödeme aracı olarak da kullanılabilir. TTK m.778, poliçeye ilişkin hükümlerden birçoğuna açıkça yollama yaparak, bu hükümlerin niteliğine aykırı düşmemesi şartıyla bonoya da uygulanması gerektiğini düzenlemiştir.(4)

Bono, kanunen emre yazılı bir kıymetli evrak türüdür. Ancak menfi emre kaydı ile, nama düzenlenmesi mümkündür. Ancak Tüketiciciyi Koruma Kanunu md. 4'te ayrıksı bir durum vardır. Buna göre, taksitli satışlarda tüketiciden alınacak bonolar, nama yazılı olmalıdır. Nama yazılı senetlerin defi sisteminin borçluyu/ tüketiciciyi korumasından dolayı, böyle bir hüküm getirilmiştir.

Bonoların devri, emre yazılı kıymetli evrakın devri anlamında olduğu için: Ciro + zilyetliğin devri ile mümkün olur. Ancak eğer menfi emre kaydı ile nama yazılı hale getirilmiş bono varsa, bu halde, nama yazılı alacağın temliki + zilyetliğin devri gerekecektir. Bono, nama ya da emre düzenlenebilir ancak hamile düzenlenemez. Menfi emre kaydı olmayan bir bono, emre yazılı bonodur

B. Bononun Unsurları

1. Zorunlu Unsurlar

Bonoların zorunlu unsurları

DİPNOT

3 Bahtiyar, Mehmet. "Kıymetli Evrak Hukuku." Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul, 2012, s.125
4 Çeker, Mustafa. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre ticaret hukuku: ticari işletme hukuku, şirketler hukuku, kıymetli evrak hukuku. Karahan Kitabevi, 2012., s.92
5 Bahtiyar, Mehmet. "Kıymetli Evrak Hukuku."

Türk Ticaret Kanunu'nun 776. maddesinde belirtilmiştir. Buna göre; Bono veya emre yazılı senet;

- a) Senet metninde "bono" veya "emre yazılı senet" kelimesini ve senet Türkçe'den başka bir dille yazılmışsa, o dilde bono veya emre yazılı senet karşılığı olarak kullanılan kelimeyi,
 - b) Kayıtsız ve şartsız belirli bir bedeli ödemek vaadini,
 - c) Vadeyi,
 - d) Ödeme yerini,
 - e) Kime veya kimin emrine ödenecek ise onun adını,
 - f) Düzenlenme tarihini ve yerini,
 - g) Düzenleyenin imzasını, içerir.
- (5)

Hükümün a bendi: Hükümdeki unsurlardan bir tanesi de, senet metninde bono ya da emre yazılı senet kelimesinin olmasıdır. Burada tartışılacak husus şudur: Eski kanunda, emre yazılı senet yerine, emre muharrer senet deniyordu. Eğer metinde, emre muharrer senet yazarsa, senet metninde emre muharrer senet yazılması da geçerlidir. (6) Zira emre yazılı senetle emre muharrer senet eşanlamlıdır.

Hükümün b bendindeki, kayıtsız şartsız ödeme vaadi, biçimsel soyutluğun burada da geçerli olduğunu ifade eder. Hükümün b bendine göre, bedel senet metninde yer almalıdır. Atıf suretiyle bedel düzenlenemez.

Hükümün c bendine göre, vade metinde yer almalıdır. Hükümün d bendine göre, ödeme yerinin gösterilmesi zorunlu unsurdur. Eğer ödeme yeri gösterilmezse, düzenleme yeri ödeme yeri olur.(7) Bu poliçeden

Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul, 2012, s.126
6 Poroy, Reha, Tekinalp. Ü., "Kıymetli Evrak Hukuku Esasları Çek Kanunu Yorumu ile, 21." Bası, İstanbul, 2013, s.115.
7 Poroy, Reha, Tekinalp. Ü., "Kıymetli Evrak Hukuku Esasları Çek Kanunu Yorumu ile, 21." Bası, İstanbul, 2013., s.117

farklıdır zira poliçede, düzenleme yeri ile ödeme yeri birbirinden farklıdır çünkü düzenleyenin ve muhatabın yerleşim yeri farklıdır. Bono'da, senedi düzenleyen senedin asli borçlusudur. Poliçede ise düzenleyen başvuru borçlusudur. Kabul eden muhatabın poliçe bedelini ödememesi halinde, düzenleyene başvuru borçlusu olarak başvurulur. Ancak bonoda farklıdır. Bonoda, düzenleyen asli borçludur.

Hükmün e bendine göre, lehtar bonoda gösterilmelidir.

Düzenleme tarihi, düzenleme yeri ve düzenleyenin imzası, zorunlu unsurdur. Vadesi yazılmayan bono, görüldüğünde vadeli sayılır ancak karma vade, geçersizdir. Düzenleme yeri yazılmamışsa, düzenleyenin adı yanında yazan yer düzenleme yeridir.(8)

TTK md. 756'ya göre, düzenleyenin imzası el ile atılmalıdır. Güvenli elektronik imza, kural olarak elle atılan imzaya eşdeğerdir ancak TTK md. 1526'ya göre, poliçe, bono, çek, kabul, aval vb. işlemler, güvenli elektronik imza ile yapılamaz. Fiilen elle atılmalıdır. Çünkü senedin dolaşımı sırasında imzanın görülmesi önem arz etmektedir.(9)

C. Açık Bono

Açık bono Türk Ticaret Kanunu'nun açık poliçenin düzenlendiği 680. maddesine atıf yapılarak belirlenmiştir. TTK 680/1 uyarınca; Tedavüle çıkarılırken tamamen doldurulmamış bulunan bir poliçe, aradaki anlaşmalara aykırı bir şekilde doldurulursa, bu anlaşmalara uyulmadığı iddiası, hamile karşı ileri sürülemez; meğerki, hamil poliçeyi kötü niyetle iktisap etmiş veya iktisap sırasında

kendisine ağır bir kusur isnadı mümkün bulunmuş olsun şeklinde düzenlenmiştir.(10)

Yukarıdaki bölümde bononun zorunlu unsurlarını belirttik. Bono düzenlenirken, bazı zorunlu unsurlar boş bırakılabilir. Bononun teminat amacıyla verilmesi de mümkündür. Bu halde bononun bedel kısmı boş bırakılır. Bu bağlamda bononun teminat amacıyla verildiğini belirtmek için bononun üzerine teminat yazılırsa, bono geçersiz olacaktır. Örneğin, ev kiraladınız. Evdeki olası tahribat için de teminat olarak ev sahibine bono verdiğiniz. Ancak tahribatın ne kadar olduğunu bilmediğimiz için bedel kısmına bir şey yazamazsınız. Bu sebeple bedel kısmı boş bırakılır. Böylelikle açık bono düzenlenmiş olur. Kiracının ne kadar oturacağı belli olmadığı için tarih kısmı da boş bırakılır. (11) Normal şartlarda zorunlu iki unsuru olmayan bu bononun geçersiz olması gerekir ancak imza dışındaki unsurlar boş bırakılabilir. Zorunlu unsurları, senedin düzenlenme anında değil, senedin ödeme için borçluya ibraz edildiği anda arıyoruz. Böylelikle, açık bono düzenlenebiliyor.(12)

Açık bonoda taraflar arasında şu sözleşmeler olur:

- Teslim sözleşmesi
- Kambiyo sözleşmesi: Kambiyo taahhüdü, senedin imzalanıp, zilyetliğinin devri anında doğar.
- Doldurma sözleşmesi(13)

TTK md. 680'e göre açık bono düzenlenebilir. Zorunlu unsurlardaki eksikliğin nasıl doldurulacağı hususunda anlaşma söz konusu olur. Bu anlaşmaya, doldurma anlaşması denir. Anlaşmaya aykırılık hamile ileri sürülemez. İspat hukuku açısından

anlaşmanın, yazılı belge ile ispatı gerekir.(14)

Bir bono eksik unsurları olmasına rağmen dolaşıma çıkacaksa, muhakkak doldurma anlaşması olması gerekir. Bu doldurma anlaşması ile düzenleyen, açık ya da zımni olarak, eksik unsurların kabul etmiş olur. Ancak doldurma anlaşması 3. Kişilere karşı ileri sürülemez. Çünkü doldurma anlaşmasına aykırılık, kişisel defi doğurur. Açık bono, tam bono gibi devredilebilir. Devri bakımından, tam bono ile farklılık yoktur. Devir ile doldurma yetkisinin de devralana intikal ettiği kabul edilir. Düzenleyenin doldurma anlaşmasını yazılı delille kanıtlaması gerekir.

TTK md. 680'de bir istisnadan bahsedilir: Hamil bonoyu kötü niyetle iktisap ederse ya da iktisap sırasında ağır kusuru varsa doldurma anlaşmasına aykırılık 3. Kişilere ileri sürülür. Ancak zaten hamilin bilerek borçlunun zararına hareket etmesi halinde de genel kural gereği kişisel defiler 3. Kişilere karşı ileri sürülmektedir. Böyle bir genel kural varken, TTK md. 680'e konan bu yeni istisna arasında küçük bir fark vardır. (15) Kötü niyetle iktisap ya da ağır kusur, bilerek borçlunun zararına hareket etmeyi de kapsar. Dolayısıyla daha geniş bir ifadedir. Kişinin kastı olmasa da ağır kusuru varsa, bu defi ileri sürülebilecektir. Açık bonoda daha geniş bir istisnanın yaratılmasının sebebi, açık bononun devri sırasında devralanın dikkat sarf etmesi gereken/ sorgulaması gereken bir durum olmasıdır. Bütün unsurları tam olan bir bonoda sorun yoktur ve hukuki görünüşe güven korunur ancak bazı unsurları

DİPNOT

8 Çeker, Mustafa. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre ticaret hukuku: ticari işletme hukuku, şirketler hukuku, kıymetli evrak hukuku. Karahan Kitabevi, 2012., s.96

9 Öztan, Fırat. Kıymetli evrak hukuku. 2012., s.103

10 Bahtiyar, Mehmet. "Kıymetli Evrak Hukuku."

Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul, 2012, s.131
11 Karahan S, Arı Z, Bozgeyik H, Saraç T, Ünal M. Kıymetli Evrak Hukuku, 1. Baskı, Konya. 2013.

12 Öztan, Fırat. Kıymetli evrak hukuku. 2012., s.106

13 Bahtiyar, Mehmet. "Kıymetli Evrak Hukuku."

Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul, 2012.

14 Ülgen, Hüseyin, et al. Kıymetli evrak hukuku. Vedat Kitapçılık, 2016., s.141

15 Ülgen, Hüseyin, et al. Kıymetli evrak hukuku. Vedat Kitapçılık, 2016.s. 142

MAKALE

eksik bir bonoda, devralan daha dikkatli olmalıdır.(16) Kanun, kişisel defilerin devralanlara ileri sürülmemesini dengelemek için, devralanın doldurma anlaşmasını/ bedelin nasıl doldurulacağını vb. hususları araştırmasını zımnen istemiştir. Aksi halde açık bono da tam bono gibi devredilmiş olacaktı ancak eksik olan unsurlar olduğu için, devralanın açık bonoyu sorgulamaması onun ağır kusuruna yol açabilir.(17) Ancak devralanın bu araştırmayı yaparken, her şeyi tam ve doğru öğrenmesi gerekmez. Doldurma anlaşması zaten yazılı olmayabilir ancak devralanın araştırması yeterlidir. Bu hükümle kanun 3. Kişinin sorumluluğunun kapsamını genişletir.(18)

Açık bono, dolaşıma çıktığında bütün unsurları tam olmayan ancak en geç ibraz anında doldurulması gereken bonodur. Kanun, açık bononun da tedavülüne imkan tanımış ancak ciro yoluyla devralacaklara ağır sorumluluk yüklemiştir. Kanun koyucu, doldurma anlaşmasından doğacak kişisel defilerin 3. Kişilere ileri sürülmesinde genel kuraldan ayrılmıştır. Dolayısıyla Yargıtay 12. Hukuk dairesinin; "TTK'nun 690. maddesi göndermesi ile bonolarda da uygulanması gereken TTK'nun 592. maddesi uyarınca açık bono düzenlenmesi mümkündür. Tamamen doldurulmamış bononun ilk tedavüle çıktığı anda zorunlu unsurları taşıması gerekir." açıklaması doğru değildir.

KAYNAKÇA

- Bahtiyar, Mehmet. "Kıymetli Evrak Hukuku." Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul, 2012.
- Çeker, Mustafa. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre ticaret hukuku: ticari işletme hukuku, şirketler hukuku, kıymetli evrak hukuku. Karahan Kitabevi, 2012.
- Karahan S, Arı Z, Bozgeyik H, Saraç T, Ünal M. Kıymetli Evrak Hukuku, 1. Baskı, Konya. 2013.
- Öztan, Fırat. Kıymetli evrak hukuku. 2012.
- Poroy, Reha, Tekinalp. Ü., "Kıymetli Evrak Hukuku Esasları Çek Kanunu

Yorumu ile, 21." Baskı, İstanbul, 2013.

- Pulaşlı, Hasan. "Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları." B., Ankara, 2013.
- Ülgen, Hüseyin, et al. Kıymetli evrak hukuku. Vedat Kitapçılık, 2016.

DİPNOT

16 Öztan, Fırat. Kıymetli evrak hukuku. 2012., s.101

17 Karahan S, Arı Z, Bozgeyik H, Saraç T, Ünal M. Kıymetli Evrak Hukuku, 1. Baskı, Konya. 2013, s.132

18 Bahtiyar, Mehmet. "Kıymetli Evrak Hukuku." Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul, 2012., s.134

MAKALE

BİLİŞİM SİSTEMİNE GİRME SUÇU (TCK 243)

Stj. Av. Yunus Emre AYTEMUR

Günümüzde bilişim sistemleri ile sesli-görüntülü haberleşme, internet bankacılığı hizmetleri, kredi imkanları, elektronik ticaret, elektronik imza ile ulusal ve uluslararası alanlarda işlemlerin yapılması ve bunlara benzer birçok yenilik hayatımıza girmiştir.

Bu sistemlerin güvenle yürütülmesi, eğitim, sağlık, ticaret, hukuk, iletişim gibi hizmetlerin sağlanması, kamu düzeninin ve ekonomik düzenin korunması açısından oldukça önemlidir. Kanun koyucu, Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi'ne uygun olacak şekilde (AKSSS) bu korumayı sağlamak için TCK 10.bölümünü "Bilişim Alanında Suçlar" olarak düzenlemiş ve 243.madde ile "Bilişim Sistemine Girme" suçunu ve devamında bu alanda birtakım suçları düzenlemiştir.

Sürekli çeşitlenen ve gelişen teknolojik nedenlerden dolayı sınırları belirli bilişim suçları tanımı yapmak zor olmakla birlikte bilişim suçları, "bilişim sistemlerine yetkisiz olarak erişimde bulunarak, bilişim sistemleri aracılığıyla bu sistemde yer alan veri ya da verileri yetkisiz bir şekilde çeşitli saiklerle kendisinin ya da başkasının yararına kullanma, erişilmez kılma, silme, değiştirme veya bozma suretiyle işlenen suçlar" olarak tanımlanabilir.(1)

Bilişim suçlarının ve diğer birtakım suçların (dolandırıcılık, hırsızlık) işlenebilmesinin ilk koşulu bilişim sistemine girmektir. Bilişim sistemine girmek genellikle diğer suçların işlenmesinde bir

araç olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla bilişim sistemine girme suçunun düzenlenmesi ile diğer suçların işlenmesinin önüne geçilmek istenmiştir.

Burada önemli olan husus ise "Bilişim Sistemi" teriminden ne anlaşılacağıdır.

Bilişim sisteminin en temel yansıması bilgisayarlardır. Bilgisayarlar hem otomatik işlem yapar hem de genel kapsamlı olarak verileri işleyebilir ve kullanabilir. Örnek vermek gerekirse; hesap makinesi, otomatik çamaşır makinesi gibi aletler bilgileri otomatik işleme tabi tutabilir fakat bunlar genel kapsamlı olarak verileri işleyemez, tek bir amaca yönelik işlem yapabilirler. Dolayısıyla bilişim sistemi sayılmazlar. Kanaatimce burada akıllı cep telefonlarını da bilişim sistemi içerisinde değerlendirmek gerekir. Suçta korunan hukuki değer doktrinde tartışmalı olmakla birlikte özel hayatın gizliliği, mülkiyet hakkı, haberleşme özgürlüğü ve bilişim sisteminin güvenliğinin korunması ilkesidir(2)

Fail bilişim sistemine yetkisiz şekilde erişen veya orada kalan, sisteme girmese dahi teknik araçlarla hukuka aykırı olarak veri nakillerini izleyen kişidir. Ceza kanunumuzda objektif sorumluluk esası benimsenmemiştir. Dolayısıyla IP numarası üzerine kayıtlı olduğu kişinin suçun faili olarak kabul edilip cezalandırılması gerek Anayasa'ya gerek Türk Ceza Kanunu'na açıkça aykırılık teşkil edecektir.

Mağdur, bilişim sistemine hukuka

DİPNOT

1 APAYDIN s. 41

2 Yenidünya, A, C/Değirmenci, Mukayeseli

MAKALE

aykırı olarak girilmesinden veya orada kalınmasından dolayı hakları tehlikeye giren kişidir. Suçun mağduru olabilmek için üçüncü kişilerin erişimine kapanmış bir bilişim sisteminin maliki, zilyedi veya kiracısı olmak gerekir.

Suçun konusu, hukuka aykırı olarak içine girilen veya orada kalınan veya girilmesi dahi teknik araçlarla veri nakilleri izlenen bilişim sistemidir.

Maddenin 24/3/2016 tarihinden önceki halinde bilişim sistemine girilmesi ve orada kalınması aranıyordu. Şuan ise bilişim sistemine girmek suçun oluşması için yeterlidir, orada ihmali suretle bir süre kalınması gerekmemektedir.

Birinin açık bilgisayarında belli pencerelerin açılarak bakılması eylemi, emanet edilen bilgisayarın açılarak içindeki verilerin görülmesi, anılan suç oluşturacaktır.(3)

APAYDIN'a göre PHP uzantılı link vermek suretiyle failin müşterinin linkine bağlanmasını sağlayan e-mail gönderilmesi halinde bilişim sistemine girme suçunun maddi unsuru gerçekleşmiş olur. Nitekim YARGITAY'ın bu yönde kararları vardır.(4)

Burada iletişim yönteminin kablosuz bağlantılar da dahil olmak üzere uzaktan veya yakın mesafeden yapılmasının önemi yoktur. Neticenin gerçekleşmesine de gerek yoktur.

Belirtilen hareketlerin yapılması şarttır. Bu bir sırf hareket ve soyut tehlike suçudur.

Suç seçimlik hareketli bir suçtur. Sisteme girilmesi veya orada kalınması veya sisteme girilmese

dahi veri akışının teknik cihazlarla incelenmesi eylemlerinden bir tanesinin gerçekleşmesi yeterlidir. Suçun eylem unsurunda yer alan hareketlerden birisi "orada kalmaya devam etmek" olduğundan bu suç mütemadi bir suçtur. Davranış gerçekleştiğinde suç oluşur ancak hemen sona ermez. Fail sistemde kalmaya devam ettiği müddetçe suç da devam eder.

Daha Az Cezayı Gerektiren Nitelikli Haller ; TCK 243. maddesinin 2. fıkrasında daha az ceza verilmesini gerektiren nitelikli hal öngörülmüştür. Buna göre eylemin "bedeli karşılığı yararlanılabilen sistemler" hakkında işlenmesi yasa koyucu tarafından cezanın daha az verilmesini gerektiren nitelikli hal öngörülmüş olup, verilecek cezanın yarı oranında indirileceği düzenlenmiştir.

İnternet üzerinden yayın yapan ve bir ücret karşılığı alınarak erişimin sağlandığı yazılım programlarına bir şekilde şifre alınmadan girilmesi veya orada kalınması bu fıkra örneği teşkil eder.(5)

Katıldığım görüşe göre "bedeli karşılığı yararlanabilen sistemler" kavramına internet kafeler ve belirli bir süre internet bağlantı servisinin sağlanması durumlarını kapsamaz.

Birtakım yazarlara göre burada hem sistemin güvenliği hukuksal değerinin ihlali hem de sistemin sahibi ya da ilgisinin malvarlığının korunmasına yönelik hukuksal değer de ihlal edilmiş olacaktır dolayısıyla burada iki farklı hukuksal değer ihlali söz konusudur. İki farklı hukuksal değer ihlalinin ağırlaştırıcı bir nitelikli hal olarak düzenlenmesi gerekirken hafifletici neden olarak düzenlenmesi kabul edilemez bir

DİPNOT

Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, İstanbul Legal Yayınevi, İstanbul 2003, s.24
3 Erdoğan, s. 127

4 Yargıtay, 4. C.D 2015 TARİHLİ, 2014/30065 E. ve 2015/22375 K.
5 Gürocak, s.14

hatadır.(6)

Diğer görüşe göre ise ticari bir gaye ile üçüncü kişilere sunulan verilerin masuniyeti ile faile hiçbir şekilde erişim izni verilmemiş bulunan verilerin masuniyeti arasında fark bulunmaktadır. Kanaatimizce 2.görüş ve kanun maddesi isabetlidir.

Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suç
3. fıkradaki düzenlemenin ayrı bir suç mu yoksa birinci fıkradaki suçun neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış hali mi olduğu doktrinde tartışmalıdır.

Kanaatimizce burada bilişim sistemine girme suçunu netice sebebiyle ağırlaştıran bir suç olarak kabul etmek gerekmektedir. Failin verilerin yok olması veya değişmesinden sorumlu tutulabilmesi için bu neticeye yönelik olarak en azından taksirinden söz edebilmek gerekir.

Maddenin gerekçesinde de bu fıkradaki halin suçun neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış hali olarak düzenlendiği belirtilmiştir.

Dikkat edilmesi gereken nokta, burada failin verilerin yok olmasına veya değiştirilmesine dair bir kastı yoktur, taksirli eylemleri ile bu sonuç gerçekleşmektedir. Kasıt olması halinde 244/2 maddesindeki suç meydana gelecektir ve cezası daha fazladır.

Suçun manevi unsuru kasttır. Fail suçu işlerken izinsiz olarak gerçekleştirdiğini ve hukuka aykırı davrandığını bilmeli ve bu sonucu istemelidir. Suçun gerçekleşmesi bakımından özel kast aranmaz yani hangi amaçla suçun işlendiği önemli değildir.

Fail tesadüfen bilişim sistemine girmişse ancak bunu fark ettiği halde sistemde kalmaya devam etmişse artık suç oluşacaktır.

DİPNOT

6 Dülger, s. 353
7 APAYDIN, s. 76
8 APAYDIN, s. 79

Hukuka Aykırılık Unsuru

Eylem gerçekte hukuka uygun değilse ve buna rağmen fail hata sonucunda, eylemin hukuka uygun olduğunu düşünmüşse, hatasının kaçınılmaz olup olmadığı araştırılarak, sonucuna göre failin kusurlu olup olmadığı tespit edilecektir. Hata kaçınılmaz ise ceza sorumluluğu yoktur. Hatanın kaçınılmaz olmadığı kabul ediliyorsa, yani fail hataya düşmekte kusurlu ise ceza sorumluluğu bulunmaktadır.(7)

Bilişim sistemine girme suçu bakımından söz konusu olabilecek hukuka uygunluk nedeni “ilgilinin rızası” ve “kanun hükmünü yerine getirme” olabilir. Suç şikayete bağlı olmadığından, mağdurun rızası eylem öncesinde elde edilmiş olmalıdır. Eylem sonrası onaylama, soruşturma ve kovuşturmayı engellemez.

Sisteme girme veya sistemde kalmaya devam etme konusunda şifrenin konulmamış olması, rıza olduğu anlamını taşımaz. Örneğin, bir kimse komşusuna bilgisayarı kendi evine bırakması için verse, o kişide şifre içermeyen bilgisayarı açarsa, bu durumda rızaya aykırı hareket mevcut olduğundan anılan suçun oluştuğu kabul edilecektir.(8)

Fakat bu hususun istinası olarak şifresiz, herkesin internet üzerinden erişebileceği bir internet sayfası oluşturulması halinde, burada artık bu sayfalara giriş yapılması ve içeriğinin öğrenilmesi bu suçu oluşturmaz. Bu durum sokağa ilan asıp bunu kimsenin okumamasını istemek gibidir.

Meşru savunmanın bu suç bakımından mümkün olup olmayacağı doktrinde tartışmalıdır. Bir görüşe göre ancak fiilen temasta saldırı yapılıyorsa diğer şartların da bulunması halinde meşru savunma mümkündür.(9)

Katılmakla birlikte APAYDIN'a göre, bilişim sistemine hukuka aykırı olarak girme suçunda mağdur, failin kimliğini ve adresini tespit amacıyla failin bilişim sistemine girebilir, ancak bu durumda meşru savunma koşullarının oluşmamakta olup, failin hukuka aykırılık bilincine sahip olmadığından bahsedilecektir.(10)

SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ HALLERİ

1.Teşebbüs

Teşebbüs aşamasında eksik kalan husus, hareket suçlarında icra hareketlerinin tamamlanmamış olmasıdır.

TCK 243'üncü maddesinin teşebbüse elverişli olup olmadığı doktrinde tartışmalıdır. Hareketin yapılması ile suç tamamlanacağı için burada kanaatimizce teşebbüs mümkün değildir. Failin bilişim sistemine girdikten sonra kendi iradesiyle çıkması durumunda gönüllü vazgeçme dolayısıyla cezai sorumluluğu bulunmamaktadır(11) .

2.İştirak

TCK 243, iştirak bakımından bir özellik taşımamaktadır. TCK'nın 37,38,39 ve 40'ıncı maddelerindeki düzenlemeler ışığında olay değerlendirilecektir.

Bilişim sistemine hukuka aykırı olarak giren ve orada kalmaya devam eden faile, erişimi sağlayan servis sağlayıcıları da suç işleme kastı ve iştirak iradesinin bulunması koşuluyla, suça iştiraken sorumlu tutulabileceklerdir(12) .

3.İçtima

İçtima bakımından doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır.

Bir görüşe göre burada kaç hareket olduğuna bakılmalıdır. Örneğin, arkadaşının şifresiz bilgisayarına girmesi ve orada bulunan özel

9 Erdoğan, s.162
10 APAYDIN, s.82
11 Artuk/Gökçen/Yenidünya, s.465

12 Koca/Üzülmüş, s. 812

MAKALE

belgelere ulaşmasında aslında fail tek bir hareketle eş zamanlı olarak iki suç işlemiştir. Cezası ağır olan suçtan cezalandırma yapılmasıdır. Fakat burada bilgisayarın şifreli olması durumunda, faile hem şifreyi kırarak hem bilişim sistemine girme suçundan hem de özel hayatın gizliliği suçundan ayrı ayrı cezalandırma yapılacaktır.

Diğer görüşe göre, geçit suçu durumu bulunup bulunmadığı incelenmelidir. Geçit suçu, bir suçun işlenmesi için öncelikle cezası daha hafif olan bir suçun işlenmesi, bu suçtan geçilmesinden gerekmesi halidir. Ancak geçit suçunun söz konusu olabilmesi için işlenen ilk suçun ve sonraki daha ağır suçun aynı hukuksal değeri koruması gerekmektedir.

Dolandırıcılık, hırsızlık gibi suçlarda TCK 244,245'den farklı olarak farklı hukuksal değerler korunmaktadır. Dolayısıyla burada bir geçit suçu yoktur. İhlal edilen her hukuksal değerler için ayrı suç oluşacaktır ve gerçek içtima hükümleri uygulanacaktır.

Burada zincirleme suç hükümleri uygulanabilir. Fail aynı suç işleme kararıyla bir kişiye ait bir bilişim sistemine değişik zamanlarda ancak makul zaman aralıklarıyla birden fazla kez girip orada kalırsa ya da tek bir eylemle birden fazla bilişim sistemine girip kalırsa zincirleme suç hükümleri uygulanacaktır.(13)

Bu suçun yargılamasında görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir.

Yetki, TCK 8.madde uyarınca "suçun işlendiği yer" ile "neticenin gerçekleştiği" yerdir. Bilişim suçları bakımından bu madde dışında özel bir düzenleme yapılarak yetkinin belirlenme ihtiyacı vardır.

Zamanaşımı, suçun işlendiği tarihten itibaren sekiz yıldır. Zamanaşımının kesilmesi halinde

en fazla yarısına kadar uzar, yani fiilin işlenmesinden itibaren on iki yıl olacaktır. (TCK 66 ve 67.maddeleri)

Soruşturma aşamasında sadece IP adresinin tespiti yetersizdir, amaç maddi gerçeğe ulaşmaktır. Dolayısıyla bu IP adresinin başkaca kişiler tarafından kullanılıp kullanılmayacağının tespiti oldukça önemlidir.

Sonuç olarak, bilişim suçları kolay ve hızlı, zaman ve mekandan bağımsız olarak işlenebilmesi, bilişim sistemini kullanan kimselerin bu suçların faili veya mağduru olabilecekleri konusunda bilinçlerinin olmaması nedenleriyle klasik suçlara nazaran hızla artış göstermektedir.

Soruşturmada klasik yöntemlerin dışına çıkılmalıdır. Uzman bilirkişilerden mutlaka faydalanılmalıdır. Bu suçun taksirle işlenmesi halinde ceza kanunumuzda suç olarak düzenlenmesi gerektiğini savunuyoruz. Bu şekilde korunan hukuksal yararlar ciddi zararlar verilebilmektedir.

KAYNAKÇA

- Apaydın, "Bilişim Suçları ve Bilişim Ceza Hukuku", Hukuk-Eğitim Yayınevi, İstanbul 2017
- Dülger, Murat Volkan, "Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku" Seçkin Yayıncılık, Ankara 2013
- Erdoğan, Yavuz "Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları", Legal Yayıncılık, İstanbul 2013
- Koca, Mahmut/Üzülmüş, İbrahim, "Türk Ceza Hukukunda Genel Hükümler" Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008
- Yenidünya, Caner/Değirmenci, Olgun, "Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları", Legal Yayınevi, İstanbul 2003

DİPNOT

13 Erdoğan, s.169

BURSA BAROSU İLE ANLAŞMALI ŞİRKETLER

ATAEVLER KOLEJİ

BURSA MENTORAÖZEL DİL OKULLARI

RÜZGAR SPORTİF YATIRIMLAR LTD.ŞTİ.

**ROMMER FİZİK TEDAVİ VE
REHABİLİTASYON TIP MERKEZİ**

BAHÇEŞEHİR KOLEJİ

ÖZEL ÇAKMAK KOLEJİ

**NETTEL İLETİŞİM ELEKTRONİK
İNŞAAT LTD.ŞTİ.**

AMERİKAN KÜLTÜR OKULLARI

ARTIÇ OTEL

VİTAMİN CAFE-RESTAURANT

GANİTA RESTAURANT

ÖZEL İDEA FEN VE ANADOLU LİSESİ

**ROMATEM FİZİK TEDAVİ VE
REHABİLİTASYON HASTANESİ**

MEDİCABİL HASTANESİ

**MNG KARGO YURT İÇİ VE
YURT DIŞI TAŞIMACILIK A.Ş.**

ACIBADEM SAĞLIK HİZMETLERİ VE TİC.A.Ş.

MEDICAL PARK SAĞLIK HİZMETLERİ A.Ş.

ÖZEL BURSA ANADOLU HASTANESİ

DORUK YILDIRIM HASTANESİ

DORUK TIP MERKEZİ

ÖZEL DORUK BURSA HASTANESİ

DÜNYA GÖZ HASTANESİ

HAYAT HASTANESİ

MAKALE

KOLEKTİF HUKUKİ DAYANIŞMA

Stj. Av. Mustafa Berkay METİN

Türkiye, güncel TÜİK verilerine göre 82 milyonluk bir nüfusa sahip. 82 milyonluk nüfusuyla farklı etnik gruplara, inançlara ve ideolojilere ev sahipliği yapıyor. Dolayısıyla yapısı itibarıyla 'kozmpolit' kelimesinin tam anlamıyla karşılığını oluşturuyor.

Kozmpolit bir ülke olmanın en doğal sonucuysa kendi içinde yücelttiği ve ön plana çıkardığı değerleri farklılık gösteren toplulukları bünyesinde barındırmaktır. Farklı düşüncelerin bir arada huzur içinde yaşamasının olmazsa olmaz iki koşulu ise yönetim bazında çoğulcu demokrasinin tesisi ve toplum bazında hoşgörünün hakim olmasıdır. Yani yönetimde farklı görüşlerin söz sahibi olması, toplumda ise farklı görüşlerin saygıyla karşılanmasıdır.

Şahsi kanaatim çoğulcu demokrasinin tesis edilmesinde ilk adım, farklı görüşlere sahip toplulukların birbirlerinin söz hakkına saygı göstermesi hatta kendi sözü, sesi, nefesiymişçesine savunması ve hukuksuzluk karşısında ortak bir tepki göstermesidir.

Hukuksuzluk, bir yılan ise hukuksuz yol ve yöntemler bu yılanın zehridir. Yılan, zehrini vücudun neresinden empoze ederse etsin zehirden etkilenecek olan vücudun tümüdür. Zehir, en küçük uzuvdan vücuda girmiş olsa dahi önlem alınmaması zehrin sonrasında daha büyük uzuvlara yayılması ve neticede bütün vücudun iflasına yol açması sonucunu doğuracaktır.

Hukuksuzluk, toplumun en küçük yapıtaşı olan bireyden küçük ve büyük topluluklara kadar hangi kesimi etkilerse

etkilesin menfaatleri görünürde zarar görmeyen her birey ve topluluk hukuksuzluğa karşı kendi menfaatleri ihlal edilmişçesine tepki göstermelidir. Zira zehir, azınlığı etkilese de devamı iç huzurun bozulması ve sonucuysa toplumun külliye zararlı olacaktır.

Toplumda farklı toplulukların birbirlerinin haklarını savunmasına ilişkin yakın geçmişteki güzel örneklerden biri de Almanların 2018 Ekim ayında yaptıkları ırkçılık karşıtı eylemlerdir. Chemnitz/Almanya'da bir Alman vatandaşının öldürülmesi sonrası başlayan ırkçı eylemler üzerine Almanya'nın başkenti Berlin'de 250 bin kişi ırkçılığa, yabancı düşmanlığına ve sosyal kısıtlamalara karşı yürüdü. Alman vatandaşları, ırkçı eylemlerin hedefi olmadıkları halde haksızlığa uğrayan kesimin haklarını gözettiler. Bu eylemler ve dayanışma kültürü yalnızca ırkçılara karşı değil aynı zamanda olası hukuksuzluklara karşı halkın yöneticilere verdiği bir mesajdı.

Hükümet kaynaklı hukuksuzluğa karşı gösterilen kolektif dayanışmaya ilişkin güzel örneklerden biriyse 2017 Ocak ayında ABD'de gerçekleşti. ABD Başkanı Donal Trump, yedi ülke vatandaşına vize kısıtlaması getiren Kararname'ye imza attı. Kararname İran, Somali, Sudan, Irak, Libya, Suriye ve Yemen vatandaşlarına ülkeye giriş yasağı sonucunu doğuruyordu. Vize kısıtlaması kararı sonrası Amerikan halkı New York, Los Angeles, Boston, Houston, Dallas ve San Diego'da başta havalimanları olarak üzere birçok noktada protesto gösterileri düzenledi.

Yabancı düşmanlığını, ayrımcılığı kınayan sloganlar atıldı ve pankartlar taşındı. Bütün bu

protestoları ise bizzat kendilerini hedef alan bir hak ihlali olmadığı halde yaptılar.

Söz konusu iki örnek, hak arama kültürünün ve hukuksuzluğun doğuracağı olası sonuçlara karşı farkındalığın bir sonucudur. Alman ve Amerikan halkları, hakları ihlal edildiği için değil hukuksuzluk zehrine karşı önlem alınamaması durumunda zehrin bütün toplumu etkileyeceğinin farkında oldukları için sokaklara dökülüp hak ihlallerini protesto ettiler.

Tarih hukuksuzluk karşısında kolektif dayanışma gösterilmemesinin doğuracağı acı sonuçlara ilişkin yüzlerce örnekle dolu. Rahip Martin Niemöller'in Almanya'da Hitler dönemine ilişkin ifadeleri bu acı örneklerden yalnızca biri ve kolektif hukuki dayanışmaya ilişkin bir ders niteliğindedir:

'Sosyalistleri almaya geldiler. Sosyalist değildim. Sesimi çıkarmadım. Sendikacıları toplamaya başladılar. Sendikacı değildim. Sustum. Yahudileri götürdüler. Yahudi değildim. Sustum. Beni almaya geldiler. Sesimi duyacak kimse kalmamıştı.'

Hukuksuzluk zehri, toplumun tamamını zehirlemeden durmuyor. Bu farkındalığa sahip olmak ve hukuksuzluğa karşı kolektif dayanışma kültürünü oluşturup muhafaza edebilmek toplumca refaha ulaşmanın ve hukuki güvenliğin tesis edilebilmesinin önde gelen iki koşuludur.

Hukuk, senin veya benim değil bizim, hepimizin huzurunun güvencesi.

Bu ülkenin toprakları, yüz yıllardır renk renk farklılıkları bir zenginlik olarak içinde yaşattı ve yaşatmaya devam ediyor. 'Sen', 'Ben' diye ayırmaksızın her rengi korumak ve zenginliğin kıymetini bilmek gerekiyor. Unutulmasın ki toprak kurursa küçüğü veya büyüğü ayırmaksızın bütün çiçekler solacaktır. Hukuk bu ülkenin suyudur, nefesidir; en büyük güvencesidir. 'Hepimiz için' olduğunu unutmaksızın hukukun kıymetini bilmeliyiz.

MAKALE

BİTCOİN VE KRIPTO PARALARIN HUKUKİ YÖNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Av. Hilal KARAKAŞ EKER

ÖZET

İnsanoğlunun varoluşundan beri devam eden sürekli bir değişim ve gelişim söz konusudur. Her alanda büyük bir hızla gelişim yaşanmaktadır ve bu alanlardan biri de finans sektörüdür. Bu gelişimde, para da ihtiyaçlara göre evrimleşmektedir. Bu hızlı gelişim, zamanı daha da değerli kılmaktadır. Özellikle internetin hayatın her alanında kullanılması, ticaretin internet üzerinden yapılması ile zaman daha değerli bir kavram olmaya başlamış ve bugünkü anlamıyla paranın kullanılması güçleşmiştir. Bu hızlı gelişime ayak uydurmak için teknolojik yenilikler ile paranın düzenlenmesi gerekmektedir. İşte bu noktada elektronik para ve ödeme yöntemleri karşımıza çıkmaktadır. Bu anlamda Blok-Zincir (Blockchain) teknolojisi ile birlikte öne çıkan Bitcoin ve kripto paralar gündeme gelmiştir. Bu makalede, kısaca elektronik ödeme yöntemlerinden bahsedilecek, Bitcoin-kripto paralar hakkında genel bilgilendirme yapılarak dünya ülkelerindeki düzenlemeler de ele alınarak Türk mevzuatı açısından değerlendirilmesi yapılacaktır.

GİRİŞ

Binlerce yıl önce, insanların gıda, barınma ve silah gibi temel ihtiyaçlarını gidermek için birbirleriyle yaptıkları takas usulü ile alışverişle birlikte ticaret kavramı doğmuş oldu. Takas usulü ticaret bir yerden sonra verimsiz olmaya başlamış, bunun yerine para icat edilmiştir. Tahıl, kil, midye, kahve çekirdeği gibi dönemin ve coğrafyanın değerli nesneleri

para olarak kullanılmıştır. Kahve çekirdekleri bozulduğunda paranın değerini yitirmesi gibi zorluklar karşısında, daha dayanıklı, pek çok coğrafyada kabul edilen, altın ve gümüş gibi madeni paralara geçilmiş ama toplumun değişmesi, ticaretin daha farklı şekillenmeye başlamasıyla, madeni paraların yerini de taşıması kolay kâğıt paralar almıştır. Her çıkan ödeme yöntemi, bir öncekinin eksikliklerini kapatarak ortaya çıkmıştır. Ve nihayet internet ve bilgisayar teknolojisinin gelişmesi ile birlikte, para transferleri internet üzerinden yapılmaya başlanmış, nakit paranın kullanımı azalmış ve elektronik ödeme yöntemleri kullanılmaya ve yaygınlaşmaya başlamıştır.

1. ELEKTRONİK PARA

Ödeme sistemi kavramı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından; "Katılımcıları arasında fon veya menkul kıymet aktarımını sağlayan araç, süreç ve kurallar bütününden oluşur. Bir yapının ödeme sistemi/ menkul kıymet mutabakat sistemi olabilmesi için; en az 3 katılımcısının olması, fonların/ menkul kıymetlerin elektronik ortamda dolaşımını sağlayacak altyapıyı sunması ve ortak kuralları bulunması gerekir." şeklinde tanımlanmıştır.(1) Elektronik ödeme sistemlerinin, dünyanın bir ucunda yapılan alışverişten, dünya borsalarında işlem yapabilmeye ve yerinden kalkmadan dünyanın bir ucuna para göndermeye kadar entegrasyonu artırıcı bir etki yaptığı açık bir şekilde görülmektedir.(2)

DİPNOT

1 <http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Temel+Faaliyetler/Odeme+Sistemleri>

2 Hakan Bilir ve Şerif Çay, Elektronik Para Ve Finansal Piyasalar Arasındaki İlişki, Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Elektronik ödeme yöntemleri çevrimiçi olabileceği gibi, çevrimdışı yani İnternet bağlantısı olmadan da kullanılabilir. Elektronik ödeme yöntemlerinden bazıları, kredi kartı, paypal, elektronik para, e-cash, elektronik çek, smart kart, denklerarası (peer to peer) ödeme, IPIN ve escrow sayılabilir. Bu çeşitlenmenin içerisinde, bildiğimiz paraya en yakın kullanım şeklinin elektronik para olduğu görülmektedir. Elektronik para ilk defa 1993 yılında Avrupa Birliğinde gündeme gelmiştir. Avrupa Birliği'nin 2009/110 sayılı Elektronik Para kuruluşlarının kurulması, faaliyetlerinin sürdürülmesi, Denetimi Direktifi'nin 2. maddesinde elektronik para şöyle tanımlanmıştır: "Elektronik para, 2007/64 sayılı Avrupa Birliği Direktifi'nin 4.maddesinin 5 numaralı cümlesinde tanımlandığı üzere, ödeme işlemlerinin yerine getirilmesi için fon sağlanması amacı ile çıkarılmış ve onu çıkaran haricinde gerçek ve tüzel kişi tarafından kabul edilen, manyetik olanlar da dâhil elektronik olarak onu ihraç edene karşı bir taleple temsil edilmek üzere depolanmış parasal değerdir."(3) Ödeme hizmetleri ile ilgili Avrupa Birliği Direktifi'nin 4.maddesinin 5 numaralı cümlesinde ödeme işlemi; "Alacaklı veya borçlu tarafından başlatılan, aralarındaki temel borç ilişkisine bakılmaksızın fon arzı, transferi veya geri alınması için yaptıkları bir işlemdir.(4) " şeklinde tanımlanmaktadır.

Türkiye de bu konuda Avrupa Birliği mevzuatı ile paralel yasal düzenlemeyle 2013 yılında

kabul edilen 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun'un(5) 3.maddesinde elektronik paranın tanımı şu şekildedir; "Elektronik para ihraç eden kuruluş tarafından kabul edilen fon karşılığı ihraç edilen, elektronik olarak saklanan, bu Kanun'da tanımlanan ödeme işlemlerini gerçekleştirmek için kullanılan ve elektronik para ihraç eden kuruluş dışındaki gerçek ve tüzel kişiler tarafından da ödeme aracı olarak kabul edilen parasal değer"dır.

Elektronik para, parasal bir değer, elektronik para üreticisi dışındaki işletmelere ödeme yapmak üzere elektronik ortamda depolanmasıdır. (6) Kredi Kartı veya nakit para ile elektronik para hizmeti sunan kuruluşun geliştirdiği özel yazılım sayesinde elektronik para alınır. Elektronik ödemeyi kabul eden satıcıya sanal ortamda elektronik para aktarılır. Daha sonra harcanan değer kullanıcının elektronik cüzdan hesabından düşülür. Ödeme sistemleri ve elektronik para hizmeti sunan şirketler 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun ile bankalara bağlı olmaksızın doğrudan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'ndan lisans alarak faaliyetlerini yürütebileceklerdir. Bir dönem Türkiye'de faaliyet gösteren Paypal'ın lisans başvurusu 2016 yılında Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme

Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun'a uygun olmadığı için BDDK tarafından reddedilmiştir.(7)

2018 tarihi itibari ile BDDK tarafından lisans alan ve aktif faaliyette bulunan 30 tane ödeme kuruluşu bulunurken bunlardan 12 tanesi elektronik para lisansı almış elektronik para kuruluşudur. (8) 2015 senesinde sadece 3 adet lisanslı kuruluş olduğu dikkate alındığında(9) , elektronik ödeme sistemlerine olan ilginin de büyük bir ivme ile arttığı görülmektedir.(10) Elektronik para kuruluşlarından örneğin Türk Para, "Param" markasıyla hizmet vermektedir.(11) Şirket, avukatların kimliği olarak da geçerli olan Baro Kart, Adalet Bakanlığı personeline verilen Adalet Kart, Platin Kart gibi kartlarla elektronik para sağlayıcısı olarak hizmet vermektedir. 2016 yılında BDDK lisansı ile faaliyete başlayan elektronik para kuruluşu "papara" ile bazı borsalara para aktarımı yaparak Bitcoin alım-satımı yapmak mümkündür.(12)

Görüldüğü gibi elektronik para nakit para ile yapılan ödemenin pratik sonuçlarını sağlamakla birlikte, hukuki sonuçlarını sağlamaz. Elektronik para devlet tarafından değil özel kişiler tarafından çıkarılmaktadır ve zorlayıcı güçten mahrumdur yani zorunlu bir ödeme aracı değildir. Oysaki milli para devlet tarafından çıkarılan madeni para veya banknot şeklindeki paradır. Elektronik paranın borcu sona erdirmeye özelliği tarafların aralarında sözleşme ile bunu kararlaştırmış olmalarına bağlıdır.

DİPNOT

Dergisi, Nisan 2016, s.29.

3 İlgili maddenin İngilizce metni: "Electronic money means electronically, including magnetically, stored monetary value as represented by a claim on the issuer which is issued on receipt of funds for the purpose of making payment transactions as defined in point of 5 of Article 4 of Directive 2007/64/EC, and which is accepted by a natural or legal person other than the electronic money issuer." şeklinde. Direktif metni için bkz. <https://eur-lex.europa.eu/%20LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:267:0007:0017:EN:PDF>

4 Ödeme işlemi tanımının İngilizce metni "Payment transaction means an act, initiated by the payer or by the payee, of placing, transferring or withdrawing funds, irrespective of any underlying obligations between the payer and the payee" şeklindedir. Direktif metni için bkz. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:319:0001:0036:EN:PDF> 5 20.06.2013 tarihinde kabul edilen 6493 sayılı Kanun 27.06.2013 tarihli, 28690 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. 6 https://www.ecb.europa.eu/stats/money_

[credit_banking/electronic_money/html/index.en.html](https://www.creditbanking/electronic_money/html/index.en.html)

7 <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/kanuna-uygun-olmadigindan-paypalin-lisans-basvurusu-onaylanmadi/582825>

8 <http://www.bddk.org.tr/Kuruluslar-Kategori/Elektronik-Para-Kuruluslari/7>

9 Kurul Kararları, BDDK, 27.08.2015, sayı:6428

10 <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/bddknin-lisans-verdigi-odeme-kuruluslarinin-sayisi-artiyor-40517867>

11 <https://param.com.tr>

12 <https://www.btcturk.com>

MAKALE

Elektronik para transfer edilmek sureti ile tarafların sözleşme ilişkisi çerçevesinde parasal yükümlülüklerini yerine getirmesi sağlanmaktadır.(13)

2. SANAL PARA

Sanal Para, elektronik paranın bir çeşidi gibi görünse de aslında farklılık arz etmektedir. Her iki para da dijital ortamda bulunmakla beraber, elektronik para Türk Lirası, Euro, Dolar gibi yasal tedavülü bulunan birimlerin dijital ortama aktarılmasıyla, Sanal Para birimleri Linden doları, Bitcoin gibi sanal olarak üretilen, sanal ortamda kullanım sağlayan tedavülü olmayan para birimleridir. Kısacası, Sanal paralar dijital paradır, ancak sanal paraların temsil ettikleri bir fiziksel gerçeklik yoktur. Sanal para dışındaki dijital paralar ise itibari kâğıt paraları temsil ederler.(14)

Avrupa Merkez Bankası'nın 2015'te yaptığı tanıma göre(15) sanal para, "Herhangi bir merkez bankası, kredi kuruluşu veya e-para kuruluşu tarafından ihraç edilmediği halde, bazı durumlarda paranın yerine kullanılabilen bir değer dijital temsildir". 2014'te Avrupa Bankacılık Otoritesi'nin tanımına göre(16) sanal para; "Bir merkez bankası veya kamu otoritesi tarafından ihraç edilmediği halde, doğal olarak veya yasal kişiler tarafından ödeme, transfer, saklama ve elektronik transfer şekli için kabul gören, karşılığının olması da şart olmayan değer dijital temsildir". şeklinde tanımlanmıştır.

Sanal Para ile elektronik para birbirinden farklı kavramlardır. Elektronik para, onu çıkaran dışındakiler tarafından kabul edilmektedir. Sanal para birimleri

ise sanal bir topluluk içinde kabul edilmektedir. Elektronik para yasal olarak düzenlenmektedir. Buna karşılık sanal para birimlerinin kanuni düzenlemesi bulunmamaktadır. Elektronik parayı çıkaran yasal olarak düzenlenmiş bulunan elektronik para kuruluşlarıdır. Sanal parayı finansal alanda olmayan özel kişiler çıkarmaktadır. Elektronik paranın arzı sabittir. Sanal para ise paranın arzı sabit değildir, onu çıkaranın kararına bağlıdır. Elektronik paranın itibari değeri garanti edilmiştir. Sanal para ise garanti edilmemiştir. Elektronik para, denetim altındadır. Sanal para ise denetim yoktur. Elektronik para risk işletimsel/ operasyonel açıdan olabilir. Sanal para hem işletimsel/ operasyonel açıdan hem de hukuki açıdan, kredi ve tedavül kabiliyeti açısından riskler vardır. (17)

Sanal paralarda kendi içinde ayrıştırılabilir. Şöyle ki; gerçek hayatla bağlantısı bulunmayan, sadece bir oyun içinde sanal mal ve hizmetlerin sanal toplum içinde alım-satımı şeklinde kullanılabilecek World of Warcraft oyununda kullanılan Wow gold ya da Sims oyununda kullanılan para gibi. Yada, gerçek para ile sanal ortamda kullanılmak için alınan sanal paralar, internet üzerinden oynanan oyunlarda kullanılmak için gerçek para ile oyun içinde kullanmak için alınan para birimleri gibi. Burada gerçek para ile alınan sanal para birimi sadece oyun içinde kullanılır, tekrar tedavüldeki paraya dönüştürülemez. Tedavüldeki paranın sanal para birimine dönüştürülüp, sanal paranın tekrar gerçek paraya dönüştürülmesi mümkündür. Örnek olarak

DİPNOT

13 Armağan Ebru Bozkurt Yüksel, *Bitcoin ve Linden Dolarına Hukuki Bir Bakış*, Aristo Yayınevi, Mart 2018, s.36

14 Abdurrahman Çarkacıoğlu, *Kripto Para- Bitcoin, Sermaye Piyasası Kurulu Araştırma Raporu*, 2016, s.7

15 European Central Bank, Şubat 2015,

"Virtual Currency Schemes – a further analysis (PDF)", Frankfurt am Main: European Central Bank, 37 s

16 European Banking Authority, 4 Temmuz 2014, "EBA Opinion on virtual currencies(PDF)", 46 s

17 Ebru Bozkurt, Age, s.61

Second Life oyununda paypal veya kredi kartı ile oyun içerisinde kullanılabilecek Linden Doları alınıp, tekrar kredi kartına gerçek para geçirilebilmektedir.(18) Bitcoin de bu gruba dahil edilebilir. Fakat buradaki fark, Linden doları ile sadece sanal birimler satın alınabilirken, Bitcoin ile gerçek mal ve hizmetlerin alım ve satımı mümkündür. Örneğin 2010 yılında 10.000 Bitcoin ile iki pizza siparişi verilmiştir. Bu aynı zamanda Bitcoin ile yapılan ilk alışveriştir.

3. KRİPTO PARA- BITCOİN

Kriptoloji, verilerin yazı, rakam ya herhangi bir mesaj ile belirli bir sisteme göre şifrelenmesidir. Kripto para, kriptoloji birimi kullanan sanal para birimidir.(19) İlk kripto para birimi olan Bitcoin ilk kez 2008 yılında Satoshi Nakamoto tarafından yazılan "Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System" isimli makalede ortaya çıkmıştır. (20) 2009 yılında Nakamoto'nun bilgisayar algoritmasını çalıştırması ve yeni para birimini üretmeye başlaması ile Bitcoin'in varoluşu gerçekleşmiştir. Bir kripto para olarak Bitcoin merkezi elektronik paraların ve bankacılık sistemlerinin aksine, merkezi olmayan yapıdadır ve bu yapının kontrolü blok-zincir tarafından gerçekleştirilir.

Burada aslında Bitcoin'den daha önemli olan, gelecek vadeden ve tüm dünyayı (internetin keşfi gibi) farklı bir boyuta taşıyacak olan Blok-zincir teknolojisidir. Konunun Kripto Paralar ve Bitcoin olması nedeniyle, daha iyi anlaşılması açısından sadece blok-zincir'in çalışma prensibi hakkında genel bilgi verilecektir.

DİPNOT

18 Age, s.78

19 Bitcoin'in güvenliğini sağlayan algoritma SHA 256 olarak seçilmiştir ve henüz kırılmamıştır.

20 Satoshi Nakamoto, A Peer-To-Peer Electronic Cash System, <http://bitcoin.org/bitcoin.pdf>

21 <http://blokzincir.tubitak.gov.tr/bc-calistay/blok-zincir.html>

22 İsveç tapu sicil kayıtlarının saklanması ve yönetilmesini blok-zincir ile gerçekleştirmek için adım atmıştır. Küresel teknoloji şirketi

Blok-zincir (blockchain) bloklar ve bu blokları oluşturan kayıtlardan oluşur. Blok-zincir kayıtları, ilgili blok-zincir yapısının üzerine oluşturulduğu her türlü içerik bilgisidir. Sanal para birimleri için bu kayıtlar para transferi bilgileridir. Sistemde kayıtlı olan bir kullanıcıdan bir başka kayıtlı kullanıcıya yapılmış olan transferler bu kayıtlar ile tutulur. Yeni transfer istekleri de sıraya konularak bir sonraki işlem sırasında kaydedilerek yerini alır. Kayıtlar birleştirilip belirli aralıklarla işlenerek blokların içine yazılır. Bir bloğun oluşturulması sırasında kriptografik özet algoritmaları ve dijital imza kullanılır.(21) Blokların birbirine bağlanması ile blok-zinciri oluşmuş olur.

Dijital kayıt deposu vazifesi görebilen blok-zincir gayrimenkul, araç ve değerli varlıkların kanıt ve kaydından doğum, evlilik ve ölüm belgelerinin tutulmasına, seçimlerin gerçekleştirilmesi ve akıllı kontratların yönetilmesinden finansal dokümanların saklanması, işlenmesi ve yönetilmesine kadar çok farklı alanlarda kullanılabilir. (22)

Kripto para pazarının en büyük para birimini Bitcoin oluşturmakta ve kısaltması BTC ile ifade edilmektedir. Bitcoin'in en küçük birimi "satoshi" olarak tanımlanmakta ve 100 milyon satoshi 1 BTC (1 sathoshi=0,00000001 Bitcoin) olarak hesaplanmaktadır. Kolay bir kullanımı olan Bitcoin alınıp satılabilir ve hızlıca transfer edilebilir.

Bitcoin bir şirket ya da kurum

değildir, herhangi bir yönetim merkezi yoktur, herhangi bir kişi ya da kuruma ait değildir, resmi temsilcisi yoktur. Herhangi ülkenin merkez bankasıyla ilişkili olmadığı için hiçbir ülkenin ekonomik durumundan da etkilenmez. Herhangi biri, 7/24, ücretsiz olarak birkaç dakika içerisinde başka birine, bilgisayar veya cep telefonu kullanarak Bitcoin gönderebilir.

Peki, Bitcoin nasıl çıkarılır ya da üretilir? Açık kaynak kodlu(23) bitcoin yazılımı kullanılarak bilgisayarın işlemcisi, ekran kartı gibi bu iş için üretilen cihazlar aracılığıyla oluşan matematiksel fonksiyonları çözülür. Bu matematiksel işlemi yapan kişiye-esas tabiriyle madenciye, ödül olarak belirli sayıda Bitcoin verilmektedir. Bu sayede piyasaya yeni Bitcoinler sunulmaktadır. Bitcoin aslında matematik fonksiyonlarını çözen üreticilere verilen birer ödüldür.(24)

Madencilerin üretimde kullandığı cihazların yaptığı matematik işlemleri Bitcoin alma üretme gibi işlemlerin kayıt altına alınması ve güvenliğinin sağlanmasıdır. Bu kayıt altına alma işlemi daha önce bahsettiğimiz Blok-zincire yeni bir zincir ekleme işlemidir. 2009'un ilk günlerinde Bitcoin üretmek Microsoft Outlook 'u indirmek ve bir masaüstü bilgisayarında çalıştırmak kadar kolayken, şimdi giderek artan kullanıcı sayısı ve işlem zorluğundan dolayı kişi ve kurumlar daha fazla kazanç elde etmek için özel depolarda geniş, pahalı ve sadece Bitcoin madenciliğine tahsis edilmiş makinelerle yatırım yapmaktadır. (25)

Bitfury arazi tapusu tescili için pilot ülke olarak Gürcistan ile anlaşma imzalamıştır. Aynı şirket kısa bir süre sonra Ukrayna ile en büyük devlet blok-zincir anlaşmasını gerçekleştirerek Ülkenin tüm elektronik verilerinin söz konusu sistemin altyapısına yerleştirilmesini hedeflemiştir. <https://setav.org/assets/uploads/2018/02/231.-Bitcoin1.pdf>

23 Açık kaynak kod, yazılımın açıkça yayımlanmasıdır. Dünyadaki herhangi bir geliştiricinin kodu gözden geçirebilmesi veya

bitcoin yazılımının kendi değiştirilmiş sürümünü yayımlayabilmesidir. İsteyen herkes bitcoin yazılımın üzerinde değişiklik yaparak kendi altcoinini geliştirebilir.

24 Ödül her 4 yılda bir yarılanacak şekilde düzenlenmiştir. İlk dört yıl 50 bitcoin üretilmişken, 2012 yılı sonuna kadar 25 BTC'dir. 2018 yılı itibarıyla başarılı madenciye verilecek ödül 12,5 BTC'dir. 2140 senesi ile birlikte arz sıfır olacaktır.

25 Paul Vigna ve Michael Casey, Kripto Para

MAKALE

Blok-zincir altyapısının kullanıldığı kripto para birimleri içerisinde Bitcoin piyasa değeri ile diğerlerinden ayrılmaktadır. Coinmarketcap verilerine göre 2018 Eylül ayı itibariyle piyasa değeri 113 milyon dolardır. Kripto paralar içerisinde en güçlü konumda olan Bitcoin'in arzı 21 milyon ile sınırlıdır. Sistemin doğru işlemesi koşuluyla 2140 yılına gelindiğinde dolaşımdaki maksimum Bitcoin miktarı 21 milyona ulaşacaktır. Şu anda piyasada toplam 17.289.762 Bitcoin vardır.(26)

Bitcoin 2008 yılında doğmuştur. 2010 yılında piyasaya girdiğinde değeri 0,07 dolardır. 2011 yılı başına kadar maksimum 1 dolardan piyasada işlem gören Bitcoin 2012'de 13 doları görmüş, 2013'te 266 dolar ile çıkışını sürdürmüş ve 2016'yı 960 dolar ile kapatmıştır. 2017 yılına 960 dolar ile giriş yapan Bitcoin yıl boyunca inanılmaz bir performans göstererek 20 bin dolar seviyelerine kadar çıkmıştır. (27) Şu anda 6.500 dolar civarlarındadır.

Bitcoin ve altcoin(28) borsaları günümüz borsalarından farklıdır. Bu borsalarda işlem gören kripto paralar herhangi bir ülkeye bağlı değildir, açılış-kapanış saatleri yoktur. Kullanıcıların Bitcoin ve diğer kripto paraları gerçek parayla satın alıp, yine ellerindeki kripto paraları satarak gerçek paraya dönüştürmelerini sağlayan çeşitli sanal borsa olarak adlandırabilecek platformlar vardır. Bunların sayısı 200'ü aşmıştır.(29)

DİPNOT

Çağı, Ali Atav, Buzdağı Yayınevi, Ankara, Aralık 2017, s. 70

26 <https://coinmarketcap.com/> (Erişim, 26/09/2018)

27 Şerif Dilek, Blockchain Teknolojisi Ve Bitcoin, Şubat 2018, Sayı 231, s.14-15 <https://setav.org/assets/uploads/2018/02/231.-Bitcoin1.pdf>

28 Bitcoin alternatifi anlamında kullanılan altcoin, farklı bir algoritma yapısına sahip yeni

Türkiye'de 2018 yılı itibariyle 10 adet kripto para borsası faaliyet göstermektedir. Bunlardan işlem hacmi ve aktif kullanıcısı ile en çok bilinenleri Paribu, BtcTürk, Koinim gibi borsalardır. 2018 Ekim ayı itibariyle Hong Kong merkezli Binance borsası 1.456.331.651 dolar günlük hacim değeri ile ilk sırada yer alırken Türkiye merkezli BtcTürk 16.999.285 ile 60. sırada yer almaktadır. Bu borsalar alıcı ile satıcıyı buluşturan platformlar olarak aracılık hizmetinden komisyon almaktadır.

Bitcoin'in kullanımı hem internet hem de alışveriş işlemlerinde yaygınlaşmaktadır. Bitcoin ATM'leri ve Bitcoin kabul eden işletme sayısı her geçen gün artmaktadır. Bitcoin'i E-Bay, Amazon, Microsoft, Subway, Tesla ve Bloomberg gibi çok sayıda işletme ödeme aracı olarak kabul etmektedir. Hatta Bitcoin dijital bir para olarak popüler hale gelirken fiziksel anlamda dünyanın farklı ülkelerinde kurulan ATM'ler ile de hizmet vermektedir. Dünyanın ikinci Bitcoin ATM'si 2013 yılında İstanbul Atatürk Havalimanında kurulmuştur.(30) Türkiye'de de Bitcoin'i kabul eden işletme sayıları hem artmakta hem de çeşitlenmektedir. Gayrimenkul, restoran ve eğitim gibi pek çok sektör Bitcoin ile ödeme kabul etmektedir.(31)

Türkiye'de kripto para birimlerinin kullanımı yaygınlaşırken birtakım regülasyonlara da ihtiyaç duyulduğu açıktır.

4. TÜRK MEVZUATI AÇISINDAN KRİPTO PARANIN

şifrelenmiş birimler anlamındadır.

29 <https://coinmarketcap.com/exchanges/volume/24-hour/>

30 <http://sosyalmedya.co/dunyanin-ikinci-bitcoin-atm-turkiye/>

31 Kapalı çarşıda bitcoin kabul edilmeye başlandı. <https://www.sabah.com.tr/galeri/teknoloji/kapali-carsida-bitcoin-kabul-edilmeye-basladi> Bitcoin ile ödeme kabul eden yerler için bkz. <https://koinmedya.com>

DEĞERLENDİRİLMESİ

Bitcoin ve kripto paralar makalenin yazım tarihi itibarıyla yasal çerçeveye kapsamında bir korumaya sahip değildir. Farklı dünya ülkeleri çeşitli düzenlemeler yapmaktadırlar, Türkiye’de de bu kapsamda yürürlükte olan mevzuat açısından Bitcoin’in hangi mevzuat hükümlerine tabii olabileceği veya şu anki haliyle olamayacağı değerlendirilecektir.

Kanunların uygulanabilirliği açısından Bitcoin’in para mı, emtia mı, yoksa kıymetli evrak mı olduğu önem arz etmektedir.

Paranın değişim aracı olması, değer ölçüsü olması ve tasarruf aracı olması gibi fonksiyonları vardır. Mal ve hizmetlerin satın alınmasında para bir değişim aracıdır. Üretilen mal ve hizmetlerin değerinin para ile ölçülmesi değer ölçüsü olduğu anlamına gelir. Tasarruf aracı olarak para istenildiğinde mal ve hizmet satın alma veya yatırım yapabilme imkânı sağlar. Ayrıca paranın taşınabilir, bölünebilir, dayanıklılık ve homojenlik gibi özellikleri vardır.(32) Bitcoin ile bir mal veya hizmetin alım-satımı mümkündür fakat örneğin alışveriş yapılan bir işletme Bitcoin ile ödemeyi kabul etmeyebilir. Değer ölçüsü açısından Bitcoin kurlarında yaşanan radikal değişimler, Bitcoin’in değer ölçüsü olmasını zorlaştırmaktadır. Elektronik cüzdanlar sayesinde Bitcoin’in saklanması ve bu şekilde tasarruf aracı olarak kullanılması mümkündür. Bitcoin’in taşınabilir özelliği sayesinde kolayca kullanılması mümkündür. Küçük ölçeklere bölünebilir, sanal ortamda bulunması sebebiyle gerçek anlamda paradaki dayanıklılık özelliğini de taşır. Homojenlik özelliğini taşıması için Bitcoin’in veya diğer kripto paraların bir ülkede veya dünyanın her

yerinde kabul gören bir ödeme aracı olması gerekir. Paranın bahsedilen özellikleri ve işlevleri değerlendirildiğinde, kripto paraların paranın tüm unsurlarını içermediği görülecektir. Ekim 2015’te Avrupa Birliği Adalet Divanı, Bitcoin ve Dijital para birimleri için; “Geleneksel para birimlerinin alışverişi KDV’den muafırlar ve üye Devletler, diğer şeylerin yanı sıra, para birimine ilişkin işlemlerden muaf tutulmalıdır” yorumunda bulunmuş ve böylece Bitcoin’i bir emtia olmaktan ziyade para birimi olarak değerlendirmiştir.

Kripto Paraların, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunu’na göre Bitcoin ve kripto paraların herhangi bir resmi veya özel kuruluş tarafından ihraç edilememesi nedeniyle elektronik para olarak nitelendirilemeyeceği ve Kanun çerçevesinde gözetim ve denetiminin de mümkün olmadığı BDDK tarafından 2013/32 sayılı açıklamasında açıkça belirtilmektedir.(33)

Menkul Kıymetler, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda tanımlanmıştır. Tanıma göre, menkul kıymetlerin ortaklık hakkı tanınması ve borçlanma aracı olması gerekmektedir. Bitcoin bu tanımlamaya uymaz. Ayrıca Menkul kıymet, ticarete konu olan finansal varlık olarak tanımlanmaktadır. Finansal varlık, fiziksel değildir. Değeri ise banka mevduatları, tahviller, hisse senetleri gibi sözleşmelere bağlıdır. Ayrıca finansal varlıklar emtia ya da gayrimenkul gibi maddi varlıklardan daha likittir ve finansal piyasalarda işlem görebilir. Bu tanımlara baktığımız zaman kripto para birimleri, kanunlar ve düzenlemeler değiştirilmedikçe finansal varlık

olarak sınıflandırılmamaktadır.(34) Amerika’nın Sermaye Piyasası Kurumu olan SEC (Securities And Exchange Commission); “Bir kripto para ağı yeterince merkeziyetsizse ve alıcıların artık üçüncü taraflardan yönetsel denetim beklentisi yoksa, o kripto para bir menkul kıymet değildir.” şeklinde açıklamada bulunmuştur. (35) Bitcoin merkezi bir sunucu olmadan birbirine bağlı bilgisayar sistemleri (peer to peer) arasında işlem gerçekleştirmektedir yani merkezi olmayan bir yapıdadır.

Emtia, ticari işletmelerin alım-satımına konu ettikleri ticari mallardır. Ticari mallar, değerli madenler, sanayi metalleri, tarım ürünleri, enerji ürünleri, altın, petrol, buğday, arpa, kakao, mısır, pamuk gibi yüksek işlem gören emtialardır. ABD Vadeli Emtia İşlemleri Komisyonu Bitcoin’i emtia olarak kabul ettiğini açıklamıştır.(36)

4.1. TÜRK VERGİ MEVZUATI AÇISINDAN

Dünya’da hukukla yönetilen tüm devletlerde vergilendirme, devlet politikası olarak kanunla düzenlenme şartına tabidir. Devletler kanuni temeli olmayan hiç bir vergiyi vatandaşlarına dikte edemez. Türkiye’de Bitcoin ile ilgili olarak “vergiye tabi olup olmadığı” konusu, Bitcoin’in yasal tanımlamalar içindeki yeriyle değerlendirilmelidir. Açıklamalarda daha çok hangi mevzuat açısından Bitcoin’in nasıl vergilendirilebileceği değerlendirilmektedir.

4.1.1. GELİR VERGİSİ KANUNU AÇISINDAN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’na göre kazanç sayılan haller açıkça belirlenmiştir. Ticari kazançlar, zirai kazançlar, ücretler, serbest meslek kazançları, gayrimenkul sermaye iratları, menkul sermaye iratları, diğer kazanç ve iratlar (değer artışı kazançları ve arazi kazançları) gelir

DİPNOT

com/2018/06/20/bitcoin-kabul-eden-turk-alisveris-siteleri/

32 Ebru Bozkurt, Age, s.9-11

33 <http://www.bddk.org.tr/ContentBddk/>

dokuman/duyuru_0512_01.pdf

34 <https://coin-turk.com/ethereum-menkul-kiymet-mi-nasil-siniflandirilmali>

35 <https://kriptoparahaber.com/sec-ethereum-ve-bitcoin-menkul-kiymet-degil.html>

ve-bitcoin-menkul-kiymet-degil.html

36 <https://www.sabah.com.tr/ekonomi/2015/09/19/bitcoin-resmen-emiya-kabul-edildi>

MAKALE

vergisine konu olmaktadır.

Kripto Para ticaretinin süreklilik teşkil edecek şekilde ve ticari amaçlarla yapılması halinde elde edilen kazanç vergiye tabi olabilecektir. Zira, Gelir Vergisi Kanunu 37. maddeye göre her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazanç sayılmaktadır ve buna göre vergilendirilmektedir.

Eğer Türkiye'de Kripto Paraların niteliği emtia olarak değerlendirilirse, ticari kazançlara konu olacak ve vergilendirilebilecektir. Para olarak nitelendirilmesi halinde, aynı kanunun 80. maddesine konu edilerek değer artış kazancı sayılması ve vergilendirilmesi mümkün olacaktır.

4.1.2. KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU AÇISINDAN

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu 1. maddesine göre; Ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler, her türlü mal ve hizmet ithalatı, diğer faaliyetlerden doğan teslim ve hizmetler (bunlar bentler halinde tek tek sıralanmıştır) katma değer vergisine tabidir. Bitcoin-Kripto para alım-satımına aracılık eden şirketlerin, ticari faaliyet çerçevesinde hizmet sunduğu düşünüldüğünde bu işletmelerin kanuna göre katma değer vergisi ödemelerinin mümkün olabileceği görülmektedir.

Bitcoin satışına aracılık eden bir işletmenin (borsanın) Bitcoin almak için ödediği tutar ile müşterisine Bitcoin satış tutarı arasındaki olumlu fark KDV ye tabi hizmet bedeli niteliğinde sayılabilir. Burada sadece hizmet sunmasından dolayı KDV ödemesi mümkün olmayacakken, bedeller arasındaki fark KDV ödenmesini mümkün kılar.

Türkiye'de işlem yapan BtcTürk, Paribu gibi borsalar

alım-satım işlemlerinde aldığı komisyon ücretine KDV ücretini de eklemektedir. Ayrıca komisyon tutarını müşterilerine elektronik ortamda göndermekte KDV tutarını da faturaya yansıtmaktadır. Öyleyse Katma Değer Vergisi açısından kripto-para işlemlerinde sorumluluğun olduğu görülmektedir.

4.1.3. VERGİ USUL KANUNU AÇISINDAN

459 sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'ne göre; "Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların, kendi aralarında ve tevsik zorunluluğu kapsamında olmayanlarla yapacakları, 7.000 TL'yi aşan tutardaki her türlü tahsilât ve ödemelerini aracı finansal kurumlar kanalıyla yapmaları ve bu tahsilât ve ödemeleri söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik etmeleri zorunludur." hükmü bulunmaktadır. Tebliğin 3. maddesinde tanımlanan tevsik zorunluluğu kapsamında olanlar şunlardır; Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, serbest meslek erbapları, kazançları basit usulde tespit edilen tüccarlar, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler, vergiden muaf esnaflardır. Tevsik kapsamında olan bu mükellefler; tevsik kapsamında olmayanlarla dahi yapacakları haddi aşan her türlü tahsilât ve ödemeyi, aracı finansal kurumlar kanalı ile yapmak zorundadır. Aracı finansal kurumlar ise mezkûr tebliğin 3. maddesinde açıkça tanımlanmıştır. Bunlar; Bankalar (19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda tanımlanan), - (29/6/2013 tarihli ve) 6493 Sayılı Ödeme ve Menkul Kıymetler Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları ve 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanununa göre kurulan Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketleridir.

Kripto paraların para olarak nitelendirilmesi durumunda 7.000 TL'yi aşan ve Bitcoin ile yapılan her türlü mal ve hizmet alım satımının aracı kurumlar tarafından yapılması gerekecektir. Burada bir düzenleme yapılması gerekir. Vergi Usul Kanunu açısından ya Bitcoin ile yapılan ödemeler kanun kapsamına alınmalı ve aracı kurumlara Kripto-para işlemleri yapan borsalar eklenmelidir.

4.1.4. KURUMLAR VERGİSİ KANUNU AÇISINDAN KRIPTO PARA

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu madde 1'de bu vergiye muhatap tüzel kişilikleri tanımlayarak gelir unsurları konusunda Gelir Vergisi Kanunu'na atıf yapılmıştır. Buna göre Kripto paraların emtia sayılması halinde kanunda sayıldığı şekli ile a) Sermaye şirketleri, b) Kooperatifler, c) İktisadî kamu kuruluşları, d) Dernek veya vakıflara ait iktisadî işletmeler, d) İş ortaklıkları tarafından Kripto para ile elde edilmiş kurum kazançları Kurumlar vergisine tabi olacaktır.(37)

4.2. TÜRK CEZA MEVZUATI AÇISINDAN

Türk Ceza Kanunu'nun 2. Maddesinde kanunda suç olarak tanımlanmamış hiçbir eylemden dolayı kişilere ceza verilemeyeceği açıkça belirtilmiştir. Bitcoin ve Kripto Paralara ilişkin Türk Ceza Mevzuatında açık bir düzenleme olmamakla beraber, kanunun bazı suç saydığı eylemlerin Bitcoin aracılığıyla işlenmesinde TCK hükümlerinin uygulanması mümkündür.

4.2.1. PARADA SAHTECİLİK SUÇU

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu 197. maddeye göre; Türkiye'de veya yabancı bir ülkede kendi kanunlarına uygun bir şekilde tedavülde bulunan bir parayı, sahte bir şekilde üretmek (basma), sahte

olduğunu bilerek ülkeye sokmak, nakletmek, muhafaza etmek veya tedavüle sokma biçiminde fiillerle işlenen suçtur. TCK md. 198'de ise "paraya eşit değerler" olarak kabul edilen (hisse senedi, hamiline yazılı bono) bazı kıymetli evrak ve madenlerin de "parada sahtecilik" suçunun cezası ile cezalandırılacağı kabul edilmiştir.

Suçun maddi konusu paradır. Paranın kağıt veya madeni para olmasının, milli veya yabancı para olmasının sahtecilik suçu açısından hiçbir önemi yoktur. Önemli olan, sahte TL'nin Türkiye'deki kanunlara göre, sahte dövizin (dolar, euro, sterlin vb.) ise kendi ülkesindeki kanunlara göre tedavülde (dolaşımda) olmasıdır. TCK md. 197 suçun unsurları ve cezası açısından yabancı para ile milli para arasında fark gözetmemiştir.

Kripto Para, daha önce de açıkladığımız gibi para veya kanunda belirtilen paraya eşit değer olarak şu an için nitelendirilemez. Fakat Türkiye'de kripto paraların para olarak tanımlanması durumunda, bu kanun hükmünün uygulanabilirliği ne olacaktır? Öncelikle burada kripto para olan Bitcoin ve altcoinler açısından ayırım yapmak gerekir. Bitcoin daha önce de belirttiğimiz gibi merkezlessiz bir yapıdadır ve matematiksel fonksiyonların bilgisayar ve gerekli donanımlar üzerinden çözülmesi ile üretilmektedir. Açık kaynak kodlu olması sayesinde, yapılan işlemler herkes tarafından takip edip izlenebilir. Ayrıca Bitcoin protokolüne göre işlemler tek bir ağda değil, birçok farklı kişiye ait bilgisayar ağları üzerinden yürütülmektedir. İşlemlerin onaylanması için her bir ağın onayı gerekir. Bir bilgisayar üzerinden sistem üzerinde çifte harcama gibi aykırı bir durum olduğunda diğer ağlar buna izin vermediği için işlem onaylanmaz. Protokol her bir para

transferinin geçerliliği konusunda görüş birliği sağlanması için ağdaki bilgisayarların izlemesi gereken adımları sunmaktadır. Bu görüş birliğine bir kez ulaşıldığında, alacaklı ödeme yapacak olanın yeterli parası olduğunu bilir ve kendisine sahte dijital para gönderilmediğinden emin olur.(38)

Bitcoin açısından güvenlik sorunu olmamakla birlikte aynı durum altcoinler için geçerli değildir. Kötüye kullanım olabilir. İnternet Finansal Güvenlik Uzmanları Komitesi olan IFCERT tarafından sahte kripto paraların özellikleri şu şekilde tanımlanmıştır; Öncelikle, yatırımcıların bir ödeme yapmak zorunda kaldıkları ve daha sonra programa başkalarını dahil etme sözünü verdikleri "piramit şeması" adı verilen operasyonel modeli kullanılması, açık kaynak kodunun eksikliği ve meşru kripto para borsalarında işlem görememelerinden dolayı, ticaretlerinin büyük oranda tezgah üstü, bir başka deyişle OTC adı verilen borsa dışı işlemlerle gerçekleştirilmesidir.(39)

Türkiye'nin ilk Kripto parası ve ilk sahte kripto parası olan Turcoin'i(40) TCK m.197 kapsamında değerlendirmek mümkün değildir. Çünkü kripto paralar Türkiye'de henüz para olarak nitelendirmemiştir ve ilgili maddenin unsurlarını içermemektedir. Bu konuda hukuki düzenlemelerin yapılması ile kripto paralar konusunda sahtecilik ve usulsüzlüklerin önüne geçilmesi mümkün olabilecektir.

4.2.2. KARA PARA AKLAMA

Kara para aklamadan bahsedebilmek için; bir suç işlenmiş, bu suç sonucunda herhangi bir ekonomik değer elde edilmiş, bu ekonomik değerleri yasadışı nitelikten çıkarıp bunlara yasal görünüm kazandırmaya yönelik fiillerin işlenmiş olması

DİPNOT

37 Fatih Kaplanhan, Kripto Paranın Türk Mevzuatı Açısından Değerlendirilmesi, Vergi Sorunları Dergisi, Şubat 2018, s. 118

38 Paul Vigna ve Michael Casey, Age, s.22
39 <https://kriptoparahaber.com/dikkat-421-adet-sahte-kripto-para-tespit-edildi.html>

40 <https://www.haberturk.com/hipper-as-ve-turcoin-de-buyuk-dolandiricilik-2019964-ekonomi>

MAKALE

gerekmektedir. TCK m.282'de alt sınırı altı ay ve daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan elde edilen gelirler bu kapsama alınmıştır.

Örneğin uyuşturucu ticaretiyle kazanılan paranın, sanal ortamda Bitcoin olarak alınması ve daha sonra bunu bir başka hesaba göndererek paranın tekrar çekilmesi mümkündür. Bitcoin ve kripto paralar ile kara para aklama suçunun işlenmesi mümkündür. Bitcoin'in kara para aklamaya elverişli olması bireylerin ve devletlerin kripto paralara temkinli yaklaşmasına yol açmaktadır.

Her ne kadar Bitcoin işlemlerinin anonim olduğundan söz edilse de, devletler Bitcoin ile kara para aklama suçunun işlendiğini işlemleri takip ederek bilmekte ve faillerine ulaşabilmektedirler. Kişilerin banka hesapları, kripto para alım-satımı yapılan borsalar devletlerin kontrolünde olabilmektedir. Aynı zamanda yapılan Bitcoin transferleri devletler dâhil bütün herkes tarafından açıkça takip edilebilir. Hangi Bitcoin adresinden hangi adrese kaç BTC gönderildiği görülebilse de, burada sadece rakam ve harflerden oluşan adresler vardır. Kişisel veriler ve bilgiler saklıdır. Tüm bu sistemde büyük hareketler alım-satımlar aslında kontrol altındadır. Elinde mahkeme emri olan bir müfettiş teoride Bitcoin cüzdanı sağlayan herhangi bir kurumu cüzdan sahibinin kimliğini açıklamaya zorlayabilecektir. Bu husus bazı kişilerin Bitcoin suçlular için bir gizlenme aracından ziyade savcılar için büyük bir delil görmelerinin nedenidir.(41) , 2013 yılında FBI Silk Road pazarına yaptığı baskın ile uyuşturucu kaçakçılığı ile elde

edilen Bitcoinlere el koymuştur ve yaptığı araştırma ile bir numaralı kaçakçılık şüphelisini yakalamıştır. (42)

Bunun gibi pek çok kişinin Bitcoin ile kara para akladığı tespit edilmiş ve yakalanmıştır. (43) Fakat yapılan araştırmalara göre Bitcoin işlemlerinin yüzde birinden az kısmı kara para aklamada kullanılmaktadır.(44) Pek çok Kripto-para borsası Bitcoin veya tedavüldeki paraları gönderme-alma (deposit-withdraw) işlemlerini yapabilmeleri için, kişisel bilgilerinizin paylaşılmasını şart koşar. Kimliğiniz, pasaportunuz yada sürücü belgeniz, su veya elektrik faturanız gibi ikamet adresinizi gösterir resmi belge, ve bunlarla birlikte birde elinizde kimliğiniz ve el yazınızla birlikte selfie çekmenizi isterler. Türkiye'de alım yapabileceğiniz borsaların neredeyse hepsi kişisel bilgileriniz onaylandıktan sonra işlem yapmanıza izin verir. Borsalar ileride cezai işlemle karşılaşmamak adına mı yoksa devletlerin talepleri ile mi bu şekilde davranmaktadır bilinmez fakat Bitcoin işlemlerinin bir düzeye kadar anonim olduğu bir gerçektir.

Türkiye'de, Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) Bitcoin ödemelerini takip etmektedir. Masak tarafından yayınlanmış şüpheli işlem bildirim rehberinde "şüpheli işlem tipleri" arasında "müşteri hesaplarından Bitcoin satan aracı kuruluşlara Bitcoin alımına yönelik para transferi yapılması" sayılmıştır. Herhangi bir banka müşterisinin Bitcoin satan aracı kuruluşlardan alım yapması halinde, bankanın MASAK'a bildirim yapma zorunluluğu yüklenmiştir.(45)

TCK m.282 dikkate alındığında, suçtan kaynaklanan gelirin Bitcoin'e çevrilmesi durumunda elde edilen Bitcoin'in veya Bitcoin değerinin suçtan kaynaklanan malvarlığı değeri kapsamında sayılmasına engel bir durum yoktur, bu düzenleme ile bugün hukuki sorumluluk söz konusu olabilecektir. Fakat Bitcoin ile ödeme kabul eden bir kişi veya şirketin, bu ödemede kullanılan Bitcoin değerinin suçtan kaynakladığını bilmemesi durumunda, herhangi bir sorumluluğu olmayacaktır.

SONUÇ

Parayı, altını veya diğer yatırım araçlarını değerli kılan toplumun bunu bir borç karşılığında kabul etme isteğinde yatar. Bu da güven duygusudur. Dünya yakın tarihte, ülkelerin finansal anlamda kötü duruma düştüğü, büyük bankaların battığı krizler yaşamıştır. Yaşanan bu sıkıntılarla birlikte toplum günümüz finans sistemine güven duygusu zedelenmiş, toplum paranın temeli hakkında daha fazla düşünmeye başlamıştır. Blok-zincir ile birlikte doğan Bitcoin ve diğer kripto para birimleri ilgi çekici bir alternatif olarak ortaya çıkmıştır ve bugün azımsanamayacak bir potansiyele sahiptir.

Bitcoin'i Türkiye açısından değerlendirdiğimizde, ülkemizde Bitcoin'in kullanılmasını yasaklayan veya bu sistemi tanıyan, tanımlayan düzenlemeler bulunmamaktadır. Türk Ceza Kanun'unun 2. Maddesinde kanunda suç olarak tanımlanmamış hiçbir eylemden dolayı kişilere ceza verilemeyeceği açıkça belirtilmiştir. Bu maddeden hareketle, bugün itibarı ile ülkemiz yasal mevzuatlarında "Bitcoin ve

DİPNOT

41 Paul Vigna ve Michael Casey, Age, s.181
42 <https://www.wired.com/2015/01/silk-road-trial-undercover-dhs-fbi-trap-ross-ulbricht>
43 ABD'nin Kaliforniya eyaletinde yaşayan 21 yaşındaki bir kripto para yatırımcısının, Bitcoin ile kara para akladığı ortaya çıktı. Şubat 2015'ten Şubat 2016'ya kadar Burrell'in ABD'deki banka hesaplarından gerçekleştirilen

30.000'i aşkın işlemle en az 900 bin ABD doları elde ettiği söyleniyor. Bkz. <https://www.webteknoloji.com/abd-ile-dalga-gecipc-bitcoin-ile-kara-para-aklayan-21-yasindaki-genc-h51881.html>, Adalet Bakanlığı'ndan ABD Başsavcılık Ofisi, Localbitcoins platformunda 164.000 dolar Bitcoin değerinde değişim yapan Thomas Costanzo adlı bir tüccarı mahkum etti. <https://>

kriptoparahaber.com/abd-vatandasi-costanzo-bitcoin.html
44 http://fintechtime.com/tr/2018/01/bitcoin-islemlerinin-yuzde-kaci-kara-para-aklamada-kullaniliyor/?doing_wp_cron=1537184988.8194971084594726562500
45 <http://www.masak.gov.tr/tr/content/sektorel-supheli-islem-bildirim-rehberleri/2358>

kripto para” kavramları ile ilgili düzenleme bulunmadığı için kripto paralar ile ödeme, tahsilat veya yatırım yapmak suç değildir. Lakin bahsettiğimiz gibi Kripto paralar ile kara-para aklama suçunun işlenmesi durumunda, ilgili kanun maddesine göre cezalandırılma söz konusu olabilecektir. Ayrıca, dolandırıcılık veya hırsızlık hangi teknoloji ile yapıldığına bakılmaksızın suçtur ve unsurları oluşması halinde cezalandırılır.

Bitcoin ve Kripto paralar ile ödemelerin yapılmasına bugünkü mevzuat hükümlerine göre bir kısıtlama ve engel yoktur. Fakat yapılan ödemelerin yasal merciler önünde nasıl ispatlanacağı sorun teşkil eder. Yapılan hizmet veya verilen mal karşılığında kripto para ile ödeme alan satıcının, daha sonra ödemeyi almadığına ilişkin icra takibi başlatması durumunda, ödeme yapan kişinin bunu ispatlaması hukuk sistemimiz nezdinde zordur. Bu konuda yasa boşluğu bulunması nedeniyle ödeme alan-yapan kişi ve şirketlerin var olan riskleri göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Bitcoin’in taşıdığı risk ve fırsatlar hükümetlerin buna sessiz kalmayacağını göstermektedir. Bilindiği gibi kripto paranın halihazırda bir pazarı/ borsası oluşmuş durumdadır. Bazı ülkeler sanal para birimlerini emtia olarak kabul etmekte ve kazançlarını vergilendirmeye tabii tutmaktadır. Ülkemizde bu konuyu olumlu endişelilikle takip etmektedir. Sermaye Piyasası Kurulu’nun resmi görevlendirmesi ile hazırlanmış olan Aralık 2016 tarihli araştırma raporu kripto paralar hakkında olumlu değerlendirmeler içermektedir. Bu konuda Türkiye’nin de dünya ülkelerini takip ederek, vatandaşları da bu yeniliğe teşvik edici ve risklere karşı koruyucu önlemler olarak düzenleme yapması

beklenmektedir.

KAYNAKÇA

- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Kurul Kararları, 27.08.2015, sayı:6428
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Bitcoin Hakkında Basın Açıklaması, 25.11.2013
- BİLİR, Hakan ve ÇAY, Şerif Çay.: Elektronik Para Ve Finansal Piyasalar Arasındaki İlişki, Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Nisan 2016
- ÇARKICIOĞLU, Abdurrahman, Kripto Para-Bitcoin, Sermaye Piyasası Kurulu Araştırma Raporu, 2016
- DİLEK, Şerif, Blockchain Teknolojisi Ve Bitcoin, Şubat 2018, Sayı 231
- EUROPEAN CENTRAL BANK, Şubat 2015, “Virtual Currency Schemes- a further analysis (PDF)”, Frankfurt am Main: European Central Bank,
- EUROPEAN BANKING AUTHORITY, 4 Temmuz 2014, “EBA Opinion on virtual currencies(PDF)”
- THE EUROPEAN PARLIAMENT, Directives 16.09.2009, Directive 2009/110 and 13.11.2007, Directive 2007/67
- KAPLANHAN, Fatih, Kripto Paranın Türk Mevzuatı Açısından Değerlendirilmesi, Vergi Sorunları NAKAMOTO, Satoshi, i A Peer-To-Peer Electronic Cash System, <http://bitcoin.org/bitcoin.pdf>
- RESMİ GAZETE, 20.06.2013 tarihinde kabul edilen 6493 sayılı Kanun, 27.06.2013, sayı 28690
- VIGNA, Paul ve CASEY Michael, Kripto Para Çağı, Ali Atav, Buzdağı Yayınevi, Ankara, Aralık 2017,
- YÜKSEL, Armağan Ebru, Bitcoin ve Linden Dolarına Hukuki Bir Bakış, Aristo Yayınevi, Mart 2018 Dergisi, Şubat 2018
- <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/kanuna-uygun-olmadigindan-paypalin-lisans-basvurusu-onaylanmadi/582825> (Erişim 11.09.2018)
- <http://www.bddk.org.tr/Kuruluslar-Kategori/Elektronik-Para-Kuruluslari/7>
- <https://www.btcturk.com/>
- <http://blokzincir.tubitak.gov.tr/bc-calistay/blok-zincir.html>
- <https://coinmarketcap.com/exchanges/volume/24-hour/>
- <https://coinmarketcap.com/> (Erişim, 26/09/2018)
- <https://coin-turk.com/ethereum-menkul-kiymet-mi-nasil-siniflandirilmali>
- https://www.ecb.europa.eu/stats/money_credit_banking/electronic_money/html/index.en.html
- http://fintechtime.com/tr/2018/01/bitcoin-islemlerinin-yuzde-kaci-kara-para-aklamada-kullaniliyor/?doing_wp_cron=1537184988.8194971084594726562500
- <https://www.haberturk.com/hipper-as-ve-turcoin-de-buyuk-dolandiricilik-2019964-ekonomi>
- <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/bddknin-lisans-verdigi-odeme-kuruluslarinin-sayisi-artiyor-40517867>
- <https://koinmedya.com/2018/06/20/bitcoin-kabul-eden-turk-alisveris-siteleri/>
- <https://kriptoparahaber.com/sec-ethereum-ve-bitcoin-menkul-kiymet-degil.html>
- <https://kriptoparahaber.com/dikkat-421-adet-sahte-kripto-para-tespit-edildi.html>
- <http://www.masak.gov.tr/tr/content/sektorel-suphe>
- <https://param.com.tr/>
- <http://sosyalmedya.com/dunyanin-ikinci-bitcoin-atm-turkiye/>
- <https://www.sabah.com.tr/galeri/teknoloji/kapali-carsida-bitcoin-kabul-edilmeye-basladi>
- <https://www.sabah.com.tr/ekonomi/2015/09/19/bitcoin-resmen-emptia-kabul-edildi>
- <http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Temel+Faaliyetler/Odeme+Sistemleri>
- <https://www.wired.com/2015/01/silk-road-trial-undercover-dhs-fbi-trap-ross-ulbricht/>
- <https://www.webteknoloji.com/abd-ile-dalga-gecipc-bitcoin-ile-kara-para-aklayan-21-yasindaki-genc-h51881.html>

MAKALE

HUKUKUMUZDA YENİ GÜNDEM: KONKORDATO KURUMU

Av. Cuma Ali YÜREKLİ

Halk arasında “Borçların yeniden yapılandırılması”, “İflasta yeni dönem”, “Vazgeçilen alacaklar” gibi adlar takılan konkordato, nedir ne değildir? Konkordato müessesesi ile ilgili köklü değişiklikler yapan 28/02/2018 tarih ve 7101 sayılı yasa 15 Mart 2018 tarihinde yürürlüğe girdi. 19/12/2018 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren “Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun” ile de İcra ve İflas Kanunu’nun 286, 287, 290 ve 292. maddelerinde değişiklik yapıldı ve kanuna ek maddeler eklendi.

Son düzenleme ile getirilen yenilikler arasında konkordato komiserleri ile borçlunun konkordato talebine ekleyeceği belgelere yönelik düzenleme yapılarak, eklenecek belgeler arasındaki “finansal analiz raporu”nun adı “Makul güvence veren denetim raporu” olarak değiştirildi. Ayrıca raporu hazırlayacak olan denetim kurumunun “Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu’nca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu” olması şartı getirildi. Mevcut uygulamada finansal analiz raporlarını yeminli mali müşavirler hazırlamaktaydı.

Bir başka önemli değişiklik de “Denetim raporunu hazırlayacak denetim kuruluşlarının faaliyetleri, bu kuruluşların hak ve yükümlülükleri, hazırlanan raporların ilgili kurum tarafından incelenmesi ve denetlenmesi, bu raporlar sebebiyle denetim kuruluşlarının idari ve hukuki sorumlulukları ile diğer hususlar hakkında, 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanacak” hükmü getirilerek idari ve hukuki sorumlulukların getirilmesidir. Konkordato hukuku, 2018 Mart ayında başlayarak yüzde 30-40 oranlarında yükselen döviz kurlarındaki artışla birlikte Türk ekonomisinde meydana gelen durgunluk ve daralmanın da etkileriyle son ayların en güncel konusu olma özelliğini sürdürüyor.

Konkordato denildiğinde akla ilk gelenler, borçlular ve alacaklılar elbette... Ama

durup dururken kimse konkordato istemez. Önce ekonomide sert rüzgarlar esiyor, borç yükü fazla bazı şirketler, sanayiciler, girişimciler bu rüzgardan olumsuz etkileniyorlar ve dara düşüyorlar. Kendilerine bir çıkış yolu, kurtuluş formülü olarak da konkordato sürecini başlatıyorlar. Borçluları, borçlunun alacaklılarını, bu arada borçlu veya alacaklılarla iş yapan kesimleri, mahkemeleri, avukatları, konkordato komiserlerini, yeminli mali müşavirleri ilgilendiren bir süreç başlıyor. Yani konkordato müessesesi bir hayli kesimi az veya çok içine alıyor.

DEVLET, KAMU, KANUNLAR VE EKONOMİ

Serbest piyasa ekonomisinin geçerli olduğu ülkemizde, ilke olarak devlet yani kamu ekonomik faaliyetlerde bulunmaz. Ama, en az ekonomik etkinlikler kadar, belki daha da önemli olan başka bir işlev üstlenir ki, o da: Yasal düzenlemeler yapmak.

Her sınıftan, her zümreden, her meslek, sanat ve zanaat grubundan girişimcilerin, sanayicilerin, tüccarların, yatırımcıların önlerini açmak, işlerini kolaylaştırmak, uyacakları ilkeleri belirlemek, yapılması yasak olan işleri göstermek için milletin örgütlenmiş şekli demek olan meşru otorite sıfatıyla devletin, toplum tarafından gereksinim duyulan tüm alanlarda ve konularda yasal düzenlemeler yapma, kanunlar çıkarma görev ve sorumluluğu vardır. Böylece herkes hak ve hukuklarını, menfaatlerini, sorumluluklarını, icra edecekleri, uğraşacakları işlerle, iştigal edecekleri ekonomik ve ticari faaliyetlerle ilgili olarak tabi olacakları kural ve kaideleri bilme olanağına sahip olur. Her vatandaş önünü görerek yürür, bilinçli iş yapar. Neleri yapacağını, nelerden kaçınacağını, neyi nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve ne maksatla yapacağını bilir.

Öncelikle unutmamız gereken bir gerçeğin altını çizmemiz gerekiyor: Millet olarak çalışan insanlarımız, iş insanlarımız, girişimcilerimiz, sanayicilerimiz, küçük esnaf ve sanatkarlarımız ve KOBİ’ler... Hangi adla ve sıfatla tanımlarsak tanımlayalım,

hiç fark etmez... Sonuçta bunlar çalışıyorlar, değer üretiliyorlar ve vergi veriyorlar. Bunların hepsi vazgeçilmezlerimizdir. Bir ülkenin çalışanları, girişimci, yatırımcı ve üretici insanları, şirketleri olmadan, o ülkenin ekonomik ve ticari yaşamını kör, topal ve sağırdır. Zayıftır. Güçsüzdür.

Devlet bir tarafta yol gösterici, engelleri ve zorlukları aşmada kılavuz olan kanunlar çıkararak öncülük yapacak, diğer taraftan da kanun hakimiyeti sağlayarak güvenli çalışma ortamını yaratacaktır. Böylece vatandaşlarının haksızlıklara uğramaları halinde mağdurların hak ve hukuklarını koruyacak, yasaların suç saydığı bir fiilleri işleyenleri ise etkisiz hale getirecek veya cezalandırıcı önlemler alacaktır. Devlet ifa ettiği bu kamu hizmetlerinin karşılığında çalışan, üreten, iş yapan ve para kazanan vatandaşlardan da vergi alacaktır.

Peki, ekonomik faaliyetlerde bulunan insanlardan darboğaza girenler, parasal sıkıntıya düşünler ya da ödeme güçlüğü çekenler ortaya çıktığında ne yapacak devlet? Bu sorunun cevabına baktığımızda konkordatoyu görüyoruz. Dediğimiz gibi, devlet yaşamın her alanında halkın önündeki engelleri ortadan kaldıracak önlemleri almakla yükümlüdür. Bunu yapmadığı takdirde sıkıntılar baş gösterir, sorunlar ortaya çıkar. İşte elinde olmayan nedenlerle borçlarını ödemekte zorlanan borçlular için konkordato sürecine başvurmak, devletin yasal düzenlemelerle ilkelerini ve sınırlarını belirlediği bir çıkış yoludur.

KONKORDATO NEDİR?

İcra ve İflas Kanunu'nun 285. maddesi konkordatoyu şöyle tanımlar:

"Borçlarını, vadesi geldiği halde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilme veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek

veya muhtemel bir iflastan kurtulmak için konkordato talep edebilir"

İcra ve İflas Yasamızda bundan önce "iflas erteleme" sistemi vardı. Ne var ki iflas erteleme düzenlemesinin uygulamada beklenin olumlu sonuçları vermediği anlaşıldığından 28/02/2018 tarihinde kabul edilen 7101 Sayılı yasa ile 9/6/1932 tarih ve 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu'nda önemli değişiklikler yapılmıştır. Keza Harçlar Kanunu ile Damga Vergisi Kanunu dahil konkordato ile ilgili bazı kanunlarda da gerekli görülen bazı değişiklikler yapan düzenleme 14/03/2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Burada hak kavramı öne çıkıyor. Her insanın, kukukun koruduğu bir menfaati var. İşte buna hak demekteyiz. Konkordatoda üç temel menfaat sahibi yani hak sahibi vardır. Bunları 1. Borçlu, 2. Alacaklılardan herhangi biri ya da münferit alacaklı ve 3. Tüm alacaklıların ortak çıkarları, menfaatleri, hakları... Bütün bu hak ve menfaatlerin bir arada ele alınarak en iyi şekilde korunmaya çalışılmasının adı, iyi niyetli borçluların ellerinde olmayan birtakım nedenlerle ödeme güçlüğü içine girmeleri durumunda başvuracakları çıkış yol ve yönteminin adı konkordatodur.

Borçlu ne yapabilir, ne yapmalı? sorusunun cevabını konkordato hukukumuz vermektedir. Kabaca bir tanım yapmak gerekirse: "Vadesi geldiği halde borçlarını ödeyemeyen veya vadesi geldiğinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan gerçek kişi ve şirketlerin başvurduğu yasal bir yoldur diyebiliriz" diyebiliriz.

Tanımdan anlaşılacağı üzere nakit akışında sorun yaşayan ve borçlarını ödemede güçlük çeken iyi niyetli bir borçlu; zaman kazanmak, borçlarını yeniden yapılandırarak taksitlendirmek ve faizsiz olarak ödemek dövizle olan borçlarını Türk Lirasına

çevirebilmek, haciz ve iflas tehlikesinden korunmak için çare arar. İşte konkordato müessesesi sayesinde zor duruma düşen borçluların yasal güvence altında işletmelerinin faaliyetlerini ve üretimlerini devam ettirmeleri olabilmektedir.

Konkordatoya başvuru yapıldıktan sonra geçici mühlet, ek geçici mühlet, kesin mühlet, kesin mühletin uzatılması, konkordato projesinin mahkemece tasdiki gibi aşamalara var. Bu aşamaların toplamı ise, bazı durumlarda belgelerin, bilgilerin veya raporların zamanında yetiştirilememesi, mahkemenin bazı kararlarına yönelik istinaf yoluna başvurulması gibi bekletici nedenlerin ortaya çıkmasının sonuçları olarak bazen 29 ayı bulmaktadır.

Konkordato müessesesi borçlularını ödemede zorlanan şirket ve kooperatiflerin, bir kısım borçlarından kurtularak borçlarını ödeyebilir duruma getirmeleri için uygulanan bir müessesedir. İşte konkordato uygulaması sürecinde taraflar yani alacaklı ve borçlular bu kapsamda Ticaret Mahkemesinin gözetim ve kontrolü altında bir araya gelmekte borçlunun borçları ya da alacaklıların alacakları yeniden yapılandırma işlemine tabi tutulmaktadır. Son yasal düzenlemelerden önce uygulanmakta olan, bir ara 15 Temmuz Darbe girişiminden sonra ülkemizde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında 31.07.2016 tarihinde yayımlanan 669 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile sermaye şirketlerinin iflas erteleme talebinde bulunması ve mahkemelerce iflas ertelemeye karar verilmesi engellenmiştir. Bu yüzden iflas erteleme kurumundan yararlanamayan borçlular, ülkemizde uzun süredir yürürlükte olmasına rağmen konkordato kurumuna başvurma yolu fazla tercih edilmiyordu. Bunun yerine yaygın olarak iflas erteleme yolu tercih edilmekteydi. Ne zaman ki iflas erteleme kurumunun yasal düzenlemeye işlevsiz hale

MAKALE

geldi, ondan sonra borçlular konkordato kurumuna başvurmaya başladılar. İşte 669 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararname konkordatonun yeniden hukukumuzda uygulama alanı bulmasına yol açmıştır.

7101 sayılı yasa ile getirilen düzenlemelerden önce 'İflas Erteleme' kurumu yürürlükte iken ödeme güçlüğü yaşayan şirketlere "Batık" gözüyle bakılmaktaydı. Halbuki 2004 sayılı İİK'nun 285-309. maddelerinde düzenlenen konkordato müessesesi ile 'iyi niyetli' borçlunun iflas etmenin önüne geçilerek "üretime yönelik fabrikaların ve işyerlerinin korunmaları" amaçlanmaktadır. Bunlar yapılırken borçlunun işyerlerinde çalışan işçilerin özlük hakları da korunmakta ve çalışanların bu haklarını almalarına öncelik tanınmaktadır.

7101 sayılı yasadan önce uygulanmakta olan iflas sisteminde "iflasına karar verilen şirkete faaliyet izni veriliyordu, fakat kontrol tamamen alacaklıların elindeydi."

İflas erteleme sisteminde "kontrol tamamen mahkemelerde idi." İflas erteleme borçlulara verilen son şanstı. Oysa 7101 sayılı yasadan sonra uygulamaya giren Konkordato kurumunda sistem oldukça değişti ve borçlu ile alacaklılar arasında uzlaşma sağlanmak suretiyle borçların yeniden yapılandırılmasının önü açıldı. Burada Mahkemelerin kontrolünde alacaklılar ile borçlu asgari müştereklerde uzlaştırılmaktadır.

Özetlemek gerekirse şirketlerin borçlarını ödeyebilmeleri için alacaklılarla mahkeme kontrolünde yaptığı anlaşmaya konkordato deniliyor. Konkordato, bir tür borçların yapılandırılması sistemidir. Borçlu iyi niyetlidir. Elinde olmayan birtakım nedenlerle ödeme güçlüğü çekmektedir. Hatta vadesi gelecek borçlarını ödeyememe riski altındadır. Nakit darlığı yaşamaktadır. Üretim yaparak milli ekonomiye katma değer sağlamaktadır. Ayrıca yüzlerce işçi çalıştırmak suretiyle binleri bulan insanın karınlarını doyurmalarına vesile olmaktadır. Alacaklılarına şöyle demektedir: "Lütfen bana biraz zaman tanıyın, borçlarımı vadelere yayalım. Ben de hem üretmeye ve yaratmaya devam edeyim hem çalıştırdığım işçilerimi işten çıkartmayayım hem de bu borçlarımı yeni vadelerinde ödeyeyim. Bu yapılandırma işini mahkemenin kontrolünde

yapalım. Ben yanlış yaparsam konkordato komiseri, alacaklılar ve mahkeme anında müdahale etsin. Sizler de alacaklarınızı biraz geç de olsa alın."

KİMLER KONKORDATO TALEBİNDE BULUNABİLİRLER?

İlike olarak her herhangi bir borçlu konkordato talebinde bulunabilir. Ayrıca alacaklılardan herhangi biri de borçlu hakkında konkordato talep edebilir.

KONKORDATO SADECE BORÇLULARI VE ALACAKLILARI MI İLGİLENDİRMEKTEDİR?

Hemen şu gerçeğin altını çizmeliyim: Borçlu da, alacaklılar da, işçiler de, üretim tesisleri de, yani atölyeler ve fabrikalar da, milletimizi, bir yerde hepimizi ilgilendirmektedir. Bütünün birer parçaları bunlar. Hiç kimse "bana ne bunlardan!" dememeli. 3-4 bin insanın çalıştığı bir fabrikanın sahibi şirketin iflas ettiğini ele alalım. Mağdur olanlar sadece şirketin sahipleri ve çalışanları ile sınırlı mı? Kesinlikle değil. İflas eden fabrikaya ürün ve hizmet satan irili ufaklı yüzlerce küçük esnaf, üretici, zanaatkar, nakliyecisi, muhasebecisi, mali müşaviri, hukukçu, hekim gibi burada sayamayacağımız kadar çok insanlar bu iflastan olumsuz etkilenirler. Devletimiz etkilenir, çünkü vergi kaybına uğrar. İşsiz sayısı artar. Bunlar, devlet için hem gelir (vergi, SGK primi gibi) kaybı, hem de mali yükümlülük demektir. Halkımız etkilenir, gelirleri azalan devleti kendisine iyi hizmet veremez duruma düşer. Bu zincirin halkaları uzar gider.

Yasa koyucumuz yeni konkordato sistemini düzenlerken birkaç önemli ilkeye vurgu yapmaktadır:

1. Konkordato talep eden borçlu iyi niyetli olacaktır. Aksi takdirde Türk Ceza Kanunu'nun 162. maddesinde düzenlenen 'Taksirli İflas' suçunu işlemiş olur ki, bu suçun iki aydan bir yıla kadar hapis cezası var.
2. Konkordato yoluna başvuran borçlunun, tüm alacaklılarına karşı eşit davranmak sorumluluğu vardır. Alacaklılar arasında ayrımcılık veya kayırmacılık yapamaz. Yasada düzenlenen işçi alacakları, kamu alacakları, imtiyazlı alacaklar gibi özel statüdekiler dışında kalan hiçbir alacaklısına öncelik tanıyamaz. Tanımamalıdır. Keza alacaklılar arasında ayrımcılık ve farklı muamele yapamaz.

3. Parasal darboğaza giren borçluların çoğunluğu ekonomik anlamda üretim yapmakta ve katma değer yaratmaktadırlar. Üretim faaliyetleri netice itibarıyla ülkemizi ve halkımızı ilgilendirmektedir. Bir üretim tesisi kurmak, bir fabrikayı işler hale getirmek büyük paralar, zaman ve yatırımlar gerektirmektedir. Türlü zorluklar ve sıkıntılarla kurulan bir fabrika görünürde bir veya birkaç kişinin malı olmakla birlikte “milli servet” olması hasebiyle tüm halkın ortak malı durumundadır. İşte bu mülahazalarla üretim tesislerinin korunması birincil öncelik ve aynı zamanda önem arz etmektedir.

Kanaatimce konkordato müessesemizin uygulanması sırasında sisteme dahil olan borçluların, alacaklıların, konkordato komiserlerinin, mali müşavirlerin, bilirkişilerin ve hatta mahkemelerin titizlikle korumaları gereken menfaatlerin en önemli olanlarından birisi ‘üretim yerlerinin’ bir şekilde devamlılığını sağlamaya yönelik çabalar göstermektir. Tüm tarafların ve ilgililerin bu bilinç ve sorumluluk duygusunu taşımaları gerektiğini söylemeye gerek yok sanırım. Bu ülke hepimizin çünkü. Hiçbir ekonomi üretim olmadan güçlü olamaz ve hiçbir millet güçlü ekonomiye sahip olmadan zenginleşemez, büyük ve güçlü devlete sahip olamaz.

KONKORDATOYA BAŞVURU YAPARKEN MAHKEMEYE SUNULACAK BELGELER

İcra ve İflas Kanunu’nun 285. maddesi “Borçlarını vadesi geldiği halde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan HERHANGİ BİR BORÇLU, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek ve muhtemel bir iflastan kurtulmak için konkordato talep edebilir” der. Ayrıca maddenin ikinci fıkrasında “İflas talebinde bulunabilecek her alacaklı, gerekçeli bir dilekçe ile borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilir” demek suretiyle bu hakkı alacaklılara da

tanıtmıştır.

Konkordatoyu:

a) Tenzilat ya da yüzde konkordatosu,
b) Vade konkordatosu,
c) Karma konkordato olarak ayrımlara tabi tutabiliriz. Bunlara adi ya da iflas dışı ve iflas içi ya da iflastan sonra konkordato gibi yapıldığı zaman dilimine göre alt ayrımları ve keza amacına göre de a) Borçların tasfiyesini ve mal varlığının yeniden yapılandırılmasını amaçlayan konkordato ile b) Sadece mal varlığının tasfiyesine yönelik konkordato olmak üzere sınıflandırmalar yapmak mümkündür.

GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME

Konkordato davaları “hasımsız” dava türüne girer. Yasa değişikliğinden evvel şimdiki konkordato sisteminin yerine uygulanmakta olan iflas erteleme talepleri İcra Tetkik Mercii Hakimliklerine yapılmaktaydı. Yeni düzenleme ile İcra Tetkik Mercii Hakimlikleri tamamen sistemden çıkartılarak İİK’nun 285. maddesine göre sadece ticaret mahkemeleri görevli kılınmıştır. Asliye Ticaret Mahkemelerinin bulunmadığı yerlerde Hakimler ve Savcılar Kurulunca “Asliye Ticaret Mahkemesi” sıfatıyla yargılama yapmakla görevlendirilmiş bulunan Asliye Hukuk Mahkemeleri görevlidir.

Yetkili Mahkeme de İİK’nun 154. maddesine göre borçlunun muamele merkezinin bulunduğu mahaldeki asliye ticaret mahkemeleridir. Borçlunun birden çok işletme yeri mevcutsa, o takdirde bunlar arasında muamelelerini yoğun olarak yürüttüğü yerdeki asliye ticaret mahkemesi yetki olacaktır.

KONKORDATO SÜREÇLERİ

Bir konkordato başvurusunu ele aldığımızda birbirini takip eden süreçlerle karşılaşırız. Bunları; a) konkordato talebi, b) geçici mühlet, c) kesin mühlet, d) alacaklılar

toplantısı, e) konkordatonun tasdiki ve ilan edilmesi, f) konkordatonun hüküm ve sonuçları, g) konkordatonun feshi olarak sayabiliriz.

Bu süreçlerin başlatılabilmesi için borçlunun görevli ve yetkili mahkemeye gerekli belgelerle başvurması gerekiyor. Konkordato başvurusunda bulunan borçlunun dilekçesine ekleyeceği belgelerin hangileri olduğunu İİK’nun 286. maddesi açıklamış bulunuyor.

Bunlar:

1. Konkordato ön projesi: Bu projede, borçlunun borçlarını hangi oranda veya vadede ödeyeceğini, buna göre alacaklıların alacaklarından hangi oranda vazgeçmiş olacaklarını, ödemelerin yapılması için borçlunun mevcut mallarını satıp satamayacağını, borçlunun faaliyetlerine devam edebilmesi ve alacaklılara ödemelerin yapılabilmesi için gerekli olan mali kaynağın sermaye artırımını ya da kredi temini yoluyla yahut başka herhangi bir yol ve yöntem kullanılmak suretiyle sağlanacağını gösteren hususlar vb. yer alır.

2. Borçlunun sahip olduğu mal varlığının durumunu gösterin belgeler: Bunlar da a) Son bilanço, b) Mizan, c) Gelir tablosu, de) Nakit akım tablosu, e) Ara bilançolar, f) Rayiç değer bilançolarıdır. Ayrıca, ticari defterlerin açılış ve kapanış tasdikleri, elektronik ortamda oluşturulan defterlere ilişkin e-defter berat bilgileri, borçlunun mali durumunu açıklayan diğer bilgi ve belgeler, maddi ve maddi olmayan duran varlıklara ait olup bunların defter değerlerini kapsayan listeler, tüm alacakları ve borçları vadeleri ile birlikte gösteren listeler ve belgeler de eklenmelidir.

3. Alacaklılar listesi: Bu belge ve listelerin içinde en önemli olanlardan birisi, tüm alacaklıları, bunların alacak miktarları ve varsa alacaklıların imtiyaz durumlarını gösteren ayrıntılı bir listenin hazırlanmasıdır. Bu listede kamu alacakları, işçi alacakları, ipotek veya rehinle güçlendirilmiş imtiyazlı

MAKALE

alacaklılar ile imtiyazsız alacaklılar ve finansal kiralama yolu ile alacaklı bulunan alacaklılar, varsa öteki alacaklılar yer almalıdır.

4. Karşılaştırmalı tablo: Konkordato ön projesinde mutlaka, yapılan konkordato teklifine göre alacaklıların ellerine geçmesi öngörülen para miktarı ile borçlunun iflası durumunda alacaklıların ellerine geçebilecek olan muhtemel para miktarı karşılaştırmalı olarak bir tablo halinde mahkemeye sunulmalıdır.

5. “Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından Türkiye Denetim Standartlarına göre yapılacak denetim kapsamında hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda makul güvence veren denetim raporu ile dayanakları” da behemahal eklenmelidir.

Burada bir ayrıntıya dikkat etmemiz gerekiyor:

19/12/2018 tarihinde yürürlüğe giren 7155 sayılı yasa değişikliğinden önce bu konudaki yasal düzenleme olan İİK madde 286’nın (e) bendi şöyle idi: “Sermaye Piyasası Kurulu veya Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen Bağımsız Denetim Kurulu tarafından hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olduğunu gösteren finansal analizler raporları ile dayanakları”

7155 sayılı yasanın 13. maddesi ile getirilen değişiklikte şu hükümler yer alıyor: “2004 sayılı Kanunun 286’ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“e) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından Türkiye Denetim Standartlarına göre yapılacak denetim kapsamında hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda makul güvence veren denetim raporu ile dayanakları.” “Birinci fıkranın (e) bendi kapsamında düzenlenecek raporlar ve bu raporlara dayanak olacak denetimlerde, denetim kuruluşlarının faaliyetleri, hak ve yükümlülükleri, raporların inceleme ve

denetimleri, bu raporlar sebebiyle doğacak idari ve hukuki sorumluluk ile diğer hususlar hakkında 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.” Bir başka önemli değişiklik ise, önceki metinde maddenin ikinci fıkrasında yer alan “Bu madde uyarınca sunulan mali tabloların tarihi, başvuru tarihinden en az kırk beş gün önce olabilir” kuralı ile finansal analiz raporunda ayırım borçlunun statüsüne göre ayırım yaparak küçük işletmeleri muaf tutan “Şu kadar ki bu şart 3/6/2011 tarihli ve 635 Sayılı Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 28. maddesi kapsamında küçük işletmeler bakımından uygulanmaz” hükümleri yürürlükten kaldırıldı. Yeni düzenleme ile konkordato müessesesine başvuran tüm borçluların “makul güvence veren denetim raporu ile dayanaklarını” mahkemeye sunmaları şartı getirilmiş oldu.

MAKUL GÜVENCE KAVRAMI NEDİR?

Makul güvence kavramı konkordato müessesesine yasada, aralık ayında yapılan son değişiklikte girdi... Makul Güvence kavramı, 7101 sayılı yasa ile uygulamaya konulan Konkordato Ön Projesinin gerçekleşmesinin “Kuvvetle Muhtemel” olduğunu anlatan kavramın yerine “makul güvence veren” ilkesi getirildi. Makul güvence sözlerinden ne anlamalıyız? Burada kanun koyucu mahkemelerin, konkordato komiserlerinin, bilirkişilerin yanı sıra bağımsız denetim kuruluşlarının da konkordato sürecinde ellerini taşın altına sokmalarını istiyor. Şöyle ki; bir borçlu yukarıda saydığımız belgeleri hazırladıktan sonra bunları bir dilekçeye ekleyerek Asliye Ticaret Mahkemesince sunuyor ve Mahkemeden “geçici mühlet” talep ediyor. Mahkeme de yasanın istediği belgeler ve bilgiler eksiksiz olarak dilekçe ekinde kendisine ibraz edilmişse İcra İflas Kanunu’nun 287. maddesinin birinci fıkrasına dayanarak “derhal” geçici mühlet kararı veriyor ve borçlunun mal varlığının korunması için gerekli olan tüm tedbirlerin alınmasına karar veriyor. Ayrıca borçlu hakkında verdiği geçici mühlet kararını Ticaret Sicil gazetesi ve Basın ve İlan

Kurumu'nun Resmi ilan portalında ilan ettiriyor. Anlaşılan o ki; İcra ve İflas Kanunu'nun konkordatoyu düzenleyen maddelerinde bazı değişikliğe gidildi. Son düzenlemeyle borçlunun, konkordato talebine ekleyeceği belgelere yönelik en önemli değişiklik, mahkemeye sunulacak belgeler arasındaki "finansal analiz raporu"nın adı "makul güvence veren raporu" olarak değiştirildi. Raporu hazırlayacak bağımsız denetim kurumu da bundan böyle sadece "Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu" yetkilendirecek. Önceki maddede yer alan "Sermaye Piyasası Kurulu" artık devre dışı bırakılmış oldu.

Öyle anlaşıyor ki; Yasa koyucu konkordato projesinin uygulanmasında başat durumunda olan "finansal analiz raporu ve dayanakları"nın yeteri kadar borçlunun gerçek durumunu yansıtmadığı, ayaklarının yere basmadığı gibi yakınmalar veya vakıalarla karşılaşmış olmalı ki, raporu hazırlayacak olan yetkili bağımsız denetim kurumuna da idari ve hukuki sorumluluklar getirme gereği duymuş. Bundan böyle hazırlanacak raporların, borçlunun mali yapısının gerçekçi olarak ortaya koyacak nitelikte olması istenmektedir. Bu maksatla da raporu hazırlayan kurumun sorumlulukları ve yükümlülükleri biraz daha ağırlaştırılmaktadır.

Bu da demek oluyor ki, konkordato talebinde bulunacak olan borçluların finansal analiz raporlarını hazırlayacak bağımsız denetim kuruluşlarının, borçlu tarafından kendilerine verilecek borçlu şirketin mal varlıklarını, alacaklarını ve borçlarını gösteren belgelerin ve bilgilerin doğruluk, inandırıcılık ve güvenilirlik derecelerini daha dikkatli incelemeleri gerekiyor ve gerektiğinde bunları kaynaklarından araştırma, ellerindeki bilgi ve belgelerle bankalardaki ve alacaklılardaki bilgi ve belgeleri karşılaştırma

yükümlülüğü ortaya çıkıyor.

Yani bağımsız denetim raporunu hazırlayanlar, "biz borçlunun tüm belgelerini detaylı olarak inceledik, alacaklılardaki ve borçlulardaki bilgi ve belgelerle karşılaştırdık ve bize verilen belgelerin doğru olduklarına kanaat getirdik. Böylece borçlunun konkordato talebinin başarıya ulaşacağına dair makul güvence veriyoruz" diyecekler artık.

BELGELERİN EKSİKSİZ OLMASI ŞART

Konkordato yolunu seçen bir borçlunun gerekli belgeleri yetkili kuruma hazırlattırmalarının yanı sıra bu konuda uzman bir avukattan da yardım almaları meselenin özelliği ve öneminin doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Lütfen dikkat! Borçlu adına avukatın mahkemeye sunacağı dilekçenin ekinde bulunan belgelerin EKSİKSİZ olması temel şart. Keza gider avansının da eksiksiz olarak mahkeme veznesine depo edilmiş olması gerekiyor. Yasada sayılan ve uygulamada mahkemelerce istenen bilgi ve belgelerden biri ya da daha fazlası eksik olduğu takdirde, mahkeme başka bir inceleme yapmaksızın eksiklikleri tamamlattırma yoluna gider ki, bu da zaman kaybı demektir ve borçlu hakkında haciz, teminat mektuplarının paraya çevrilmesi gibi borçlunun bu aşamada hiç istemediği yaptırımlarla karşılaşması sonucunu doğurur. Çünkü borçlu zaten vadesi gelen borçlarını ödeyememekte olduğu için konkordatoyu bir çıkış olarak seçmiştir. Burada zaman en önemli unsurdur. Özetle söylemek gerekirse konkordato ile borçlu, mahkemeden şunları talep etmektedir:

Borçlu "Elimde olmayan, öngöremediğim ve benim dışımdaki koşullar nedeniyle parasal sıkıntıya girdim. Ancak ben borçlarımı ödemek istiyorum. İyi niyetliyim" diyerek mahkemeden; 1. Borçlarından indirim (tenzilat)

yapılmasını veya

2. Mevcut borçlarının vadeye yayılmasını ya da

3. Hem tenzilat yapılmasını hem de vadeye yayılmasını isteyebilir.

BORÇLUNUN KONKORDATO TALEBİ ÜZERİNE MAHKEME NASIL BİR KARAR VERİR?

Konkordato talebinde bulunan borçlu "gider avansı" ile yeteri kadar yargılama giderlerini mahkeme veznesine yatırmak zorundadır. Burada Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114 ve 115. maddeleri kıyasen uygulanır. Mahkeme, gider avansının eksik yatırıldığını tespit ettiğinde bu eksikliğin tamamlanması için iki haftalık kesin süre verir. Şayet eksiklik verilen sürede tamamlanmazsa, konkordato talebi usulden reddedilir.

Dikkat edilirse, tüm belge ve bilgiler mevcut olsa dahi Mahkeme 'yargılama gideri' eksik olduğu gerekçesiyle konkordato talebini reddediyor. Dosyadaki belgelerin ve gider avansının eksiksiz olduğunu tespit ettiğinde asliye ticaret mahkemesi "derhal geçici mühlet kararı" verir ve İİK'nun 297/2.fıkrasındaki haller de dahil olmak üzere borçlunun mal varlığının muhafazası için gerekli gördüğü tüm tedbirleri alır. Geçici mühlet kararındaki maksat, konkordato sürecinden yararlanmak isteyen borçluya en hızlı bir şekilde 'geçici koruma' sağlamaktır. Mahkemece bu maksatla borçlunun mal varlıklarının korunması amacıyla borçlunun tasarruf yetkilerinin kısıtlanması da dahil olmak üzere gerekli gördüğü tüm tedbirleri derhal alır. Keza konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi ve takibi maksadıyla bir GEÇİCİ KONKORDATO KOMİSERİ görevlendirir. Mahkeme alacaklı sayısı ile alacak miktarını dikkate alarak gerektiğinde üç komiser de görevlendirebilir. Burada hemen belirtelim ki geçici mühlet talebinin kabulü, geçici komiser görevlendirilmesi, geçici

MAKALE

mühletin uzatılması ve borçlu hakkındaki tedbirlere ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz. (İİK madde: 287/6). Geçici mühlet süresi 3 aydır. Talep halinde iki ay daha mahkemece uzatılabilir. Toplam süre en çok beş aydır.

MAHKEME GEÇİCİ MÜHLET KARARI İLE BİRLİKTE BAŞKA NE GİBİ TEDBİRLER ALIR?

Mahkeme tarafından verilen geçici mühlet kararı Ticaret Sicili Gazetesi'nde ve Basın-İlan Kurumu'nun resmi ilan portalında ilan olunur. Tapu sicil müdürlüğüne, ticaret sicili müdürlüğüne, Türkiye Bankalar Birliği'ne, Türkiye Katılım Bankaları Birliği'ne, mahalli ticaret ve sanayi odalarına, menkul kıymet borsalarına, Sermaye Piyasası Kurulu'na ve başka gerekli görülen yerlere derhal bildirilir. Bu ilanda alacaklılara yedi günlük kesin sürede bir dilekçeyle itiraz ederek konkordato mühleti verilmesini gerektiren bir durumun bulunmadığını delilleriyle birlikte ileri sürmeleri gerektiği ve konkordato talebinin reddedilmesini mahkemeden isteyebilecekleri belirtilir. (İİK madde: 288/2)

Keza geçici mühletin uzatılmasına ve kaldırılması, mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin kararlar da ilan olunur.

Uzatmamayla birlikte beş ay olan geçici mühlet kararı içinde mahkeme, her şey yolunda gider ve tüm koşullar oluşursa kesin mühlet kararı verir. Bunun için borçluyu duruşmaya davet eder, konkordato komiserinden yazılı rapor alır ve gerekli görürse beyanı alınmak üzere komiser duruşmada hazır bulunur. Mahkeme, itirazda bulunan alacaklıların dilekçelerinde ileri sürdükleri itiraz nedenlerini dikkatle inceler ve kararını verir. Kesin mühlet verilmesine, kesin mühletin uzatılmasına ve kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin kararlar da ilan edilir. Bu arada mahkeme kesin mühlet kararı verirse, bu kararla birlikte alacaklılar kurulu oluşturulmasına da karar verir.

KESİN MÜHLET KARARI

Mahkeme dosyadaki belgelere, komiserin hazırladığı rapora ve borçlunun yaptığı açıklamalara bakarak konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunu anlarsa kesin mühlet verir. Bu süre bir yıldır. Yeni bir komiser görevlendirmeyi gerektiren bir durum yoksa Mahkeme geçici komiserin

görevine devam etmesine karar vererek dosyayı komiserine verir.

Bazı hallerde komiserin gerekçeli raporu ve talebi üzerine mahkeme bir yıllık kesin süreyi altı aya kadar uzatabilir. Borçlu da uzatma talebinde bulunabilir, bu durumda komiserin de görüşü alınır. Uzatma talepleri kesin mühletin sona ermesinden önce yapılmalıdır. Mahkeme uzatma kararı vermeden önce varsa alacaklılar kurulunun da görüşünü alır. Kesin mühlet sürecinde bazı işlemlerin yetiştirilememesi, raporların hazırlanamaması veya hazırlanan raporlarda eksikliklerin tespiti halinde bu eksikliklerin giderilmesi için raporun yeniden yazılmasının istenilmesi, mahkemece dosya üzerinde yapılan incelemenin uzun sürmesi gibi nedenlerden ötürü, uzatmalarla birlikte 23 ay olan süreç 29 aya kadar uzayabilir.

Konkordato talebiyle hedeflenen iyileşmenin kesin mühletin son ermesinden önce gerçekleştiğinin konkordato komiserinin yazılı raporuyla bildirilmesi üzerine mahkeme tarafından re'sen kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine karar verilir. Bu karar hemen ilan edilir ve ilgili yerlere de bildirilir.

Bir başka olasılıksa da şudur: İflasla tabi borçlu bakımından, kesin mühletin verilmesinden sonra aşağıdaki durumların gerçekleşmesi halinde komiserin yazılı raporu üzerine mahkeme kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine ve borçlunun iflasına karar verir:

a) Borçlunun mal varlığının korunması için iflasın açılması gerekiyorsa, b) Konkordatonun başarıya ulaşamayacağı anlaşılıyorsa, c) Borçlu İİK madde 297'ye göre yasak işlemler yapıyorsa veya komiserin talimatlarına uymuyorsa, d) Borca batık olduğu anlaşılan bir sermaye şirketi veya kooperatif, konkordato talebinden feragat ederse. İflasla tabi olmayan borçlu bakımından ise birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki hallerin kesin mühletin verilmesinden sonra gerçekleşmesi durumunda, komiserin yazılı raporu üzerine Mahkeme kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine re'sen karar verir.

Dikkat edilirse Ticaret Mahkemesi tarafından geçici mühletin verilmesiyle başlayan, gerek geçici mühletin iki ay daha uzatılması, gerekse kesin mühlet kararı verilmesi ya da konkordato kararının kaldırılması

kararlarından Konkordato Komiserinin raporları ve görüşleri büyük önem arz ediyor.

Kesin mühletin alacaklılar bakımından ne gibi durumlar getirdiği İİK. 294 ve 295. maddelerinde düzenlemiştir. Buna göre: 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez. 206. maddede birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklar için haciz yoluyla takip yapılabilir.

Tasdik edilen konkordato projesi aksine hüküm içermediği takdirde kesin mühlet tarihinden itibaren rehinle temin edilmemiş her türlü alacağa faiz işlemesi durur. Konkordato mühletinin verilmesinden önce, müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, bu devir hükümsüzdür. Takas bu kanunun 200 ve 201. maddelerine tabidir. Bu maddelerine uygulanmasında geçici mühletin ilanı tarihi esas alınır.”

Mühlet sırasında rehinle temin edilmiş olan alacaklardan dolayı rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir ya da daha önce başlamış olan takiplere devam edilebilir. Fakat bu takipler nedeniyle muhafaza tedbirleri alınamaz ve rehinli malın paraya çevrilmesi için satışı yapılamaz. Ayrıca imtiyazlı alacaklılar haciz takibi yapabilirler, fakat iflas yolu ile takip yapamazlar. Daha önce haczedilmiş mallar paraya çevrilmemişse, bunlar konkordato masasına girer. Paraya çevrilmişlerse bedeli haciz koyduran alacaklılara paylaştırılır ve artan kısmı yine masaya intikal eder.

BORÇLUNUN ÖNCEDEN YAPMIŞ OLDUĞU SÖZLEŞMELERİN DURUMU
Sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetlerinin devamı için önem arz eden sözleşmelerde yer alıp da borçlunun konkordato talebinde bulunmasının sözleşmeye aykırılık teşkil edeceğine, haklı fesih sebebi sayılacağına yahut borcu muaccel hale getireceğine ilişkin hükümler, borçlunun konkordato yoluna başvurusu durumunda uygulanmaz. Sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunması halinde dahi sözleşme, borçlunun konkordatoya başvurduğu gerekçesiyle sona erdirilemez.

Borçlu, taraf olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen sürekli borç ilişkilerini, komiserin uygun görüşü ve mahkemenin onayıyla herhangi bir zamanda sona erecek şekilde feshedebilir. Bu çerçevede ödenmesi gereken tazminat, konkordato projesine tabi olur. Hizmet sözleşmelerinin feshine ilişkin özel hükümler saklıdır.

KESİN MÜHLET SÜRESİNCE BORÇLU NELER YAPABİLİR, NELER YAPAMAZ?

Borçlu, konkordato komiserinin nezareti altında işlerini devam ettirebilir. Ancak bazı durumlarda bu yetki mahkeme tarafından sınırlandırılabilir; bazı işlerin geçerli olarak sadece komiserin izni ile yapılmasına ya da borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetlerini sürdürmesine karar verilebilir.

Borçlu şu işleri yapamaz:

- a) Rehin tesis edemez
 - b) Kefil olamaz
 - c) Taşınmazlarını ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen daha olsa devredemez, sınırlandıramaz (takyit edemez)
 - d) İvazsız (karşılıksız, bedelsiz) tasarruflarda bulunamaz.
- Bunları yaptığı takdirde,

geçersizdir, hüküm ifade etmez. Sadece menkul (taşınır) mallarını mühlet içinde devredebilir. Keza, borçlu bu yasaklara yahut komiserin ihtarlarına aykırı hareket ederse mahkeme, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini kaldırabilir veya iflasa tabi olan borçlu hakkında konkordato talebinin reddine ve iflasın açılmasına; iflasa tabi olmayan borçlu hakkında ise konkordato talebinin reddine karar verir. (Madde 297)

Görevlendirilen konkordato komiseri borçlunun tüm mevcudunu yani mallarını, alacaklarını ve haklarını bir deftere kaydeder. Ayrıca bunların kıymetini takdir eder, gerekli durumlarda bilirkişi marifetiyle ettirir. Şayet borçlunun başka yerlerde malları varsa, bu işi o yerlerdeki icra daireleri marifetiyle yaptırabilir. Yapılan kıymet takdir kararı alacaklılar toplantısından önce rehinli alacaklılara ve borçluya yazılı olarak bildirilir. İlgililer yedi gün içinde ve masrafını önceden vermek kaydıyla, mahkemeden rehinli mallarının kıymetini yeniden takdir etmesini isteyebilirler. Komiser ayrıca tüm alacaklıları alacaklarını on beş gün içinde bildirmeye ilan yoluyla davet eder. İlanın bir örneği adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir. Bu ilan da “alacaklarını bildirmeyen alacaklıların, bilançoda kayıtlı olmadıkça konkordato projesinin müzakerelerine kabul edilmeyecekleri ihtar da yazılır” (Madde 299) İmtiyazlı alacaklılar da alacaklarını bildirmedikleri takdirde müzakerelere katılamazlar, fakat bu durum onların imtiyazlarının ortadan kalktığı sonucunu doğurmaz.

KESİN MÜHLET ALACAKLILAR BAKIMINDAN NE ANLAMA GELİYOR?

Mahkemece geçici mühlet kararının verilmesinden sonra, özel durumlar ve bazı istisnalar hariç “6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’a göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve

MAKALE

evvelce başlamış olan takipler durur, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmaz.” Kısaca söylemek gerekirse, imtiyazlı olan işçi alacakları dışındaki tüm alacaklılar süreci takip etmek ve mahkeme kararını beklemek zorundalar.

KONKORDATO SÜRECİ İÇİNDE ÖNE ÇIKAN KURUMLAR VEYA ORGANLAR

Evet, güzel bir soru. En yetkili organ ticaret mahkemesidir. Her konuda daima son sözü mahkeme söyler. Ancak mahkeme konkordato sürecini geçici mühlet kararıyla birlikte görevlendirdiği ve kesin mühletin sonuna kadar görev yapan konkordato komiseri ve alacaklılar kurulu ile birlikte çalışır. İşte bu iki organ mahkemenin denetimi altında çalışarak konkordatonun amacına ulaşması için çaba harcarlar.

ALACAKLILAR KURULU

Alacaklılar kurulu, 02/06/2018 tarihinde yürürlüğü giren ‘Konkordato Komiserinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulu’nun Zorunlu Olarak Oluşturulmasına Dair Yönetmelik’ hükümlerine göre çalışırlar. Bu kurul en az üç, en çok yedi kişiden oluşur. Tek sayıda olur. Kurul üyelerine herhangi bir ücret ödenmez. Mahkemece, yapılan ilan üzerine alacaklarını bildiren alacaklılar arasından borçlunun bu husustaki beyanı alındıktan sonra oluşturulur. Şayet alacaklılar arasında alacakları, hukuki nitelik itibarıyla birbirinden farklı olan alacaklı sınıfları ve varsa rehinli alacaklılar, alacaklılar kurulunda hakkaniyete uygun şekilde temsil edilir. Hukuki nitelikleri büyük oranda birbirine benzeyen alacaklılar aynı alacaklı sınıfında yer alırlar. Rehinli alacaklılar ayrı bir sınıf olarak kabul edilir. Mahkeme alacaklılar kurulunu belirlerken komiserin görüşünü de alır. En az üç alacaklı sınıfının bulunması koşuluyla alacaklı sayısının 250’yi aşması veya alacak miktarının yüz milyon Türk Lirasını aşması halinde alacaklılar kurulunun oluşturulması zorunludur.

PROJENİN KABULÜ İÇİN ALACAKLILARIN TAVRİ VE KARARI ÖNEMLİ

Buraya kadar işleyen süreci kısaca anlattık. Her şey yolunda gittiğinde mahkeme tarafından verilen kesin mühlet içinde, dilekçe ekinde sunulan ön projenin alacaklılar tarafından kabul edilebilmesi için kanun bazı ölçütler koymuştur. İİK’nun 302. maddesi gereğince komiserin başkanlık

edeceği alacaklılar toplantısında borçlu da gerekli açıklamaları yapmak üzere hazır bulunmak zorundadır.

Konkordato projesi;

- a) Kaydedilmiş olan alacaklıların ve alacakların yarısının veya
- b) Kaydedilmiş olan alacaklıların dörtte birini ve alacakların üçte ikisini aşan bir çoğunluk tarafından imza edilmiş ise kabul edilmiş sayılır.

Bu oylamada sadece Konkordato projesinden etkilenen alacaklılar oy kullanabilir. İmtiyazlı alacakların alacaklıları ve borçlunun eşi ve çocuğu oy kullanamaz. Konkordato projesinin müzakereleri sonucunda oluşturulan konkordato tutanağı, kabul ve ret oylarını içerecek şekilde derhal imza olunur. Toplantının bitimini takip eden yedi gün içinde gerçekleşen iltihaklar da kabul olunur. Komiser, katılım (iltihak) süresinin bitmesinden itibaren en geç yedi gün içinde konkordatoya ilişkin tüm belgeleri, Konkordato projesinin kabul edilip edilmediğine ve tasdikinin uygun olup olmadığına dair gerekçeli raporunu mahkemeye teslim eder.

ALACAKLILAR KURULUNUN GÖREVLERİ

Konkordato komiserinin çalışmalarına nezaret etmek, komisere tavsiyelerde bulunmak ve kanunun öngördüğü bazı hallerde mahkemeye görüş bildirmek olarak sıralamak mümkün alacaklılar kurulunun görevlerini. Bu kuru, mahkemece kesin mühletin kaldırılmasına ilişkin duruşmaya davet edilir, kesin mühletin reddi ve iflas duruşmasına davet edilir. Mahkeme ayrıca kesin mühlet kararından itibaren rehin tesis edilmesi, kefil olunması, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatının kısmen dahi olsa devredilmesi, takyit edilmesi ve ivazsız tasarruflarda bulunulması hususunda izin vermeden önce alacaklılar kurulundan mutlaka görüş alır.

Alacaklılar kurulu, komiserin faaliyetlerini yeterli bulmazsa, gerekçeli bir raporla değiştirilmesini mahkemeden isteyebilir.

Alacaklılar kurulunun çalışmasından söz etmek gerekirse şunlar söylenebilir: Kurul, her ay en az bir kez toplanır. Hazır bulunanların oy çokluğuyla karar alır. Üyelerin salt çoğunluğunun isteği üzerine her zaman toplanabilir. Bu halde yapılacak toplantıların komisere bildirilmesi zorunludur.

Alacaklılar kurulunun aylık olağan toplantıları komiser tarafından belirlenmek suretiyle bildirilen günde ve yerde yapılır. Komiser bu toplantıda hazır bulunarak alınan kararları toplantıya katılanların imzasını almak suretiyle bir tutanağa bağlar.

Komiserin hazırladığı gerekçeli raporunu ve dosyayı alan mahkeme, yargılamaya başlar, komiseri dinledikten sonra kısa bir zamanda ve herhalde kesin mühlet içinde bir karar vermek zorundadır. Karar vermek için belirlenen duruşma günü ilan edilir. İtiraz edenler, itiraz nedenleri yazılı olarak üç gün önce mahkemeye bildirdikleri takdirde duruşmada hazır bulunabilirler. Konkordato hakkında yapılan yargılamada kesin mühlet içinde bir karar verilemeyeceği anlaşılırsa, mahkeme gerekli görürse komiserden gerekçeli bir rapor da alarak karar verilinceye kadar mühlet hükümlerinin devamına karar verebilir. Bu süre altı aydan fazla olamaz.

KONKORDATONUN ONAYLANMASININ ŞARTLARI

Bu husus İİK'nun 305. maddesinde düzenlenmiştir. 302. madde uyarınca yapılan toplantıda verilen oylarla kabul edilen konkordato projesinin tasdiki aşağıdaki şartların gerçekleşmesine bağlıdır:

- a) Adi konkordato teklif edilen tutarın, borçlunun iflası halinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktardan fazla olacağının anlaşılması.
- b) Teklif edilen tutarın borçlunun kaynakları ile orantılı olması.
- c) Konkordato projesinin 302. maddede öngörülen çoğunlukla kabul edilmiş bulunması.
- d) İmtiyazlı alacaklıların alacaklarının tam olarak ödenmesi.
- e) Yargılama giderleriyle harçların mahkeme veznesine depo edilmiş olması. Bu arada şunu da ifade edelim ki; mahkeme konkordato projesini yetersiz bulursa kendiliğinden veya vaki talep üzerine gerekli gördüğü düzeltmenin yapılmasını

isteyebilir. (Bu durum da sürecin uzamasını gerektiren bir faktördür.) Mahkeme, konkordatonun tasdikine karar verdiğinde, alacaklıların hangi ölçüde alacaklarından vazgeçtiklerini ve borçlunun borçlarını hangi takvim çerçevesinde ödeyeceğini belirtir. Tasdik kararı ilan olunur ve ayrıca ilgili yerlere bildirilir.

KONKORDATO TASDİK EDİLMEZSE

Konkordato tasdik edilmezse mahkeme, konkordato talebinin reddine karar verir ve bu karar ilan edilerek ilgili yerlere bildirilir. Borçlunun iflasa tabi şahıslardan olması ve doğrudan doğruya iflas sebeplerinden birinin mevcut olması halinde mahkeme, borçlunun iflasına re'sen karar verir.

KONKORDATO KOMİSERİNİN GÖREV VE YETKİLERİ

Asliye ticaret mahkemesi, geçici mühlet kararıyla birlikte işin niteliğine göre bir veya daha fazla konkordato komiseri görevlendirir. Geçici mühlet boyunca en fazla üç komiser görevlendirilebilir. Eğer üç kişi komiser olarak görevlendirilirse bunlardan birinin yetkilendirilmiş bağımsız denetçi şart. Birinin hukukçu, birinin de borçlunun iştegi ettiği konuda uzman bir kişi olması tercih edilir. Oysa Konkordato komiserin kimler arasından belirleneceği konusunda son düzenlemeden önce kanunda açık bir düzenleme yoktu.

Mahkeme kesin mühlet kararı verdiği takdirde iki yoldan birini seçer: Yeni bir ya da daha fazla konkordato komiseri görevlendirebileceği gibi geçici mühlet süresince görev yapmakta olan komiser ya da komiserlerin görevlerine devam etmesine de karar verebilir. Bu tamamen mahkemenin takdirindedir. Mahkemece atanan geçici komiserler özel sicilinde kaydedilmek üzere mahkemenin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesine Bilirkişilik Bölge Kurulu'na bildirilir. Bu bildirim

üzerine komiserler tutulacak özel bir sicile kaydedilecektir. Bu sicil sayesinde bir kişinin aynı anda beşten fazla dosyada konkordato komiseri olarak görev almamasının ve konkordato komiserliği görevine son verilmesi nedenlerinin takibi sağlanmış olacaktır.

YENİ DÜZENLEMEDE KONKORDATO KOMİSERLERİ

7155 sayılı kanunun 14, 15 ve 17. maddelerinde konkordato komiserleri hakkında yeni hükümler getirilmiştir. Buna göre:

Madde 14: 2004 sayılı kanunun 287'nci maddesinin üçüncü fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir:

"Üç komiser görevlendirilmesi durumunda komiserlerden biri, mahkemenin bulunduğu ilde faaliyet göstermek şartıyla Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetçiler arasından seçilir."

Madde 15: 2004 sayılı kanunun 290'ıncı maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Komiserler, bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan komiser listesinden seçilir. Listeye kayıt için Adalet Bakanlığı tarafından izin verilen kurumlardan alınacak eğitimin tamamlanmış olması zorunludur. Ayrıca, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, komiser olarak görevlendirilebilecek, yetkilendirilmiş bağımsız denetçileri liste hâlinde bilirkişilik bölge kurullarına bildirir. Listede görevlendirilecek komiser bulunmaması hâlinde liste dışından görevlendirme yapılır ve bu durum bölge kuruluna bildirilir. Bir kişi eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada geçici komiser ve komiser olarak görev yapamaz. Komiserin sorumlulukları hakkında 227'nci maddenin dördüncü ve beşinci fıkrası hükümleri uygulanır. Konkordato komiserinin nitelikleri, eğitimi, eğitim verecek kurumlar ve eğitimden muaf tutulacaklar

MAKALE

ile komiserliğe ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 17:

2004 sayılı kanuna aşağıdaki geçici 15. madde eklenmiştir.
Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte görülmekte olan konkordato talepleri hakkında talep tarihinde yürürlükte bulunan hükümlerin uygulanmasına devam olunur. 290'ıncı maddenin beşinci fıkrası uyarınca komiser listesi oluşturuluncaya kadar listeden görevlendirme usulü dikkate alınmaksızın komiser görevlendirilir. Bir kişinin eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada komiser olarak görev alma yasağının takibi amacıyla, görevlendirilen geçici komiser ve komiserler mahkemenin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesi bilirkişilik bölge kuruluna bildirilir.”

KONKORDATO KOMİSERİ OLMAK İÇİN ARANAN KOŞULLAR

Elbette herkes konkordato komiseri olarak atanamaz. Kanunumuz komiser olabilmek için birtakım nitelikler aramaktadır. Komiserde aranacak nitelikler şunlardır: Türk vatandaşı olmak, tam ehliyetli olmak, en az dört yıllık lisans eğitimi veren öğretim kurumlarından mezun olmak, iflas etmemiş olmak, son üç yıl içinde görevin gerektirdiği özen yükümlülüğüne uymadığından dolayı konkordato komiserliği görevine son verilmemiş olmak, disiplin cezası almamış olmak, kamu hizmetlerinden yasaklı olmamak, yürüttüğü mesleğinin ilgili mevzuatında konkordato komiserliği yapmasına engel bir hüküm bulunmamak, terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmamak, belli suçlardan ve belli sınırların üzerinde mahkum olmamak. Asliye ticaret mahkemesinde komiser olarak atanan kimse, görevini hakkıyla yerine getirmekle yükümlüdür. Bu nedenle bir kişi eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada geçici komiser ve komiser olarak görev yapamaz.

Borçlu ve alacaklılardan biri komiser olarak görevlendirilemez.

Konkordato komiserlerinin yükümlülükleri şunlardır:

- a) Görevini kanun, yönetmelik ve dürüstlük kurulları çerçevesinde tarafsız, objektif ve özenle yerine getirmek.
- b) Üstlenmiş olduğu görevi bizzat yapmak.
- c) Görevi nedeniyle öğrendiği sırların gizliliğini sağlamak ve korumak.

d) Görevi sırasında elde ettiği bilgileri kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler yararına doğrudan ya da dolaylı bir çıkar elde etmek için kullanmamak.

e) Görev, unvan ve yetkilerini kullanmak suretiyle kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler lehine menfaat sağlamamak, hediye kabul etmemek, aracılıkta bulunmamak. Bu yükümlülükler aykırı davranan komiserin görevine mahkemece son verilir. Bu durum hemen bilirkişilik bölge kuruluna bildirilir. Suç oluşturması halinde cumhuriyet başsavcılığına da bildirilir.

Bunlara ek olarak komiser tutanak tutmakla yükümlüdür ve bu tutanaklar aksi ispat oluncaya kadar kesin delil hükmündedir. Komiserin hak ve yetkileri ise tebligat yapma yetkisi, muhabere yapma yetkisi, borçlunun işlerine nezaret etme yetkisidir.

Komiserin ana görevi nedir, sorusunun cevabına şu şekilde vermek mümkün: Teslim aldığı dosyayı kesin mühlet içinde konkordatonun tasdikine yönelik işlemleri tamamlayarak hazırladığı raporuyla birlikte mahkemeye iade etmektir. İkincil görevi ise borçlunun işlerine nezaret etmektir. Komiser ayrıca, kanun ve yönetmelikte sayılan diğer görevleri yerine getirir. Komiserin hizmetlerine karşılık mahkemece bir ücret belirlenir.

KONKORDATO NASIL SONUÇLANABİLİR?

İki türlü sonuçlanabilir: Ya borçlunun durumu düzelir, borca batık halden çıkar. Bu durumda konkordato kaldırılır ve borçlu önceden olduğu gibi normal faaliyetine geri döner. Ya da borçlunun durumunda düzelme olmaz ve mahkeme bu durumda borçlunun iflasına karar verir. İkinci olasılıkta artık iflas hükümleri devreye girer ve borçlunun malvarlığının tasfiyesi yoluna gidilir.

MAHKEME KARARLARINA KARŞI İTİRAZ YA DA TEMYİZ YOLU

Kesin mühlet talebinin kabulü ile mühletin kaldırılmasına yönelik talebin reddine dair kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz. Konkordato davalarına bakan asliye ticaret mahkemelerinin verdikleri nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı da yine tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

Bursa Barosu

DERGİSİ

DERGİMİZİN
ÖNCEKİ SAYILARINI
ON-LINE OLARAK
www.bursabarosu.org.tr
ADRESİNDEN
OKUYABİLİRSİNİZ!

43 YIL
107 SAYI

bursabarosu

idea

FEN VE ANADOLU LİSESİ

Modern eğitimin doğru adresi

İdeal Düzey Eğitim

İdea Kolejinin sürekli motive eden
ayrıcalıklı eğitimiyle tanışın

**Bire-Bir
Çift Kademeli
Eğitim**

Eğitime adanmış, profesyonel öğretmenler

Kendini eğitime adanmış, profesyonel öğretmenlerimiz, öğrencilerimizin kendilerine olan güvenlerini inşa etmelerini ve potansiyellerini gerçekleştirmelerini sağlayamayı hedeflerler. İki kademeli eğitim sistemimizde öğretmenlerimiz, dokuz kişilik sınıflar ve geniş öğretim saatleri ile öğrencilerimize olağanüstü bireysel ilgi gösterirler.

**Sınava
Hazır mısınız?**

kaydını yaptırmak için
kolejidea.com'u ziyaret et!

Bursluluk Sınavı Kayıtlarımız Başladı

Web Sitemiz üzerinden başvuru formunu doldurup kolayca kayıt olabilirsiniz.

ÖZEL İDEAL DÜZEY FEN ve ANADOLU LİSESİ

Bağlarbaşı Mahallesi Sanayi caddesi No:342 Osmangazi, Bursa
+90 (224) 452 70 33 Pbx www.kolejidea.com

<http://www.kolejidea.com>